

Kemiönsaaren Kemiön arkeologinen inventointi vuosina 2011 ja 2013

Turun museokeskus
Varsinais-Suomen maakuntamuseo

Laatinut Esa Laukkanen

Sisällys

	sivu
Inventointia koskevat yleisluontoisimmat tiedot	2
Johdanto	3
Käytetyt lyhenteet	7
Inventointikohteista käytetyt nimet inventointinumeroittain	7
Inventointialueen yleiskartta: länsireuna	9
Inventointialueen yleiskartta: itäreunan pohjoisosa	10
Inventointialueen yleiskartta: itäreunan pohjoisosa	11
Kohde-esittelyt	12
Kartta mahdollisesti hävinneistä ja tarkemmin paikantamattomista kohteista	316
Luettelo Kemiöstä tallennetuista muinaisesineistä	317
Luettelo inventoinnin valokuvista	323
Karttoja inventoinnissa läpikäytyjen alueitten sijainnista	333

Kannen kuva: Hautaröykkiön jäännös Kemiössä Rekujokivarressa. Tarkastettu ensimmäistä kertaa 2013 Kristian Lindroosilta tulleen ilmoituksen perusteella. Kuva: Esa Laukkanen.

Kemiön arkeologinen inventointi 2011 ja 2013

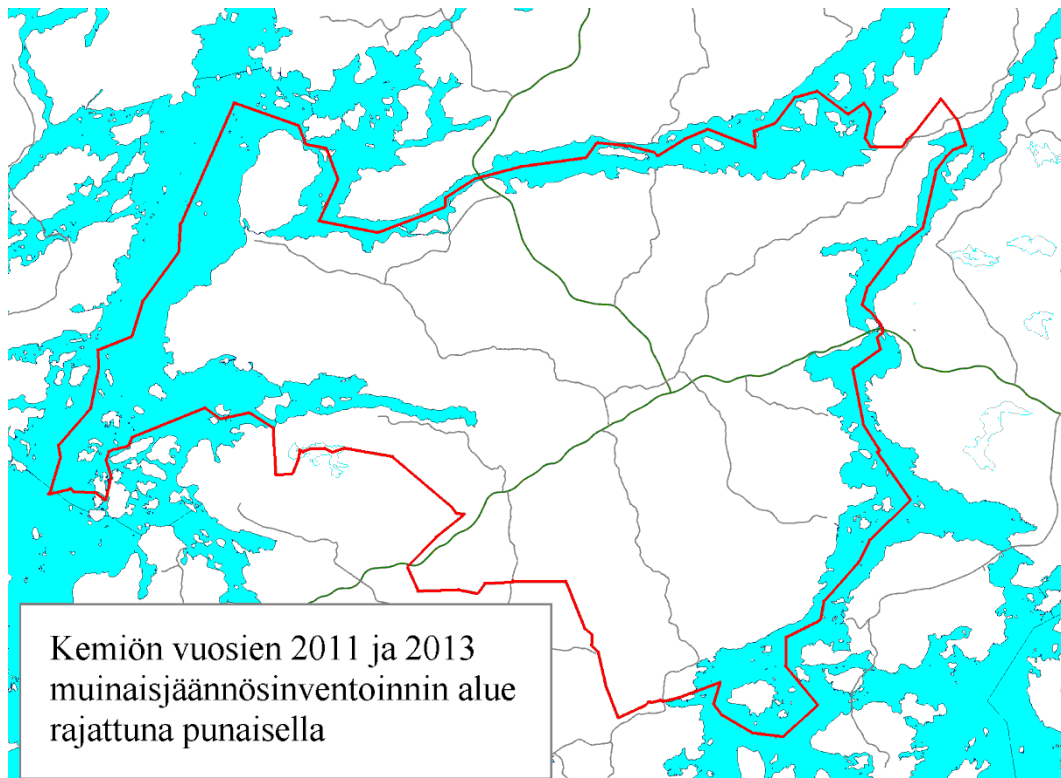
Kenttätöaika: 17.8.2011, 13.5.2013–19.6.2013

Rahoittaja: Kemiönsaaren kunta, Varsinais-Suomen liitto ja maakunnan kehittämisasiä

Inventoija: Esa Laukkanen

Inventointi oli osa laajempaa vuonna 2011 käynnistynyttä Kemiönsaaren kulttuuriympäristöprojektia. Siinä Kemiön inventointi oli sijoitettu pääosin vuoteen 2013. Inventoinnin jälkeen Kemiöstä tunnetaan noin 86 varmaa esihistoriallista tai ajoitukseltaan avointa kiinteää muinaisjäännöstä ja lisäksi 21 epävarmempaa esihistoriallista tai ajoitukseltaan avointa kohdetta (näissä laskelmissa lähekkäin sijaitsevat samaan tyyppiin kuuluvat muinaisjäännökset on aina huomioitu yhtenä kohteena, mutta niissä harvoissa tapauksissa, joissa eri tyyppisiin kuuluvia muinaisjäännöksiä esiintyy ryhminä, muinaisjäännösryhmä on jaettu laskelmissa niin moneen osaan, kuin siinä esiintyy eri muinaisjäännöstyyppijä). Ylivoimaisesti tavallisin muinaisjäännöstyyppi Kemiössä on kiviröykkiö, yleensä varma tai mahdollinen esihistoriallinen hautaraunio. Inventointikohteista ainakin 50 on sellaisia, joissa on yksi tai useampi kiviröykkiö. Inventoinnissa tarkastettiin ensimmäistä kertaa 5–8 esihistorialliseksi hautaraunioksi alustavasti määriteltyä kiviröykkiötä sekä kahdeksan kivilatomusta.

Inventointiin liittyville löydöille on varattu Museoviraston kokoelmien päänumerot KM 39599-39603.

Johdanto

Seuraavassa esitettävillä tiedoilla pyritään antamaan ajan tasalla oleva kokonaiskuva entisen Kemiön kunnan alueelta tunnetuista kiinteistä muinaisjäännöksistä ja alueelta tallennetuista irtaimista muinaisesineistä. Niitä koskevaa tietoa on tähän koottu vuonna 2013 toteutetun Kemiön muinaisjäännösinventoinnin arkistotutkimuksissa ja kenttätöissä sekä yhdellä yksittäisellä tarkastuskäynnillä vuonna 2011. Tämä inventointi on osa usean toimijatahon yhteishanketta, jonka pyrkimyksenä on kerätä Kemiönsaaren ympäristön vaalimisen ja hoidon pohjaksi sopivaa perustietoa. Tästä yhteishankkeesta käytetään nimityksiä Kimitoön kulturmiljöprojekt ja Kemiönsaaren kulttuuriympäristöprojekti, ja sen takana ovat seuraavat tahot (aakkosjärjestys): Curatio, Kemiönsaaren kunta, Metsähallitus, Sagalundin museo, Varsinais-Suomen liitto, Varsinais-Suomen maakuntamuseo. Projekti käsitti vanhan rakennuskannan ja arkeologisten kohteitten inventointia Kemiönsaaren kunnan alueella. Kenttätöitä sitä varten toteutettiin vuosina 2011–2013. Projektiin kuuluvista arkeologisista inventoinneista oli ensimmäisenä vuorossa Västansfjärdin alueen inventointi, toisena Dragsfjärdin alueen ja kolmantena Kemiön alueen. Kemiönsaaren kulttuuriympäristöprojektin rahoitukseen on myönnetty maakunnan kehittämisrahaa, ja rahoitukseen osallistuvat ja hanketta ovat edesauttaneet omilla työpanoksillaan Kemiönsaaren kunta, Varsinais-Suomen liitto sekä muut yhteishankkeen osallistujatahot.

Sain keväällä 2013 tehtäväkseni Kemiönsaaren kulttuuriympäristöprojektiin kuuluvan Kemiön muinaisjäännösinventoinnin. Edellisinä vuosina olin ollut tekemässä tätä projektia varten Västansfjärdin ja Dragsfjärdin inventointia. Vuoden 2013 inventoinnin kenttätöitä Kemiössä tapahtuivat lähes yhtenäisenä ajanjaksona, joka alkoi 13.5.2013 ja päättyi 19.6.2013. Työaikaa sekä inventoinnin kenttätöihin että selonteon kirjoittamiseen inventoinnista oli varattu vuoden 2013 jaksolle kolme kuukautta yhdelle työntekijälle. Työtäni valvoi Varsinais-Suomen maakuntamuseon puolesta maakunnallinen arkeologi Kaisa Lehtonen.

Tässä raportissa selostettava inventointialue nykyisessä Kemiönsaaren (Kimitoön) kunnassa on entisen Kemiön (Kimito) kunnan alue. Inventointi kohdistuu pelkästään maalla sijaitseviin kiinteisiin muinaisjäännöksiin sekä maalta tunnettuihin irtainten muinaisesineitten löytöpaikkoihin. Merialueen hylkyjä ei ole huomioitu.

Kemiön kirkkopitäjää koskevat tunnetut maininnat alkavat 1320-luvulta. Kemiön kunta perustettiin vuonna 1867. Aiemmin Kemiöön on kuulunut jonkin verran aluetta myös mantereelta Strömman–Germundsvidjan tienoilta. Niinpä vuoden 1923 Suomen kartalle on merkitty sille suunnalle Kemiön raja niin, että se kiertää mantereen puolelta. Vuoden 2009 alusta lähtien Kemiö liitettiin osaksi Kemiönsaaren kuntaa.

Kemiön väkiluku on ollut 3301 henkeä vuodenvaihteessa 2004-05. Kemiön maapinta-ala oli samoihin aikoihin 317,9 km². Kemiön asukkaista tuolloin oli äidinkieleltään ruotsinkielisiä noin kaksi kolmasosaa ja suomenkielisiä yksi kolmasosa.

Vuoden 1997 kunnalliskalenterin mukaan Kemiön elinkeinorakenteessa maa- ja metsätalouden osuus oli 22,7 %, jalostuksen 20,9 % ja palvelujen 53,7%.

Kemiön maapinta-ala koostuu pelkästään saarista. Suomen merialueen suurin saari Kemiönmaa eli Kimitoön kuuluu valtaosin Kemiöön, vain tämän saaren koillisosassa olevan Angelniemen kärki on toisen kunnan puolella. Maisemat tämän suurimman saaren sisäosissa muistuttavat tavallisia Varsinais-Suomen sisämaa-kuntien näkymiä. Monin paikoin avautuu laajoja viljelysvainioita. Niitten välillä on suurempia ja pienempiä kallioidia mäkiä. Järvet ja joet ovat pieniä. Kemiön alue ei missään ulotu kovin kauaksi tämän suurimman saaren rantaviivasta, ja tällä vesialueella ei ole kovin runsaasti pikkusaaria.

Vuonna 1883 ilmestynyt A. Björckin julkaisu ”Kiinteitä Muinaisjäännöksiä Halikon kihlakunnassa” sisältää mainintoja Kemiön muinaisjäännöksistä ja irtaimista muinaisesineistä (Suomen Muinaismuisto-Yhtiön aikakauskirja VI: A. Björck: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Halikon kihlakunnassa. Helsinki 1883.). Kuitenkin tuohon julkaisuun sisältyvät tiedot ovat niin epämääräisesti paikannettuja, että niitten perusteella ei voida tietää yksikäsitteisesti, mitä kohteita Björck on kuvaillut.

Volter Högman tarkasti ja kaivoi vuonna 1886 muinaisjäännöksiä Kemiönsaaren suunnalla ja muun muassa Kemiössä. Hän laati tutkimuksistaan senaikaisiksi melkoisen seikkaperäisen yhtenäisen selonteon (Volter Högman: Fornminnen upptecknade och delvis undersökta i Kimito och Hiitis skär sommaren 1886. Alkuperäinen käsikirjoitus on kopiona Museoviraston arkeologian arkistossa, ja sen kopioita on ainakin Varsinais-Suomen maakuntamuseolla. Samasta käsikirjoituksesta on nähtävissä koneella kirjoitettu jäljennös Museoviraston internetsivuilla kulttuuriympäristön tutkimusraporttien alavalikossa osoitteessa: <http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>). Inventoinnin pohja-aineistona käytin alkuperäisestä käsikirjoituksesta digikameralla kuvaamani kopioita. Högmanin käsikirjoitukseen viitatessani olen käyttänyt aina alkuperäisen asiakirjan sivunumerointia. Kohteitten sijainteja osoittavia karttoja ei tämän Högmanin alkuperäisen käsikirjoituksen mukana ollut,

eikä sen internetissä olevassa kopiiossaakaan ole karttoja. Högmanin tekemät piirrookset eivät sisälly internetissä olevaan kopioon.

Vuonna 1895 B. Cederhvarf inventoi muinaisjäännöksiä Perniössä ja osassa Kemiötä. Hän liikkui silloin, paitsi Perniössä, myös sellaisissa mantereen puolella olevissa silloisen Kemiön osissa, jotka eivät nyt kuulu Kemiönsaaren kuntaan.

Vuosien 1927 aikana Olof Appelgren inventoi muinaisjäännöksiä pohjoisosassa Kemiön aluetta ja kirjoitti inventoinneistaan raportin. Hän ilmoittaa toimineensa alueella, joka ulottui lännestä Norrlångvikista suoraan itään Linnarnäsiin. Appelgrenin tiedonannot myötäilevät paljolti Högmanin tekstiä, ja on vaikeata varmistaa, johtuuko se mahdollisesti siitä, että Appelgren ei olisi itse tarkastanut kaikkia kohteita, joista kirjoittaa; hän ei ole tavannut ilmoittaa selvästi, näkikö hän inventointikohteet itse. Appelgrenin ilmoittamissa sijaintitiedoissa on joitakin kohtia, joissa hänen tekstiinsä on tullut selviä ristiriitaisuuksia saman tekstin toisiin kohtiin nähden. Pidän mahdollisena, että esim. ainakin jotkin Appelgrenin ilmoittamat etäisyysmitat ovat enemmän harhaan johtavia kuin selventäviä. Appelgrenin inventointikertomus on skannattuna internetissä samassa yhteydessä kuin Högmanin kertomuksen kopiokin. Mitään Appelgrenin inventointikertomukseen mahdollisesti liittyneitä karttoja en ole nähnyt. Appelgrenin tekstistä en ole huomannut viittauksia siihen, että hän olisi tehnyt merkintöjä joillekin karttapohjille. Appelgren on viitannut kuitenkin usein venäläisiin painettuihin topografikarttoihin siteeraten joskus niille painettuja korkeusmerkintöjä osoittaakseen joittenkin yksittäisten mäkien sijaintia.

Vuoden 1943 tienoilla ilmestyneeseen pitäjänhistoriaan (Kimitobygdens historia I, 1942. Uusintapainos 1981.) sisältyy mm. Nils Cleven laatima esittely Kemiön, Dragsfjärdin, Hiittisten ja Västanfjärdin alueella sijaitsevista esihistoriallisista hautaraunioista. Se esittely ei nähdäkseni kuitenkaan Kemiön osalta perustu tuoreisiin kenttähavaintoihin, vaan on paljolti ellei kauttaaltaankin Högmanin ja Appelgrenin ilmoittamien tietojen toistamista painetussa julkaisussa.

Vuonna 1966 on Kemiössä tarkastettu useita kohteita. Siitä on mainintoja Seutukaavaliiton 1970-luvulla julkaisemassa suojelukohteitten luettelossa. Näistä tarkastuksista ei mahdollisesti ole valmistettu selontekoja arkistoitavaksi. Samoihin aikoihin Kemiönsaarella insinööri Per-Gustav Wikström harrastuspohjalta valokuvasi järjestelmällisesti hiidenkiukaita. Hän on merkinnyt myös tarkoin muistiin valokuvaamiensa hiidenkiukaitten sijainnin peruskordinaateilla, ja nämä valokuviiin liittyvät muistiinpanot ovat arkistoituina käytettävissä ainakin Turun yliopiston arkeologian arkistossa. Wikström oli yhteydessä Muinaistieteelliseen toimikuntaan ja myöhemmin myös Turun yliopiston tutkijoihin. Muinaistieteellinen toimikunta näyttää saaneen kopioita Wikströmin valokuvista, ehkä myös niihin liittyvistä selityksistä. Kemiössä Sagalundin museon kokoelmissa on runsaasti vedoksia Wikströmin valokuvista albumeihin koottuina.

Vuonna 1977 ilmestynyt Varsinais-Suomen seutukaavaliiton julkaisu sisälsi yhteenvedon kaikista Kemiössä sijaitsevista kiinteistä muinaisjäännöksistä, jotka olivat silloin tunnettuja (VARSINAIS-SUOMEN SUOJELUALUEET JA -KOHTEET INVENTOINTIRAPORTTI 1977. ISBN 951-9290-27-3). Turun yliopiston arkeologian toteuttama varhaismetallikautisiin hautaraunioihin kohdistunut inventointiprojekti on ulotettu ainakin vuonna 1985 myös Kemiöön. Tämä inventointitoiminta kuului monivuotiseen hankkeeseen, jolla on nimenä ”Lounais-Suomen rannikon varhaismetallikautiset hautarauniot”. Sen inventointeja kustansivat Turun yliopiston ohella myös mm. Suomen Akatemia. Projektin tuloksia on julkaistu vuonna 1992 Turun yliopiston arkeologian julkaisusarjassa nimeltä Karhunhammas, jossa on esitetty hautaraunioitten sijaintipaikat koordinaatein ja lisäksi joitakin tärkeimpiä tietoja raunio rauniolta. Tämän projektin perusaineiston tekstiosaa ei ole enää kaikkien kuntien osalta saatavilla yleiseen käyttöön, ei esim. Kemiön. Turun yliopiston arkeologiasta saamani tiedon mukaan eräs takavuosien projektissa mukana olleista oli ottanut haltuunsa projektissa tuotetun kirjallisen aineiston joittenkin kuntien osalta, ja oli sen ohella leikannut niitten kuntien aineiston pois myös yliopiston ylläpitämästä sähköisestä tietokannasta. Projektissa vuonna 1985 Kemiössä kuvattuja valokuvanegatiiveja on arkistoituna Turun yliopistolla arkeologian arkistossa, mutta niihin liittyvissä selityksissä rökkiöistä on yleensä käytetty vain projektin omaa rekisterinumeroa, mikä vaikeuttaa kuvien käyttämistä. Vain ani harvasta kuvasta voidaan selitystekstin perusteella ilman erityisiä selvittelyjä tietää, mitä Kemiössä olevaa rökkiötä kuva esittää.

Kemiön alueella on varsinkin viime vuosikymmeninä tehty eri yhteyksissä pienehköihin alueisiin kerrallaan kohdistuneita muinaisjäännösinventointeja. Näistä viimeisimmät tietooni tulleet ovat vuodelta 2012.

Kemiön muinaisjäännöksistä on tallennettu tietoa myös useisiin yksittäisiin tarkastuskertomuksiin ja tutkimusselontekoihin. Monet tarkastuksista ovat kohdistuneet arkeologian harrastajien löytämiin muinaisjäännöksiin. Kemiönsaarella yleensä on ollut varsinkin jostakin 1980-luvun alkupuolelta alkaen verraten vilkasta harrastaja-arkeologitoimintaa, mihin on kuulunut harrastajien omaehtoista muinaisjäännösten etsiskelyä ja useita yleensä lyhytkestoisia harrastajille tarkoitettuja kaivaustapahtumia. Arkeologi Henrik Asplund Turun yliopistosta on luonut mahdollisuuksia näille toimille vetämällä arkeologian harrastajille suunnattuja kurseja ja harrastajavoimin tehtyjä kaivauksia.

Kemiön muinaisjäännöksiä on kirjallisuudessa käsitelty eri yhteyksissä verraten paljon.

Käytettävissäni olleen työajan lyhyiden vuoksi en voinut satsata kovinkaan paljoa työaikaa kirjallisuusviitteiden valikoimiseen eri kohteitten esittelyjen yhteyteen. Jotkut kirjallisuusviitteet, joita olen merkinnyt, ovat vain satunnaisesti mukaan tulleita hajahuomioita. Erityistä suppeaakaan kirjallisuusluetteloa teoksista, joissa käsitellään Kemiön muinaisjäännöskantaa, ei ole tässä mahdollista esittää.

Historiallisten kylätonttien paikkojen tarkastelua varten oli vuoden 2013 inventoinnissa käytettävissä valmiiksi hankittuja tietoja kylätonttien paikoista vanhan kartta-aineiston mukaan. Niitä taustatietoja on internetin kautta saatavilla osoitteesta www.lounaispaikka.fi.

Vuoden 2013 inventointia tehdessäni aiemmilta vuosilta olevien aineistojen sisältämien tietojen hyödyntäminen osoittautui melkoisen työlääksi työvaiheeksi. Sen vaiheen pyrin kuitenkin tekemään huolellisesti inventoinnin kattavuusnäkökohdan takia. Kenttätyössä käytin saamieni ohjeiden mukaan työaikaa varsinkin Kemiön keskustassa kaavoitustyön alla olevalle alueelle. Kenttätyössä oli mahdollista tarkastaa mahdollisia muinaisjäännöksiä koskevat uudet ilmoitukset ja nimeksi etsiskellä uusia kohteita. Kaikilla entuudestaan tunnetuilla kohteilla käymiseen ei lyhyt käytettävissä oleva työaika kuitenkaan antanut kunnollisia mahdollisuuksia. Paikanmäärittämisä varten käytössäni oli GPS-laite merkiltään Garmin GPSMAP 62. Inventoinnissa liukuin autolla.

Kemiöstä voidaan sanoa tunnettavan tätä nykyä noin 86-107 säilynyttä esihistoriallista tai ajoitukseltaan epäselvää kiinteää muinaisjäännöstä. Näitten summien laskemisessa on silloin luettu lähekkäin sijaitsevia samaan muinaisjäännöstyyppiin kuuluvia kohteita laskelmaan mukaan aina ryhmänä. Samalla jotkut harvat muinaisjäännösryhmät, joissa on havaittavissa useisiin eri muinaisjäännöstyyppihin kuuluvia osia, on luettu laskussa mukaan kaikkiin niihin tyyppiluokkiin, joihin kuuluvia osia niissä on havaittu. Jo näitten määrien yhteydessä on huomattava, että laskelmien suorittamisessa on monistakin syistä johtuen melkoisesti tulkinnan varaa. Seuraavassa asetelmassa olevat lajityyppikohtaiset laskelmatkaan eivät voi olla tarkkoja, mutta ne kuitenkin valaisevat suuntaa antavasti Kemiön esihistoriallisen muinaisjäännöskannan jakautumista eri lajityyppeihin.

Kivikautisia asuinpaikkoja tunnetaan	6	- 12
(varmemmat inv. numeroilla 42-43, 45-46, 83-84, epävarmemmat: 64, 66-68, 78. Kohteeseen n:o 68 voi kuulua kaksi asuinpaikkaa, siten 12 on summa)		
Muita mahdoll. kivikauden kohteita, jotka ehkä työskentelypaikkoja (95, 106)	2	
Varhaismetallikautisia asuinpaikkoja (44, 73-75, 100)	5	
Esihistoriallisiksi arveltavia hautaraunioryhmiä tai yksittäin sijaitsevia raunioita	50	- 61
(varmemmat: 1-3, 5-8, 10-17, 19-33, 35-37, 40, 41, 44, 49, 50, 54, 56, 57, 59, 80, 86, 101, 102, 111, 112, 114, 117; epäv.: 18, 34, 38, 39, 47, 55, 58, 69, 103, 107, 116)		
<u>Rautakautinen kivilatomusryhmä (9)</u>	<u>1</u>	
Yhteensä	64	- 81

Lisäksi esihistoriallisia tai mahdollisesti esihistoriallisia muinaisjäännöksiä:		
Kivilatomuksia ja latomusryhmiä, joita ei ole tässä luettu edellisiin	18	- 22
(varmempia kohteissa: 2, 7, 18, 44, 52, 54, 72, 77, 85, 102, 107, 108, 113, 115, 119-121, 135; epävarmempia 102, 105, 122 ja 142)		
Yöpymissuojan kivirakenteita eli tomtningeja (89)	1	
<u>Kylmämuurattuja kivivalleja ja kivijatoja (54, 76, 87)</u>	<u>3</u>	
Yhteensä	22	- 26

Lisäksi tunnetaan historiallisen ajan muinaisjäännöksiä.

Edellisiin lukuihin sisältyvät myös ne tässä projektissa 2011 ja 2013 ensimmäistä kertaa tarkastetut esihistorialliset ja mahdollisesti esihistorialliset kiviröykkiöt ja latomukset. Niitä on tyypeittäin seuraavasti:

Esihistoriallisiksi arveltavia hautaraunioita (varmemmat: 101, 111, 112, 114 117; epävarmemmat: 103, 116; ja kohteessa 111 voi olla kaksikin röykkiötä)	5	- 8
Kivilatomuksia (varmemmin rakennetut: 101, 105, 107, 108, 113, 114, 114 toinen, 115, 135; epävarmemmat: 119, 121, 122, 142)	8	- 13
Yhteensä	13	- 21

Useimmat näistä tulivat tietooni paikkakunnan tuntijoitten antamien vihjeiden perusteella, jotkut löytyivät maastotarkasteluissa, ja yhden kohteen kenttätyössä paikansin tarkastamalla vuonna 1886 muistiin merkityn ja aiemmin kaiketi tarkastamattoman vihjeen (n:o 114).

Inventoinnissa löytyi yksi esihistoriallinen työskentelypaikka (106) ja yksi esihistoriallinen irtolöytöpaikka (123). Jotkin nyt tarkastetut kivikautiset asuinpaikat olivat tietääkseni aiemmin tarkastamattomia, vaikka niistä oli saatu löytöjä kokoelmiin vuosina 1993 ja 1997 (68, 83, 84). Joitakin aiemmin tarkastamattomia historiallisen ajan kohteita tarkastin inventoinnissa myös.

Kaikkein yleisin esihistoriallisten muinaisjäännösten laji Kemiön alueella on hautaraunio, hiidenkiuas. Kaikkiaan niiden esiintymiskohtiin, joita on osoitettavissa 50-60, sisältyy laskelmani mukaan 75–91 yksittäistä hautarauniota. Kemiössä monet näistä hiidenkiukaista ovat pengottuja. Onkin aivan poikkeuksellista, että jonkin niistä voi nähdä rikkomattomassa kunnossa. Kuitenkaan tuoreita penkomisen jälkiä ei ollut havaittavissa. Röykkiöissä nähdyistä kaivelun jäljistä on tietoja jo yli sadan vuoden takaiselta ajalta.

Joistakin inventointikohteista on ollut niiden ulkoisten ominaisuuksien tarkastelun varassa erityisen vaikeata määrittää, ovatko ne kiinteitä muinaisjäännöksiä vai eivät. Nämä on luettu inventointikertomuksessa lajiin, jolle Museoviraston rekisteriportaalissa on varattu nimitys ”ei määritelty”. Saman portaalin lajinimet ”muu kulttuuriperintökohde”, ”muu kohde” ja ”luonnonmuodostuma” tarkoittavat kohteita, jotka eivät ole kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta kuitenkin ansaitsevat muutoin tulla huomioiduksi inventointikertomuksessa. Jäljempänä olevilla kartoilla näitä ja muita kohteita osoittavat karttamerkit koetin saada sellaisiksi, että niiden ulkoasu vastaisi kohtuullisen tarkoin Museoviraston rekisteriportaalissa käytössä olevia kohdemerkkejä, mikä varmaankin selventäisi mahdollisia karttaesitysten vertailuja. Kohteisiin ei tämän inventointikertomuksen tekstissä ole liitetty merkintöjä toteutuneista muinaisjäännösalueitten hoitotoimista. Tiedot hoitotoimista yleensä ovat saatavilla internetistä Museoviraston sivustoilta. Työajan vähyden vuoksi ei tähän inventointikertomukseen ole liitetty listauksia tunnetuista 1920-luvun merimerkkien paikoista eikä 1800-luvun lopun topografisista pisteistä eikä muutamista vanhoista louhoksista. Niitä kohteita ei välttämättä voida katsoa kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. Louhoksia koskevia tietoja Kemiöstä onkin vain muutama. Kaksi vanhaa louhosta inventoinnissa tarkastin. Ne ovat numeroilla 110 ja 136.

Inventoinnissa ottamani valokuvat on tarkoitus tallentaa Varsinais-Suomen maakuntamuseon kokoelmiin päätunnuksella DT2013:39. Inventointiin liittyvät irtaimet muinaisesineet ja näytteet on tarkoitus tallentaa Museoviraston kokoelmiin päänumeroilla KM 39599-39603.

Tässä yhteydessä haluan vielä kiittää kaikkia työtäni avustaneita tahoja.

Turussa 25.10.2013

Esa Laukkanen
Inventoinnin suorittaja

Käytetyt lyhenteet:

1992, ks. Karhunhammas 14

2002: Tapani Tuovinen: The Burial Cairns and the Landscape in the Archipelago of Åboland, SW Finland, in the Bronze Age and the Iron age. (Acta Univ. Oul. B 46, 2002) Oulu 2002. (myös internetissä)

2008: Henrik Asplund: Kymittae. Sites, Centrality and Long-Term Settlement Change in the Kemionsaari Region in SW Finland. (Turun Yliopiston julkaisuja/Annales Universitatis Turkuensis. Sarja--Ser. B osa--Tom. 312. Humaniora.) Turku, 2008. (myös internetissä)

Karhunhammas 14: Unto Salo, Tapani Tuovinen ja Juha-Matti Vuorinen: Luettelo Suomen rannikon hautaraunioista. Karhunhammas 14, Kaarina 1992, sivu 92.

KM: Kansallismuseon kokoelmat

Paikallishistoria: Nils Cleve: Kimitobygdens forntid. Teoksessa: Kimitobygdens historia Del II:1.

Bondekulturen. Åbo 1942.

Seutukaavaliiton julkaisu 1970-luvulta: Varsinais-Suomen suojelalueet ja -kohteet / Vaiheseutukaava 1 ja Salon seutukaavan muutos. Julkaissut Varsinais-Suomen Seutukaavaliitto 1979. ISBN 951-9290-36-2.

TYA: Turun yliopiston arkeologian oppiaineen kokoelmat

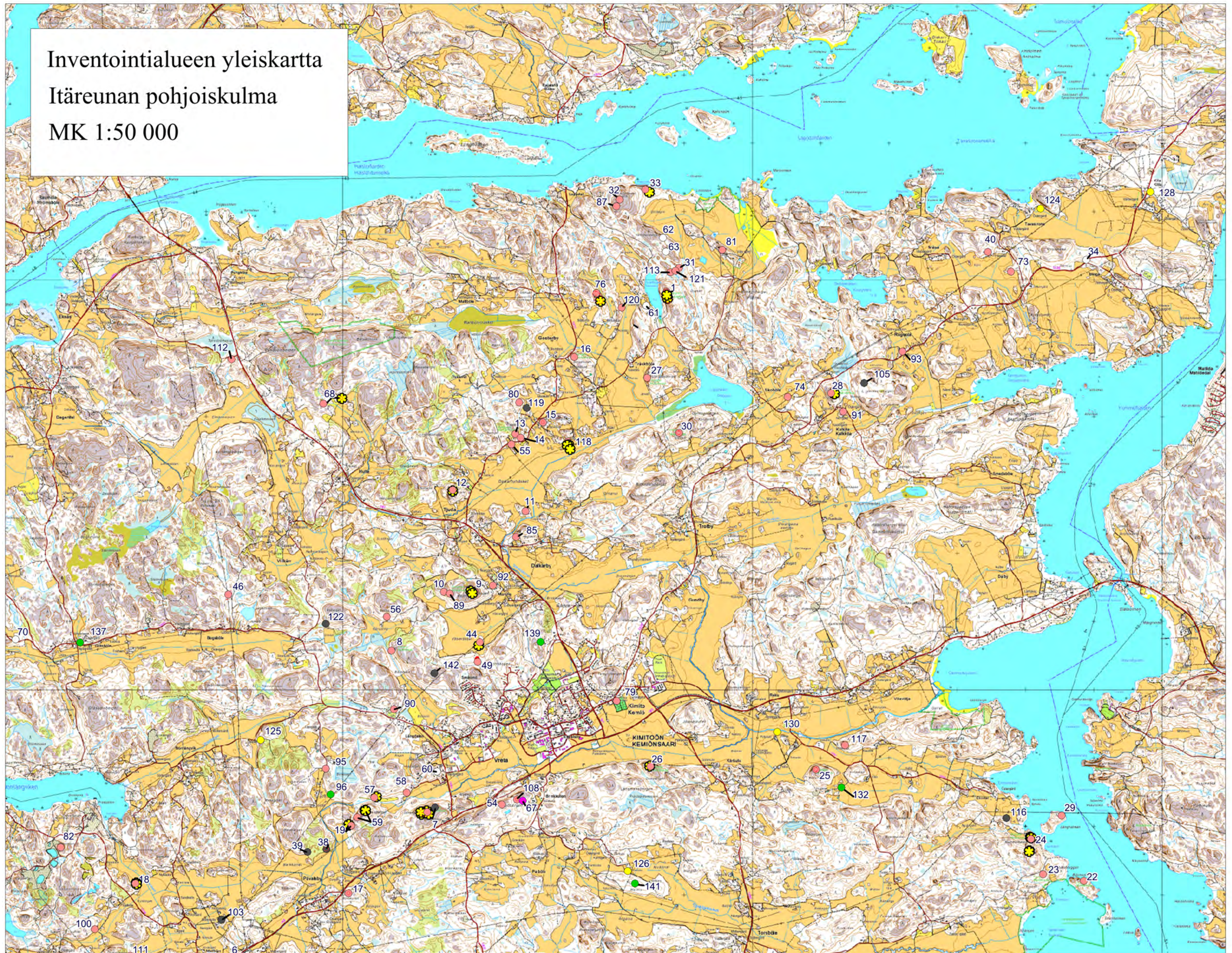
Vuoden 1992 julkaisu, ks. Karhunhammas 14

Inventointikohteista käytetyt nimet inventointinumeroittain

1	Svartträsket	31	Viksgård
2	Storhumun	32	Telegrafberget
3	Västerängsviken	33	Fagerviken
4	Högbacka	34	Berga
5	Mellangård	35	Björkhaga
6	Lillgård	36	Hembacka
7	Jättekastberget	37	Solhem 1
8	Västergård	38	Påvalsby 1
9	Majberget	39	Påvalsby 2
10	Spånåmalm	40	Högåker
11	Klobben	41	Vestlax
12	Herrala	42	Nedergård
13	Berghem 1	43	Österbacka
14	Berghem 2	44	Makila Östergård
15	Skinnanberget	45	Eländet
16	Gästerby Smisskullen	46	Bogsböle
17	Ackokullen	47	Kåddbölevägsället
18	Fröjdböle	48	Sandbacka
19	Mörkdalsberget	49	Norrskagen
20	Rågholmen	50	Mattkärr Södergård
21	Linnarnäs Södergård	51	Västermark Västergård
22	Björnholmen	52	Solhem 2
23	Finnviken	53	Solhem 3
24	Kummelberget	54	Brudbergen 2
25	Lövkulla	55	Berghem 3
26	Länsmansbergen	56	Bollberget
27	Österängsberget	57	Vreta Mellangård 1
28	Smisskullen	58	Teglars
29	Långholmen	59	Mörkdalsberget
30	Spångkärr	60	Vreta Mellangård 2

61	Träskböle	103	Finängen
62	Härlighetsberget	104	Mjösund (Miöösund)
63	Viksgård	105	Janssonsbergen
64	Kåddbölebrinken	106	Kåddbölebrinken 3
65	Lillgård	107	Storkärret
66	Kälskärret	108	Brudbergen 3
67	Brudbergen 1	109	Högmo (Högemo)
68	Grankulla	110	Klovakärret
69	Kåddböle Västergård	111	Glimsberget
70	Skålböle	112	Torvströmossen
71	Sandö	113	Ledukärr 1
72	Näset	114	Ängviksbergen
73	Högåker 2	115	Grytkärret
74	Skoböle	116	Söderängen
75	Kåddböle	117	Rekuån
76	Gesterby	118	Dalkarbyträsket
77	Lemnästräsket	119	Reserve ängarne
78	Skinnarvik 1	120	Bykärret
79	Kemiön kirkko	121	Ledukärr 2
80	Berghäll	122	Norrlångvik Råberget
81	Viikin kartano	123	Dammhagen
82	Smörklinten	124	Östergård
83	Smedsböle, Smedsböle 1	125	Långvik, Norrlångvik
84	Smedsböle, Smedsböle 2	126	Pajböle, Österkulla
85	Högliden	127	Stenmo, Västerbacka
86	Stubbhagen	128	Kila
87	Telegrafberget 2	129	Bjensbölen ruuhi
88	Sandö & Vestankärr	130	Båtkulla
89	Makila, Majberget	131	Helgeboda
90	Långdalen	132	Flugböle (Flugnböle)
91	Kalkila (Kalkila)	133	Bjensböle (Biensböle)
92	Makila (Makijilla)	134	Basens 0-ändpunkt
93	Rugnola (Ruggenol)	135	Skvallerbäck
94	Smedsböle, Smedsböle 3	136	Östergårdsgrufvan
95	Bomossen	137	Gräsböle Östergård
96	Bodal	138	Bockberget
97	Västerängen NW 1 & Västerängen NW 2	139	Elimyr
98	Sjuråsviken NE	140	Lillåker
99	Kåddbölebrinken N	141	Malmis
100	Fröjdböle 2	142	Björndalen
101	Högholmen 2		
102	Lemholm		

Inventointialueen yleiskartta
Itäreunan pohjoiskulma
MK 1:50 000

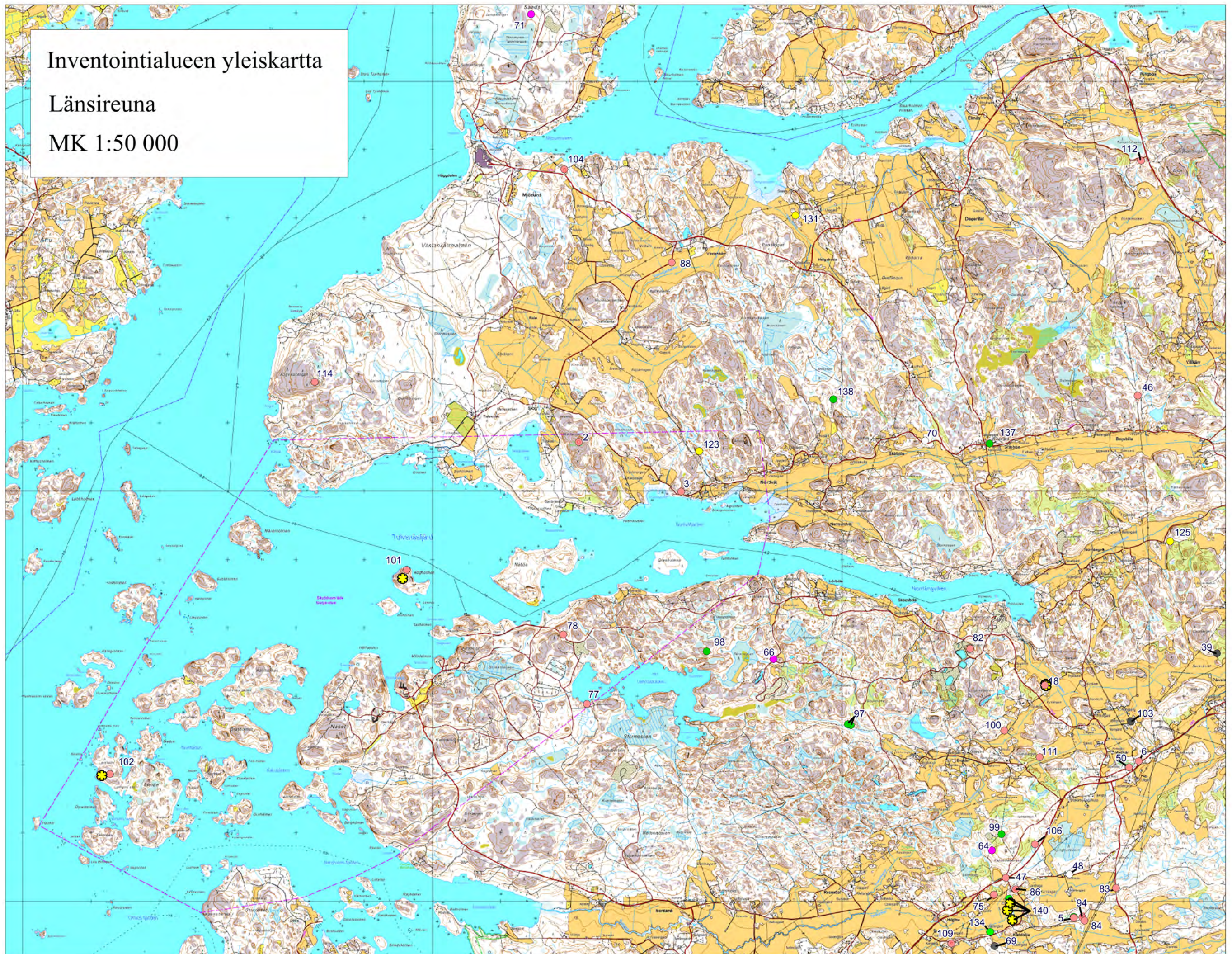
Inventointialueen yleiskartta
Itäreunan eteläkulma
MK 1:50 000

Inventointialueen yleiskartta

Länsireuna

MK 1:50 000

1 Svarträsket

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010001 ja nimellä Svarträsket. Seutukaavan suojelukohde ”MM:2 K-alue 209”.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 3

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6683826, E = 264738, Z = 40 – 50

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit on luettu GPS-laitteesta pohjoisimmalle kolmesta hiidenkiukaasta. (Keskimmäiselle luin koordinaatit: 6683786, 264741 ja eteläisimmälle 6683736, 264753.) Korkeusrajat ovat peruskartalta, ja niitten sisälle jäävät kaikkien kolmen röykkiön sijaintikohtien korkeudet.

Maastomerkintä: en muista nähneeni erityistä merkintää

Pinta-ala: röykkiöitten ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 6 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

tarkastaja?

Tark. 1966 (onko kerto- -
musta arkistoituna?)

Per-Gustav Wikström

valokuvia 1969
(n:ot 4118-20 ja 4124)

?

1980- tai 1990-luku? -
Valokuvia TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 22.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 52-54

LYHYT KOHDEKuvaus

Kolme hiidenkiukaasta Svarträsketin eli Mustajärven itärannalla olevalla korkealla mäellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Mustajärven itärannalla olevien jyrkänteitten yläpuolella. Lähistöllä on rakennuksia vain järven rannassa näitten jyrkänteitten alla. Röykkiöitten lähetyvillä kasvaa joitakin mäntyjä ja pienempää sekalaista puustoa, ja maan pinnalla on laajalti sammal- ja jäkäläpeitettä ja kanervia.

Muut tunnetut nimet: Svarträsket (Seutukaavaliiton julkaisussa, 2002), Träskböle (1992), Träskböle, Svarträsket (2008)

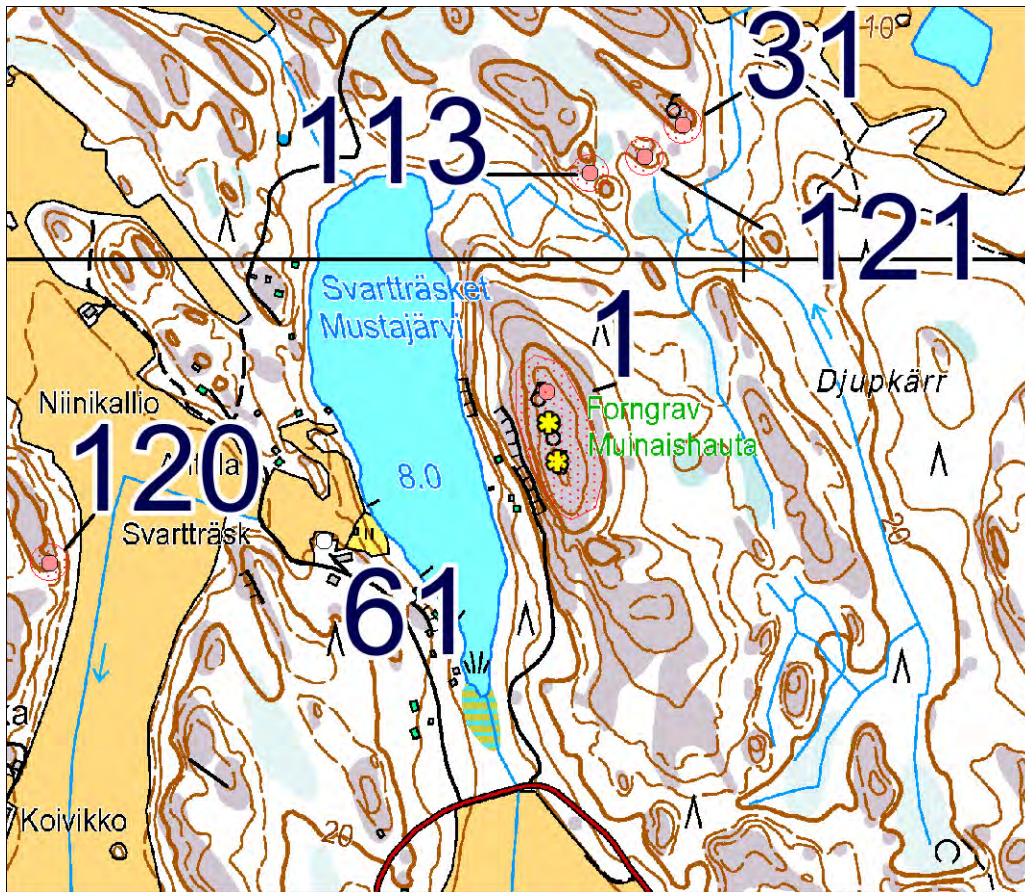
Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on 1970-luvulla valmistuneessa seutukaavaliiton julkaisussa, jonka mukaan jokin tätä koskeva tarkastuskertomus vuodelta 1966 olisi olemassa. Sellaista kertomusta ei ole kuitenkaan ollut saatavilla kopiona Turun yliopiston arkeologian arkistossa eikä Turun maakuntamuseon kokoelmissa.

Nämä röykkiöt sijaitsevat pohjoisluode-eteläkaakko-suuntaisella kapealla kalliomäen harjanteella mäen pituussuunnan mukaisessa rivissä. Pohjoisimman ja keskimmäisen välimatka niitten keskikohdista katsoen on noin 40 metriä, ja keskimmäisen ja eteläisimmän välimatka keskikohdista lukien 50 metriä.

Näitten hiidenkiukaitten läpimitat ovat olleet Seutukaavaliiton julkaisun tietojen mukaan 6:n ja 9,5:n metrin välillä. Eteläisimmän röykkiön keskikohta on laajalti hajotettu, ja kahteen muuhun on tehty keskelle selvästi erottuva penkomisjälki. Seutukaavaliiton julkaisuun vuonna 1979 röykkiöt oli merkitty hyväkuntoisiksi. Kaikkien kolmen röykkiön rakennusaineena on ollut yleensä särmikkäitä, noin 0,3 – 0,4 m:n läpimittaisia kiviä. Eteläisin röykkiö näyttää madaltuneen penkomisessa, muut ovat melkoisen korkeita.

Vuonna 1992 julkaistujen tietojen mukaan tähän kuuluvissa kaikissa kolmessa röykkiössä oli havaittu kaivamiskuoppa (Karhunhammas 14, sivu 30.).

Karttaote 1:10 000.

DT2013:39 53: Röykkiötä Mustajärven itärannalla (I Svarträsket). Tässä on kolmesta hiidenkiukaasta keskimäinen kuvattuna luoteesta.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Lisäyksiä:

Tässä on myös syytä tarkastella sitä, voisiko vuotta 1966 vanhemmissa kenttätöraporteissa olla merkintöjä tästä kohteesta. Lähinnä tulisi kysymykseen, että voisiko tämä kohde olla sama kuin Volter Högmanin käsikirjoituksessaan sivulla 11 mainitsemat kolme isoa röykkiötä, joita ei ole silloin eikä myöhemminkään yksikäsitteisesti paikannettu. Niitä on jäljempänä tarkasteltu paikantamattomien kohteitten yhteydessä Smedsin torpan lähellä olevina röykkiöinä.

2 Storhumun

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010002 ja nimellä Storhumun.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 630.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1-2 (toinen kohde voi olla alla selostettu latomus)

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6678721, E = 250143, Z = 45

Koordinaattiselite: GPS-laitteesta luin tämän röykkiön keskikohdalle yllä olevat tasokoordinaatit 6678721, 250143, jotka saattavat olla tarkemmat kuin Museoviraston rekisteriportaalissa olleet entiset (entiset ovat: 6678744, 250130); ainakin sijaintipaikka on korkea maastonkohta kaukana signaaleja häiritsevistä esineistä, niin että GPS-laitteen mittaustarkkuuden voisi arvioida siinä olevan melko hyvä. Korkeus kartalta katsottuna on 45.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 14 km länteen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 18)	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:o 18)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1969 (n:o 4035)	-
?	inv. 1980- t. 1990-luvulla?	
	Valok. TYA?	

INVENTOINTI 2013

Aika: 18.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 282-283

LYHYT KOHDEKuvaus

Hautaraunio laajan kallioiden mäen korkeimmalla kohdalla. Raunio on näkyvästä isoista kivistä ladottua noin 50 cm:n korkuista ulkosivultaan pystysuoraa kehää.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee meren rantaan ulottuvan laajan Storhumun-nimisen mäen korkeimmalla kohdalla. Tämän sijaintipaikalta on näköaloja kauaksi. Röykkiön sijaintipaikan ympäristössä on monessa kohti avokalliota, ja siellä, missä on maapeitettä, kasvaa pieniä mäntyjä ja koivuja, ja maan pintaa peittävät mm. heinät ja kanervat.

Koordinaatteja on hieman tarkennettu.

Muut tunnetut nimet: Tolvsnä (1992), Storhomman (2002), Tolvsnä, Iso Humu (2008)

Kohteen kuvaus:

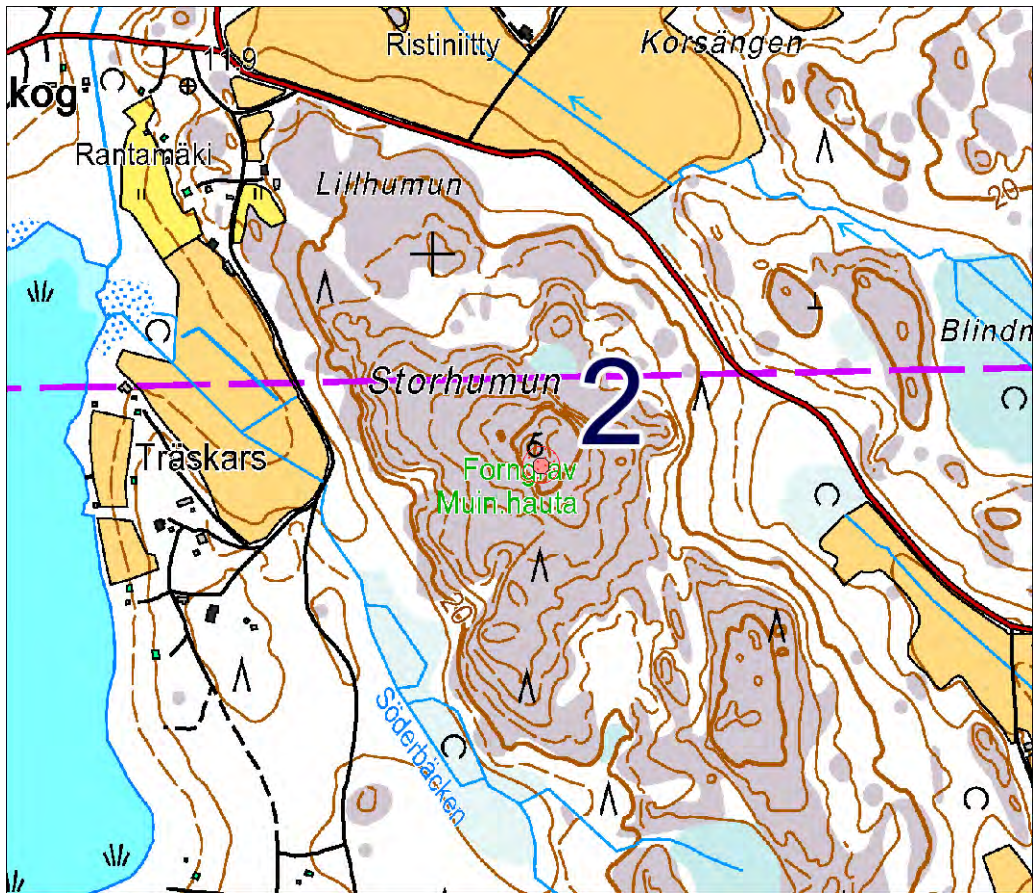
Tämä hiidenkiuas on rakennettu avokalliolle laajan ja korkean mäen korkeimmalle kohdalle. Röykkiön pituus on luode-kaakko-suunnassa on 8,5 metriä ja leveys koillinen-lounas-suunnassa 8,0 metriä. Sen ulkolaitojen yli on ehkä viskeltä runsaasti kiviä joskus kun keskiosaa on pengottu. Paikoin tämän röykkiön laidoilla näkyy isoista kivistä huolella ladottua noin 0,5 metrin korkuista kehää, joka on ulkosivultaan pystysuoraa. Röykkiön korkeus on ehkä 0,6 metrin luokkaa.

Kivet, joista röykkiö on rakennettu, näyttivät olevan yleensä hieman pyörityneitä, ja toisaalta näkyi isoja levymäisiä laattakiviäkin. Röykkiössä yksittäisten kivien tavallisin koko oli ehkä 0,2 – 0,5 metrin luokkaa, mutta noita rajoja suurempia ja pienempiäkin kiviä oli rakentamiseen käytetty. Nykyisellään latomuksen yläpinta on tasainen, ja selviä purkamiskuoppia ei erotukaan. Röykkiön kivien pinnoissa ei ollut erityisen paljon sammalta, ja niissä näkemäni jäkälärenkaat olivat melko pieniä. Noin kuusi metriä Storhumunin hiidenkiukaasta kaakkoon oli kalliolla pienistä pyöreistä kivistä ladottu rengaskuvio (valokuva). Tämän kivirenkaan ja röykkiön välissä oli kallioidenämiin nojaavaa kivikkoa, jonka arvelin olevan ehkä röykkiöstä siihen purettua.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 1

Karttaote 1:10 000.

DT2013:39 283: Tolvsnä, hiidenkiukaan vierellä kalliolla oleva kivirengas (2 Storhumun). Tämä sijaitsee noin kuusi metriä hiidenkiukaasta kaakkoon. Kuvattu lounaasta.

3 Västerängsviken

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010003 ja nimellä Västerängsviken.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 631.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6677997, E = 251640, Z = 15-20

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit vuoden 1992 julkaisuun itäisemmälle röykkiölle merkittyjen peruskoordinaattien mukaan, korkeus on luettu kartalta ja koskee molempia tämän osakohteita.

Maastomerkintä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 12,3 km länteen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valok. 1969 -
(n:ot 4027, 4031)

?

valok. 1980- tai -
1990-luvulla? TYA?

Heljä Brusila

tark. 1999 -

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kaksi hiidenkiuasta merenrantakalliolla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat isomman Nordvikjärdenin lahden sivulla olevan Västerängsviken-nimisen lahdelman itäpuoleisilla kalliolla.

Museoviraston rekisteriportaaliin merkittyjen keskikoordinaattien asemasta yllä on itäisemmän (tai koillisemmän) röykkiön koordinaatit.

Muut tunnetut nimet: Nordvik (1992), Verkholm (2002), Nordvik, Verkholm (2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin muistiinpanoissa hänen vuonna 1969 ottamistaan valokuvista.

Vuoden 1992 julkaisun mukaan sijainnissa 667330, 241817 (6677997, 251640) olisi kalliolla laaja, pohja-alaltaan soikea röykkiö, ja sen pituudeksi on ilmoitettu 15,7 metriä ja leveydeksi 14,3 metriä.

Toisen röykkiön pitäisi olla kalliolla sijainnissa 667329, 241815 (6677988, 251620). Sen röykkiön pohja-alan muodon on ilmoitettu olevan epämääräinen, ja sen pituudeksi on ilmoitettu 14,6 metriä ja leveydeksi 8,8 metriä. Kummankin röykkiön poikkileikkaus on havaittu kraaterimaiseksi.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Tämän sijaintikohta on merkitty seutukaavaliiton 1970-luvulla ilmestyneessä julkaisussa ehkä vain koordinaattien kirjoittamisessa sattuneen virheen vuoksi tasan 100 metriä liiaksi itään. Heljä Brusila on tarkastanut vuonna 1999 tämän sijaintia ja merkinnyt sen melko tarkoin samalle paikalle kuin aiemmin Wikström ja Turun yliopiston tutkijat.

Olof Appelgren on kuvaillut inventointinumeroilla 19-20 röykkiöitä samalta suunnalta, missä tämä sijaitsee, mutta hänen merkintöjään on hankala liittää tähän kohteeseen, koska Appelgrenin kertomuksen mukaan röykkiöt olivat mäellä, josta hän on käyttänyt tunnuksena lukua 28,7. Mäki, jolla on se korkeustieto (sašeneina) on selvästi idempänä kuin se, jolla tämä kohde sijaitsee. Tarkastelin Appelgrenin merkinnän osoittamaa aluetta inventoinnissa mahdollisimman huolellisesti, mutta en havainnut sieltä mitään röykkiöitä. Venäläinen topografikartta:

Karttakokoelmat > Topografikarttojen kokoelma > Venäläiset topografikartat 1:21 000 > Turun ja Porin läänit, Halikon kihlakunta 124,19 km² [Boxböle] (VI 18)
<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1429342>
Viereinen lehti lännen puolelta (VI 17): <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1429315>
Volter Högmanin merkinnät hänen inventointikertomuksessaan sivuilla 19-20 saattavat tarkoittaa tätä kohdetta. Muun muassa Högmanin maininta lähellä olleesta tiilitehtaasta sopii tähän. Högmanin ilmoittamat rökkiöitten mitat ovat kuitenkin selvästi pienempiä kuin ne, mitkä ovat yllä. On kuitenkin huomattava, että vuoden 1992 julkaisun mitat ovat maksimimittoja, ja niitä on voinut kukaties tässä(kin) tapauksessa kasvattaa sellainen seikka, että muutamat yksittäiset kivet olisivat päätyneet hieman ulos rökkiöstä.

Karttaote 1:10 000.

4 Högbacka

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010004 ja nimellä Högbacka.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 635.

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde

MJ-tyyppi: ei mikään

Ajoitus:

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: ?

Säilyneisyys:

N = 6670015, E = 261952, Z =

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala:

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 8 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Aiempiä tähän maastonkohtaan liittyviä arkistoituja havaintoja ei ole tiedossa. Tähän liittyvät väittämät ovat kaikki kirjallisuudessa.

INVENTOINTI 2013

Aika: 4.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Metsäistä rinnettä, jossa ei näkynyt muinaisjäänöksiä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Noin 200 metriä lounaaseen Högbäckan talosta.

Muut tunnetut nimet: Västermark (1992, 2008) Östermark (2002)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin löytämäni tähän varmuudella liittyvä tieto on seutukaavaliiton julkaisussa 1970-luvulta. Siinä on ilmoitettu kahden osaksi tuhoutuneen röykkiön sijainti seuraavasti: $x = 6665\ 80$, $y = 428\ 82$, $z = 25$. Näitten koordinaattien alkuperä ei ole tiedossani; ne perustunevat ehkä vanhojen sanallisten paikanmääritysten varassa tehtyyn päättelyyn tai ehkä virheelliseen kentällä tehtyyn paikanmäärittelyyn.

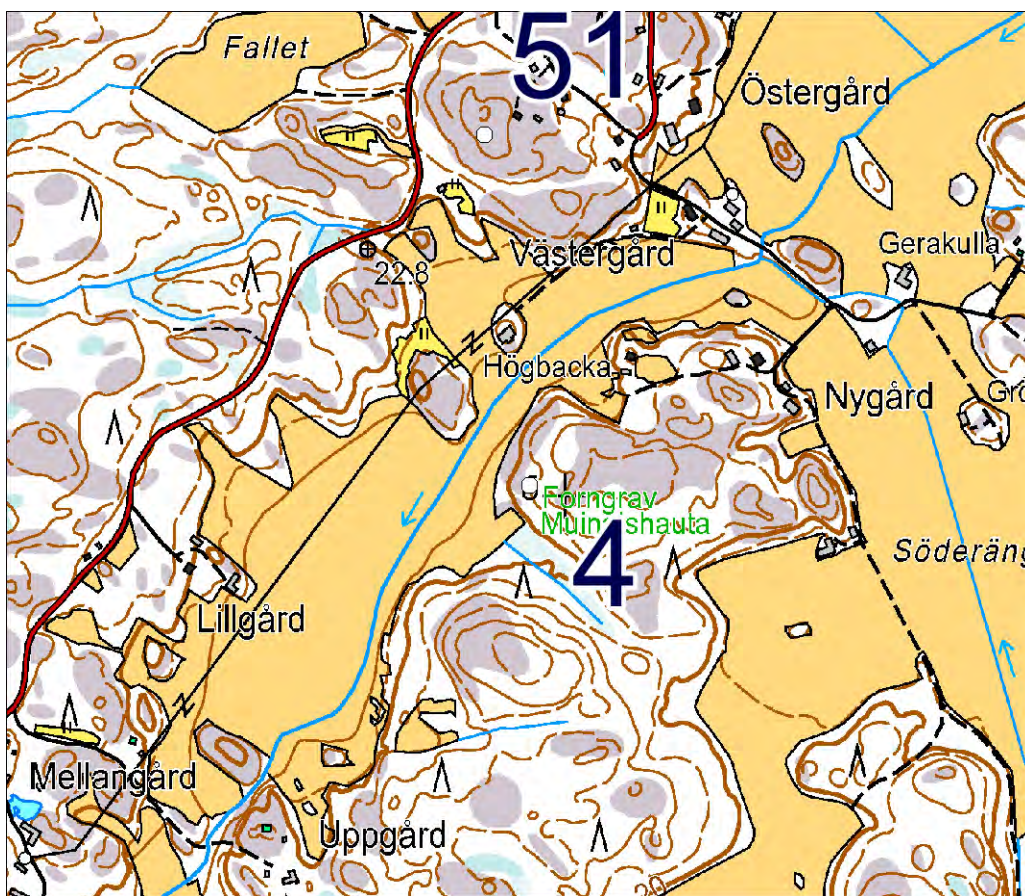
Tälle kohteelle ilmoitettujen koordinaattien tarkoittamassa paikassa on lounaaseen laskeutuva metsäinen rinne lähellä peltovainiota. Muinaisjäänöksiä ei sillä kohtaa näkynyt.

Seutukaavaliiton julkaisussa tämän on merkitty olevan sama, jolle Nils Cleve on antanut aiemmin pitäjänhistoriassa numeron 57. Cleve on kirjoittanut: ”57. Västermark. På ett berg S-om byn invid ängen mellan Labböle och Västermark; förstört. d:o Några steg från föreg. en stensamling, som enl. Högman möjligen utgör lämningarna av en grav.” Vertaamalla Cleven tekstiä Volter Högmanin käsikirjoitukseen vuodelta 1886 jää vaikutelma, että Cleve olisi saanut kaikki kohdetta 57 koskevat tietonsa suoraan Högmanin inventointikertomuksen tiedoista kohdasta, jossa on sivuilla 41 ja 42 kuvailtu kahta lähekkäistä röykkiötä. Niistä ei Högman ole antanut mittoja. Högmanin antama paikanmäärittely, joka sisältyy seuraavaan sitaattiin, on mitä tulkinnanvaraisin. Sen perusteella ei voitane katsoa, että hän olisi yksikäsitteisesti tarkoittanut röykkiötä olevan siinä kohdassa, johon seutukaavaliiton julkaisussa mainitut koordinaatit viittaavat. Högman on kirjoittanut sivuilla 41-42: ”Wästermarkby. Nära till Västergård söderom byn på ett bärg ej långt från ån alldeles vid ängen som är mellan Labböle och Västermark finnes lämningar af ett litet kummel, bottnet är dock delvis ännu betäkt med sten. Några steg ifrån finnes på en klack ett litet röse som mäjligen utgjort grafkummel.

Närmare gården vid väster ängarna en dalsänkning emellan finnes ett rundt kummel, stenarna af mskohufvuds storlek, är litet rubbadt till ytan något mera åt ena sidan, ordentlig grop finnes ej. Dess diameter 10 mtr 50 centim höjd 80 centim.” (Tämän sitaatin viimeistä röykkiötä koskeva selostus liittyy toiseen inventointikohteeseen, ja on tässä mukana vain siksi, koska siinä vielä on viitteitä maastonkohtiin niillä tienoilla, missä Högman ilmoitti röykkiön olevan.)

Havainnointiolosuhteet kohtalaisen hyvät.

Rajaus:
Luokitusehdotus:

Karttaote 1:10 000.

5 Mellangård

Muinaisjäänösrasterissa numerolla 243010005 ja nimellä Mellangård.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 636.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: muinaisjäänösryhmät: hautapaikat: hautaröykkiöt; kivirakenteet: rajamerkit

Ajoitus: moniperiodinen: pronssikautinen; historiallinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6671774, E = 257386, Z = 32,5-35

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista. Luin tähän kohteeseen kuuluvan hiidenkiukaan keskikohdalle GPS-laitteesta koordinaatit, jotka poikkesivat yllä olevista vain alle kymmenen metrin verran (6671766, 257388). Korkeus on luettu kartalta. Hiidenkiukaan vieressä oleva vanha rajamerkki on sijainnissa: 6671776, 257387.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala mukaan lukien sen vieressä olevan rajamerkin kohta.

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 9 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman inv. 1886 (s. 40-41) -

Per-Gustav Wikström valok. 1960-luvulla -
(n:o 3666)

? valokuvia? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 14.5.2013

Löydöt: -

Kuvat: DT2013:39 12-13

LYHYT KOHDEKuvaus

Hiidenkiuas kapean mäenharjanteen päällä. Vieressä on kivireunuksella tuettu vanha kylänrajan merkkikivi.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee vanhasta Kåddbölen kylätontista itään samoilla mäkijakson harjanteilla, joilla kylätonttikin, ja on Smedsbölen kylän vastaisella rajalla ja rajan vieressä Kåddbölen puolella. Sijaintipaikalla on toisaalta vasta hakkuualueelle istutettua taimikkoa ja toisaalta pieniä kuusia. Mäenrinteet ympärillä ovat louhikkoiset.

Muut tunnetut nimet: Kåddböle (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Tässä hiidenkiuas on rakennettu mäen laelle maapohjalle. Hiidenkiukaan pohja-ala on pyöreähkö, ja sen läpimitta itä-länsi-suunnassa on noin 17 metriä ja pohjois-etelä-suunnassa 15 metriä.

Hiidenkiukaan korkeus on noin 1,3 metriä. Rakennusaineeksena tässä hiidenkiukaassa on yleensä ollut etupäässä noin 0,2 – 0,5 metrin läpimittaisia kiviä.

Nyt röykkiöksi koottujen kivien pinnat ja välit näyttivät olevan paljolti sammalien peitossa. Keskellä hiidenkiuasta on syvä kuoppa. Hiidenkiukaan ja viereisen rajamerkin välissä kasvaa yksi iso mänty.

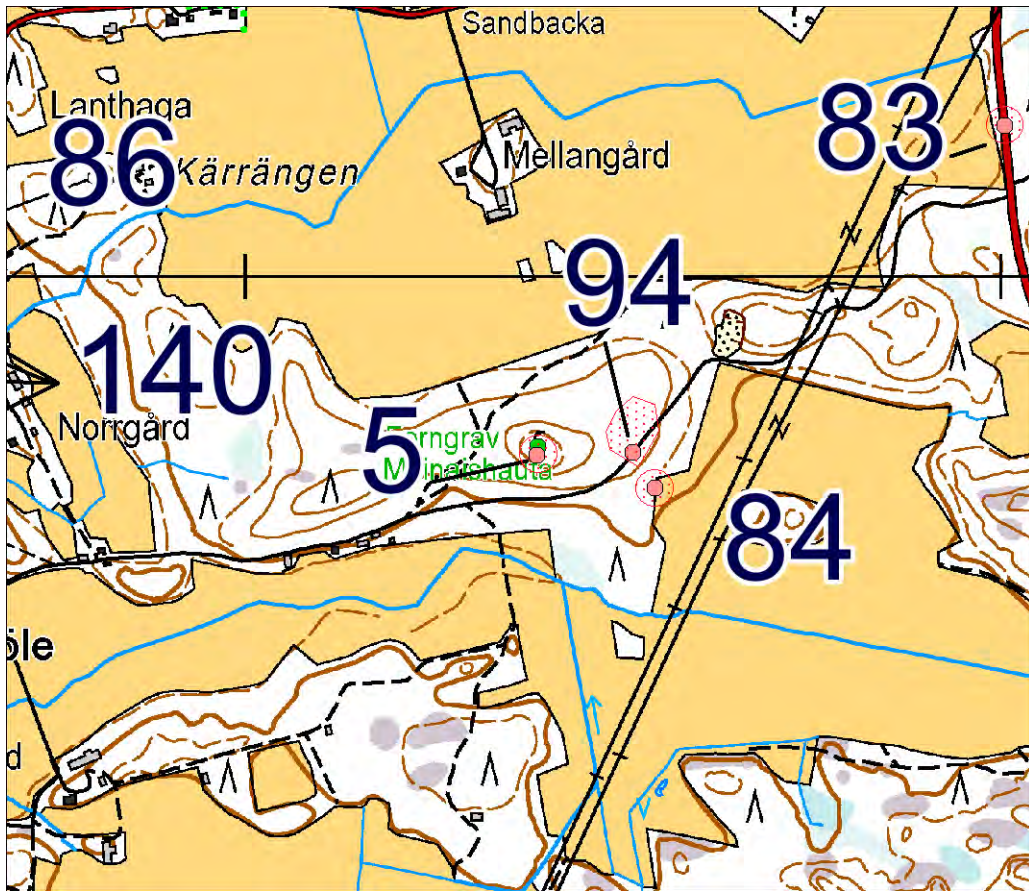
Kylänrajamerkki on sitä huoliteltua tyyppiä, jossa pystykiven ympärillä on nelikulmainen kylmämuurattu kivireunus, jonka reunoilla on keskuskiveä matalammat pystykivet. Tässä reunuksen pohjoissivu on 2,3 metrin ja länsisivu 2,8 metrin mittainen, ja reunuksen korkeus on noin 0,4 metriä. Reunuksen pystykiviä on vain kaksi, vaikka neljä olisi tavallinen määrä. Pystykiviä tämän rajamerkin reunuksessa on sen NE- ja SW-kulmissa.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 1

Lisäyksiä: Volter Högmanin inventointikertomuksen mukaan jonkin matkaa tätä kylänrajalla olevaa mäkeä alas olisi ollut näkyvissä kaksi hautakummun näköistä kohoumaa, joissa olisi ollut kiviäkin näkyvissä. Näitä etsin maastokäynnin aikana, mutta en löytänyt. Kohoumiin oli liittynyt Högmanin mukaan sellainen myyttinen tarinanaihelma, että oli kerrottu niihin haudatun jättiläisiä.

Karttaote 1:10 000.

DT2013:39 12: Hautaraunio Käddbölen ja Smedsbölen kylien rajalla (5 Mellangård). Kuvattu luoteesta.

6 Lillgård

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010006 ja nimellä Lillgård.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6674054, E = 258341, Z = 22,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta.

Maastomerkintä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 6,8 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valok. 1960-luvulla

(n:o 3673)

?

valok. 1980- tai 1990-

luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Mäenharjalla lähellä maantietä sijaitseva hiidenkiuas.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Matkärissä noin 500 metriä Kemiön keskustaan päin siitä risteyksestä, josta lähtee asfalttite Västänfjärdiin.

Muut tunnetut nimet: Matkär (1992), Matkärholm (2002), Matkär, Matkärholm (2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin muistiinpanoissa hänen ottamistaan valokuvista. Hän on määrittänyt tämän sijainnin ilmoittamalla peruskoordinaatit 6669,68/425,06. Vuoden 1992 julkaisussa annetut peruskoordinaatit ovat lähes yhtäpitävästi 666965, 242507.

Tämän röykkiön läpimitaksi on vuoden 1992 julkaisussa mainittu 13,0 metriä ja korkeudeksi 1,5 metriä.

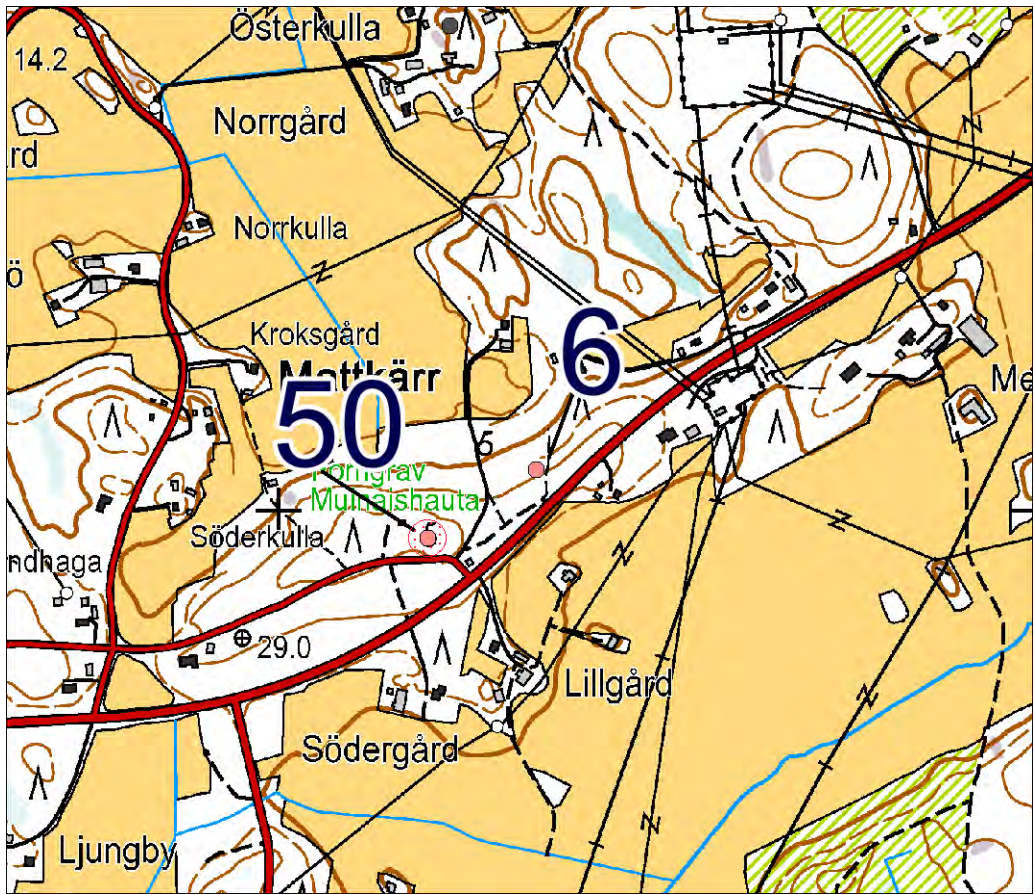
Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä:

Tämä saattaisi olla sama 13 metrin läpimittainen röykkiö, jonka Högman on maininnut olevan Matkärbyssä maantien vierellä (Högman, s. 37). Varmuutta siitä ei kuitenkaan ole.

Tämän lähelle on merkitty peruskartalle muinaisjäänöksen merkki kohtaan, jossa ei näyttänyt olevan muinaisjäänöstä (6674084, 258275). Kävin tarkastamassa muinaisjäänöksen merkin osoittamaa kohtaa 31.5.2013. Tiedossani ei ole, onko sillä merkinnällä mahdollisesti tarkoitettu tätä röykkiötä n:o 6. Se, että en tarkastanut lähellä olevaa röykkiötä, johtuikin juuri siitä, että luotin peruskartalle tehdyn merkinnän osoittavan tarkalleen juuri siihen kohtaan, missä Lillgårdin röykkiön oli määritetty sijaitsevan.

Karttaote 1:10 000.

7 Jättekastberget

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010007 ja nimellä Jättekastberget.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 639.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: muinaisjäännösryhmät: hautapaikat: hautaröykkiöt; kivirakenteet: latomukset

Ajoitus: pronssikautinen (latomuksien osalta ehkä myös historiallinen)

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 6 (3 röykkiötä, 2 latomusta, yksi määrittämätön kohde)

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6676218, E = 261236, Z = 50-60

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit on luettu GPS-laitteesta, ja ne osoittavat kolmesta hiidenkiukaasta keskimmäistä, korkeusrajat on luettu kartalta, ja niitten sisässä ovat tämän kohteen kaikkien kuuden osan sijaintikorkeudet.

Maastomerkitä: en muista paikalla olleen ainakaan mitään selvästi näkyvää merkintää

Pinta-ala: ei määritetty

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 3 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 31-32)	-
Volter Högman	kaiv. 1886 (s. 90-92)	KM 2503:18 kaksi luun palaa
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:ot 44-46)	-
Per-Gustav Wikström	valokuvia 1960-luvulla	-
	(n:ot 3684, 3686 ja 3689)	
?	valokuvia? 1980- tai	
	1990-luvulla? TYA?	

INVENTOINTI 2013

Aika: 16.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 30-38

LYHYT KOHDEKuvaus

Korkealla kallioisella mäellä on kolme hiidenkiukaista lähellä toisiaan. Niistä hieman länteen on kalliolla pienehkö kivilatomus ja kivistä ladottu kuvio. Hiidenkiukaista itään on kiviryhmä, josta ei selvinnyt, onko se luonnonkivikko vai matala latomus.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat laajalla mäellä, joka on Kemiöstä Dragsfjärdiin vievän asfalttitiien pohjoispuolella ja heti Vretaan vievän tien länsipuolella. Mäen päällä on laajoja avokallioalueita ja niitten välillä mäntyvaltaista harvaa metsää.

Museoviraston rekisteriportaaliin ennen olleet keskikoordinaatit on tässä korvattu yhteen hiidenkiukaaseen osoittavilla.

Muut tunnetut nimet: Vreta (1992), Vreta, Jättekastberget (2008)

Kohteen kuvaus:

Kartan korkeuskäyrien mukaan Jättekastberget-nimisen mäen korkein kohta on pienialaisella koillis-lounais-suuntaisella harjanteella. Yksi mäellä olevista hiidenkiukaista on tämän harjanteen koillispäässä, ja siitä noin 30 metriä pohjoiseen on toinen hiidenkiukas, josta noin 20 metriä pohjoiseen on kolmas.

Hiidenkiukaista eteläisin on tehty kuperalle kallionnokalle. Kiviä on purettu siitä, eikä täysin selviä, mikä röykkiön alkuperäinen muoto on ollut. Pohja-ala tuskin on ainakaan ollut pitkänomainen. Sen alkuperäiset läpimitat ovat voineet olla jotakin kuuden ja seitsemän metrin väliltä. Tämä on sijainnissa 6676191, 261258.

Eteläisimmän hiidenkiukaan pohjoislaidalla näytti ulkoreunalla tai lähellä sitä olevan joitakin järeitä kiviä riviin asteltuina. Tavallisesti tämän röykkiön rakentamiseen käytetyt kivet näyttivät olleen osaksi särmikkäitä, osaksi pyöristyneitä, ja suurimmalta mitaltaan yleensä noin 0,15-0,6 metrin luokkaa, mutta suurempiakin siinä on käytetty. Keskellä tätä eteläisintä röykkiötä on syvennys.

Keskellä oleva hiidenkiukas edellisestä pohjoiseen on koottu kalliolle. Se oli Volter Högmanin papereiden mukaan tutkittu kaivauksin, ja siitä oli löydetty hiiltä ja kaksi luun palaa, joista ainakin toinen oli luultavasti palamaton. Hiidenkiukaan muoto oli ollut pyöreä, ja sen halkaisija oli ollut 18,50 metriä.

Högmanin kaivauskertomuksen tekstistä syntyy sellainen kuva, että kiviä oli levinnyt röykkiön vierille. Tiedot tämän hiidenkiukaan korkeudesta ovat Högmanin papereissa ristiriitaisesti 1,6 metriä ja 1,85 á 2 metriä. Tämä keskimäinen hiidenkiuas on entistetty. Sen sijaintikohta on 6676218, 261236.

Edellisistä pohjoiseen oleva hiidenkiuas on tasaisella loivasti kuperalla avokalliolla. Hiidenkiuas on pohja-alaltaan soikea, ja sen pituus pohjois-etelä-suunnassa on 7,2 metriä ja itä-länsi-suunnassa 6,8 metriä. Korkeus on arviolta noin 0,5 metrin luokkaa. Sijainti: 6676240, 261226.

Pohjoisimman röykkiön rakentamiseen käytetyt kivet ovat yleensä melkoisen särmikkäitä, ja yksittäisten kivien suurimmat läpimitat näyttivät olevan yleensä rajoissa 0,15-0,6 metriä. Tämän yläpinta on hieman epätasainen. Kivien pinnoissa ja väleissä on sammalta ja jäkälää. Tässä ei näkynyt selviä purkamisjälkiä (vuoden 1886 merkintöjen mukaan ”tyckes vara örörd”). Iso mänty kasvaa tämän kohdalla.

Edellisistä länteen on sijainnissa 6676223, 261142 kuperalla kalliopinnalla runsaan kolmen metrin läpimittainen kiviryhmä, joka vaikuttaa pengotulta latomukselta. Siinä latomuksen alkuperäinen pohjan muoto on ehkä ollut suorakaide, ja sen läpimitta pohjois-etelä-suunnassa on ollut ehkä 3,1 metriä ja toisessa suunnassa 3,6 metriä.

Tähän latomukseen näytti kuuluvan noin 0,1-0,6 metrin läpimittaisia yleensä melko särmikkäitä kiviä. Niissä on keskellä varmaankin pengottaessa syntynyt syvennys, ja kiviä on jäljellä osaksi yhdessä, osaksi kahdessa kerroksessa. Latomuksen jäännöksen korkeus on ehkä 0,3 metrin luokkaa. Kivien pinnoissa ja kivien väleissä on sammalta ja jäkälää, ja kivien välillä on joitakin ruohotuppaita. Kiviä näyttää viskotun paljolti alemmas kalliolle.

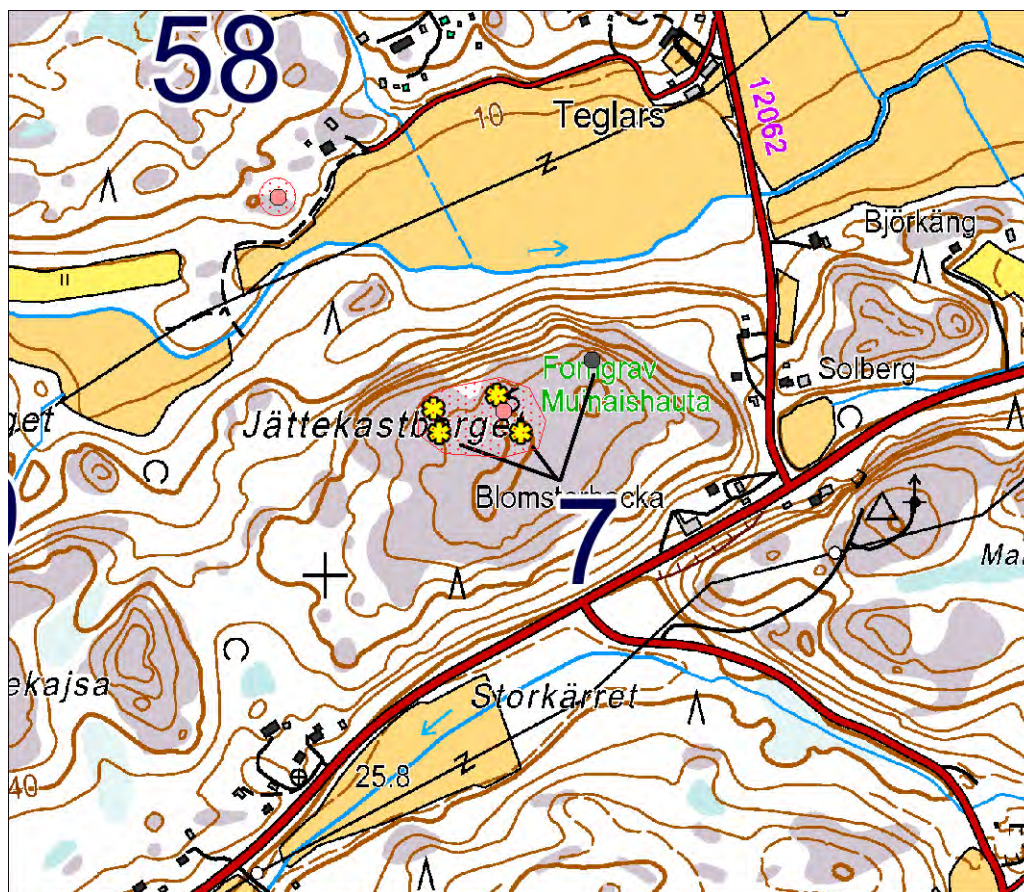
Lähellä edellistä on pienistä kivistä ladottu kalliolle säännöllisen pyöreä rengas, ja sen keskipisteessä on yksi pieni kivi. Läpimitta on 1,5 metriä. Sijainti 6676191, 261150.

Kaikista edellisistä itään on matala pyöreä kiviryhmä, jonka pituus itä-länsi-suunnassa on 9,3 metriä ja leveys vastakkaisessa suunnassa 8,5 metriä. Tässä kiviä on paikoin päälletysten, ei kai kuitenkaan missään kahta useampana kerroksena, ja paikoin kiviä on harvassa. Kivien koko on yleensä melko tasaisesti noin 0,3 metrin luokkaa. Näytti, että kiviä oli osaksi pengottukin. Tämä näytti olevan kalliopinnalla, joka on ympäristöään hieman matalammalla, ja tulee kysymykseen mahdollisuus, että tämä olisi syntynyt rantavoimien vaikutuksesta matalaan painanteeseen. Sijainti 6676285, 261352.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Karttaote 1:10 000.

DT2013:39 32: 7 Jättekastberget. Latomuksen jäännös sijainnissa 6676223, 261142. Kuvattu pohjoisesta.

8 Västergård

Muinaisjäänöskirjasto numerolla 243010008 ja nimellä Västergård.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 641.

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6678580, E = 260710, Z = 25

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit on luettu GPS-laitteesta, korkeus kartalta. Aikaisemmat koordinaatit ja peruskartoille painetut sijaintimerkinnot ovat väärin: tämä on selvästi alempana rintessä noin 50 metriä länteen päin siitä, mihin tämä on aiemmin merkitty. Virhe on oikaistu jo vuonna 1992 julkaisussa ”Karhunhammas 14”, jossa peruskoordinaateiksi on annettu: 6674 29, 2427 22 (vastaavat ETRS-TM35FIN-lukemia 6678575, 260728).

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 3 km länteen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman?	inv. 1886 (s. 26)?	-
Olof Appelgren?	inv. 1927 (n:o 34)?	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1960-luvulla (n:o 3691)	-
?	valok. 1980- tai 1990- luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: 6.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 172-173

LYHYT KOHDEKuvaus

Hiidenkiuas puuston peittämässä epätasaisessa jyrkästi länteen laskeutuvassa kalliorinteessä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Långdalenin seudulta pohjoisluoteeseen ulottuvan syvän ja kapean laakson itärinteellä metsäalueella. Tämän röykkiön ympärillä on yksi iso koivu, pieniä havupuita ja katajia. Maan pinnassa ympäristössä on varpukevuillisuutta. Röykkiöstä koilliseen on matalahko kallioseinämä ja röykkiöstä noin 25 metriä lounaaseen päin olevassa kohdassa rinne putoaa suunnilleen pystysuorana kallioseinämänä, ja heti sen juurella on laakson tasaista pohjaa.

Koordinaattien tarkentaminen on tässä erityisen tarpeellista, koska entiset on merkitty väärin, ja lisäksi peruskartoilla on niitä vastaava väärä sijaintimerkitä.

Muut tunnetut nimet: Makila (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Loivasti luoteeseen laskeutuvalla avokalliolla rakennettu hiidenkiuas, jonka pohja-ala on melko säännöllisen pyöreä; sen läpimitta on 8,7–8,8 metriä. Tämä hiidenkiuas on nykyisellään noin 1,2 metriä korkea, mutta korkeutta on saattanut lisätä kivien siirtely sitä pengottaessa. Kiviä ei ole näköjään paljokaan viskelty röykkiöstä sivuun, ja siihen keskelle on kuitenkin kaivettu iso syvennys.

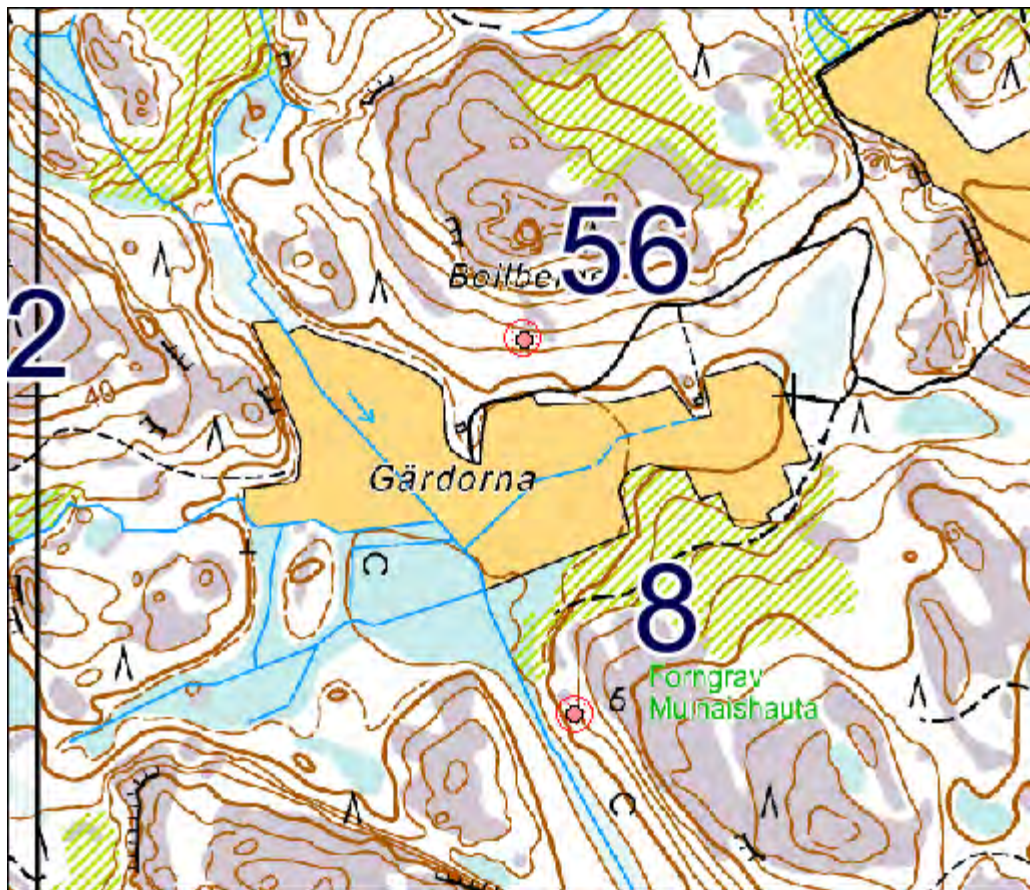
Röykkiön rakentamiseen käytetyt kivet näyttävät olevan joko särmikkäitä tai sitten hieman särmistään pyörityneitä. Niissä yksittäisten kivien suurimmat läpimitat näyttivät olevan yleensä 0,2 – 0,5 metrin luokkaa. Kivien pintoja peittävät paljolti sammat tai jakälät. Tämän keskelle kaivetun syvennyksen pohja on sammalpeitteinen, ja sinne on juurtunut näre. Hiidenkiukaan reunalla kasvaa pieniä puita.

Havainnointiolosuhteet hyvät, mutta röykkiön lähiympäristö on tiheikköä.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 1

Lisäyksiä: Vuosien 1886 ja 1927 tiedot saattavat tarkoittaa joko tätä tai mahdollisesti Bollberget-nimistä röykkiötä, joka on samoilla tienoilla.

Karttaote 1:10 000.

DT2013:39 172: Makila, hiidenkiuas (8 Västergård). Kuvattu koillisesta.

9 Majberget

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010009 ja nimellä Majberget.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 642.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: kivirakenteet: latomukset

Ajoitus: ajoittamaton (vuoden 1997 kaivauskohde olisi hiiliajoituksen mukaan viikinkiaikainen tai nuorempi)

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 3

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6679441, E = 261933, Z = 52,5-57,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit ovat luetut GPS-laitteesta ja osoittavat itäisintä kolmesta latomuksesta; korkeusrajat ovat kartalta, ja kaikkien kolmen latomuksen sijaintipaikkojen korkeudet jäävät niiden sisälle. Peruskoordinaateiksi muutettuna ja lähimpään tasometriin pyöristettynä yllä olevat tasokoordinaatit ovat seuraavat: 6675210, 2428384. Saman latomuksen sijainti on kaivauskertomuksessa ilmoitettujen peruskoordinaattien mukaan: 6675211, 2428386.

Maastomerkitä: merkitty Museoviraston vihreäpöytäalalla puupaaluilla

Pinta-ala: latomusten ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 2 ½ km luoteeseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 24-25)	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:ot 30-32)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1960-luvulla (3695, 3696, 3698)	-
?	valok. 1980- tai 1990-luvulla? TYA?	-
Henrik Asplund & Riikka Saarinen	kaivaus 1997	TYA 645:11-12
Henrik Asplund	kaivaus 2001	TYA 787:1-8

INVENTOINTI 2013

Aika: 31.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: 2985–2989

LYHYT KOHDEKuvaus

Kolme matalaa kivilatomusta tasaisella kalliolla korkean ja laajan mäen laella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Makilan kylässä Majberget-nimisen vuoren korkeimmalla kohdalla.

Museoviraston rekisteriportaaliin merkittyjen keskikoordinaattien asemasta tässä ovat käytössä itäisimmälle latomukselle luetut koordinaatit.

Muut tunnetut nimet: Makila (1992), Spångmalm (2002), Makila, Majberget (2008)

Kohteen kuvaus:

Latomuksista itäisin on tutkittu kaivauksin vuonna 1997. Se oli ollut matala ja sen pohjan muoto oli ollut paremminkin suorakaidetta kuin rengasta muistuttava. Latomusta on kaivauskartan mukaan ollut noin 8 X 12 metrin alalla. Latomuksen kanssa samaan yhteyteen kuuluva kallionhalkeama ja muuta kalliopinnan epätasaisuutta oli huomattu täytetyn kivillä. Kaivetun alan laajuus oli ollut 40 m². Sijainti: 6679441, 261933.

Edellisestä latomuksesta noin 30-40 metriä lounaaseen oleva ryhmän eteläisin latomus on osittain tutkittu kaivauksin vuonna 2001. Siinäkin kivirakenne kalliolla oli ollut matala, ja kiviä oli huomattu kasatun kallionhalkeamien ja -notkelmien tasaamiseksi. Kiviä oli ollut selvästi useassa kerroksessa kaivausalueen pohjoispuoliskossa. Tämäkin latomus on kaivauskartan perusteella ollut noin 8 X 12 metrin alalla. Kaivetun alan laajuus oli ollut 20 m². Sijainti: 6679424, 261896.

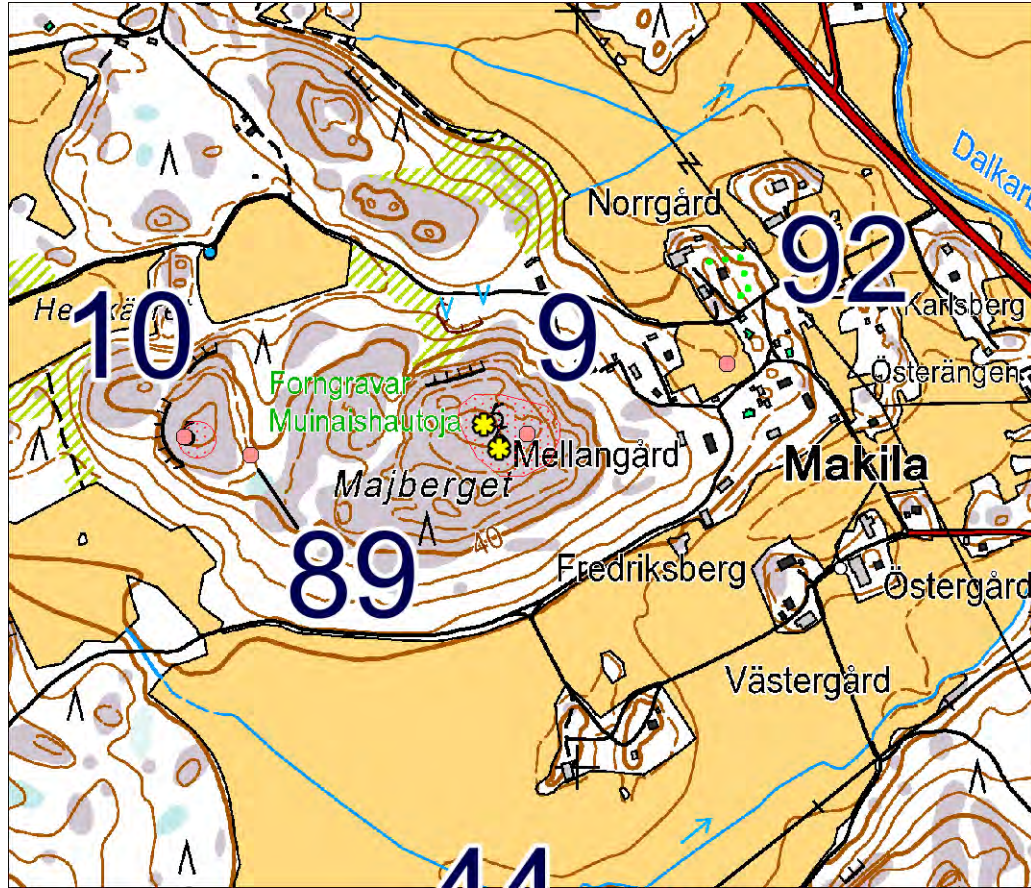
Edellisestä noin 40 metriä pohjoiseen oleva latomus on tutkimaton. Sen laidoilla kiviä näytti nyt olevan selvästi reunakehäksi aseteltuna. Latomuksen pinta on keskikohdalta hieman matalampi kuin muualta. Jonkin verran kiviä näytti olevan tämän latomuksen reunojen ulkopuolella. Sijainti 6679456, 261876.

Näitten latomusten lähetyville kalliolle on vasta tehty pienistä kivistä kapeita kivirivejä niin, että niistä muodostuu suuraakkosin kirjoitettuja naisten etunimiä. Kaikkiaan seitsemässä kohdassa oli nimiä. Paikoin niihin kuuluvat kirjaimet olivat jo hieman hajallaankin, mutta useimmat olivat selvästi luettavissa.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Karttaote 1:10 000.

DT2013:39 125: Kohde 9 Majberget. Tässä on yksi siihen kuuluvista lähekkäin olevista latomuksista sijainnissa 6679456, 261876. Kuvattu luoteesta.

10 Spånåmalm

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010010 ja nimellä Spånåmalm.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 643.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6679438, E = 261479, Z = 50

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportalista. Tämän röykkiön keskikohdalle luin GPS-laitteesta tasokoordinaatit: 6679433, 261497, ja koska niitten osoittaman pisteen sijainti poikkeaa vain 5 metriä portaalin ilmoittamista koordinaateista, niin sekä entisiä että nyt luettuja voitaneen pitää mittaustarkkuus huomioiden kutakuinkin oikeina.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 3 km luoteeseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (sivut 25-26)	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:o 33)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1960-luvulla (n:o 3700)	-
?	tark. 1966 (onko selon- tekoa arkistoituna?)	-
?	valok. 1980- tai 1990- luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: 31.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 122

LYHYT KOHDEKUVAUS

Hiidenkiuas laajalla metsää kasvavalla mäellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Spånåmalm-nimisen mäenharjan länsipäässä. Tämän ympärillä on harvaa mäntyvaltaista sekametsää. Maan ja kallion pintaa peittävät paljolti sammalet, jäkälät ja varpukasvit. Muut tunnetut nimet: Makila (1992), Spångmalm (2002), Makila, Majberget (2008)

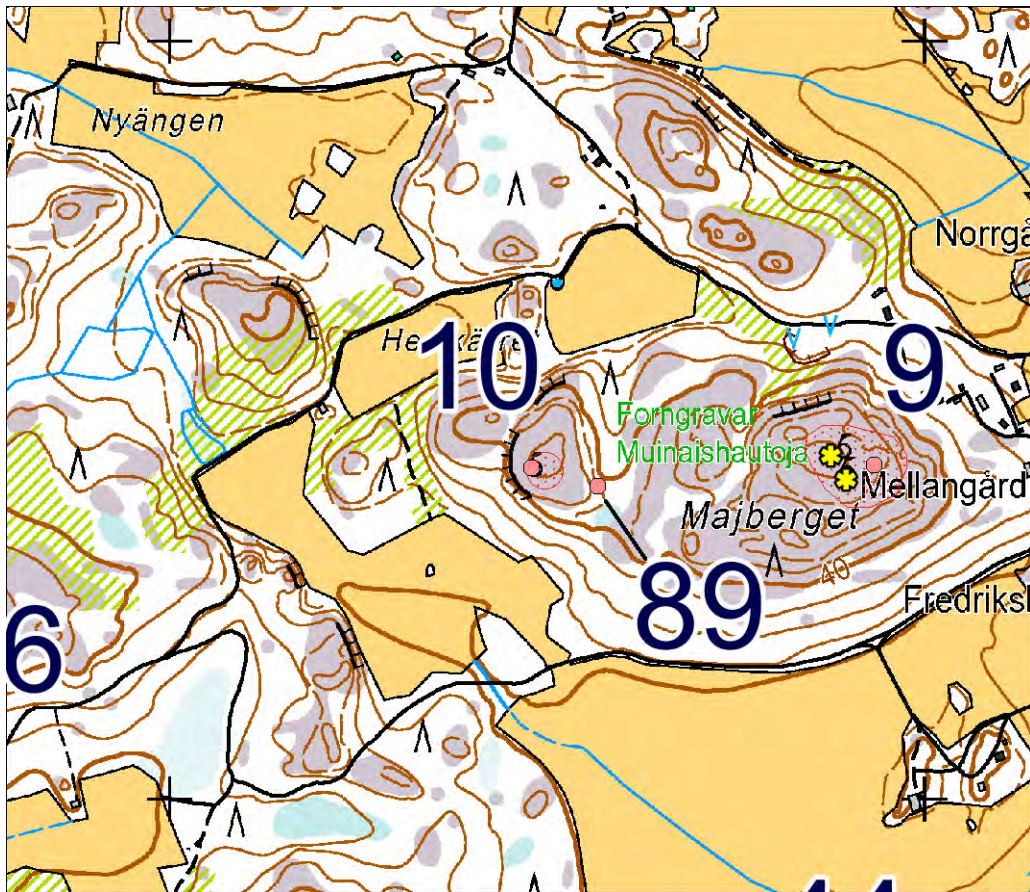
Kohteen kuvaus:

Hiidenkiuas sijaitsee mäenharjalla niin, että se on ainakin laitaosaltaan tasaisen hieman kuperan kalliopaljastuman päällä. Tämän röykkiön pohja on vuonna 1992 julkaistujen tietojen perusteella katsottu soikeaksi, ja sen pituudeksi on ilmoitettu 9,6 metriä ja leveydeksi 9,0 metriä. Tämän röykkiön kivirakenteen paksuus on ehkä enimmillään noin 0,6 metrin luokkaa. Röykkiön länsilaidalla erottuu huolitellusti ladottua kehärakennetta. Röykkiön rakennusaineksena on melko kulmikkaita kiviä, jotka ovat suurimmalta läpimitaltaan arviolta noin 0,15 – 0,5 metrin luokkaa. Keskellä röykkiötä on pohjaltaan sammaltunut syvennys.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Karttaote 1:10 000.

DT2013:39 122: Makila, röykkiö (10 Spånåmalm). Kuvattu lännestä.

11 Klobben

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010011 ja nimellä Klobben.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 644.

PERUSTIEDOT

Kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: esihistoriallinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6680619, E = 262677, Z = 20

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit ovat luetut GPS-laitteesta röykkiön keskikohdalle, korkeus on luettu kartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 3 km pohjoisluoteeseen.

ARKISTOTIEDOT

Olof Appelgren? (Ks. alla kohta ”Lisäyksiä”)

Per-Gustav Wikström valok. n. v. 1969 -
(n:ot 4574, 4576)

? valok? 1980- tai -
1990-l., TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 7.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 179

LYHYT KOHDEKuvaus

Hiidenkiuas vainioitten monelta puolelta ympäröimällä korkealla mäellä. Mäen itä- ja etelärinteitten juurella virtaa Dalkarbybäcken-niminen puro tai pieni joki.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Dalkarbyträsket-nimisen laajan vainion reunaan rajoittuvalla korkealla mäenharjalla, jolla kasvaa sekalaista puustoa. Käydessäni mäellä sen harjalla oli vasta laikkuhien istutettu taimikko. Tämän röykkiön keskikohdan sijainniksi luin GPS-laitteesta koordinaatit 6680619; 262677, mutta ne luultavasti eivät ole sen tarkemmat, kuin tälle aiemmin määritetyt.

Muut tunnetut nimet: Tjuda (1992), Tjuda, Klobben (2002)

Kohteen kuvaus:

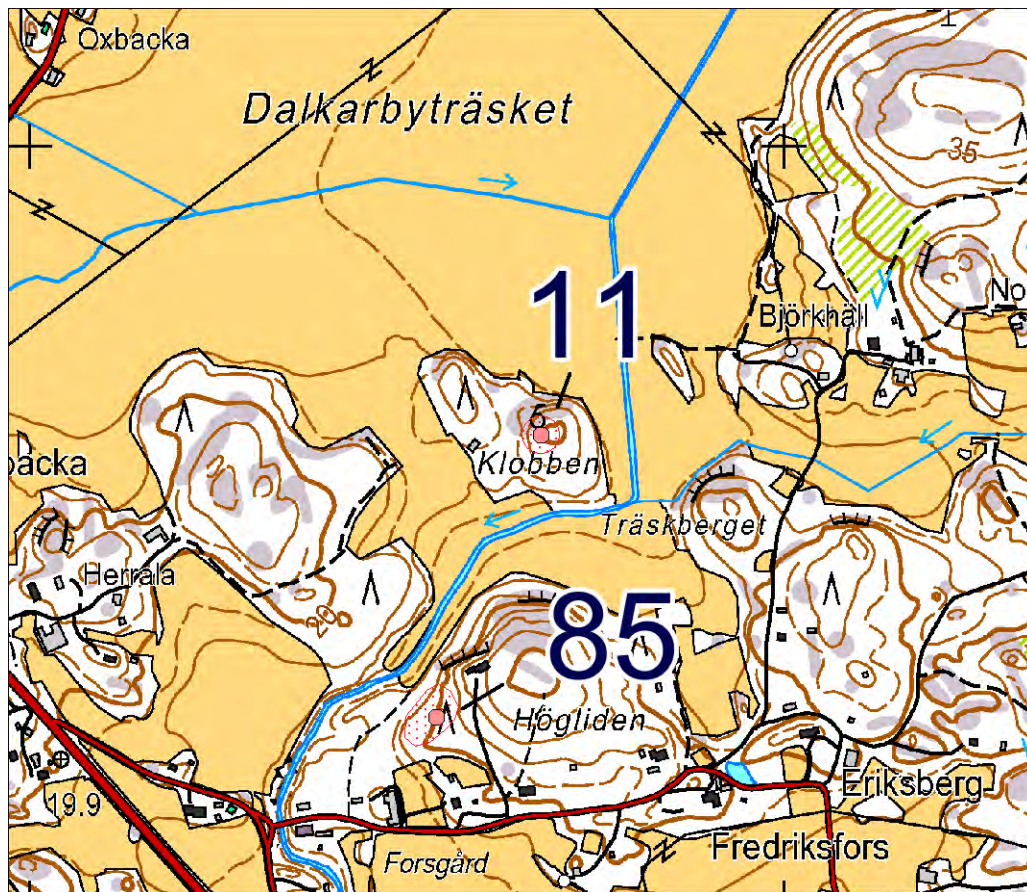
Varhaisin tuntemani selvästi tätä koskeva tieto on Turun yliopiston arkeologian arkistossa olevassa Per-Gustav Wikströmin kirjeen kopiesissa vuodelta 1971. Siihen Wikström on merkinnyt vuosina 1969-1971 valokuvanneensa mm. yhtä röykkiötä, jonka sijainniksi hän on peruskoordinaatein ilmoittanut 6676,44/429,07.

Matalahko kiviröykkiö pienen jyrkkärinteisen mäen laella. Röykkiön pituus on noin 9 metriä, ja pituussuunta on pohjoinen–etelä. Leveys on vastaavasti 6,1 metriä.

Röykkiön korkeudeksi hahmotin ehkä noin 0,4 metriä. Tämän röykkiön pohjan muoto näytti olevan kutakuinkin soikiomainen. Kiviä ei näyttänyt olevan kovin paljon hajallaan röykkiön ympärillä. Tähän kasatut kivet olivat yleensä hieman pyörityneitä. Arvioin yksittäisten kivien suurimman läpimitan olevan yleensä 0,2–0,6 metriä. Erotin tästä kiviröykkiöstä yhden selvän ja kaksi epäselvempää purkamisjälkeä. Mikään niistä ei näyttänyt uudelta. Kaksi mäntyä kasvoi röykkiön laidoilla, ja siinä sisempänä oli pienempiä puita.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: -

Karttaote 1:10 000.

DT2013:39 179: Tjuda, hiidenkiuas (11 Klobben). Kuvattu pohjoisesta kohti Höglidenin mäkeä.

Lisäyksiä: Seutukaavaliiton vuonna 1979 julkaisemassa suojelukohteitten luettelossa ilmoitetaan, että tältä mäeltä olisi merkitty muistiin kaksi rökkiötä vuoden 1927 inventoinnissa, ja että ne olisivat olleet

silloisilla kohdamerkinnöillä numerot 26 ja 27. Kuitenkin sanalliset sijaintitiedot 1920-luvulta eivät ole aivan yksiselitteisiä. Mahdollisesti olemassa olevaa vuoden 1927 inventointiin liittyntä karttaa ei ole ollut käytettävissäni. Ilman karttaa ei olekaan helppoa ratkaista, olivatko sekä kohde 26 että 27 molemmat paikannetut sille määle, jolla Klobben-niminen muinaisjäänös on. Joka tapauksessa vuoden 1927 inventointikertomuksen merkintä kahdesta röykkiöstä ei havaintoni mukaan sovi ainakaan nykytilanteeseen Klobbenin kohteessa. Edellä mainituissa Per-Gustav Wikströmin ottamissa valokuvissa samalta mäeltä on niitten selitysten mukaan kuvia vain yhdestä röykkiöstä.

12 Herrala

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010012 ja nimellä Herrala.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 645.

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6680928, E = 261608, Z = 45

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta suuremmalle röykkiölle, joka on pohjoisempi kahdesta; korkeus on kartalta.

Maastomerkintä: en muista tässä olleen erityistä merkintää

Pinta-ala: röykkiöitten ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 4 km luoteeseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström	valok. 1960-luvulla (n:ot 3550, 3553)	-
?	tark. 1966 (onko selon- tekoa arkistoituna?)	?
?	valok. 1980- tai 1990- luvulla? TYA?	?

INVENTOINTI 2013

Aika: 6.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 174

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kaksi kiviröykkiötä vierekkäin korkealla metsäisellä mäellä lähellä Tjudan vanhaa koulua.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat korkean mäen ylimmällä harjalla 230 metriä länteen Tjudan kansakoulurakennuksesta. Puusto näitten ympärillä on sekametsää. Maanpinnassa ympäristössä kasvaa jäkälää, sammalta, kanervia ja ruohoa.

Tässä ylle merkityillä koordinaateilla on korvattu Museoviraston rekisteriportaaliin aiemmin merkityt, jotka osoittavat pistettä, joka on karkeasti noin 20 metriä sivuun siitä, mihin yllä olevat koordinaatit osoittavat. Peruskartalle sijoitettu muinaisjäänöksen merkki on suunnilleen sillä kohdalla, mihin korvaavat koordinaatit viittaavat.

Muut tunnetut nimet: Tjuda (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin selostuksessa hänen 1960-luvulla ottamistaan valokuvista.

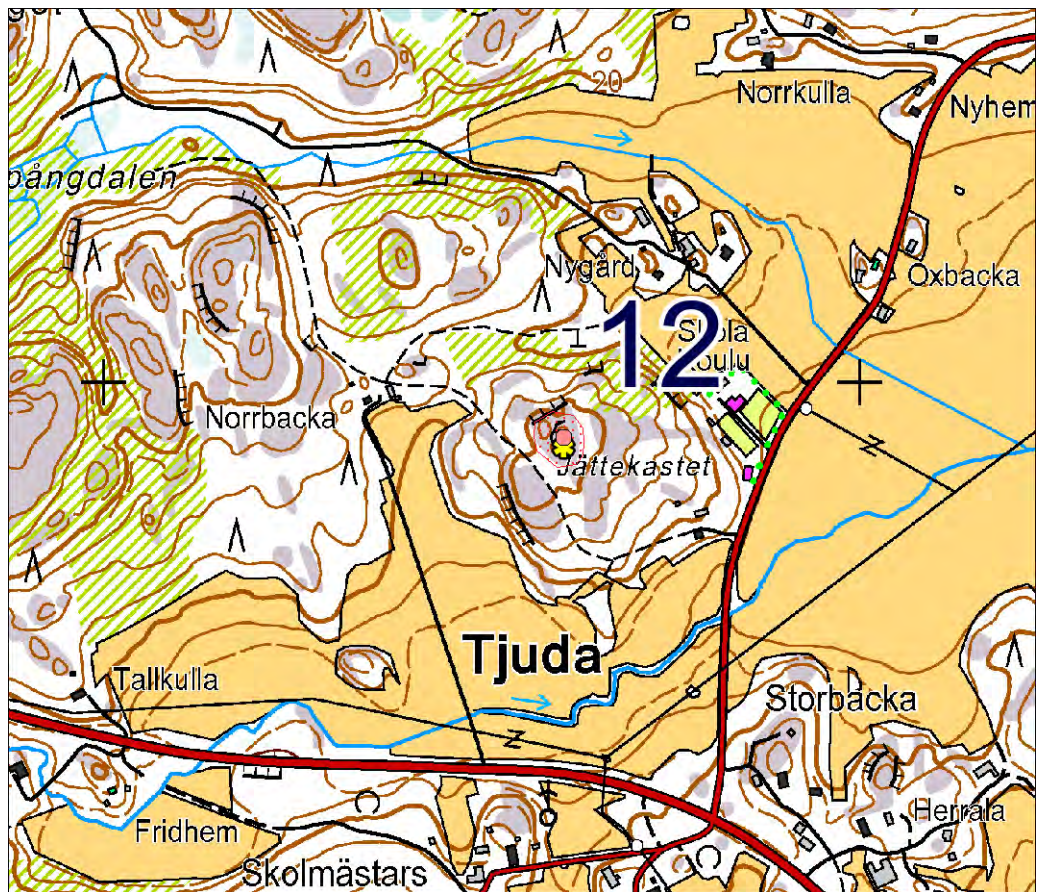
Kaksi röykkiötä mäellä niin, että pohjoisempi ja selvästi suurempi röykkiö on säännöllisen kuperalla mäen huipulla, ja pienempi röykkiö on aivan sen vieressä kohdassa, jossa rinne jo hieman laskeutuu etelään päin. Pohjoisemman röykkiön pituus on vuoden 1992 julkaisun mukaan 15,6 metriä, leveys 1,5 metriä ja korkeus 2 metriä. Röykkiön paksuus kallionpinnasta mitattuna ei kuitenkaan ole missään kohti lähelläkään kahta metriä, vaan korkeusmitan täytynee tarkoittaa röykkiön laen ja uloimpien reunojen korkeustasojen erotusta. Pienemmän röykkiön vastaaviksi mitoiksi on ilmoitettu 6,7, 6,0 ja 0,6 metriä.

Kivet, joista nämä röykkiöt on rakennettu, ovat melkoisen pyörityneitä, ja usein kookkaanpuoleisia. Suuremmassa röykkiössä erottuu ainakin keskellä yksi purkamisjälki. Pienemmässä on kaksi purkamisjälkeä.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 174: Tjudan koulun luona mäellä olevat hiidenkiukaat (12 Herrala). Kuvattu etelästä.

Lisäyksiä: Seutukaavaliiton luettelossa on pidetty mahdollisena, että tämän kohteen röykkiöt olisi mainittu vuoden 1927 inventointikertomuksessa numeroilla 28 ja 29. Niitä koskevat sijaintitiedot eivät kuitenkaan kaikilta osin sovi tähän Herrala-nimiseen muinaisjäännökseen. Jotkut Volter Högmanin

tiedonannot (Högman 23-24) ovat selvästi toimineet pohja-aineistona vuoden 1927 inventointikertomuksen kuvaukselle kohteista numero 28 ja 29. Näitä Högmaninkaan tietoja ei voida vaikeuksitta yhdistää Herrala-nimiseen kohteeseen.

13 Berghem 1

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010013 ja nimellä Berghem 1.
Osa seutukaavan suojelekohdetta numerolla 646.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6681747, E = 262524, Z = 20-27,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit vuoden 1992 julkaisussa ilmoitetun läntisempää röykkiötä koskevien peruskoordinaattien mukaan, korkeus kartalta.

Maastomerkinä: tieto puuttuu

Pinta-ala:

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 4½ km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman?

Inv. 1886 (s. 22)?

-

Volter Högman (?)

Kaiv. 1886 (s. 92-96) (?)

KM 2503:19-20 palanutta luuta ja palamatonta luuta (Ks. alla kohta ”Lisäyksiä”)

Olof Appelgren

inv 1927 (n:ot 24-25)

-

Per-Gustav Wikström

valok, 1960-luvulla,

-

(n:ot 3569, 3570)

?

valok. 1980- tai

-

1990-luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: En käynyt tässä inventoinnin aikana

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Kaksi röykkiötä, jotka molemmat on todennäköisesti tutkittu kaivauksin vuonna 1886.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat metsäalueella avokalliolla.

Muut tunnetut nimet: Tjuda (1992, 2002, 2008)

Yllä olevat koordinaatit ovat tässä Museoviraston rekisteriportaaliin merkittyjen keskikoordinaattien (6681754, 262536) asemasta.

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin selostuksessa hänen 1960-luvulla ottamistaan valokuvista. Volter Högmanin antamat sijaintitiedot vuonna 1886 tutkituista kahdesta vierekkäisestä röykkiöstä Råstenin torpan luona sopivat tähän, mutta ovat kuitenkin siinä määrin epäselviä, että tulkinnan varaa jää (Ks. kohta ”Lisäyksiä”).

Mäellä on havaittu kaksi röykkiötä. Niitten sijaintikohdiksi on vuonna 1992 ilmoitettu peruskoordinaattipareilla 667755, 242889 (6681756, 262545) ja 667754, 242887 (6681747, 262524), ja samalla molempien röykkiöitten pohjan muotoa on luonnehdittu pyöreäksi tai soikeaksi, ja molempien halkaisijan mitaksi on katsottu 8 metriä. Röykkiöistä lounaisemman korkeudeksi on ilmoitettu 1,2 metriä ja toisen 0,8 metriä.

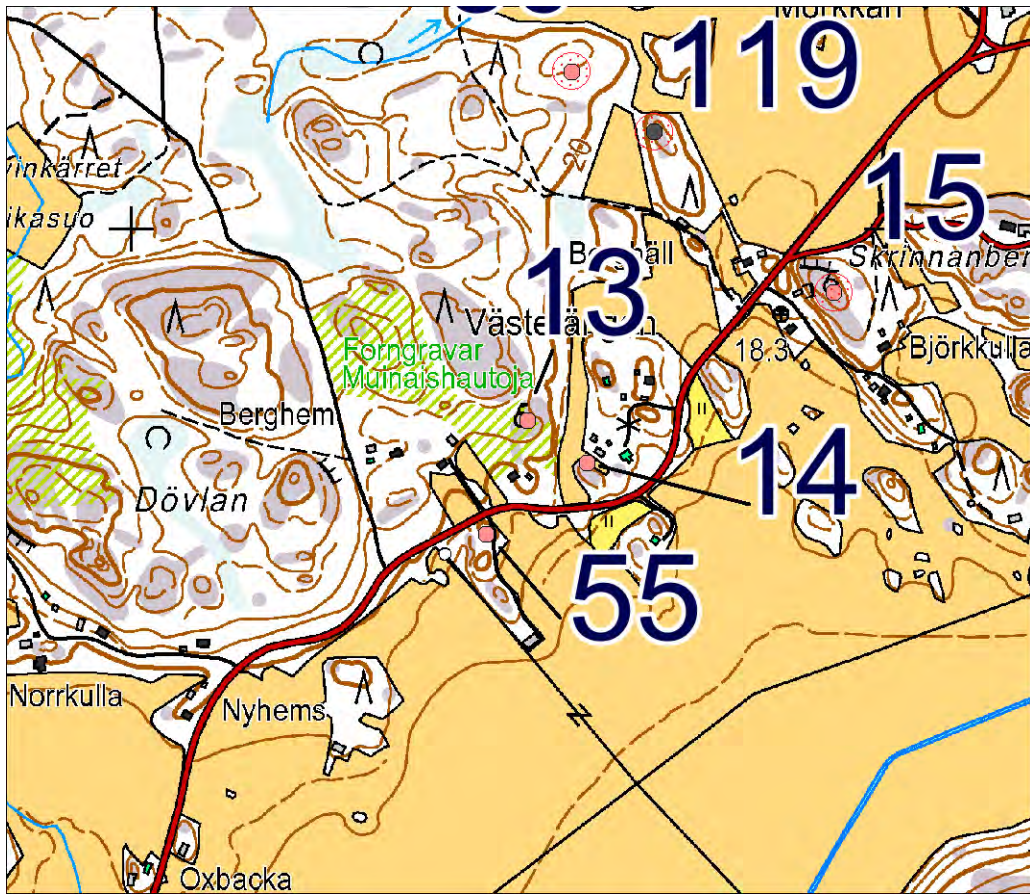
Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Tämän kohteen röykkiöt ovat ehkä samat Råstenin torpan luona vuonna 1886 kaivetut kaksi röykkiötä, joitten sijainnista tiedetään:

- sijaitsivat peltovainion takana yhteen Råstenin torpan luona olleeseen tielle näkyneeseen röykkiöön nähden

- olivat metsäisellä kallionnokalla (bergsklack) muutaman askeleen päässä toisistaan (Högman, s. 22, 92-93)

Mittakaava 1:10 000.

14 Berghem 2

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010014 ja nimellä Berghem 2.
Osa seutukaavan suojelukohdetta numerolla 646.

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6681691, E = 262603, Z = 17,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta.

Maastomerkintä: tieto puuttuu

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 4 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 22)	-
Olof Appelgren	inv 1927 (n:o 23)	-
Per-Gustav Wikström	valok, 1960-luvulla, (n:o 3571)	-
?	valok. 1980- tai 1990-luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Röykkiö maantien laidalla lähellä rakennuksia.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Lappdaliin vievän tien pohjoispuolella lähellä Tjudan ja Gesterbyn kylien rajaa.

Muut tunnetut nimet: Tjuda (1992, 2002, 2008)

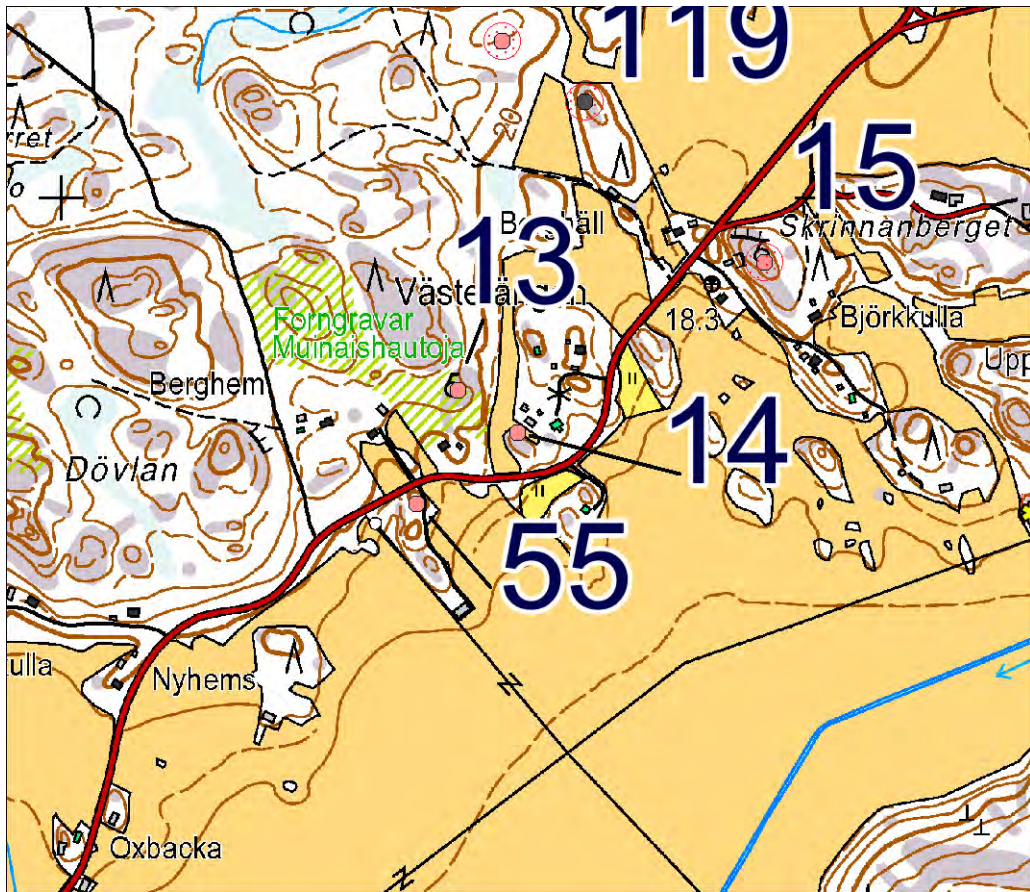
Kohteen kuvaus:

Volter Högman on sanonut tietääkseni yhdestä ja vain yhdestä Tjudan röykkiöstä, että se näkyi maantielle. Hän on niin ollen varmaankin tarkoittanut juuri tätä, koska kartalla tämä on vain runsaat 50 metriä tiestä.

Tämä röykkiö on paikannettu pienen kallion pohjoislaitaan lähelle muutamia pihapiirin rakennuksia ja maantietä. Röykkiön pituus on vuonna 1992 julkaistujen tietojen mukaan 12,0 metriä ja leveys 10,0 metriä ja korkeus 1,1 metriä. Röykkiössä oli jo vuoteen 1992 mennessä havaittu kaivamis- ja purkamisjälkiä.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

15 Skrinnanberget

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010015 ja nimellä Skrinnanberget.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 647.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6681916, E = 262930, Z = 30

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta, korkeus kartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 4 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (ss. 14-15)	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:ot 12 & 13)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1960- luvulla (n:o 3566)	-
?	valok. 1980- tai 1990-luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: 6.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 178

LYHYT KOHDEKuvaus

Kaksi hiidenkiuasta vierekkäin kapealla ja korkealla mäenharjalla tien vieressä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Tämä sijaitsee männikköisellä pienellä mäenharjalla, jonka juurella Lappdaliin vievästä Lappdalintiestä haarautuu pieni sivutie, joka vie vain peltojen läpi runsaan sadan metrin päähän toisen tien, Yläkyläntien, mutkaan. Tämä kohde on aivan mäenharjan laella.

Yllä olevat GPS-laitteesta luetut koordinaatit ovat tässä Museoviraston rekisteriportaaliin merkittyjen koordinaattien 6681936 262915 asemasta.

Muut tunnetut nimet: Gästerby (1992), Gästerby (Gästerby, Skrinnanberget) (2008)

Kohteen kuvaus:

Mäellä on kivien peittämä alue, joka on sillä tavoin kaksiosainen, että siinä voi hahmottaa olevan kahden hajotetun röykkiön kiviä ehkä osittain toisiinsa lomittuneina. Kolme vanhaa pengottaessa syntynyttä kuoppaa erottuu.

Peruskartalla tämän sijaintipaikan nimi on Skrinnanberget. Volter Högman on kertonut vuoden 1886 havaintojensa perusteella, että Skrinnarbergetin eli Bjesseskullanin mäellä oli kaksi röykkiötä, josta suurempaa oli hävitetty heittämällä kiviä alas ja viemällä niitä pois. Tämän suuremman röykkiön halkaisijan voitiin Högmanin mukaan arvioida olleen 9 metriä 50 cm, ja korkeutta sillä oli ollut kai 1 metri 20 cm. Isompaa Skrinnarbergetin röykkiötä oli laajalti kaiveltu pohjia myöten. Högmanin kuvaus hävityksestä tarkoittanee, että tästä röykkiöstä oli pengottu pohjia myöten kahden metrin levyinen röykkiön ulkoreunasta kaksi metriä sisäänpäin ulottuva alue, jonka ulkosivu käsitti puolet röykkiön pyöreästä ulkoreunasta ("Ändå till bottnet är dock kumlet rubbadt endast ungefär 2 mtr ifrån randen inåt utefter halfva periferin."). Samassa röykkiössä oli ollut näkyvissä paasiarkku, jota Högman on kuvannut seuraavasti: "Vid den blottade delen synes ändan af en 'kist' formig lagning flaka breda stenar lagda parallelt på kant samt en ganska stor sten, som bildar ändan, äfvenledes slät på den inre sidan." Högman on myös maininnut, että kivisen arkun näkyvä pituus oli ollut 1 metri 80 cm ja leveys 1 metri 20 cm.

Toinen Skrinnarbergetin röykkiöistä oli Högmanin mukaan pyöreä, halkaisijaltaan 7 metriä ja korkeudeltaan yksi metri. Siihen oli purettu syvä kuoppa.

Vuonna 1992 julkaistujen tietojen mukaan Skrinnanbergetillä olevat kaksi röykkiötä olivat pohjaltaan 7,9 X 12,1 metrin ja 7,4 X 8,4 metrin laajuiset.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 1

Lisäyksiä: Volter Högman on maininnut myös mahdollisista röykkiön jäännöksistä, joita oli havaittu Gesterbyhyn vievän tien oikealla puolella aivan Skrinnanbärgetin eli Bjesseskullanin alla ja muuallakin lähistöllä (Högman s. 15: ”Alldeles nedanför nämnda bärg till höger om vägen till Gesterby finnes lämningar af ett kummel. Bottnet torde dock vara till största delen orört. Diameter ungefär 6 mtr höjden kan ej mera bestämmas, består af kanske ett hvarf stenar, också mera.

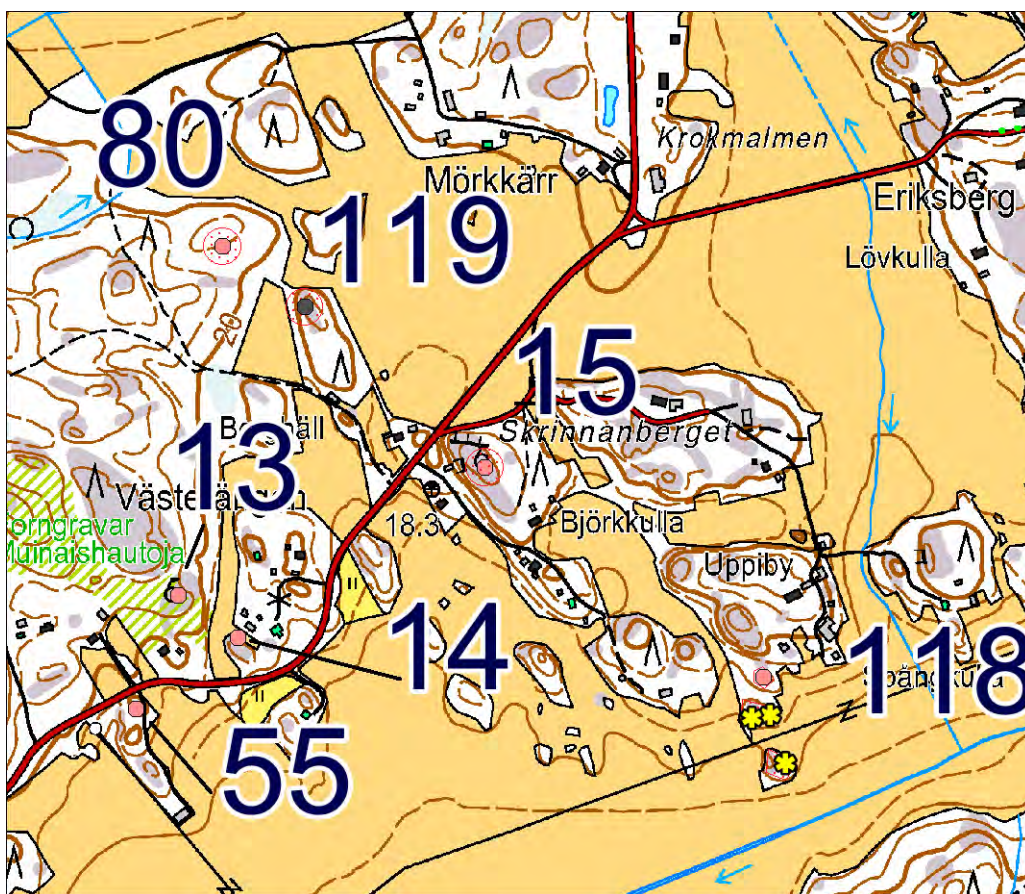
Väster om landsvägen midt emot Bjesseskullan på en kulle, som skjuter in i 'Mörkkärrena' finnes en sten samling som möjligen bildat 1 grafkummel, är ej altför vidsträkt, men ganska låg, består af stora och små stenar.

Vid Västerängstorp, alt i samma by, invid landsvägen finnes lämningar af ett kummelbottnet till stor del förstört, diametern kan antagas varit 8 mtr. Kumlet hade varit jämn kullrigt innan det blifvit förstörd.”). Västerängin torpan sijainnista on kohteen 16 esittelyssä.

DT2013:39 178: Gästerby, Skrinnanbergetin kiviröykkiöryhmää (15 Skrinnanberget). Kuvattu kaakosta.

Kartta alla: mittakaava 1:10 000.

16 Gästerby Smisskullen

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010016 ja nimellä Gästerby Smisskullen.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 648.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6682876, E = 263388, Z = 45

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista. Tämän pohjoisemmalle osalle luin GPS-laitteesta koordinaateiksi 6682865, 263387 ja eteläisemmälle osalle 6682855, 263385.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiöitten alat

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 5 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valok. n. v. 1970 -

(n:ot 4577, 4580)

?

valok? 1980- tai -

1990-luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 12.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 237-240

LYHYT KOHDEKuvaus

Yhden tai kahden hiidenkiukaan jäännös korkealla mäellä soratien vieressä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Lappdaliin vievän tien vieressä Smisskullen-nimisen mäen pohjoispäässä.

Muut tunnetut nimet: Gästerby (1992), Smisskullen (2002), Gästerby, Smisskullen (2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin muistiinmerkinnöissä hänen vuosina 1969-1971 ottamistaan valokuvista. Hän on ehkä ajatellut, että tässä olisi yksi ainoa röykkiö; hän on merkinnyt, että kuvauskohde olisi tietty röykkiö, jolle on paikallishistoriassa annettu numerotunnus 17 (Ks. numero 17:ään liittyviä huomautuksia jäljempänä kohdassa ”Lisäyksiä”).

Mäen harjalla on kiviä, jotka kuuluvat joko yhteen hautaröykkiöön tai kahteen. Vaikuttaa, että tässä on pengottu yhtä tai kahta hautarauniota. Kivien peittämä ala on epämääräisen muotoinen. Sen mitat ovat vuoden 1992 julkaisun mukaan 18,7 X 14,8 m. Tässä kohteessa kivet ovat kulmikkaita ja sekalaisia kooltaan. Mikäli röykkiöitten jäännöksiä on kaksi, niille on mahdollista antaa seuraavat koordinaatit: 1) 6682865, 263387, 2) 6682855, 263385.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Tämän yhteydessä kannattaa tarkastella seuraavaa pitäjänhistorian kohtaa: ”17. d:o På ett berg c. 600 m. NNO-om nr 14–15 . H.ö.h. c. 31 m.” Yksittäinen röykkiö olisi sen mukaan noin 600 m pohjoiskoilliseen tekstissä aiemmin numeroilla 14 ja 15 mainituista Gästerbyssä olevista Skrinnaerbergetin röykkiöistä korkeudella 31. Skrinnaerbergetin numeroille 14 ja 15 merkityt röykkiöt ovat nyt muinaisjäänösnumerailla Skrinnaerberget. Tässä tarkasteltava Smisskullenin muinaisjäänös on niistä noin kilometri pohjoiskoilliseen. Numeron 17 pitäisi sijaita Skrinnaerbergetin ja Smisskullenin välillä jollakin 31 metriä korkealla maastonkohdalla. Sellaista maastonkohtaa ei ole.

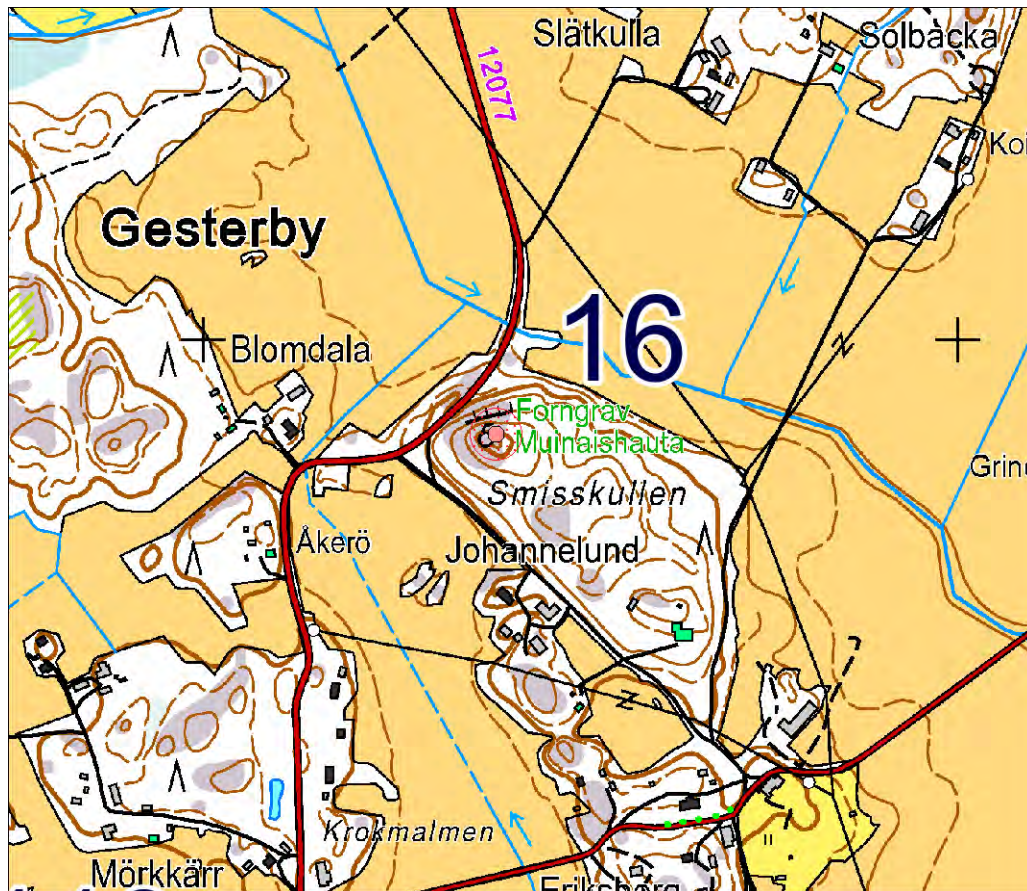
Paikallishistorian tiedot on saatu vuoden 1927 inventointikertomuksesta, sen kohteen numero 15 selostuksesta, jossa on seuraavasti: ”600 m. NNO om kumlen 12-13 finnes på ett berg alldeles intill landsvägskälet varest vägen till Lappdal viker av från vägen till Gästerby på östra sidan av landsvägen nära Västerängs torp lämningarna av ett kummel. Detta ligger på en höjd av 31, 95 m och dess botten är till stor del förstörd. Stenhögen mäter nu ca 9 m i diam och ca 0,60 m i höjd.” Vuoden 1927 numeroitten 12-13 yhteydessä ei ole mainittu Skrinnaerbergetin nimeä, mutta vertaamalla niitä Volter Högmanin

tiedonantoihin Skrinnarbärgetin rökkiöistä, käy todennäköiseksi ellei varmaksi, että numerot 12 ja 13 ovat sama rökkiöpari, jota Högman on kuvaillut Skrinnarbärgetillä eli Bjesseskullanilla sijaitsevaksi (Högman, sivut 14-15.).

Vesterängenin rakennusten sijainti vuoden 1909 osalta on tiedossa. Niitten sijainti on 6681775, 262680. Suunnilleen samoilla tienoilla peruskartalla on nykyin teksti Västerängen. Rakennukset on merkitty kartalle, joka on polussa: Digitaaliarkisto: Maanmittaushallitus > Maanmittaushallituksen uudistusarkisto > Kemiö > Gästerby; Gästerby, Lappdal ja Träskböle: isojaonkartta ja asiakirjat 1909-1909 (A33:21/8-18) (<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10980882>).

Mahdollisuuksia vuoden 1927 inventointikertomuksessa mainitun tienristeyksen paikalle on kaksikin. Risteys on joko se, joka on tämän Gesterby Smisskullen -nimisen muinaisjäännöksen vieressä tai toinen eteläisempi, joka on Mörkkärin talon luona kohdassa 6682238, 263128. Nämä tienkohdat näkyvät myös senaatin kartoilla.

Ilmoitettu rökkiön sijaintikorkeus 31,95 metriä on melko tarkalleen 15 sašenia. Jos muuntaa 15 sašenia metreiksi muuntosuhteella 1 sašeni = 2,13 metriä, saa juuri tuon mitan. Eteläisemmän risteyksen luona on senaatin kartalla enintään 10 ja 12 sašenin korkeuskäyriä. Toisen risteyksen vieressä olisi suunnilleen 31,95 metriä vastaavia korkeuksia, mutta sen maastonkohdan ei voi katsoa olevan Västerängenin lähellä. Sitä paitsi etäisyys Skrinnarbergetin rökkiöistä tähän pohjoisempaan tienhaaraan on noin 960 metriä, eikä 600 metriä. Niinpä toistaiseksi vuoden 1927 inventointikohte n:o 15 jää paikantamatta puutteellisten ja ristiriitaisten sijaintitietojen vuoksi. Jos se samaistettaisiin Gesterby Smisskullenin muinaisjäännökseen, olisi oletettava, että vuoden 1927 sijaintitiedoissa on yhden ja saman kohteen n:o 15 tiedoissa väärin merkittynä välimatka toisiin muinaisjäännöksiin ja lisäksi torpan sijaintipaikan mukaan tehty lisämääre samalla olisi harhaan johtava.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 238: Gästerby, hautaröykkiöryhmä (16 Gästerby Smisskullen). Etualalla on eteläisempi röykkiö.

17 Ackokullen

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010017 ja nimellä Ackokullen.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 651.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös
MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt
Ajoitus: pronssikautinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1
Säilyneisyys: osittain säilynyt
N = 6675026, E = 260085, Z = 30-35
Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta, korkeus kartalta.
Maastomerkintä: ei merkintää
Pinta-ala: röykkiön ala
Etäisyystieto: Kemiön kirkosta vajaat 5 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman?	Inv. 1886 (s. 33-34)?	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1969 (n:o 4023)	
?	valok. 1980- tai 1990-luvulta	
	luvulla? TYA?	

INVENTOINTI 2013

Aika: 6.5.2013
Löydöt: –
Kuvat: DT2013:39 146-150

LYHYT KOHDEKuvaus

Hiidenkiuas korkealla mäellä Kemiöstä Dragsfjärdiin vievän asfalttitien eteläpuolella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Pāvalsbyn kyläryhmän kohdalla asfalttitien eteläpuolella olevan korkean kallioleikkauksen yläpuolella. Röykkiö sijaitsee lähellä kallion taitetta, josta jyrkkä rinne alkaa. Museoviraston rekisteriportaalissa tälle merkityt tasokoordinaatit (6675027, 260067) poikkeavat nyt GPS-laitteesta luetuista niin, että koordinaattiparit osoittavat pisteisiin, jotka ovat alle 20 metrin päässä toisistaan. Uudet koordinaatit saattavat olla tarkemmat kuin aiemmat, joitten ottamista varten maastossa ei ole ollut mitään hyviä kiintopisteitä, ja siksi tässä on käytetty aiemmista poikkeavia koordinaatteja. Muut tunnetut nimet: Pāvalsby (1992), Ackokullan (2002), Pāvalsby, Ackokullan (2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin muistiinpanoissa hänen ottamistaan valokuvista. Ehkä myös Volter Högman on maininnut tämän.

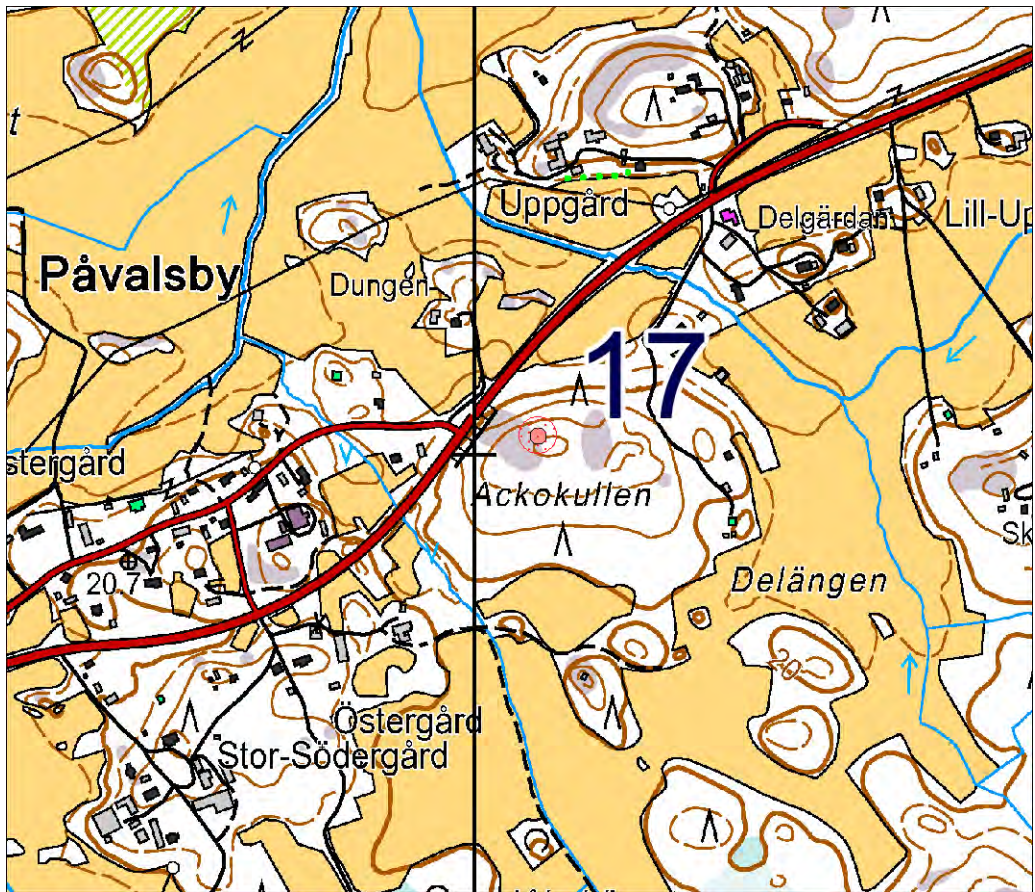
Tämä hiidenkiuas näyttäisi olevan ainakin osaksi tasaiselle kalliolle rakennettu. On mahdollista myös, että se on rakennettu osittain luonnollisen lohkarepellon päälle; ainakin hiidenkiukaan länsipuolella on kivikkoa, joka vaikutti lähinnä pieneltä lohkarepellolta. Hiidenkiukaan pituus pohjois-etelä-suunnassa on 8,2 metriä ja vastakkaisessa suunnassa 5,8 metriä. Korkeutta röykkiöllä on noin 0,5 – 0,6 metriä. Röykkiön pohjan muoto on hieman suorakaidetta muistuttava. Tämän röykkiön reunoista ennen muuta itäreuna erottuu melko selkeänä. Tätä röykkiötä ei voida pitää luonnonkivikkona.

Röykkiön etelälaidalla on yksi iso maakivi, jota ei varmaankaan ole röykkiön rakentamisen aikana siirretty. Rakentamiseen käytetyt kivet näyttivät olevan yleensä noin 0,3 – 0,4 metriä suurimmilta läpimitoiltaan, ja ne olivat pyörityneitä vain hieman särmiänsä osalta. Keskellä hiidenkiuasta näkyi suuri syvennys, ja pohjoislaidalla pienempi. Kivien pinnoissa on sammalta ja jäkälää, myös molempien mainittujen syvennyksien pohjilla.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 149: Hiidenkiuas, Pålvalsby (17 Ackokullen). Tässä näkyy hiidenkiukaan koillisinta laittaa tai kulmaa. Kuvattaessa kamera on ollut kohotettuna noin neljän metrin korkeuteen.

18 Fröjdböle

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010018 ja nimellä Fröjdböle.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 652.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös
MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt
Ajoitus: pronssikautinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 3
Säilyneisyys: osittain säilynyt
N = 6675169, E = 256963, Z = 25-27,5
Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta, korkeus kartalta.
Maastomerkitä: ei merkintää
Pinta-ala: röykkiöitten ala
Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 7½ km länsilounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström	valok. 1969 (n:o 4006)	-
?	valok. 1980- tai 1990-luvulla luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: 18.6.2013
Löydöt: –
Kuvat: DT2013:39 284-286

LYHYT KOHDEKuvaus

Epämääräinen kivistöröykkiö ja kaksi epämääräistä kivilatomusta peltovainioitten vierellä olevalla korkealla mäennokalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat runsas 100 metriä lounaaseen Fröjdbölebäcken-nimisestä purosta, joka laskee Huluviken-nimiseen meren lahdelmaan.

Tässä ovat käytössä eteläisimpään (se on: suurimpaan) röykkiöön viittaavat koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalissa olevien keskikoordinaattien asemasta.

Muut tunnetut nimet: Fröjdböle (1992) Storhagan (2002) Fröjdböle & Fröböle Storhagan (2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin muistiinmerkinnöissä hänen ottamistaan valokuvista. Mahdollisista aiemmista muistiinmerkinnöistä on alempana kohdassa nimeltä ”Lisäyksiä”.

Mäen harjalla on 9,0 m X 6,1 m laaja kivikko, jonka pituussuunta on itä-länsi. Se on kallionnokan vieressä olevassa painanteessa, ja saattaa olla luonnollinen lohkarpelto. Kivikon korkeutta on vaikea määrittää. Samalla ja jäkälä peittävät osaksi tätä kivikkoa. Yksi kuoppa on kaivettu kivikkoon sitä pengottaessa. Samalla on ehkä viskelty joitakin kiviä kalliolle kivikon pohjoislaidan yli. Yleensä kivet tässä kivikossa näyttävät olevan hieman pyörityneitä, eivätkä ne ole kovin isoja, suunnilleen noin 0,2 – 0,4 metrin läpimittaisia. Sijainti: 6675169, 256963.

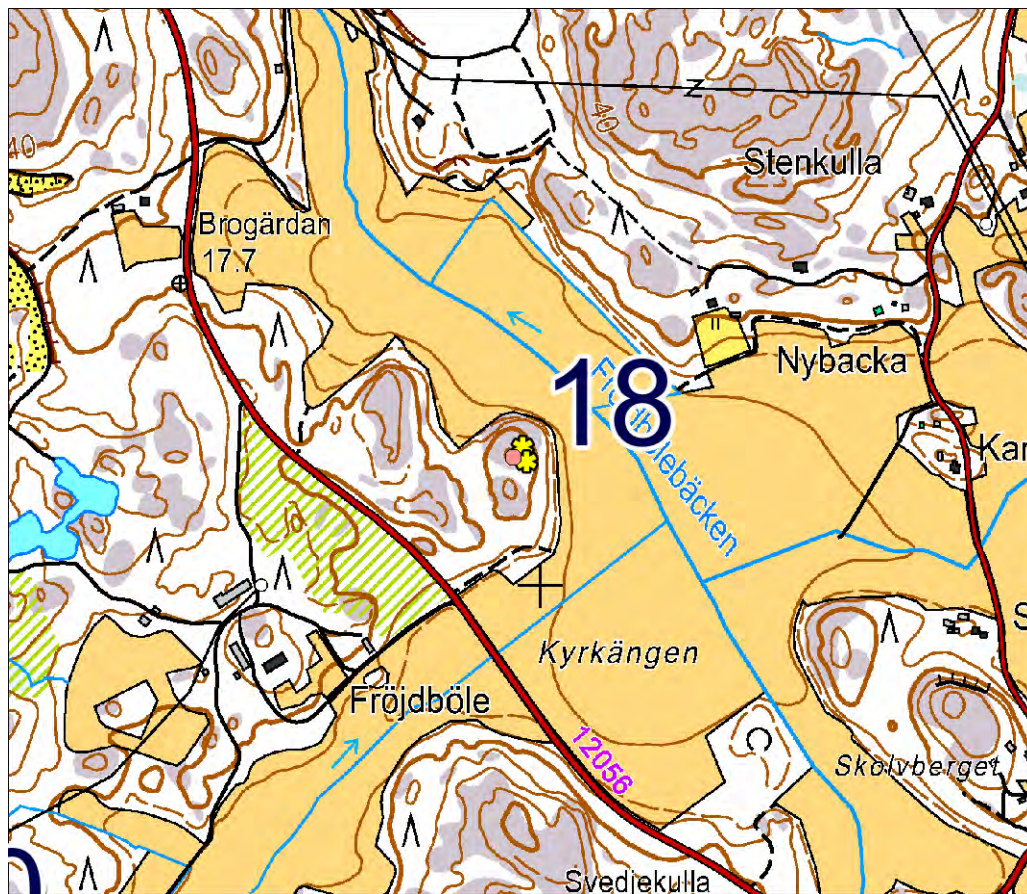
Saman kallionharjan itälaidalla kalliolla on yhtenä hajanaisena kerroksena särmikkäitä pieniä kiviä epämääräisen muotoisena rykelmänä, jonka läpimitta on noin 1,9 metriä. Kivet ovat noin 0,15 – 0,25 metrin läpimittaisia. Sijainti: 6675185, 256976.

Edelleen samalla kallionharjalla, sen pohjoispäässä, on avokalliolla epämääräisen muotoisena noin 2-3 metrin läpimittaisena rykelmänä sammaltuneita kiviä. Sijainti: 6675166, 256981.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 284: Fröjdböle, kiviroykkiö (18 Fröjdböle). Sijainti 6675169, 256963. Kuvattu koillisesta.

Lisäyksiä: Per-Gustav Wikström on merkinnyt ottamiensa valokuvien selostuksiin, että tämä kohde olisi sama, joka on merkitty paikallishistoriaan tunnuksella 65. Pitäjänhistoriaan sisältyvien luonnehdintojen

perusteella mainittu numero 65 on toisaalta samaistettavissa tiettyyn röykkiöön, jonka Volter Högman on maininnut käsikirjoituksessaan sivulla 33. Högman on kirjoittanut siinä kohdassa kahdestakin Frödbölen maalla samalla mäellä sijaitsevasta röykkiöstä, joista toinen oli verraten pieni. Högmanin selostus niistä on: ”Fröjdböle. Ett stycke från gården åt öster i Storhagan ej långt från Huluviks bäcken finnes på en bärsklack ett kummel af mindre väl rundlade stenar dess längd 9 mtr, bredd 7 mtr höjd 50 centim. På samma klack alldeles vid randen Östvardt från föregående finnes ännu ett litet rundt stenröse af 3 mtr 60 centim diameter och 10 á 20 centimtrs höjd.” Högmanin kuvaamien röykkiöitten sijainnin määrittämiseksi olisi paikallaan tietää, mitä maastonkohtaa on sanottu Storhaganiksi. Huluviks bäcken on varmaankin sama kuin yllä mainittu Fröjdbölebäcken, joka laskee Huluvikeniin. Högmanin kuvaamat röykkiöt ovat ainakin olleet sillä suunnalla, millä tämä Fröjdböle-niminen kohde on, mutta täyttä varmuutta ei ole siitä, että tarkoittiko Högman juuri samaa mäkeä, jolla Fröjdbölen kohde sijaitsee.

19 Mörkdalsberget

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010019 ja nimellä Mörkdalsberget.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 653.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 3

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6676020, E = 260124, Z = 20

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta suurimman röykkiön keskikohdalle; kaikki kolme röykkiötä ovat melko tarkalleen 20 metrin käyrällä.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiöitten ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 4 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 34-36)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1969 (n:ot 4010, 4014)	-
?	valok. 1980- tai 1990-luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: 15.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 87-91

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kolme hiidenkiuasta kallioisten mäkien välisen kapean solan suulla; solan eteläpuolella yksi ja pohjoispuolella kaksi.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Mörkdalsbergetin mäen läntisimmän rinteeseen juurella ja sitä vastapäätä olevalla toisella mäenrinteellä. Näitten ympärillä on kuusivaltaista metsää. Samoilla tienoin kasvaa myös katajia, ja sammalta, varpuja ja heiniä on maanpinnassa.

Tässä on Museoviraston rekisteriportaaliin olleiden keskikoordinaattien asemasta otettu yhden röykkiön keskikohdan koordinaatit.

Muut tunnetut nimet: Pāvalsby (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Suurin hiidenkiukaista on sijoitettu erikoisella tavalla kallionjyrkänteen juurelle, missä se on maapohjalla tai ehkä kallion päällä. Sen hiidenkiukaan läpimitta koillinen-lounas-suunnassa on vähintään 15,0 metriä, vastakkaisessa suunnassa noin 12,0 metriä. Korkeus on noin 1,2 metriä. Sijainti: 6676020, 260124.

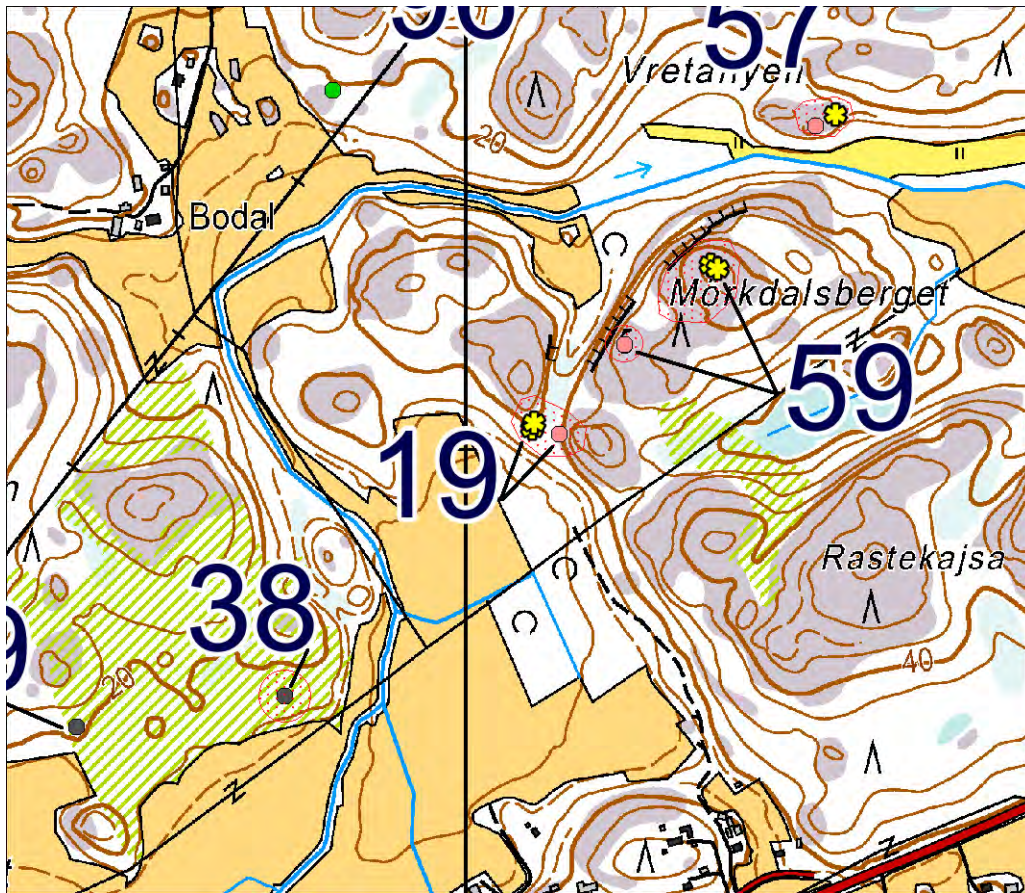
Suurimmassa hiidenkiukaassa rakennusaineena on kiviä vähän yli 10 cm:n läpimittaisista sellaisiin, joitten suurin läpimitta on 0,4 metrin luokkaa. Kivet ovat tavallisesti melko pyörityneitä. Kivissä ja niiden väleissä on sammalta ja jäkälää. Penkomisjälkiä erottuu kolme, ja niiden pohjat ovat sammalen ja jäkälän peitossa. Tämän reunoilla kasvoi muutamia pienehköjä puita sekä kataja.

Toisen mäen eteläkärjessä on vierekkäin kaksi hiidenkiuasta. Niitten reunat ovat nyt niin lähekkäin, että molemmat röykkiöt rajautuvat eri puolilta yhteen metrin läpimittaiseen maakiveen. Ylempänä rinteessä olevan soikean röykkiön pituus itä-länsi-suunnassa on 7,5 metriä ja leveys pohjois-etelä-suunnassa vähintään 5,9 metriä. Korkeus on noin 0,6 metrin luokkaa. Tässä on keskellä vanha suuri purkamisjälki. Sijainti: 6676037, 260090.

Ylempi röykkiö kahdesta vierekkäisestä on ladottu yleensä hieman särmistään pyörityneistä ja suurimmalta läpimitaltaan noin 0,2 – 0,4 metriä olevista kivistä. Kivien pinnoissa ja väleissä on sammalta ja jäkälää. Penkomisjäljet ovat sammalen ja jäkälän peitossa.

Alempi röykkiö on pohjan muodoltaan lähes pyöreä, sen läpimitat ovat 8,2-8,7 metrin luokkaa. Se on rakennettu hieman pyörityneistä kivistä, ja käytettyjen kivien suurin läpimitta on yleensä suunnilleen 0,15 – 0,4 metriä. Tässäkin on keskellä suuri purkamisjälki, ja sen pohja on sammalen ja jäkälän

peitossa. Sijainti: 6676030,260088. Alemman röykkiön reunalla kasvoi petäjä.
Havainnointiolosuhteet hyvät.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 90: Pävålsby, hiidenkiukaita kuvattuna niiden yläpuolella olevalta kallionharjalta (19 Mörkdalsberget).

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.
Luokitusehdotus: entinen luokka

20 Rågholmen

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010020 ja nimellä Rågholmen.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 654.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6673469, E = 271661, Z = 30

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei tietoa

Pinta-ala: ei tietoa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 8,8 km kaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 46)	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:o 49)	-
?	valok. 1980- tai 1990- luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kiviröykkiö pienessä saarella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Rågholmen-nimisen saaren korkeimmalla kohdalla.

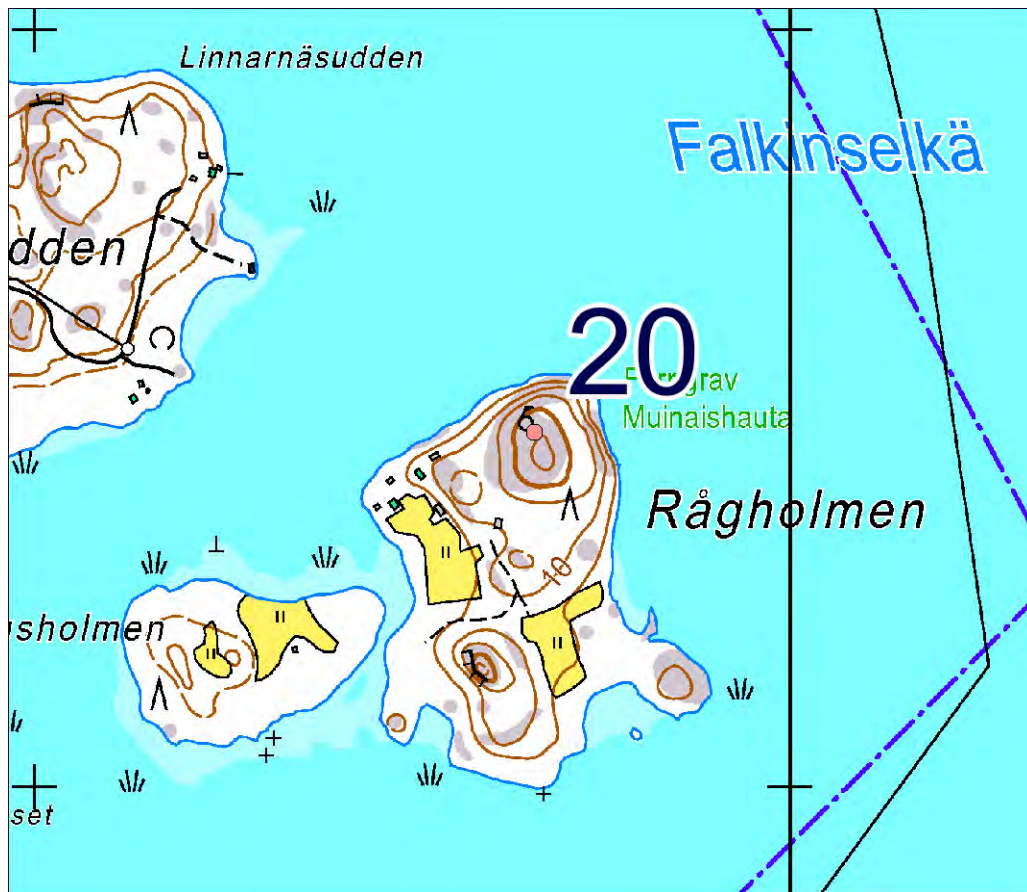
Muut tunnetut nimet: Linnarnäs (1992), Rågholm (2002), Linnarnäs, Rågholm (2008)

Kohteen kuvaus:

Tämän röykkiön läpimitaksi on vuoden 1886 havaintojen mukaan merkitty 10 metriä 50 cm. Tuolloin röykkiössä oli ollut toisella laidalla vähäisiä merkkejä purkamisesta.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

21 Linnarnäs Södergård

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010021 ja nimellä Linnarnäs Södergård.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 655.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6673714, E = 269800, Z = 47

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei tietoa

Pinta-ala: ei tietoa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 7 km kaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 45-46)	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:o 48)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1960-luvulla (n:o 3599)	-
?	valok. 1980- tai 1990- luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tällä kohteella inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVVAUS

Kiviröykkiö vainioitten väliin jäävällä ja meren rantaan ulottuvalla kallioisella mäellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee muutama sata metri länteen Näsudden-nimisen niemen tyvestä.

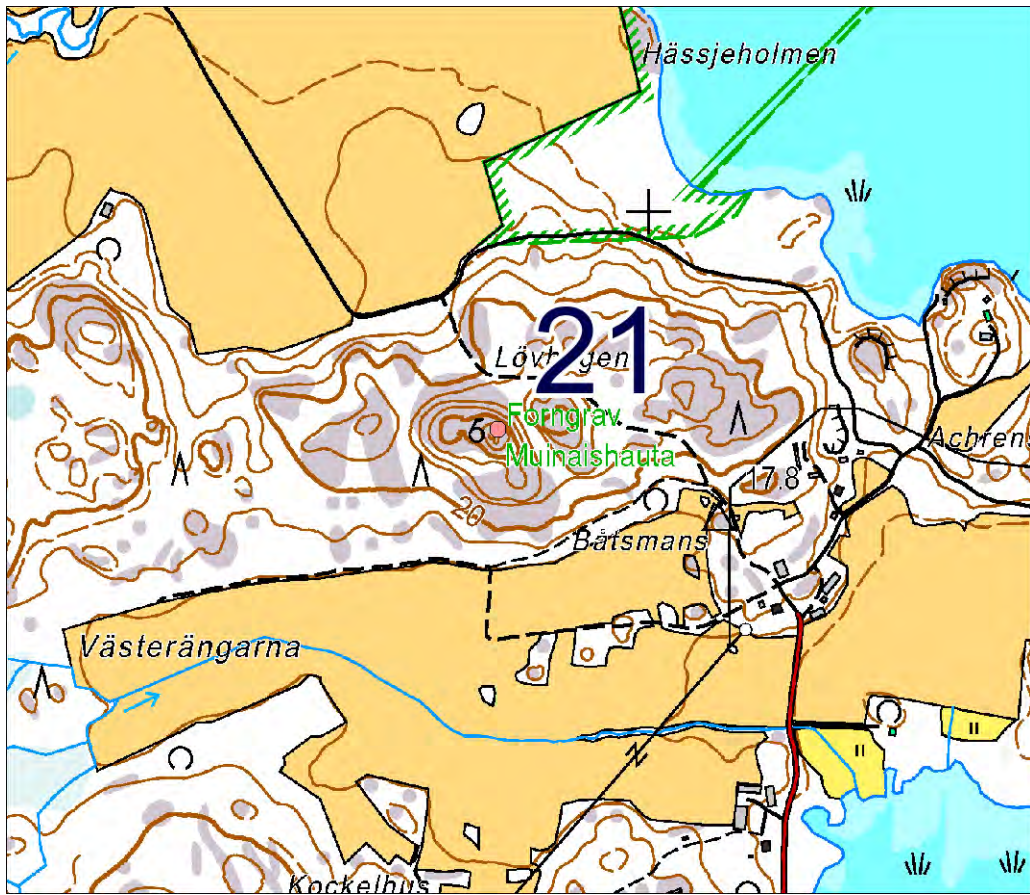
Muut tunnetut nimet: Linnarnäs (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Tämä röykkiö on ollut vuonna 1886 tehtyjen muistiinmerkintöjen mukaan 15 metrin 80 senttimetrin pituinen ja suunnilleen keskeltä 11 metrin levyinen. Röykkiön korkeus on ollut 1m 30 senttimetristä noin 1 metrin 60 senttimetrin vaiheille. Röykkiön pintaosan kiviä oli vuoden 1886 tietojen mukaan liikuteltu venäläisten rakentaessa siihen kummelia (kummeli tuli ehkä topografiseen käyttöön). Lisäksi röykkiön laitaa oli voitu huomata kaivellun, mutta pohjaosien arveltiin olleen koskemattomia.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

22 Björnholmen

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010022 ja nimellä Björnholmen.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 656.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6675207, E = 270849, Z = 25

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 7,3 km itäkaakkoon

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 30)	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:o 41)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1960-luvulla (n:o 3886)	-
?	valok. 1980- tai 1990-luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kiviröykkiö pienen saaren korkeimmalla kohdalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Björnholmenin saarella, jonka vain kapea salmi erottaa Kemiön pääsaaren rannasta.

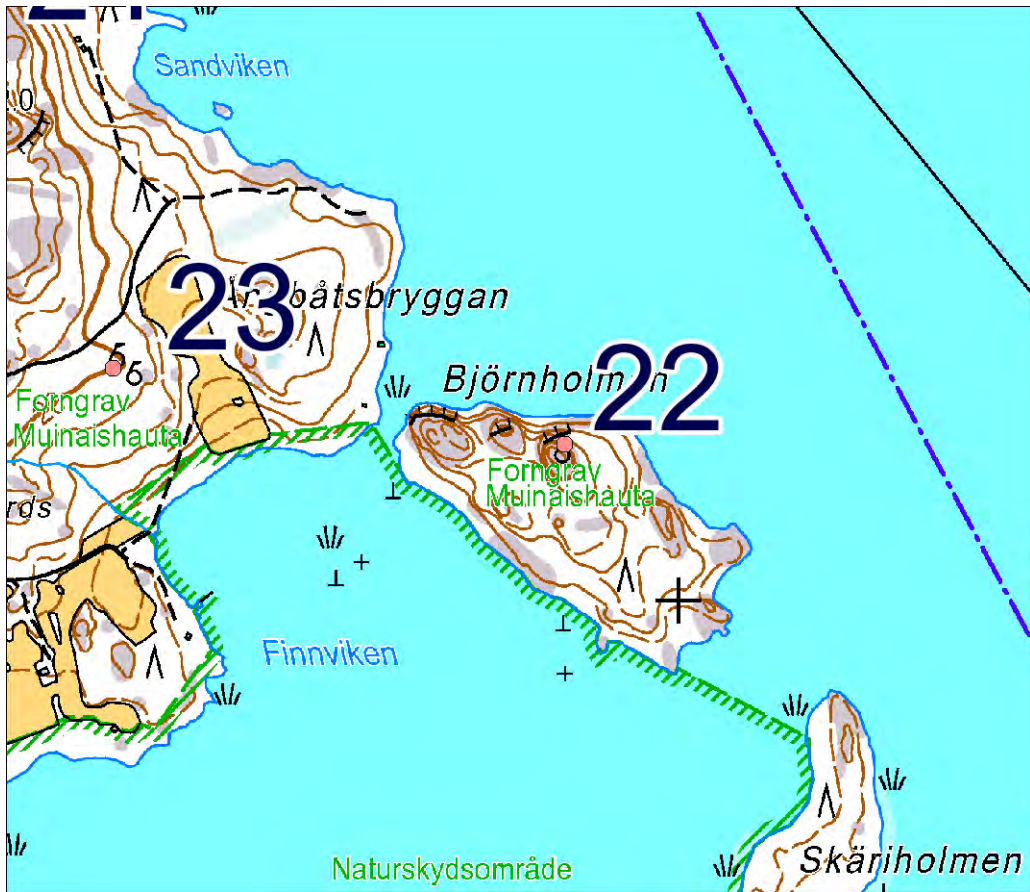
Muut tunnetut nimet: Sjöfax (1992), Sjöfax, Björnholm (2008)

Kohteen kuvaus:

Tästä röykkiöstä on Volter Högman sanonut, että se oli pohjaosaltaan koskematon. Muutoin röykkiön kiviä oli siirrelty, kun venäläiset olivat rakentaneet siihen kummelin. Högman ei mainitse kummelin tarkoituksesta, mutta ehkä sitä tarvittiin topografisiin töihin. Högmanin mukaan röykkiön muoto oli muuttunut kummelia kasattaessa. Högmanin mukaan oli näytännyt siltä, että röykkiö olisi ollut ennen kummelin rakentamista pyöreä. Röykkiön läpimitaksi Högman on ilmoittanut 6 metriä.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

23 Finnviken

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010023 ja nimellä Finnviken.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 657.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 4

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6675308, E = 270251, Z = 15-30

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit yhdelle röykkiölle ilmoitettujen peruskoordinaattien mukaan.

Korkeusrajat ovat kartalta, ja niiden sisään jäävät kaikkien neljän röykkiön sijaintikorkeudet.

Maastomerkitä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 6½ km kaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 28-30)	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:ot 38-40)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1960-luvulla (n:ot 3593-3595)	-
?	valok. 1980- tai 1990- luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVVAUS

Hautaraunioita kaakkoon laskeutuvassa rinteessä lähellä merenrantaa.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Sjöfaxviken- eli Syvälahti-nimisen merenlahden pohjoisrannalla kaakkoon laskeutuvassa pitkässä rinteessä.

Muut tunnetut nimet: Sjöfax (1992, 2002)

Tässä ovat käytössä Museoviraston rekisteriportaaliin merkittyjen keskikoordinaattien asemasta yhden röykkiön sijaintipaikkaa osoittavat koordinaatit.

Kohteen kuvaus:

Röykkiöitä on tässä muinaisjäänöksessä kolme vieretysten ja yksi kauempana. Kaikki sijaitsevat kalliolla. Sijainnissa 6675308, 270251 pitäisi olla 13,8 metrin pituinen ja 13,5 metrin levyinen soikea röykkiö. Se lienee sama keskeltä laajalti ja syvälle pengottu röykkiö, jonka Volter Högman on maininnut vuoden 1886 havaintojen perusteella. Hänen mukaansa se sijaitsi röykkiöryhmässä niin, että oli kauimpana Björnholmin torpasta. Sijainnissa 6675297, 270281 on ilmoitettu olevan 13,5 metrin pituinen ja 9,7 metrin levyinen muodoltaan epämääräinen röykkiö, ja se on ehkä sama, jonka Volter Högmanin kertoman mukaan Sjöfaxin herrat olivat hävittäneet. Sijainnissa 6675297, 270271 pitäisi olla 12,2 metrin pituinen ja 9,3 metrin levyinen soikea röykkiö. Volter Högman oli havainnut kaikista edellä mainituista purkamisjälkiä. Neljännestä erillään olevasta röykkiöstä hän ei tiennyt.

Yksi röykkiö on muista ryhmän röykkiöistä vähän luoteeseen sijainnissa: 6675412, 270176. Sen pituus on 16,2 metriä ja leveys 9,3 metriä, ja pohjan muoto on määritelty soikeaksi.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

24 Kummelberget

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010024 ja nimellä Kummelberget.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 658.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 5

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6675824, E = 270072, Z = 22,5 ja 52

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta sille ryhmään kuuluvalle röykkiölle, joka on pohjois-etelä-suunnassa keskimäinen viidestä. Kaksi eri korkeutta on luettu kartalta. Ryhmän kolme pohjoisinta röykkiötä ovat korkeustasolla 22,5 ja kaksi eteläisintä korkeustasolla 52 olevan kolmiomittauspisteen vieressä.

Maastomerkinä: -

Pinta-ala: suunnilleen kahden röykkiöryhmän ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 6,4 km itäkaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman inv. 1886 (ss. 27-28) -

Olof Appelgren inv. 1927 (n:ot 36 ja 37) -

Per-Gustav Wikström valok. 1960-luvulla (n:ot 3583, 3585, 3587, 3589 ja 3591) -

? valok. 1980- tai 1990-luvulla -

INVENTOINTI 2013

Aika: 5.6.2013

Löydöt: -

Kuvat: DT2013:39 156-161

LYHYT KOHDEKuvaus

Lähellä merenrantaa on kaksi lähekkäistä mäenharjaa, joista pohjoisemmalla ja matalammalla on kolme hiidenkiuasta ja eteläisemmällä ja korkeammalla kaksi.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Kummelberget-nimisen mäen maastossa kolmiomittauspisteen vieressä ja siitä pohjoiseen olevalla rinteellä.

Tässä ovat Museoviraston rekisteriportaalin keskikoordinaattien asemasta käytössä keskellä ryhmää olevalle röykkiölle GPS-laitteesta luetut koordinaatit.

Muut tunnetut nimet: Elmdal (1992), Kummelberget (2002), Elmdal, Kummelberget ja Sjöfax, Kummelberget (2008)

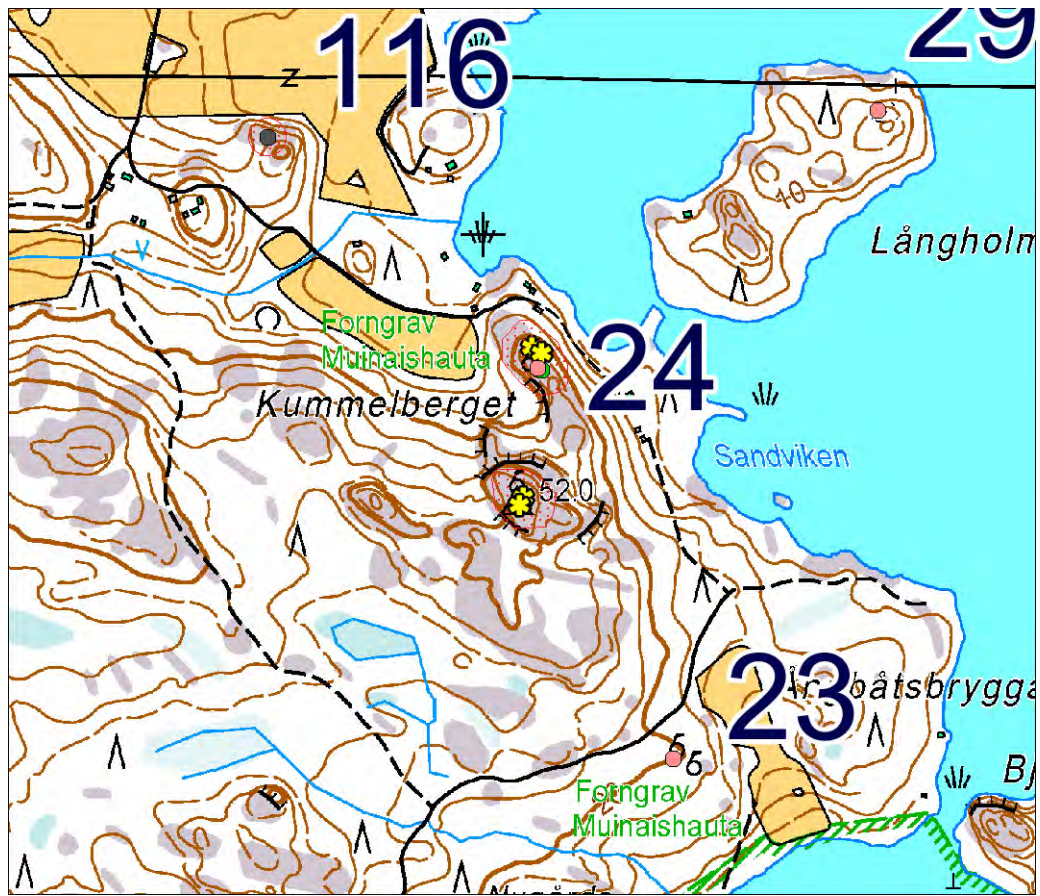
Kohteen kuvaus:

Lähellä kolmiomittauspaikkaa on kallionharjalla vierekkäin kaksi hiidenkiuasta, joista eteläisempi on pengottu keskeltä pahoin. Pohjoisemmassa oli jo vuonna 1886 havaittu syvä ja laaja purkamisjälki, ja jo tuolloin oli myös eteläisempi ollut niin hajallaan, että sen pohja-alan muotoa ei oltu voitu varmuudella määrittää. Eteläisemmän röykkiön pituus on vuoden 1992 julkaisun mukaan 9,3 metriä ja leveys 8,7 metriä, sen vieressä olevan vastaavat mitat ovat 11,9 ja 10,7 metriä. Sijainnit: 1) 6675654, 270053, 2) 6675644, 270048.

Sijainnissa 6675821, 270077 on itä-länsi-suuntainen kivijata, joka näyttää kulkevan pitkin tilusrajaa. Heti sen pohjoispuolella on hiidenkiuas sijainnissa 6675824, 270072. Se on rakennettu suurista melkoisen pyöristyneistä kivistä ja on laaja. Sen lähellä on kaksi sitä vähän pienempää hiidenkiuasta, toinen sijainnissa 6675845, 270077 ja toinen sijainnissa 6675853, 270065.

Saman mäkialueen merenpuoleisilta rinteiltä Kristian Lindroos näytti 5.6.2013 kaksi kohtaa, joissa hän katsoi joittenkin järeitten maakivien ympäröivän kapeita tyhjiä tiloja, jotka näyttävät sopivan puurakenteisiin liittyneiden pystypaalujen entisiksi kiinnityspaikoiksi. Näitten sijainnin koetin karkeasti määrittää GPS-laitteella. Lisäksi otin toisesta kaksi valokuvaa. Lindroos oli pohtinut mahdollisuutta, että paikannimi Linnarnäs juontuisi suomen kielen linnaa tarkoittavasta sanasta, ja siksi hän oli tarkastellut

Kummelbergetin maastoa, joka on melkoisen lähellä Linnarnäsiä, voidaan päätellä, olisiko mahdollisesti siellä voinut olla joskus mäkilinna. Mainitut järeitten kivien ryhmät ovat seuraavissa sijainneissa: 1) 6675698, 270158, 2) 6675700, 270160.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 161: Elmdal. Hiidenkiukaat kolmiomittauspisteen vieressä (24 Kummelberget).

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 1

Lisäyksiä: Högman ja Appलगren ovat tunteneet vain tämän kohteen kaksi eteläisintä röykkiötä, vaan eivät kolmea pohjoisinta.

25 Lövkulla

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010025 ja nimellä Lövkulla.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 359.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6676838, E = 266928, Z = 35-40

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta. Röykkiölle luin GPS-laitteesta tasokoordinaatit 6676828, 266924, joitten osoittama piste on vain runsaan 10 metrin päässä Museoviraston ilmoittaman koordinaattiparin osoittamasta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 3 km itään.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman

inv. 1886 (s. 27)

-

Olof Appelgren

inv. 1927 (n:o 35)

-

Per-Gustav Wikström

valok. 1960-luvulla
(n:o 3598)

?

valok. 1980- tai
1990-luvulla

INVENTOINTI 2013

Aika: 5.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 154

LYHYT KOHDEKuvaus

Hiidenkiuas korkealla metsäisellä mäellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Båtkullaberget-nimisellä mäellä 300 metriä lounaaseen Elmdaliin vievästä tiestä n:o 12081.

Tämän röykkiön lähellä on tiheää nuorta metsää, paikoin avokalliota. Maan pintaa peittävät paljolti sammat ja jäkälät. Niitten lisäksi kasvaa myös kanervaa ja varpukasveja. Röykkiön sijaintipaikalta on näköaloja kauaksi alavampaan maastoon.

Muut tunnetut nimet: Båtkulla (1992), Båtkullaberget (2002), Båtkulla, Båtkullaberget (2008)

Kohteen kuvaus:

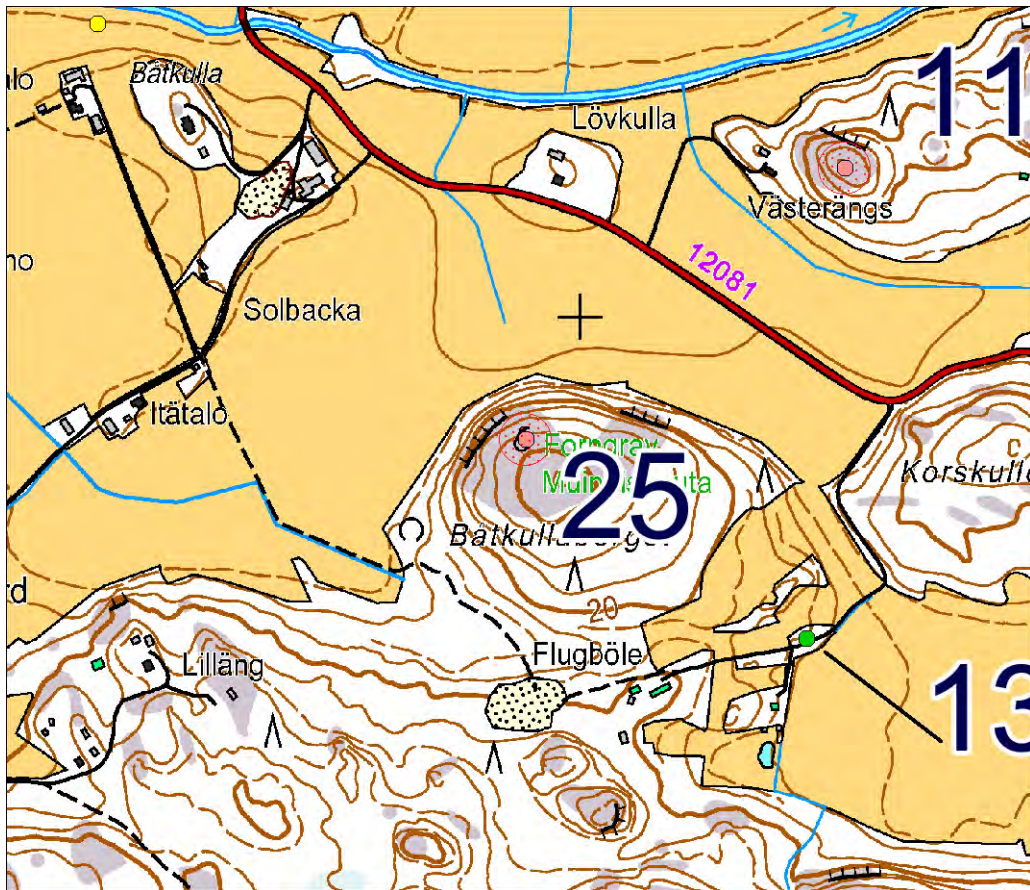
Hiidenkiuas on rakennettu pohjoiseen päin laskeutuvalla kalliopinnalle. Hiidenkiukaan läpimitta itä-länsi-suunnassa on noin 11 metriä ja pohjois-etelä-suunnassa 11,3 metriä. Röykkiön korkeus on noin metrin luokkaa. Pohjan muoto on lähinnä soikea, ja sen ulkoreuna erottuu yleensä melko selkeän säännöllisenä. Sammal kuitenkin osittain peittää matalia reunoja.

Tämä on ladottu yleensä hieman pyöristyneistä kivistä. Yksittäisten kivien suurin läpimitta näytti tavallisimmin olevan noin 0,15 – 0,4 metrin luokkaa. Päälyspinnaltaan tämä hiidenkiuas on kupera lukuun ottamatta syvennyksiä, jotka ovat penkomisen jälkiä. Kivissä ja niiden välissä oli yleisesti sammalta ja jäkälää. Tässä röykkiössä erottui purkamisjälkiä keskellä, itälaidalla, pohjoislaidalla ja ehkä kaakkois- ja luoteislaidallakin. Purkamisjälkien pohjat kasvoivat jo heinä. Kiviä oli päätynyt tämän röykkiön luoteispuolelle kalliolle.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 154: Flugböle, röykkiö (25 Lövkulla). Kuvattu lännestä.

26 Länsmansbergen

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010026 ja nimellä Länsmansbergen.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 660.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6676886, E = 264506, Z = 45-50

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta itäisemmän röykkiön keskikohdalle, korkeus on kartalta, ja sama korkeus on määritettävissä myös viereiselle röykkiölle.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiöitten ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 1 km eteläkaakkoon.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 30-31)	-
Olof Appelgren	inv. (n:ot 42 ja 43)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1969 (n:ot 4108, 4109)	-
?	valok. 1980- tai 1990-luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: 27.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 84-86

LYHYT KOHDEKuvaus

Kaksi hiidenkiuasta vierekkäin laajan metsäisen mäkitasanteen reunalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Nämä röykkiöt sijaitsevat Kemiön kirkonkylän eteläpuolella olevan viljelysaukean etelälaitaan rajoittuvien jyrkkien mäenrinteitten yläpuolella. Puusto näitten röykkiöitten ympärillä oli matalaa harvaa sekametsää. Maan pintaa peittivät paikoin sammalet, jäkälät ja kanervat.

Tässä on käytetty Museoviraston ilmoittamien keskikoordinaattien asemasta itäisempään röykkiöön osoittavaa tasokoordinaattiparia.

Muut tunnetut nimet: Kyrkbyn (1992) Kyrkbyn, Länsmansbergen (2008)

Kohteen kuvaus:

Molemmat tämän kohteen röykkiöt ovat jo vuosien 1886 ja 1927 tietojen mukaan olleet aivan hävitettyssä tilassa. Volter Högman on arvioinut, että itäisempi (eli eteläisempi) röykkiö olisi ollut pyöreä ja kuuden metrin läpimittainen. Toisen röykkiön alkuperäisistä mitoista hän ei ole esittänyt arviotakaan. Kivet itäisemmässä röykkiön jäännöksessä ovat särmikkäitä ja melko suuria: niitten suurimmat mitat ovat rajoissa 0,2 – 0,8 metriä sikäli kun niitä voi havaita. Läntisemmän röykkiön jäännöksen kivien vastaavat mitat ovat 0,15-0,4 metriä. Kivet läntisemmän röykkiön jäännöksissä ovat melkoisen kulmikkaita.

Itäisemmän röykkiön keskikohdan koordinaatit ovat 6676886, 264506, läntisemmän 6676894, 264491.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 86 Kohde 26 Länsmansbergen. Kahdesta hiidenkiukaasta itäisempi.

27 Österängsberget

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010027 ja nimellä Österängsberget.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 661.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6682571, E = 264454, Z = 35-40

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit ovat suuremmalle röykkiölle ilmoitettujen peruskoordinaattien mukaan, korkeus on kartalta, ja se on sama kummallekin osakohteelle.

Maastomerkintä: ei tietoa

Pinta-ala: ei tietoa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 4,8 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (ss. 12-13)?	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:ot 10-11)	-
?	valok. 1980- tai 1990-luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Vainioihin rajoittuva mäenharja, jolta on merkitty muistiin kaksi hiidenkiuasta.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Pitkäjärven länsirannalla olevan laajan mäkialueen läntisellä laidalla.

Museoviraston rekisteriportaalissa tälle on merkitty sijaintitietoihin keskikoordinaatit. Niitten asemasta ovat tässä suuremmalle röykkiölle määritellyt tasokoordinaatit.

Muut tunnetut nimet: Träskböle (1992), Träskböle, Österängsberget (2008)

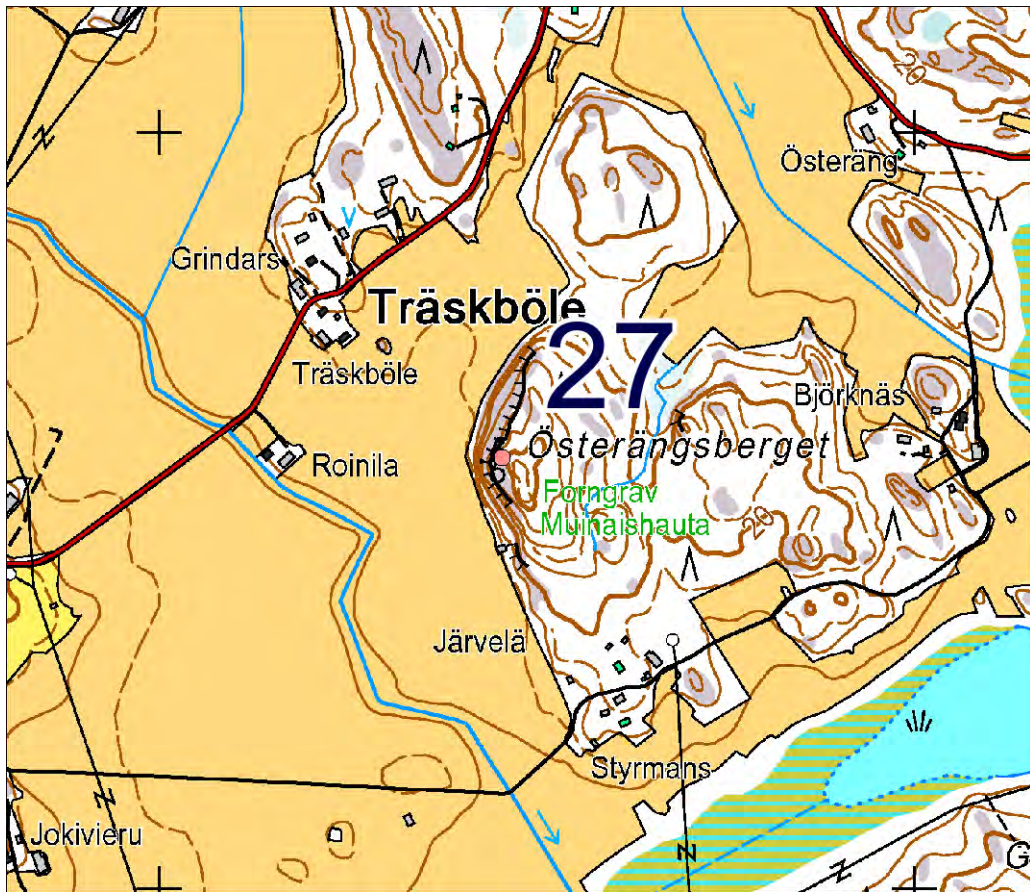
Kohteen kuvaus:

Kalliolla pitäisi olla kaksi hiidenkiuasta toisistaan noin 30 metrin etäisyydellä. Molempia on ilmoitettu pengotun. Eteläisemmästä röykkiöstä on vuoden 1992 julkaisussa ilmoitettu, että se on läpimitaltaan 4,5 metriä ja on pohjansa muodon ja halkileikkauksen puolesta epämääräinen. Tämän sijainniksi on määritetty: 6682541, 264453.

Pohjoisemman röykkiön pituusmitaksi on annettu 12,4 metriä ja leveydeksi 9,2 metriä. Pohjan muoto on soikea, ja halkileikkaukseen kuuluu röykkiöön tehty kuoppa. Pohjoisemman röykkiön koordinaatit ovat: 6682571, 264454.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

28 Smisskullen

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010028 ja nimellä Smisskullen.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 663.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6682344, E = 267146, Z = 40-45

Koordinaattiselite: nämä tasokoordinaatit on luettu GPS-laitteesta läntisemmälle mäen kahdesta röykkiöstä. Korkeusrajat ovat kartalta, ja niitten väliin jäävät molempien röykkiöitten sijaintikohtien korkeudet.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiöitten ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 5,5 km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

?	tark. 1966 (onko kerto-	-
	musta arkistoituna?)	
?	valokuvia 1980- tai	-
	1990-luvulla? TYA?	

INVENTOINTI 2013

Aika: 21.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 41-46

LYHYT KOHDEKuvaus

Kaksi hiidenkiuasta korkealla metsää kasvavalla kallioisella mäellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Ilsonsuon eteläpuolella olevalla mäellä, jonka pohjoisrinteen juurelta menee tie Kemiöstä Angelniemeen.

Tässä ovat käytössä läntisempään röykkiöön viittaavat koordinaatit Museoviraston ilmoittamien keskikoordinaattien asemasta.

Muut tunnetut nimet: Kalkila (1992), Smisskullen (2002), Kalkila, Smisskullen (2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Seutukaavaliiton julkaisussa 1970-luvulta (Vrt. myös kohta ”Lisäyksiä”).

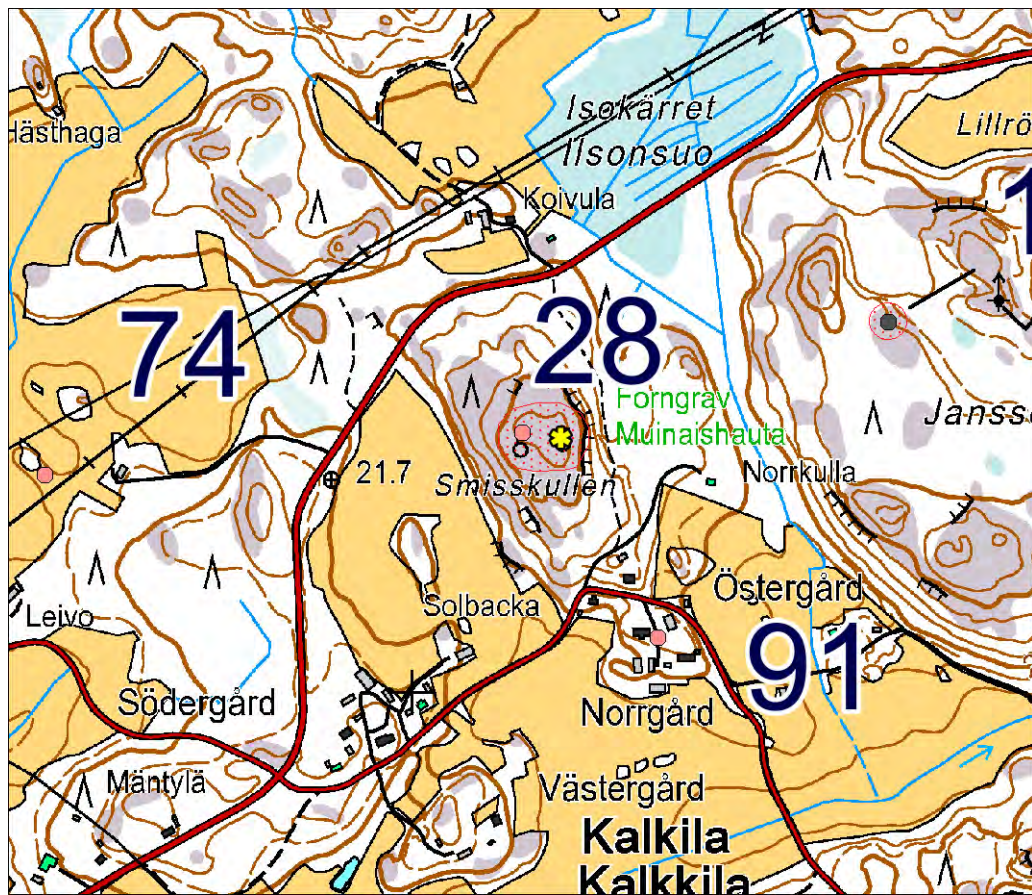
Läntisempi hiidenkiuas on rakennettu melko tasaiselle kallionokalle jyrkänteen reunalle. Sen sijainti on: 6682344, 267146. Siltä kohdalta on näköala alemmaksi maastoon. Tämä hiidenkiuas on noin 0,4 metrin korkuinen. Sen pohja-alan muoto on soikeahko, ja sen pituus pohjois-etelä-suunnassa on 7,5-8,9 metriä ja leveys 4,4-5,9 metriä. Nuo mitat ovat tulkinnanvaraisia varsinkin siksi, että tämän röykkiön ulkoreunoilla kiviä on hieman sekavana hajanaisena vyöhykkeenä; osa niistä kivistä voi olla rakenteen alkuperäisten reunojen ulkopuolella.

Läntisempi hiidenkiuas on ladottu yleensä melko pyörityneistä kivistä. Suurin läpimitta tämän kivissä vaihtelee ehkä rajoissa 0,05-0,6 metriä. Paikoin röykkiössä näytti olevan useampia päällekkäisiä kiverroksia, paikoin vain yksi. Osaksi kivilatomus on niin harvaa, että kivien väliin jää isompia lomina. Tämän hiidenkiukaan yläpinta on yleensä melko tasainen muodoltaan. Röykkiön kivien pinnoissa on jalkälää ja vähän sammalta. Tämän hiidenkiukaan pohjoispuoliskossa on purkamisjälki.

Mäen toinen röykkiö on mäen korkeimmalla huipulla edellisestä noin 50 metriä itään. Itäisempi röykkiö on rakennettu kuperalle kalliopinnalle kohtaan 6682339, 267197. Siitä on näkyvyyttä itään alempaan maastoon. Nykyisellään tämän röykkiön korkeus on noin metrin luokkaa. Pohja-alan muoto on alun perin ollut ehkä soikea. Nyt pahoin pengotun itäisemmän röykkiön pituus pohjois-etelä-suunnassa on noin 8,4-9,3 metriä ja leveys leveimmältä kohdalta 5,9 metriä.

Itäisemmän röykkiön rakennusaineena olevat kivet näyttivät olevan yleensä hieman pyörityneitä ja yksittäisten kivien suurin läpimitta näytti olevan yleensä 0,1-0,7 metrin luokkaa. Itäisemmässä röykkiössä on isoja kaivamisjälkiä kolme vierekkäin. Yhdessä niistä kasvaa mänty sisällä. Ainakin

paikoin purkamisjäljet ulottuvat kallioon asti. Purkamisjälkien pohjilla näkyi sammalta ja jäkälää, joita oli kivien pinnoissa muutoinkin.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 46: Hiidenkiuas Kalkkilassa (28 Smisskullen). Tässä on kahdesta samalla mäellä olevasta hiidenkiukaasta itäisempi.

Havainnointiolosuhteet: hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Seutukaavaliiton julkaisussa 1970-luvulta on maininta, jonka mukaan tämä kohde olisi huomioitu vuoden 1927 inventointikertomuksessa. Kuitenkaan se maininta ei näytä pitävän paikkaansa. Vuoden 1927 inventointikertomuksessa on mainittu Kalkkilasta vain kaksi röykkiötä, jotka ovat siinä numeroilla 2 ja 3. Niitten röykkiöitten on samalla ilmoitettu olevan kylästä etelälounaaseen mäellä 21,9, mikä osoittaa, että ainakaan sillä kertaa ei ole tarkoitettu niitä röykkiöitä, jotka ovat Smisskullen-nimisellä mäellä Kalkkilan vanhan kylänpaikan pohjoispuolella. Mäki, jolla on korkeusmerkintä 21,9 (sašenia) näkyy senaatin kartalla sanottuun suuntaan kylästä. Tarkastelin sitä mäkeä huolellisesti inventoinnissa, enkä havainnut siltä röykkiötä. Varhaisemmassa Volter Högmanin vuoden 1886 kenttätöitä selostavassa käsikirjoituksessa on tietoja kahdesta lähekkäin olevasta röykkiöstä jollakin mäellä Kalkkilassa, mutta niitten merkintöjen tarkoittamia röykkiöitä en ole onnistunut paikantamaan tarkemmin. Niitä koskeva ote Högmanin käsikirjoituksessa on seuraava (s. 10): ”Kalkila. På Lindbergs egor på ett bärg nära skeppar Wallenius stuga finnes tvänne stenrösen nära hvarandra hvilka betecknades såsom 'jetukast'; det ena mäter i längd 6 m. 50 snt i bredd 5 meter höjd 90 centim.; består mest af bruten sten. Det andra är 7 mtr, långt 6 mtr 50 centim. bredt, 1 mtr 10 centim: högt; består mest af kuller sten, men äfven bruten finnes, har blifvit midti omrördt, emedan därpå varit placeradt ett 'rysskombel'.” Rysskombel viitanee venäläisten topografien rakentamiin linjamerkkien tai kolmiomittaustornien tukikivikoihin.

29 Långholmen

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010029 ja nimellä Långholmen.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 664.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka:

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6676164, E = 270522, Z = 12

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 6,7 km itään.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valok. 1960-luvulla -
(n:o 3882)

?

valok. 1980- tai 1990-
luvulla? TYA? -

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kiviröykkiö saaren koillispäässä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Långholmen-nimisessä saarella.

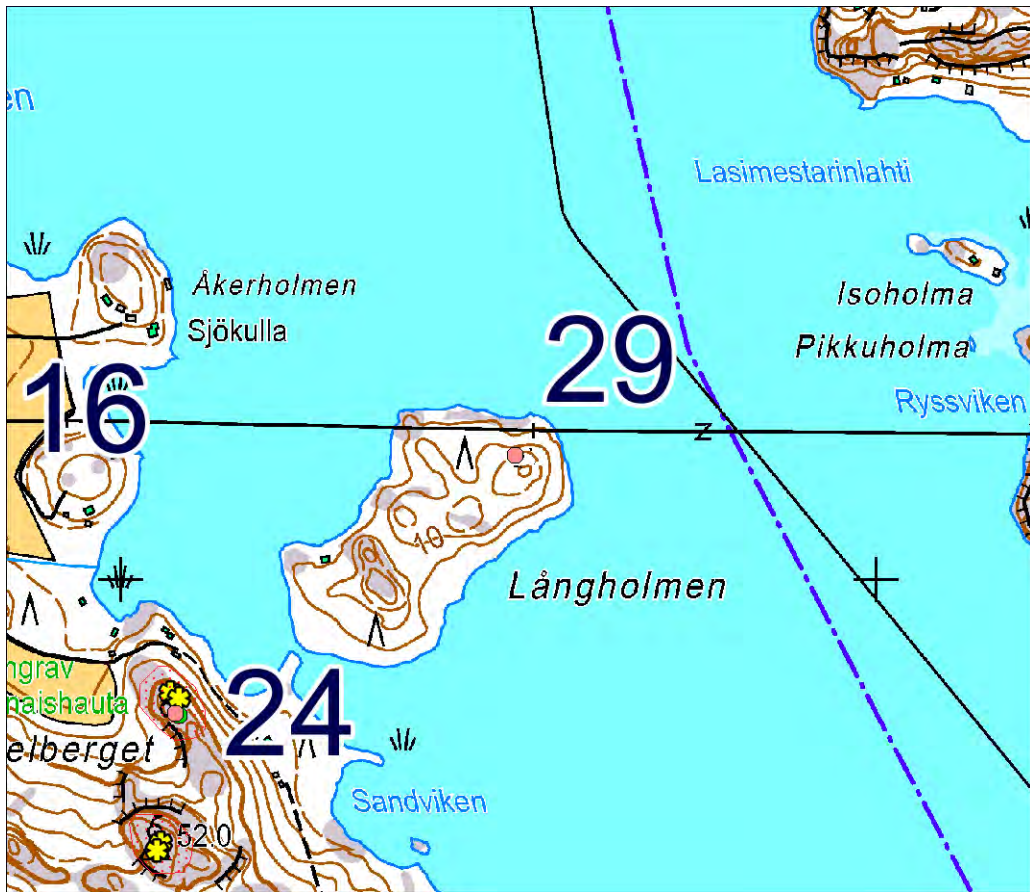
Muut tunnetut nimet: Elmdal (1992), Kummelberget (2002), Elmdal, Långholmen (2008)

Kohteen kuvaus:

Vuoden 1992 julkaisun mukaan tämä röykkiö sijaitsee kalliolla ja on pituudeltaan 11,4 metriä, leveydeltään 11,1 metriä ja korkeudeltaan 1,8 metriä. Täysin ehjä tämä ei ole vuoden 1992 tietojen mukaan.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

30 Spångkärr

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010030 ja nimellä Spångkärr.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 665.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös
MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt
Ajoitus: pronssikautinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1
Säilyneisyys: osittain säilynyt
N = 6681765, E = 264919, Z = 50
Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.
Maastomerkintä: ei merkintää
Pinta-ala: röykkiön ala
Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 4 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 15-16)	–
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:o 16)	–
Per-Gustav Wikström	valok. 1960-luvulla (n:o 3574)	–
?	valokuvia, 1980- tai 1990-luvulla? TYA?	–

INVENTOINTI 2013

Aika: 17.6.2013
Löydöt: –
Kuvat: DT2013:39 267-271

LYHYT KOHDEKuvaus

Korkean mäenharjan länsipäässä on keskeltä pengottu hautaraunio. Hautarauniosta vähän itään on kolme pientä tiivistä korkeahkoa kiviryhmää, joilla on ehkä joskus tuettu jonkin mittaustornin jalvoja.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Pitkäjärven eteläkärjestä heti etelään olevan vuoren korkeimmalla harjalla. Puusto tämän ympärillä on männikköä. Avokallionnokkien välillä kasvaa lähetyvillä sammalta, jäkälää, varpuja ja kanervia.

Luin röykkiölle GPS-laitteesta koordinaatit 6681750, 264913. Niillä ei välttämättä kannattane korvata entisiä.

Muut tunnetut nimet: Trotby (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Tämä hiidenkiuas on rakennettu ainakin osaksi avokalliolle mäen laelle. Kivirakenteen läpimita itä-länsi-suunnassa on noin 9,0 metriä ja pohjois-etelä-suunnassa 8,3 metriä, ja suurin korkeus on ehkä metrin luokkaa. Tähän hiidenkiukaaseen on tehty keskelle suuri kaivamisjälki kallioon asti. Sen pohjalla näkyi peräti 1,8 metriä pitkä melkoisen kapea laattamainen kivi. Sen kiven lähetyvillä oli rauniossa useita pienempiä laattamaisia kiviä sellaisissa sijainneissa, että on pääteltävissä röykkiössä olleen paasiarkun, joka on hajotettu sitä pengottaessa.

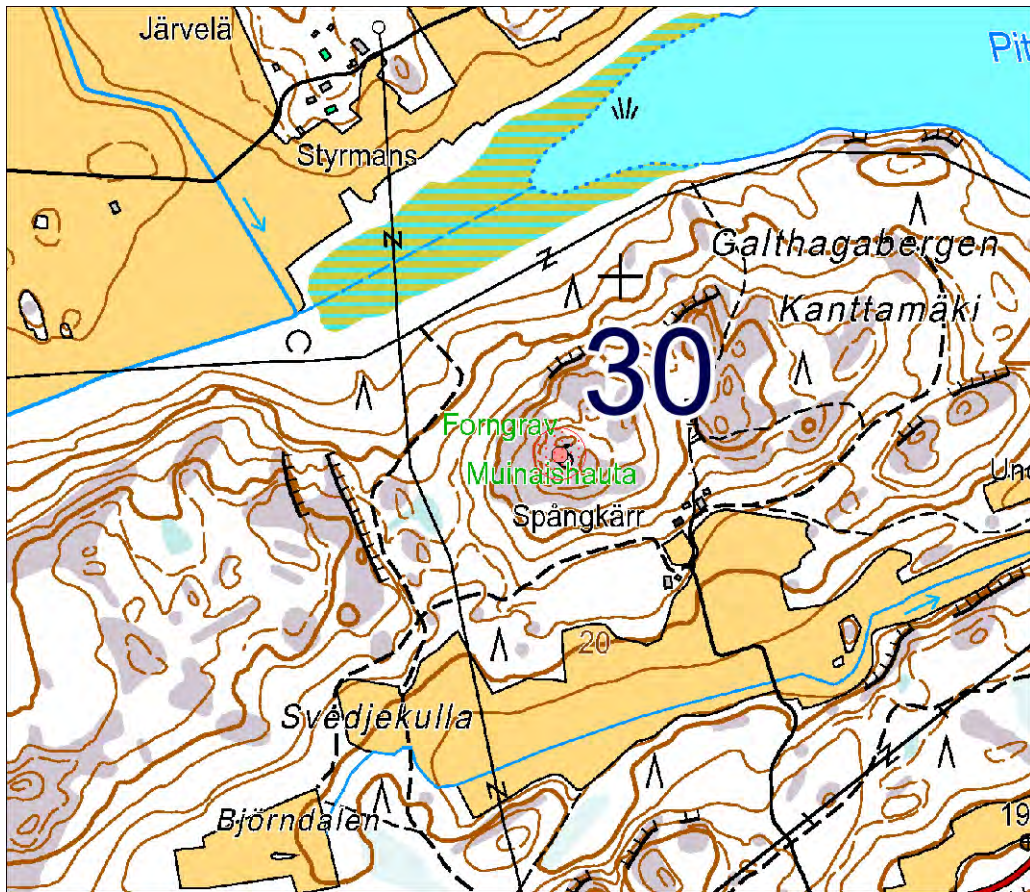
Purkamisjälki oli vanha; sen pohjalla kasvoi osaksi sammalta. Kivikoko tässä hiidenkiukaassa näytti vaihtelevan: paitsi mainittua isoa laattamaista kiveä, jotkut muutkin kivistä olivat oikein isoja, jopa noin metrin läpimittaisia, ja pienimmät näkyvillä olleet kivet olivat alle kymmenen senttimetriä läpimitaltaan. Tavallisimmin kivien suurimmat läpimitat olivat 0,3 – 0,5 metrin välillä. Tavallisesti tässä röykkiössä on hieman särmistään pyöristyneitä kiviä. Kiviä näytti viskellyn rinteeseen tästä pohjoiseen ja länteen päin, ehkä muuallekin. Tämän hiidenkiukaan reunoilla näytti kasvavan yksi iso mänty ja muutamia pienempiä.

Havainnointiolosuhteet olivat hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 1

Lisäyksiä: Vähän tästä itään on mäenharjalla kolme vierekkäistä pientä kivikkoa siten, että ne vaikuttavat olleen kolmijalkaisen mittaustornin tukikivinä. Niitten sijainniksi luin 6681747, 264953.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 270 : Trotby, hiidenkiuas (30 Spångkärr).

31 Viksgård

Muinaisjäänönsrekisterissä numerolla 243010031 ja nimellä Viksgård.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 667.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6684178, E = 264919, Z = 20-22,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta. Luin GPS-laitteesta tälle tasokoordinaateiksi 6684166, 264918, ja kun niitten osoittama piste ei erityisen paljon poikkea sijainniltaan entisen koordinaattiparin tarkoittamasta, niin tämän kohteen koordinaatteja koskevaa tietoa ei ehkä ole välttämättä syytä muuttaa.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta vajaa 6½ km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valok. 1969 (n:o 4113) -

?

valok. 1980- tai -

1990-luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 22.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 49

LYHYT KOHDEKUVAUS

Hiidenkiuas kallionharjanteella metsässä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee metsässä noin 350 metriä itään Mustjärven eli Svarträsketin pohjoisimmasta lahdelmasta.

Tämän hiidenkiukaan ympäristössä on mäntyvaltaista sekametsää, jossa on isompaa ja pienempää puustoa. Maan pinnassa kasvaa mm. sammalia ja varpukasveja.

Muut tunnetut nimet: Viksgård (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin muistiinmerkinnöissä hänen vuonna 1969 ottamistaan valokuvista. (Samoille tienoille ehkä viittaavat muutamat vaikeasti tulkittavat vanhat muistiinmerkinnät kiviraunioista, ks. jäljempänä paikantamattomien kohteitten yhteydessä Smedsin torpan läheltä havaittuja röykkiöitä koskevat tiedot.)

Tämä röykkiö on sijoitettu kapean ja kapeuteensa nähden korkeahkon luode-kaakko-suuntaisen mäenharjan kaakkoiseen kärkeen. Röykkiön korkeus nykyisellään on ehkä noin metrin luokkaa. Sen pohja-ala on muodoltaan soikea ja pohjois-etelä-suunnassa 10,1 metrin läpimittainen ja vastakkaisessa suunnassa ehkä 9,0 metriä.

Tämän hiidenkiukaan rakentamiseen on käytetty etupäässä hieman pyörityneitä tai selvästikin pyörityneitä kiviä, joiden suurimmat läpimitat vaihtelevat arviolta rajoissa 0,15 – 0,4 metriä. Kivien pinnoilla on runsaasti sammalta ja jäkälää. Tässä röykkiössä on iso purkamisjälki keskellä ja laidoilla useita pienempiä.

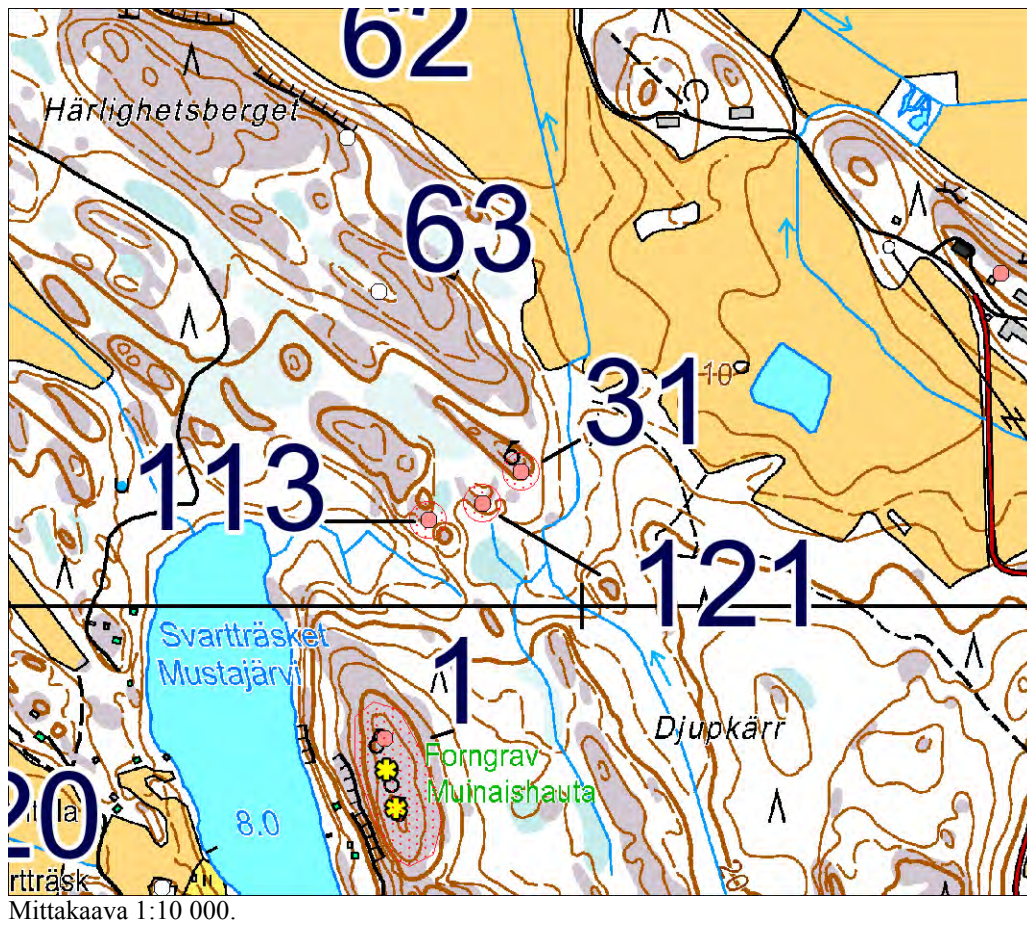
Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitus ehdotus:

Lisäyksiä: Seutukaavaliiton 1970-luvulla painetussa luettelossa tälle on ehkä kirjoitusvirheen vuoksi merkitty koordinaattipari, joka osoittaa tasan 100 metriä liaksi pohjoiseen.

Ainakin seutukaavaliiton vuonna 1989 painattaman Varsinais-Suomen seutukaavojen yhdistelmän (ISBN 951-9200-94-X) kartoilla kohde numero 667 on merkitty vielä virheellisemmin vielä kauemmaksi pohjoiseen niin, että se on tullut samalle mäkijaksolle, missä Viksgård sijaitsee.

DT2013:39 49: Kohde 31 Viksgård. Kuvattu koillisesta.

32 Telegrafberget

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010032 ja nimellä Telegrafberget.
Tämä on ollut seutukaavan suojelukohteena numerolla 668 yhdessä Fagerviken-nimisen muinaisjäänöksen kanssa.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6685178, E = 264053, Z = 60

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus on luettu kartalta. GPS-laitteesta luin tälle tasokoordinaatit 6685181, 264069, jotka osoittavat runsaat 16 metriä aiemmista poikkeavaan kohtaan, eikä niin vähäisen poikkeaman vuoksi kannattane koordinaatteja vaihtaa, koskapa virhettä saattaa helposti olla uusissakin ehkä kymmenisen metriä.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 7,3 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman	inv. 1886 (s. 16)	-
Olof Appelgren	inv. 1927 (n:o 17)	-
Per-Gustav Wikström	valok. 1960-luvulla (n:o 3563)	-
?	valok. 1980- tai 1990-luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: 9.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 202

LYHYT KOHDEKUVAUS

Rikkonainen hiidenkiuas korkean kalliomäen harjalla lähellä merenrantaa.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Telegrafbergetin kolmiomittauspisteen vieressä. Sijaintipaikalla on siellä täällä kalliopaljastumia ja ympärillä on pientä harvaa männikköä.

Muut tunnetut nimet: Lappdal (1992), Lappdal, Telegrafberget (2008)

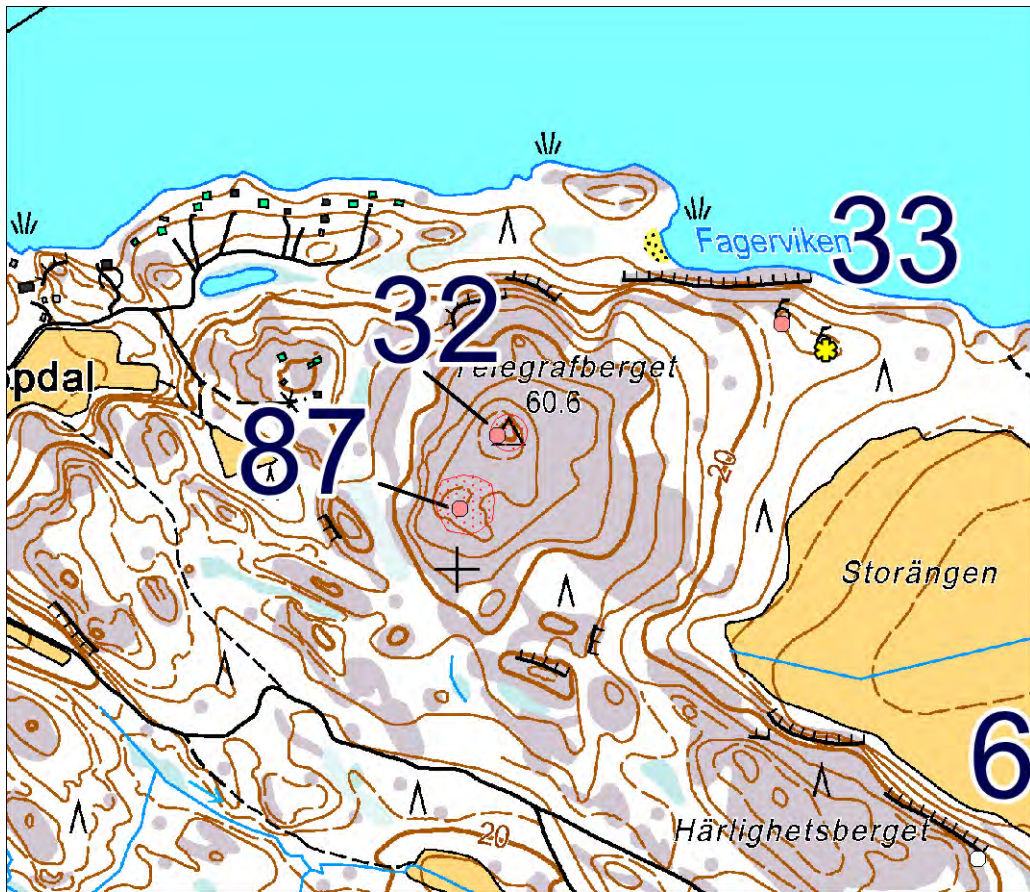
Kohteen kuvaus:

Tämä hiidenkiukaan jäännös on mäen harjalla kolmiomittauspaikan vieressä. Tämä on jo vuoden 1886 tietojen mukaan ollut niin pahoin hajotettu, että mittoja ei silloin oltu katsottu voitavan varmasti määrittää. Yhtä kaikki läpimitoiksi on silloin ilmoitettu 8,5 metriä yhteen suuntaan ja 10 metriä toiseen, ja korkeudeksi oli saatu 1 metri 50 cm. Jo vuonna 1886 havaittu penkomisjälki oli tuonut tämän hiidenkiukaan pohjan osittain näkyviin, toisaalta pohjaa arveltiin kumminkin joitakin osin mahdollisesti ehjäksi. Nyt röykkiössä erottuu kaksi vanhaa penkomisjälkeä. Kiviä on siirretty myös kolmeksi kivikeoksi mittauspultin ympärille, missä niitä on ehkä käytetty jonkin mittausta varten pystytetyn seipään tai pienen tornin tukirakenteina.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

DT2013:39 202: Lappdal, hiidenkiuas (32 Telegrafberget).

33 Fagerviken

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010033 ja nimellä Fagerviken.

Tämä on ollut seutukaavan suojelukohteena numerolla 668 yhdessä Telegrafberget-nimisen muinaisjäännöksen kanssa.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6685325, E = 264429, Z = 17,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit osoittavat kahdesta röykkiöstä läntisemmän sijaintia vuoden 1992 julkaisun mukaan, korkeus kartalta ja se koskee molempia osakohteita.

Maastomerkintä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 7 ½ km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valok. 1960-luvulla -
(n:ot 3558 ja 3561)

?

valok. 1980- tai 1990-
luvulla? TYA? -

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVVAUS

Kaksi hiidenkiuasta kallioisella meren rannalla melko kaukana toisistaan.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Fagerviken-nimisen merenlahden yläpuolella olevilla kallioilla.

Museoviraston rekisteriportaalissa tälle määritettyjen keskikoordinaattien asemasta tässä on käytössä kahdesta röykkiöstä läntisemmälle määritellyt koordinaatit.

Muut tunnetut nimet: Viksgård (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin muistiinpanoissa hänen 1960-luvulla valokuvaamistaan muinaisjäännöksistä.

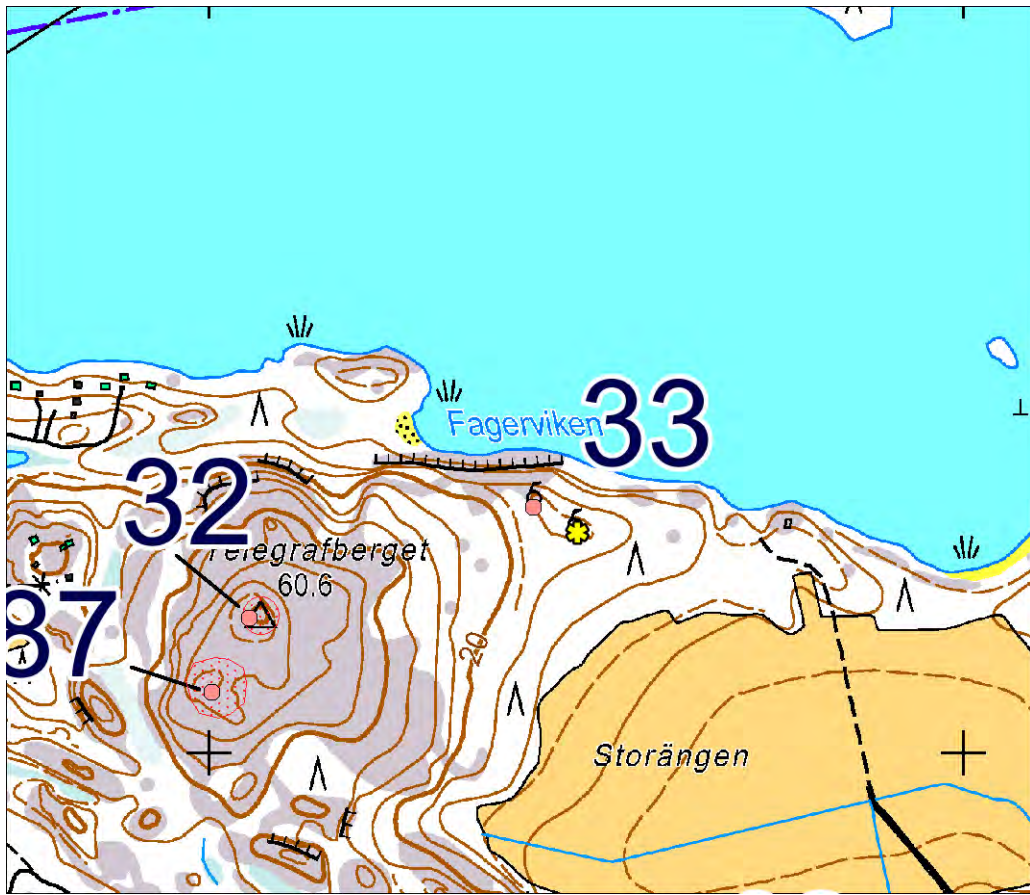
Tähän kohteeseen kuuluva läntisempi röykkiö on vuonna 1992 julkaistujen tietojen mukaan kalliolla sijainnissa 668120, 243061 (6685325, 264429). Sen pituudeksi on ilmoitettu 12,8 metriä ja leveydeksi 11,4 metriä. Pohja-alan muoto on katsottu soikeaksi.

Myös itäisempi röykkiö on kalliolla, sen sijainti on peruskoordinaatein sanottuna 668117, 243067 (6685293, 264488). Sen pohja-ala on soikea, pituudeltaan 10,9 metriä ja leveydeltään 10,2 metriä.

Tämän röykkiön halkileikkauksessa on havaittu kraatteri.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

34 Berga

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010034 ja nimellä Berga.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 669.

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde
MJ-tyyppi: ei mikään
Ajoitus:
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: ?
Säilyneisyys: ei tietoa
N = 6684298, E = 270882, Z =
Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.
Maastomerkintä: ei merkintää
Pinta-ala: ei tietoa
Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 9 ½ km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Olof Appelgren inv. 1927 (n:o 1) –

INVENTOINTI 2013

Aika: 7.6.2013
Löydöt: –
Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Asfalttietien vieressä oleva mäki, jolla ei näkynyt muinaisjäänöksiä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee asfalttietien vierellä Korpinmetsä-nimisen harjanteen itäpäässä.

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut tätä koskeva tieto on Olof Appelgrenin kertomuksessa vuoden 1927 inventoinnista.

Tälle annettujen koordinaattien osoittamassa kohdassa Kemiön keskustan ja Angelniemen välisen tien pohjoispuolella ei erotu muinaisjäänöstä.

Mainitun tien pohjoispuolelle osoittavat koordinaatit perustuvat vain suuntaa antavaan sijainnin määrittelyyn, joka on tehty Lounais-Suomen hautaraunioita tarkastelevan projektin tietokantaa varten.

Olof Appelgrenin antamat sijaintitiedot röykkiölle Bergan suunnassa ovat keskenään niin pahoin ristiriidassa, että niitten perusteella ei voida määrittää sille röykkiölle mitään sijaintipaikkaa. Kohteesta n:o 1 eli Bergan suunnalla olevasta röykkiöstä Appelgren on kirjoittanut, että se oli Bergbyssä luoteeseen itse kylästä ja mäellä 16,7 (Appelgren näyttää merkinneen toisinaan mäkiä sen perusteella, mikä korkeusmerkintä niillä on venäläisillä topografikartoilla, ja niin tässäkin.). Sen perusteella hänen voi katsoa tarkoittaneen sitä mäkeä nykyisen Råtorpin asuinrakennuksen pohjoispuolella, jonka kohdalla peruskartalla on paikannimi Korpinmetsä. Sen mäen kohdalla on senaatin kartassa korkeus 16,7 saenia. Appelgrenin ilmoituksen mukaan röykkiö oli metsässä 50 metrin päässä maantiestä korkeudella 28 metriä, ja se sijaitsi lähellä kohtaa, josta tie haarautui itse kylään. Nämä ehdot eivät yhtäaikaaisesti täyty missään maastonkohdassa. Röykkiön läpimitaksi Appelgren ilmoitti 9,10 metriä ja korkeudeksi 0,75 metriä. Hänen mukaansa röykkiö oli pyöreä, koostui pienemmistä kivistä, ja oli aivan hyvässä kunnossa ottamatta lukuun siihen huipulle kaivettua pientä kuoppaa.

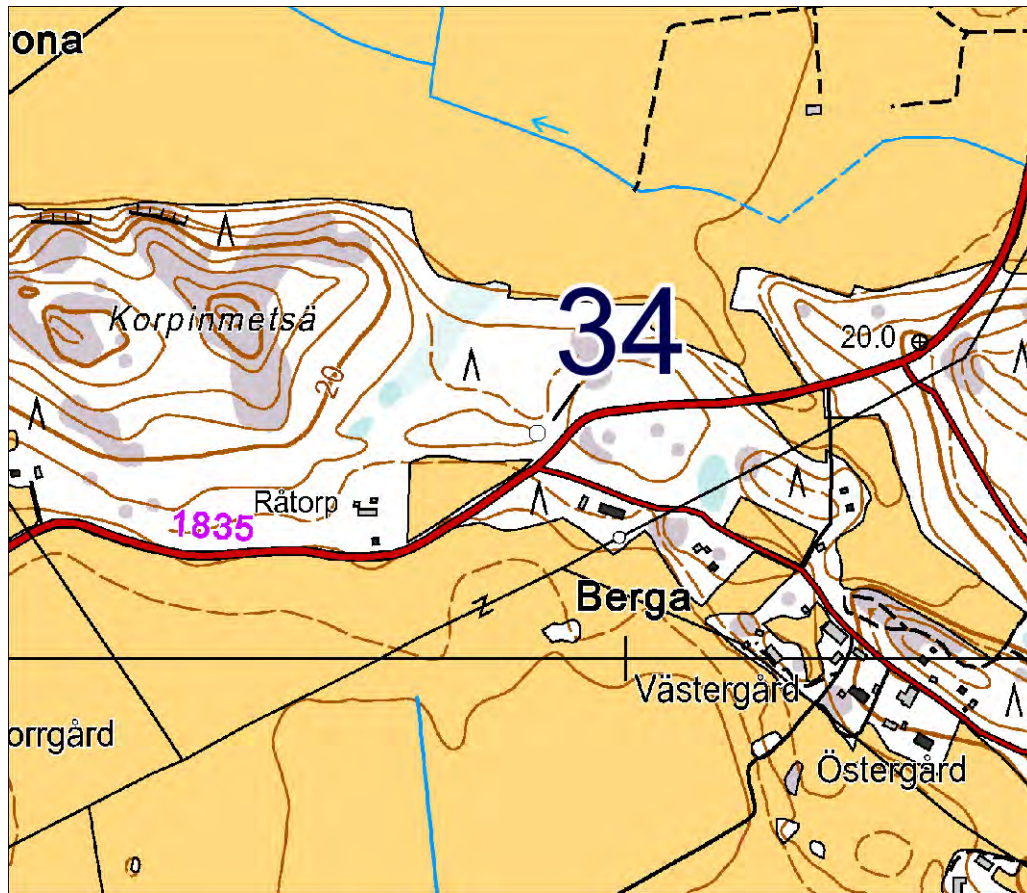
Inventoinnin kenttätyöjakson jälkeen huomasi arkistoiduista Per-Gustav Wikströmin muistiinpanoista, että hän oli joskus vuosien 1965–1968 aikana valokuvannut yhden röykkiön, jonka sijaintipaikan peruskoordinaateiksi hän on merkinnyt 6680,40/437,13, mutta sitä vastaavaa merkintää ei ole missään muussa muinaisjäänösten koordinaatteja sisältävässä tiedostossa (valokuva n:o 3656, josta lienee hankittu kopio Kansallismuseolle). Wikströmin mukaan se röykkiö olisi sama kuin Cleven ”Kimitobygdens historiassa” ilmoittama hauta numerolla 1. Cleven numero 1 vastaa Appelgrenin inventointinumeroa 1. Wikströmin ilmoittamat Bergan kohteen koordinaatit viittaavat maastonkohtaan, jonka korkeustaso on paljon matalampi kuin Appelgrenin ilmoittama 28 metriä, joten on epävarmaa, oliko Wikströmin valokuvaama röykkiö juuri sama, jonka Appelgren on maininnut. Wikströmin muistiinpanoja lienee käytetty pohja-aineistona myöhemmin Lounais-Suomen rannikon hautaraunioita koskevassa projektissa, mutta Bergan röykkiötä ei ole projektissa merkitty hänen ilmoittamaansa kohtaan, vaan sille on keksitty viitteellinen muu sijaintitieto. On mahdollista, että Bergan röykkiö on projektin kenttätöissä

tarkastettu ja päätelty muuksi kuin muinaisjäännekseksi ja jätetty sitten huomiotta. (Projektin kenttähavaintojen muistiinpanoja Kemiöstä ei ole nähtävillä arkistoissa.)

Havainnointiolosuhteet: ne inventointikäynnillä olivat kohtalaiset.

Rajaus:

Luokitusehdotus: 3 (koskien tien pohjoispuolelle osoittavien koordinaattien kohtaa)

Mittakaava 1:10 000.

35 Björkhaga

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010035 ja nimellä Björkhaga.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 670.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös
MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt
Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1
Säilyneisyys: osittain säilynyt
N = 6671638, E = 262577, Z = 25 – 27,5
Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta, korkeus kartalta.
Maastomerkintä: ei merkintää
Pinta-ala: röykkiön ala
Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 6 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström	valokuvia noin 1970	-
	(n:o 4589)	
?	1980- tai 1990-luvulla?	-
	valokuvia TYA?	

INVENTOINTI 2013

Aika: 7.6.2013
Löydöt: –
Kuvat: DT2013:39 141

LYHYT KOHDEKuvaus

Etelään laskeutuvassa metsäisessä rinteessä on kiviröykkiö lähellä vainiota ja pihamaita.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee melko tasapintaisessa rinteessä, jossa puusto on sekametsää. Sammalta ja varpuja oli maan pintaa eniten peittävänä kasvillisuutena. Röykkiön ympäristössä ei näkynyt kivenlohkareita maan pinnassa.

Tälle aikaisemmin Museoviraston rekisteriportaaliin merkityt koordinaatit vastaavat peruskartalle tehtyä muinaisjäännöksen merkintää. Ne paikanmääritykset ovat kuitenkin epätarkkoja, peruskartan merkintäkin. Vanhojen koordinaattien osoittamassa paikassa kävin. Siellä ei ollut röykkiötä. Muut tunnetut nimet: Östermark (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Vanhin tuntemani tieto, joka varmuudella liittyy tässä maastonkohdassa olevaan röykkiöön, on 13.12.1971 päivätyssä Per-Gustav Wikströmin kirjeessä Anna-Liisa Hirviluodolle. Tiedossani ei ole, onko sama röykkiö jo joskus sitä ennen merkitty peruskarttalehdelle.

Tässä röykkiö näyttää olevan kasattu osaksi maapohjalle ja osaksi kallionnokkaa vasten. Röykkiön läpimitta itä-länsi-suunnassa on 9,0 metriä ja pohjois-etelä-suunnassa ehkä 7,4 metriä. Eteläinen laita vaikutti olevan hieman sekava, minkä vuoksi leveysmitta on epävarma. Suurin korkeus on noin 0,6 metrin luokkaa. Röykkiön pohja-alan muoto on melko säännöllisen soikea.

Sammal peitti kiviä röykkiön reunoilla melko tarkoin. Röykkiöön näytti kasatun yleensä hieman pyörityneitä kiviä. Yksittäisten röykkiön kivien suurimmat läpimitat näyttivät olevan yleensä 0,15 – 0,4 metrin luokkaa. Päälykseltään tämä kivirakenne näytti olevan melko tasainen tai kupera. Näytti, että sammalta ja jäkälää oli röykkiön korkeimmilla kohdilla olevissa kivissä vähemmän kuin siinä alempana olevissa. Suuria purkamisjälkiä ei näkynyt, mutta yksi pieni saattaa olla.

Seutukaavaliiton julkaisussa (ja samoin Wikströmin papereissa) tämä röykkiö on samaistettu siihen kohteeseen, jonka Nils Cleve on maininnut paikallishistoriaan sisältyvässä luettelossa numerolla 54. Cleven numerolla 54 merkitsemä kohteen tunnusmerkit osoittavat, että sillä on tarkoitettu tiettyä 8:n metrin läpimittaista röykkiötä, joka Volter Högman on maininnut vuoden 1886 havaintoja esittelevässä käsikirjoituksessaan sivulla 43. Högman on selostanut sivuilla 42-43 kolmea kylän pohjoispuolelta tuntemaansa röykkiötä. Kuvauksesta ei ole mahdollista päätellä, oliko jokin niistä varmuudella sama kuin tässä selostettava muinaisjäännös, joka on nimetty Björkhagan nimiseksi. Kuvaus on seuraava:

”Ett annat nära ett torp norr om byn på en hög bärgsklack finnes ett röse ungefär 7 mtr i diameter, består mest af kantiga stenar af mskohufvudsstorlek och större; någon ordentlig grop finnes ej; men ytan

är ojämn, höjden ungefär 80 centim.

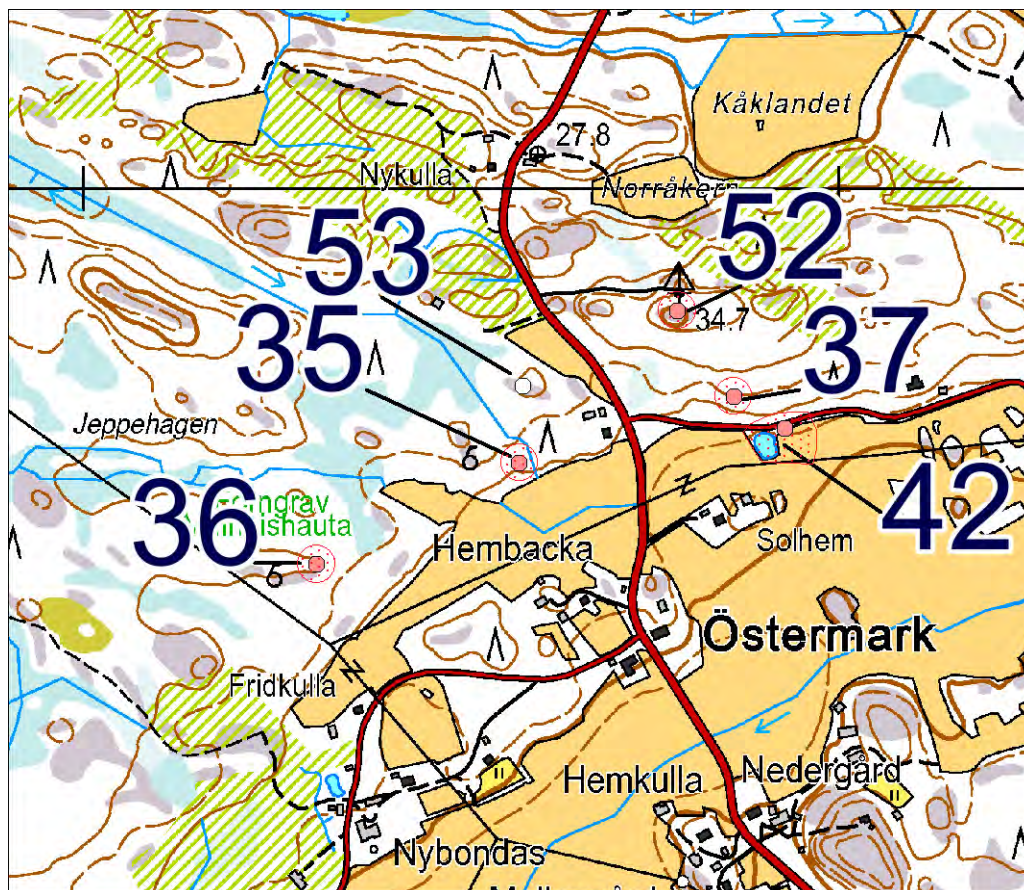
En smal åker och ängs linda emellan finnes i skogs brynet mot lindan ett kummel, som mäter 7 mtr 50 centim i diameter, 1 mtr i höjd; stenarna tyckes vara mera rundlade än föregående. Kumlet har en liten grop midt; äfvenså har det å ena sidan lidit åverkan, så det till bredden kanske är smalare än till längden.

Närmare torpet i samma skogsbryn finnes ett ännu bättre bibehållet kummel af mans kuller /obrutna/ stenar; har endast tillstymmelse till grop. Dess diameter 8 mtr, höjd 1 mtr 20 centim. Dessa äro på Mellangårds ägor.”

Havainnointiolosuhteet kohtalaisen hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 141: Östermark, kiviröykkiö (35 Björkhaga).
Kuvattu etelästä.

36 Hembacka

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010036 ja nimellä Hembacka.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 671.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös
MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt
Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1
Säilyneisyys: osittain säilynyt
N = 6671504, E = 262308, Z = 30
Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta röykkiön keskikohdalle, korkeus kartalta.
Maastomerkintä: ei merkintää
Pinta-ala: röykkiön ala
Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 6 ½ km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström	valokuva n. 1970	–
	(n:o 4723)	
?	valokuvia 1980–1990-l?	–
	TYA?	

INVENTOINTI 2013

Aika: 4.6.2013
Löydöt: –
Kuvat: DT2013:39 140

LYHYT KOHDEKuvaus

Röykkiö tasaisessa kallioidessa metsämaastossa hieman sivuun sähkölinjasta.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee metsässä vähän luoteeseen Västermarkin ja Östermarkin kylien välisestä peltoaukeasta. Tästä noin 70 metriä lounaaseen on sähkölinja. Puusto tämän ympärillä on pientä männikköä. Maan pintaa samoilla kohdin peittävät lähinnä sammat ja jäkälät, ja osaksi kanervikkokin.

Muut tunnetut nimet: Östermark (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin tuntemani selvästi tätä koskeva tieto on Turun yliopiston arkeologian arkistossa olevassa Per-Gustav Wikströmin vuonna 1971 lähettämän kirjeen kopiassa. Siihen Wikström on merkinnyt valokuvanneensa mm. yhtä röykkiötä, jonka sijainniksi hän on peruskoordinaatein ilmoittanut 6667,29/429,12. Myös peruskartalla olevat tätä koskevat merkinnät saattavat olla suhteellisen vanhoja.

Röykkiö on matalalla loivasti kuperalla kalliopaljastumalla. Tämän röykkiön pituus itä-länsi-suunnassa on 8,2 metriä, leveys pohjois-etelä-suunnassa 5,1 metriä, ja korkeus on noin puolen metrin vaiheilla. Röykkiön pohja-ala vaikutti olevan muodoltaan melko epäsäännöllinen ja samalla hieman suorakaidetta muistuttava.

Röykkiöön kootut kivet näyttivät olevan osaksi melko pyörityneitä, osaksi särmikkäämpiä, ja yksittäisten kivien läpimitta röykkiössä näytti olevan yleensä noin 0,25 – 0,35 metrin luokkaa, vain harva kivistä näytti noita mittoja isommalta tai pienemmältä. Röykkiössä erottui useita kivikerroksia. Sammalta ja jäkälää oli kivien pinnoissa. Tämän keskikohtaa on ehkä joskus pengottu, ja samalla kiviä on ehkä viskeltu sivuun. Joitakin ehkä niin liikuteltuja lohkareita näkyi röykkiön luoteispuolella. Röykkiössä oli pieniä mäntyjä yksi keskellä ja kolme reunoilla.

Seutukaavaliiton julkaisussa 1970-luvulta tätä on väitetty samaksi kohteeksi, jonka Nils Cleve on merkinnyt paikallishistoriassa olevaan luetteloon numerolla 55. Cleven julkaisussa numeroon 55 liittyvät sijaintitiedot ovat kuitenkin tulkinnanvaraisia ja perustunevat pelkästään Volter Högmanin havaintoihin vuodelta 1886. Kohde numerolla 55 on Cleven antamien tietojen perusteella tunnistettavissa tietyn röykkiöksi, joka on mainittu Volter Högmanin vuoden 1886 kenttätöitä selostavassa käsikirjoituksessa sivuilla 43-44. Sen sijainnin Högman on määritellyt olevan syvemmällä samassa metsässä kuin tietty hänen välittömästi käsikirjoituksessa edellä selostamansa kahdeksan metrin läpimittainen röykkiö, joka oli se, jonka sijaintitietoja on tarkasteltu tässä edellisen inventointikohteen n:o 35 (Björkhaga) esittelyssä. Högmanin mukaan 6,5 metrin läpimittainen röykkiö oli kylästä luoteeseen päin, se oli hajotettu pintaosiltaan ja sijaitti melko matalalla mäellä epätasaisella pohjalla niin, että sen korkeutta ei ollut

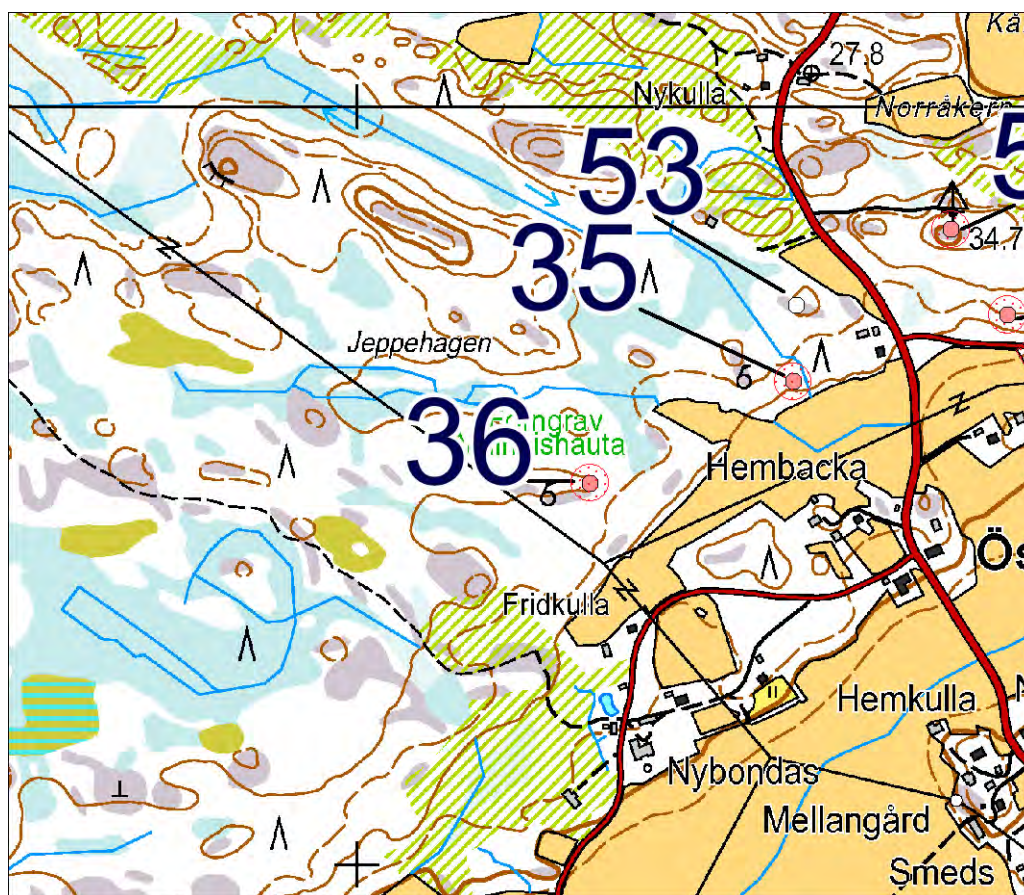
helppoa määrittää. Röykkiössä ollut kaareva reunakehä oli rikki. Tämänkin kohteen yhteydessä on tehtävä sama varaus kuin edellisenkin, kun Högmanin antamien sijaintitietojen varassa ei ole helppoa sanoa, oliko hänen sivuilla 43 ja 44 kuvailemansa röykkiö juuri sama, kuin tämä, joka on nyt inventointikohteena numerolla 36.

Havainnointiolosuhteet kohtalaiset.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Luin tämän röykkiön keskikohdalle GPS-laitteesta koordinaatit 6671504, 262308. Koska ne poikkesivat vain runsaalla kolmella metrillä Museoviraston rekisteriportaaliin merkityistä, entisiä koordinaatteja ei tarvitse muuttaa. Erikoisesti on huomattava, että peruskartalla oleva muinaisjäänneksen merkintä poikkeaa näistä molemmista sijainnin määrittämisistä, ja se on katsottava virheelliseksi. Peruskartalle tehdyn muinaisjäänneksen merkin osoittamassa paikassa en havainnut muinaisjäänneöstä.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 140: Östermark, kiviröykkiö (36 Hembacka). Kuvattu koillisesta.

37 Solhem 1

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010037 ja nimellä Solhem 1.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 672.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6671726, E = 262861, Z = 25-27,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista (GPS-laitteesta luin tälle koordinaatit N = 6671714, E = 262856, mutta ne eivät välttämättä ole ratkaisevasti entisiä tarkempia), korkeus kartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 6 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valokuva n. 1970

(n:o 4585)

?

valokuvia? 1980-

tai 1990-luvulla?

TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 4.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 138

LYHYT KOHDEKuvaus

Kiviröykkiö etelään laskeutuvassa metsäisessä rinteessä maapohjalla.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee 160 metriä eteläkaakkoon Östermarkin kylän linkkimastosta. Puusto tämän ympärillä on pitkää havumetsää, ja maan pintaa peittävät paljolti sananjalat ja varvut. Lähistöllä on pieniä jyrkkiä kallionnokia.

Muut tunnetut nimet: Östermark (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on seutukaavaliiton julkaisussa 1970-luvulta.

Etelään laskeutuvaan mäenrinteeseen maapohjalle koottu kiviröykkiö. Röykkiön läpimitta itä-länsi-suunnassa on 10,0 metriä ja pohjois-etelä-suunnassa 9,2 metriä, ja korkeus on noin 0,4 - 0,5 metrin luokkaa. Pohja-alan muoto näyttää säännöllisen pyöreältä.

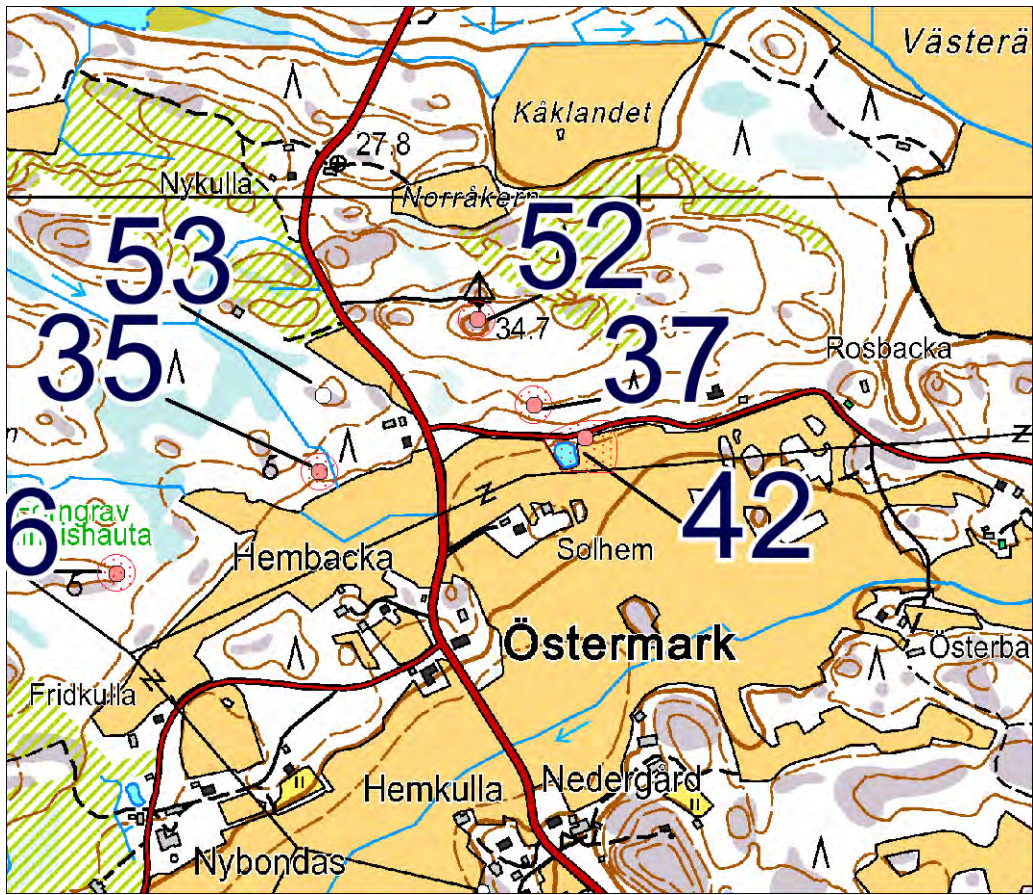
Tämä on ladottu yleensä hiukan pyörityneistä kivistä, ja latomuksessa yksittäisten kivien läpimitta on enimmäkseen 0,2 – 0,4 metrin luokkaa; sitä suurempia lohkareita on vain vähän. Kivikon päällisyys on kupera, paitsi keskikohtaa, jossa on suurehko syvennys. Röykkiön kivien päällä ja niitten väleissä on paksusti sammalta, vain vähän jäkälää. Röykkiön reunan ulkopuolella kasvaa iso kuusi. Röykkiön vieressä on pieni umpeen kasvanut hiekkakuoppa niinkin lähellä, että kuopan reuna on vain noin 1 ½ metrin päässä röykkiön länsireunasta. Kuitenkaan ei vaikuttanut siltä, että tämä röykkiö koostuisi hiekanotossa sivuun kasatuista kivistä.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä: Seutukaavaliiton julkaisun mukaan tämä olisi sama röykkiö, joka on merkitty numerolla 56 paikallishistoriassa olevaan luetteloon. Siihen liittyvät vanhat sijaintitiedot ovat kuitenkin siksi epämääräisiä, että yksin niiden perusteella ei mielestäni voida ratkaista, onko tämä sama kuin numerolla 56 merkitty. Numero 56 on Högmanin aiemmin kuvailema kohde (Högman s. 44).

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 138: Röykiö, Östermark (37 Solhem 1). Kuvattu kaakosta.

38 Pāvālsby 1

Muināisjāānōsrekisterissā numerollā 243010038 ja nimellā Pāvālsby 1.
Seutukaavan suojelukohde numerollā 673.

PERUSTIEDOT

Laji: ei määritelty

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt?

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen?

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6675674, E = 259760, Z = 15-20

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta röykkiön keskikohdalle, korkeus kartalta.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta vajaat 4,8 km itälounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valok. 1969 (n:o 4019) -

?

valok. 1980- tai 1990-

luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 15.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 99-100

LYHYT KOHDEKuvaus

Röykkiö etelään loivasti laskeutuvassa rinteessä laajan peltovainion pohjoispuolella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee noin 130 metriä länteen kohdasta, jossa voimalinja peltovainiolla kulkee yli Pāvālsbystä Vretan suuntaan virtaavan puronuoman. Puusto tämän röykkiön ympärillä on nuorta lehtimetsää rinteessä, jossa on paikoin myös kallionnokkia. Rinteessä on joitakin katajia.

Museoviraston rekisteriportaaliissa aiemmin olleet tasokoordinaatit saattavat olla hieman epätarkemmat kuin ylle merkitsemäni GPS-laitteesta luetut tasokoordinaatit.

Muut tunnetut nimet: Pāvālsby (1992, 2002)

Kohteen kuvaus:

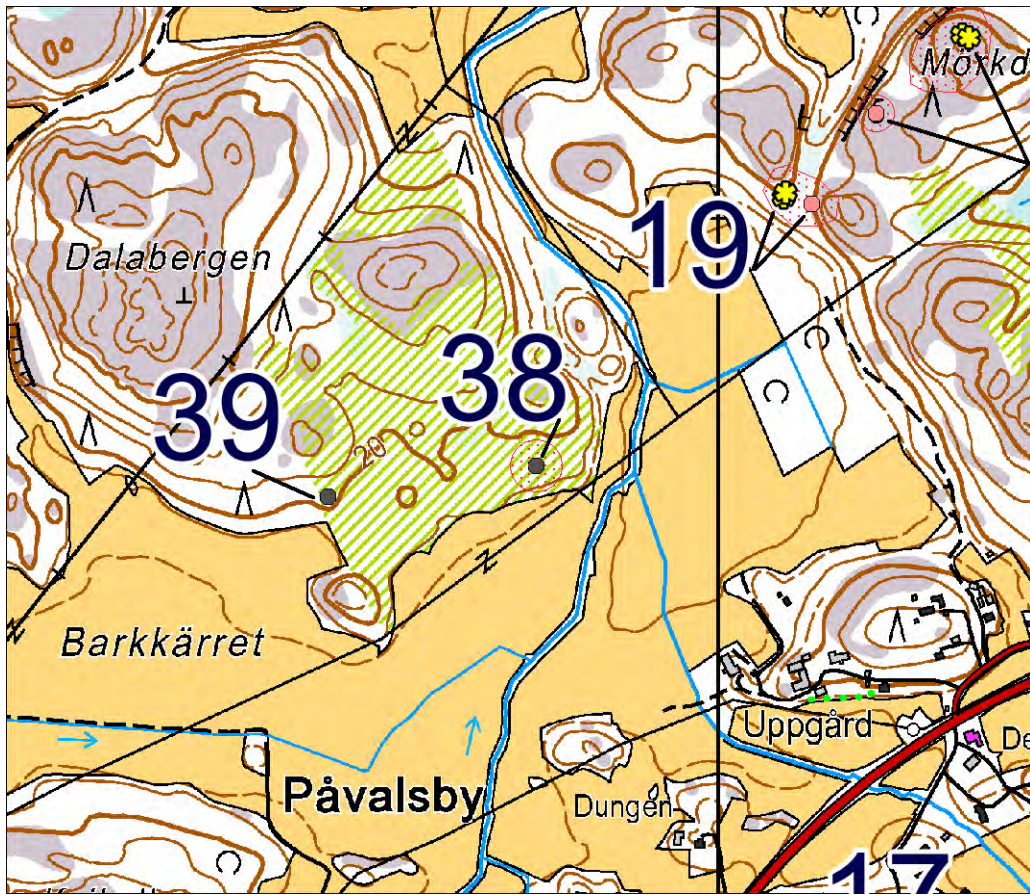
Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin tiedonannoissa hänen ottamistaan valokuvista. Saattaa kuitenkin olla, että yksi vaikeasti paikannettava röykkiö, jonka Volter Högman on maininnut käsikirjoituksessaan sivulla 36, olisi sama kuin tämä.

Huomattavan laaja ja laajuuteensa nähden matala kiviröykkiö loivasti kuperalla matalalla kallionnokalla (vuoden 1992 tietojen mukaan tämän röykkiön läpimitat ovat 18,3 ja 19,4 metriä). Tässä röykkiön läpi on kaivettu jonkinlainen selvästi näkyvä oja kivikkoon. Tämä kohde on hieman epämääräisen näköinen. Todennäköisimmin se on pahoin hajotetun röykkiön jäännös, mutta luonnonmuodostumaksi selittäminenkään ei taida olla toistaiseksi aivan pois suljettavissa.

Havainnointiolosuhteet olivat melko hyvät, mutta tiheiköt haittasivat tämän ympäristössä tarkasteluja.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 99: Pålvalsby, röykiö (38 Pålvalsby 1). Kuvattu koillisesta.

39 Pāvalsby 2

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010039 ja nimellä Pāvalsby 2.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 674.

PERUSTIEDOT

Laji: ei määritelty (rekisteriportaalissa kiinteä muinaisjäännös)

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6675634, E = 259484, Z = 20

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista. GPS-laitteesta luin tälle tasokoordinaateiksi 6675625, 259484, ja ne poikkeavat niin vähän entisistä, että aiempaa koordinaattimerkintää tuskin on tarpeen muuttaa.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: muutamia neliömetrejä

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 5 km länsilounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valok. 1969 (n:o 4021) -

?

valok. 1980 tai

1990-luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 15.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 101

LYHYT KOHDEKUVAUS

Epämääräinen kiviryhmä rinteessä peltovainiosta pohjoiseen.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Dalabergen-nimisen mäen etelärinteän alaosassa metsässä noin 25 metriä pellon kulmasta pohjoiseen.

Muut tunnetut nimet: Pāvalsby (1992, 2002)

Kohteen kuvaus:

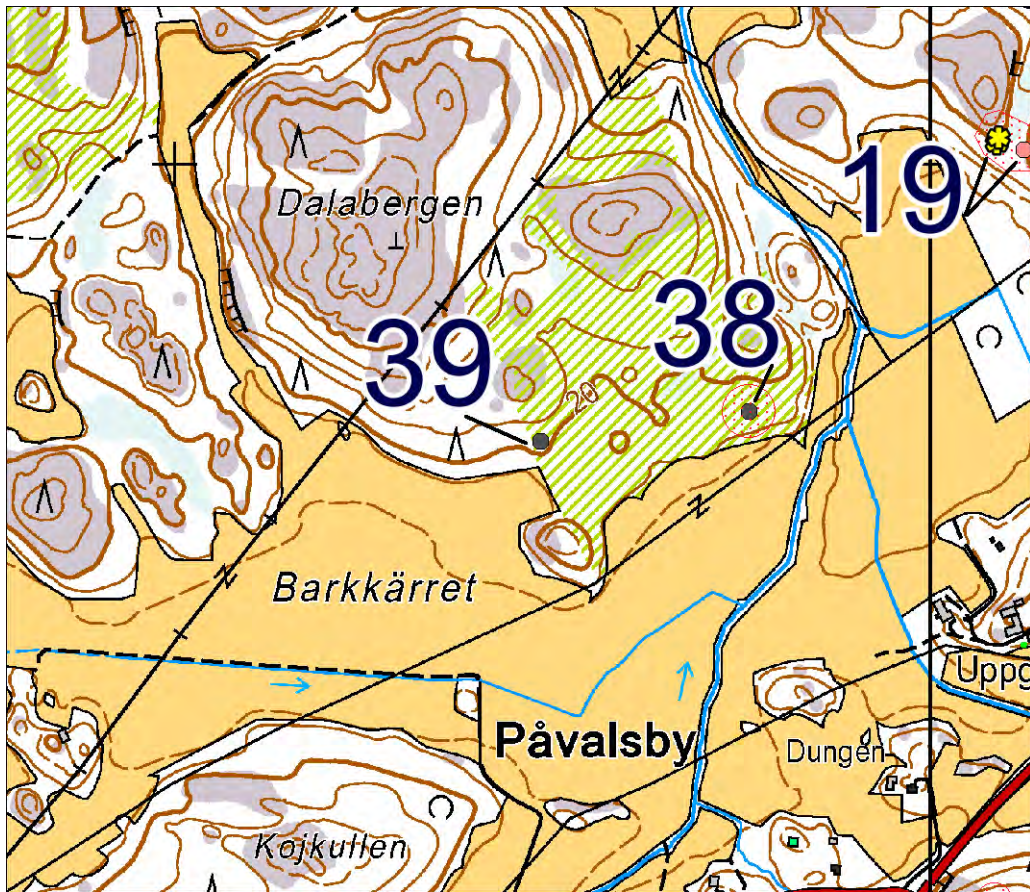
Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on Per-Gustav Wikströmin muistiinmerkinnöissä hänen ottamistaan valokuvista, joissa hän on huomauttanut, että sijainnissa 6671,29/426,13 on epävarma hautaraunio. Saattaa myös olla, että yksi vaikeasti paikannettava röykkiö, jonka Volter Högman on maininnut käsikirjoituksessaan sivulla 36, olisi sama kuin tämä.

Rinteessä on kiviryhmä, joka saattaa olla pohjiaan myöten hajotetun röykkiön jäännös. Siinä kivet ovat särmikkäitä, ja kokonaisuus on vaikeasti hahmotettavissa. Muutaman metrin alalla kuitenkin kiviä erottuu ryhmänä, jonka yläpinta on epätasainen ja hajanaisen näköinen. Vuonna 1992 julkaistujen mittojen mukaan tämän pituus olisi 13,1 metriä ja leveys 7,5 metriä, mutta ne mitat lienevät maksimimittoja, joihin on luettu mukaan myös hajanaisten ulkoreunojen kiviä.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 101: Pålvalsby, mahdollinen kivrakenteen jäännös (39 Pålvalsby 2). Kuvattu pohjoisesta.

40 Högåker

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010040 ja nimellä Högåker.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 677.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 1

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: N = 6684412, E = 269445, Z = 25

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta.

Maastomerkintä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 8,5 km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström	valok. n. 1970 (n:o 4546)	-
?	valok. 1980- tai 1990- luvulla? TYA?	-
Tapani Rostedt ja Timo Sepänmaa	inv. 2007	-

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventooidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Kiviröykkiö metsäisessä rinteessä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee etelään laskeutuvassa rinteessä lähellä Kärri-nimistä peltoaluetta.

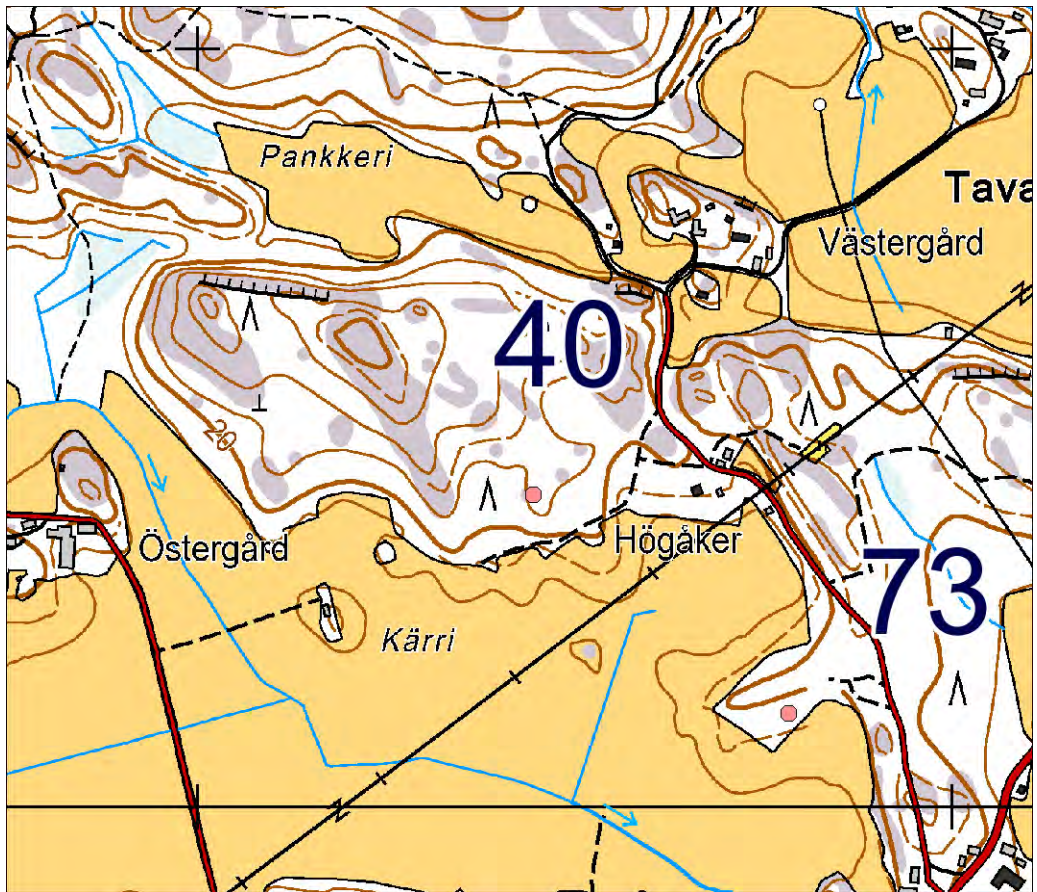
Muut tunnetut nimet: Tavastrona (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisimpia ellei varhaisin tähän liittyvä tieto on Per-Gustav Wikströmin tiedonannoissa hänen 1960- ja 1970-lukujen vaihteessa ottamistaan valokuvista. Vuonna 2007 tehdyn inventoinnin mukaan tämän röykkiön halkaisija on 7 metriä ja korkeus 0,6 m.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

41 Vestlax

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010041 ja nimellä Vestlax.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 678.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös
MJ-tyyppi: kivirakenteet: latomukset
Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1
Säilyneisyys: koskematon
N = 6667111, E = 262802, Z = 30-35
Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta, korkeus kartalta.
Maastomerkintä: ei merkintää
Pinta-ala: muutamia neliömetrejä
Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 10,8 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

? valok. 1980- tai -
1990-luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 10.6.2013
Löydöt: –
Kuvat: DT2013:39 205-206

LYHYT KOHDEKuvaus

Pieni kiviröykkiö avokalliolla kärrytien vieressä metsäalueella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee laajalla metsäalueella 2 km länteen Träsköfjärdenin rannalla olevista uimarannasta ja vierasvenesatamasta. Tämän latomuksen läheltä kulkee peruskartallekin merkitty kärrytie. Tie jatkuu pitemmällekin länteen kuin karttaan on merkitty. Latomus näkyi selvästi sille tielle. Latomuksen ympärillä puusto on pientä männikköä. Maan ja kallion pintaa peittävät paljolti jäkälät ja sammalet ja kanervakin.

Aiemmin tälle oli määritetty Museoviraston rekisteriportaaliin koordinaatit 6667134, 262773, jotka poikkeavat selvästi ylle merkityistä GPS-laitteesta luetuista. Todennäköisesti uudemmat ovat tarkemmat, sillä ehkä aiemmat perustuvat kartalta tehtyyn määrittelyyn, mikä on tässä maastonkohdassa melkoisen vaikeata.

Kohteen kuvaus:

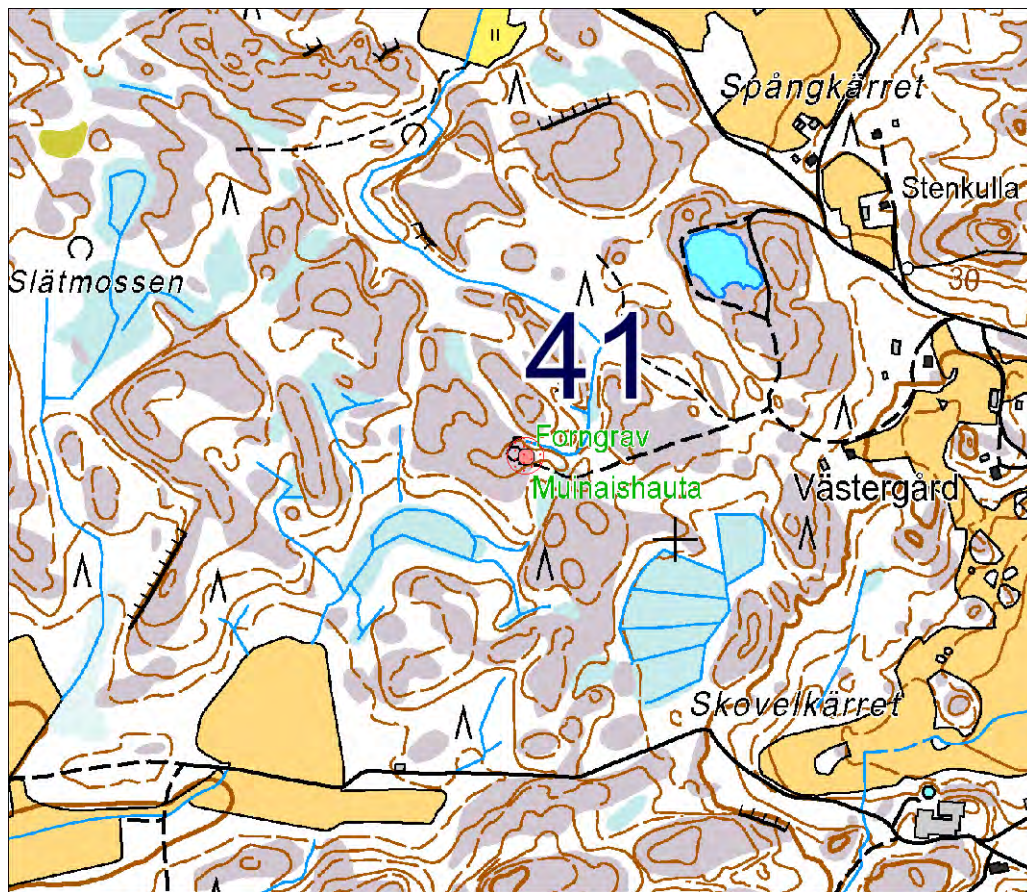
Varhaisin saatavilla ollut tätä koskeva tieto on Seutukaavaliiton julkaisussa 1970-luvulta.

Tämä latomus on koottu melko tasaiselle kohdalle melkein paljaalle avokalliolle. Latomuksen korkeus on noin 0,2 metriä. Pohja-alan muoto on lähes pyöreä, sen halkaisija on 4,1 metriä. Ulkoreunat ovat säännöllisiksi ladotut ja ne ovat selkeästi näkyvissä.

Rakennusaineena on särmikkäitä kiviä, joitten suurimmat läpimitat olivat yleensä 0,1 – 0,3 metrin luokkaa. Kaikkein pienimpien kivien mitat olivat alle 0,1 metriä, ja joittenkin suurimpien mitat ylittivät 0,3 metriä. Kiviä tässä latomuksessa on paikoin yhdessä kerroksessa, mutta on päälletystenkin. Kivet on aseteltu melko tiiviisti vieretysten; suuria lomia kivien välissä ei erottunut. Kivien pinnoissa oli jäkälää. Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

DT2013:39 205: Vestlax, kiviröykkiö (41 Vestlax). Kuvattu lännestä.

42 Nedergård

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010042 ja nimellä Nedergård.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen (ks. alempana kohta ”Lisäyksiä”)

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6671683, E = 262929, Z = 22

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ehkä joitakin satoja neliömetrejä

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 6½ km etelälounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Åke Matsson, Hugo Berglund,

irtolöytöjä

KM 19232:1-6 asuinpaikkalöytöjä

Hans & Ingmar Eriksson

Åke Mattson

irtolöytö 1974

KM 19747 mm. yksinkertaisen reikäkirveen katkelma

Henrik Asplund ym.

tark. 1985

TYA 261:1-4

koekaivaus 1985

TYA 274:1-17

tark. 1986

TYA 326:1-4

INVENTOINTI 2013

Aika: 4.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 139

LYHYT KOHDEKuvaus

Kivikauden asuinpaikkaan viittaavia löytöjä on havaittu tiheimmin pellon ja ajotien rajakohdassa olevan vedellä täyttyneen hiekkakuopan itäpuolelta.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Östermarkista Kastkärriin vievän tien varrella vain alle 200 metrin etäisyydellä Kemiöstä Vestlaxin kautta Västanfjärdiin vievästä asfalttitiestä.

Muut tunnetut nimet: Östermark (2008)

Kohteen kuvaus:

Tämä on tarkastettu ensimmäistä kertaa keväällä 1985.

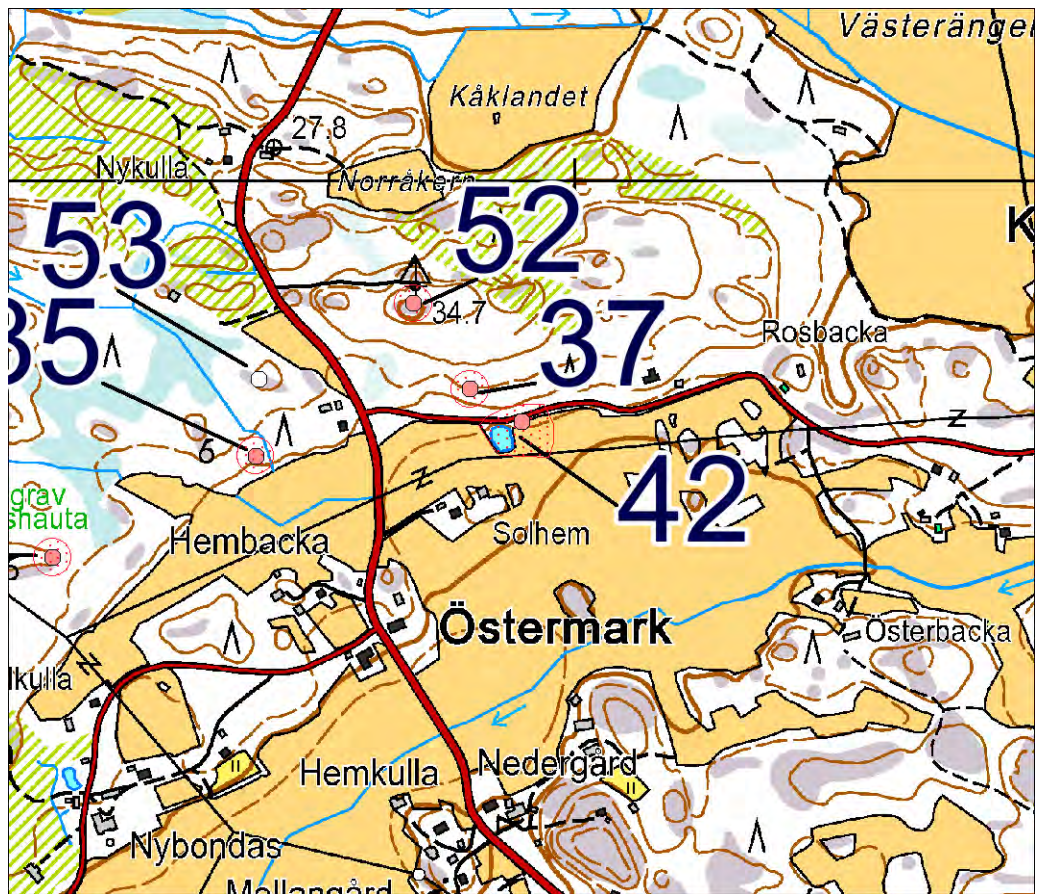
Paikalla etelään laskeutuvan mäen rinteeseen juurella on melkoisen tasaista hiekkapohjaista peltomaata. Ajotie, joka menee Kastkärrin kylään, kulkee pitkin rinteeseen ja vainion välistä taitetta. Pellon reunassa tien vieressä on vanha vedellä täyttyneen hiekkakuoppa, ei kovin suuri (näkyvä peruskartalla vesikuoppa). Asuinpaikkalöytöjä on havaittu varsinkin sen hiekkakuopan tuntumasta ja siitä hieman itään. Asuinpaikan yläpuolisessa mäenrinteessä on kiviröykkiö (Solhem 1) ja rinteeseen yläosassa kivilatomus (Solhem 2).

Havainnointiolosuhteet olivat inventoinnin aikana rajoitetut viljelysmaan kasvillisuuden vuoksi.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Henrik Asplund on ajoittanut tämän Kiukaishuoneen aikaiseksi maaston sijaintikorkeuden sekä paikalta löytyneen yksinkertaisen reikäkirveen katkelman perusteella (tarkastuskertomus, s. 3; kaivauskertomus, s. 2)

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 139: Östermark, kivitukusta asuinpaikkaa (42 Nedergård). Kuvattu pohjoisesta.

43 Österbacka

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010043 ja nimellä Österbacka.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6671109, E = 263654, Z = 25

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 6,7 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Henrik Asplund

tark. 1988

TYA 480:1-2 kvartsikaavin ja mahdollinen kvartsiesine

INVENTOINTI 2013

Aika: 4.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 144-145, DT2013:39 300

LYHYT KOHDEKuvaus

Kivetty tulisija on havaittu pienialaisesta hiekkakuopasta, joka on metsän reunassa lähellä viljelysmaata.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Tämän sijaintipaikka on metsäalueella, jossa ei ole lähellä muita erityisiä kiintopisteitä kuin läheisen pellon reuna. Ympäristössä on laajoilla alueilla pieniä kallionnokia ja niiden välillä osaksi pieniäkin viljelysvainioita. Tämä sijaitsee 1,1 km kaakkoon Östermarkin linkkimastosta. Metsä tämän kohteen ympärillä on mäntyvaltaista. Myös mm. katajia kasvaa samoilla tienoin.

Kohteen kuvaus:

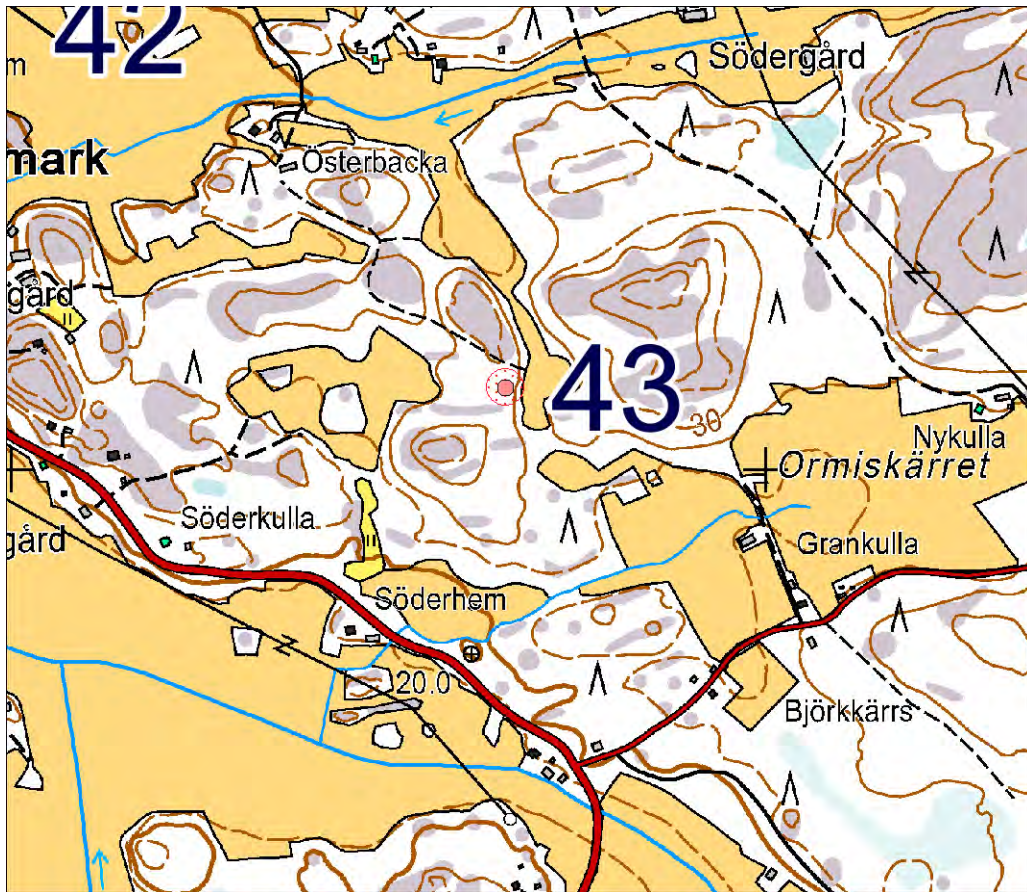
Tästä kohteesta on havaittu ensiksi tulisija hiekkakuopan reunaleikkauksessa. Hiekkakuoppia on tässä maastonkohdassa kolmekin; kaksi pientä kuoppaa on ajotien kahta puolta, ja matala vähän laajempi on niistä etelään. Inventointikäynnin aikana eteläisin kuoppa oli reunoiltaan ja pohjaltaan kasvamassa umpeen. Maan pinnassa siellä, missä sitä pystyi tarkkailemaan, en havainnut mitään merkkejä muinaisjäännöksestä. Löydöt tunnuksilla TYA 480:1-2 ovat löytöjä läheisen pellon pinnasta. Hiekkakuopasta ei ole havaittu muuta erityistä kuin suurehko kivetty liesi, joka oli jo vuoden 1988 tarkastuksen aikana osittain sortunut kuoppaan.

Nyt en koettanut etsiä liettä näkyviin, koska minulle oli jäänyt se ehkä virheellinen käsitys, että liesi olisi ollut jo täysin sortunut aiemman tarkastuksen aikana.

Havainnointiolosuhteet olivat käyntini aikana rajoitetut. Hiekkakuopassa ei ollut paljonkaan sellaisia reunaleikkauksen osia, joita kasvillisuus ei olisi peittänyt.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 144: Östermark, kivikautinen asuinpaikka (43 Österbacka). Kuvattu etelästä.

44 Makila Östergård

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010044 ja nimellä Makila Östergård.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: muinaisjäänösryhmät: asuinpaikat; hautapaikat: hautaröykkiöt; kivirakenteet: latomukset

Ajoitus: moniperiodinen: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 4 (asuinpaikka-alue on kahdessa osassa, toinen peltojen ympäröimällä metsäisellä mäellä ja toinen pellon ja isomman metsän rajakohdassa sitä etelämpänä; röykkiöitä on kaksi)

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6678704, E = 262007, Z = 21

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit ovat Museoviraston rekisteriportaalista, ja ne ovat tämän keskikoordinaatit. Myös korkeusmerkintä on rekisteriportaalista. Eteläisemmälle asuinpaikan osalle on vuonna 1992 annettu koordinaateiksi 6674 31, 2428 38, 20 (ETRS-TM35FIN-koordinaatteina: 6678542, 261888). Yksi kiviröykkiö on mäen laella, ja sen sijainniksi luin GPS-laitteesta ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatit 6678659, 261988. Yksi pienempi kiviröykkiö on mäen keskikohdalla voimalinjan pohjoisimman johtimen alla suunnilleen sijainnissa: 6678688, 261988. Molemmat näistä röykkiöistä näkyvät kaivauksen yleiskartassa.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ehkä vajaa ½ ha.

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 2 km länsiluoteeseen.

ARKISTOTIEDOT

Kristian & Ernst Lindroos

koekuoppia 1989

TYA 522:1-6 (palanutta savea ja luuta, keramiikan paloja)

Kristian Lindroos

fosfaattikartoitus 1989

Henrik Asplund

koekaivaus 1990

TYA 578:1-16 (mm. keramiikkaa)

Tapani Tuovinen & Kurt Zilliacus

pintalöytöjä 1991

TYA 545 (palanutta savea)

Solveig Mannerström

pintalöytö 1992

TYA 550 (keramiikan pala)

INVENTOINTI 2013

Aika: 13.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 245-246

LYHYT KOHDEKuvaus

Asuinpaikka-alue on lähellä pellon ja metsän rajaa viljelemättömällä korkealla pienellä mäellä ja laajan metsäisen mäki-alueen pohjoisrinteen loivalla osalla. Mainitun pienen mäen päällä on myös kaksi kiviröykkiötä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Makilan kylässä voimalinjan paikkeilla. Puusto tämän kohdalla ja ympärillä on havupuuvaltaista lukuun ottamatta voimalinjalle hakattua aukkolinjaa. Röykkiöitten ympäristössä maan pintaa peittää paljolti heinikko ja sammal, ja samoilla tienoilla kasvaa myös kanervia.

Muut tunnetut nimet: Makila (1992, 2002)

Kohteen kuvaus:

Tämän on löytänyt Kristian Lindroos vuonna 1989 ryhdyttyään etsimään esihistoriallista asuinpaikkaa maastonkohdasta, jossa hän oli arvellut niitä voivan olla.

Alue, jolta asuinpaikkaa on mäeltä havaittu, on kasvillisuuden peitossa. Mäen laella on ehkä maapohjalla matala kiviröykkiö, jonka pohja-ala vaikutti säännöllisen pyöreältä. Röykkiön pituus itä-länsi-suunnassa on 8,8 metriä ja leveys pohjois-etelä-suunnassa 7,8 metriä. Röykkiön reunalla on kaksi noin metrin läpimittaista maakiveä. Muutoin röykkiön korkeutta on vaikeata määrittellä senkin vuoksi, että se on ehkä kuperalla maapohjalla. Tästä röykkiöstä alle 30 metriä pohjoiseen on toinen röykkiö, joka on pienempi, epämääräisempi ja sijaitsee ehkä osaksi kalliopohjalla voimalinjan alla.

Sikäli kuin kiviä erottui sammalen ja heinikon alta, niin isompaan röykkiöön näytti kootun etupäässä hieman pyörityneitä kiviä, ja yksittäisten kivien suurin läpimitta näytti vaihtelevan suunnilleen rajoissa 0,2 – 0,5 metriä. Kiviä näytti ladotun kohtalaisen tiiviisti rinnatusten. Tämä röykkiö on ensimmäinen niistä kahdesta, josta on maininta vuosien 1989-1990 kenttätöitä koskevassa raportissa sen sivulla 4.

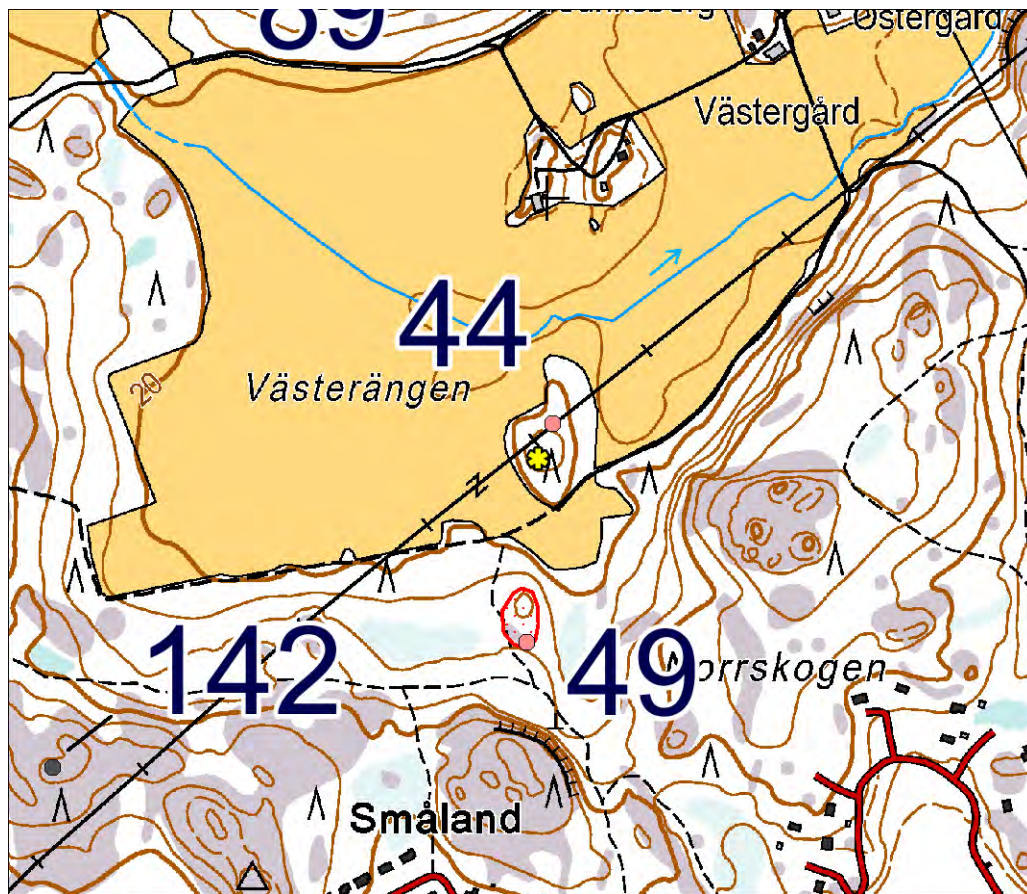
Voimalinjan alla oleva röykkiö on ehkä matalan kallion tai maaperän syvennyksen kohdalla.

Tämän röykkiön pohja-alan muoto on epämääräisen pitkänomainen, ehkä soikiomainen. Sillä on läpimittaa pohjois-etelä-suunnassa 4,9 metriä ja itä-länsi-suunnassa 3,7 metriä. Korkeutta tällä pienemmällä röykkiöllä on ehkä enintään noin 0,3 metriä. Ulkoreunat erottuvat jotakuinkin selvinä, vaikka röykkiön pohjan muoto onkin epämääräinen. Sikäli kuin kasvillisuudelta erottui, niin tässä röykkiössä näytti yleensä olevan hieman pyöristyneitä kiviä. Yleensä tässä röykkiössä yksittäisten kivien suurimmat läpimitat näyttivät olevan 0,15 – 0,4 metrin luokkaa, mutta joitakin niitä rajoja suurempia kiviä oli röykkiön reunoilla. Kiviä oli tässä röykkiössä osaksi yhdessä kerroksessa ja osaksi kahdessa. Sammalta ja jäkälää oli tässä röykkiössä kivien pinnoissa ja väleissä. Tämä pieni röykkiö näytti ehjältä.

Kiersin mäen ympäri pellon laitaa pitkin, ja tarkkailin mahdollisia asuinpaikkaan viittaavia löytöjä tai merkkejä. En havainnut mitään sellaisia. Mäen pohjoisrinteen juurella pellon laidalla oli peltoraunioksi arvelemani kiviryhmä sijainnissa: 6678778, 262004. Mäen kaakkoisrinteellä oli vanha hiekanottoaika, josta näytti siirretyn kiviä röykkiöksi. Niitä oli sijainnissa: 6678647, 262030. Havainnointiolosuhteet osittain hyvät, osittain kasvillisuus peitti näkyvyyttä.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 245: Makila, kiviroykkiö sähkölínjan alla (44 Makila Östergård).

45 Eländet

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010045 ja nimellä Eländet.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: asuinpaikat (Henrik Asplundin kenttätöselonteon mukaan myöhäisneoliittinen)

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6668418, E = 266255, Z = 22

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 9,7 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Henrik Asplund

tark. 1989

TYA 520: iskoksia, saviastian
paloja, palanutta luuta

Henrik Asplund

seulontaa 1991
vastauskirje 4.11.1991
koskien tiedustelua
asuinpaikan ulottu-
vuuksista (mainittu
kaivausraportissa s. 2)

TYA 589:1-37: asuinpaikkalöytöjä

INVENTOINTI 2013

Aika: 10.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 212

LYHYT KOHDEKuvaus

Asuinpaikka on havaittu läheltä meren rantaa mäkien välillä olevalta hiekkamaalta.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee meren rannan tuntumassa olevan viljelysvainion yläpuolella etelään laskeutuvassa rinteessä. Paikalla on avokallion kaakkoissivustalla tasaista hiekkamaata, joka laskeutuu loivasti kaakkoon. Ajojtie vaikuttaa menevän asuinpaikan ylitse. Saman tien varressa hieman ylempänä rinteessä on iso hiekkakuoppa.

Muut tunnetut nimet: Branten (2008)

Kohteen kuvaus:

Tämän on löytänyt kiinteistönvälittäjä Märten Lindroos vuonna 1989 huomattuaan tiellä ja ojanreunoissa iskoksia, keramiikanpaloja ja palanutta luuta.

Ainoa asuinpaikkaan viittaava havainto kesältä 2013 on kolmen iskoksen erottuminen tieltä kohdassa, jossa tie haarautuu (tienhaaran sijainti: 6668418, 266255). Aiemmin tutkittaessa tämän asuinpaikan aluetta oli havaittu, että löydöt olivat vähentyneet suurin piirtein tien haarautumiskohdassa ja loppuneet pian sen jälkeen. Artefakteja ei oltu havaittu tien ojasta peruskartan 20 metrin käyrän alapuolelta. Muita asuinpaikan ulottuvuutta rajaavia havaintoja kuin nuo, ei paikan löytymistä ja sillä tehtyä seulontatyötä koskevan raportin mukaan oltu saatu.

Yllä näkyvät tasokoordinaatit viittaavat maastonkohtaan, jossa tie haarautuu niin, että toinen haara menee läheisen pellon pohjoiskulmaa kohti ja toinen haara menee kartan mukaan saman pellon länsipuolitse. Tarkastelin myös (peruskartallekin merkityn) lähellä olevan hiekkakuopan reunoja (kuopan etelälaita tien sivussa on sijainnissa 6668443, 266198), ja niistä en havainnut mitään erityistä. Tiellä olleita iskoksia en poiminut.

Havainnointiolosuhteet: pintakasvillisuus rajoitti tarkasteluja muualla kuin tiellä, ojien reunoissa ja hiekkakuopassa.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Lisäyksiä: Henrik Asplundin 21.4.1992 päivämäärän asuinpaikan löytymistä ja sillä toteutettua seulontatyötä koskevan raportin liite 3 osoittaa kartalla, miten tähän kohteeseen liittyvät arkeologiset havainnot sijoittuvat.

Mittakaava 1:10 000.

46 Bogsböle

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010046 ja nimellä Bogsböle.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen (keramiikka on Henrik Asplundin mukaan Jäkärän ryhmän keramiikkaa)

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6679401, E = 258324, Z = 32

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 6 km länteen.

ARKISTOTIEDOT

Hans Myhrman	irtolöytöjä	TYA 610 (osa) (saviastioiden paloja, iskoksia, hioimen katkelma)
Henrik Asplund	tark. 1993	TYA 610 (osa)

INVENTOINTI 2013

Aika: 24.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 71-73

LYHYT KOHDEKuvaus

Kivikauden asuinpaikkalöytöjä männikköisellä kankaalla olevien hiekkakuoppien leikkauksista.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Bogsbölen kohdalta pohjoiseen Mossen-nimiselle erilliselle viljelysmaalle vievän kärrytien länsilaidassa mäntymetsässä sähkölinjan kohdalla.

Kohteen kuvaus:

Tästä on havainnut ensimmäiset löydöt opettaja Hans Myhrman.

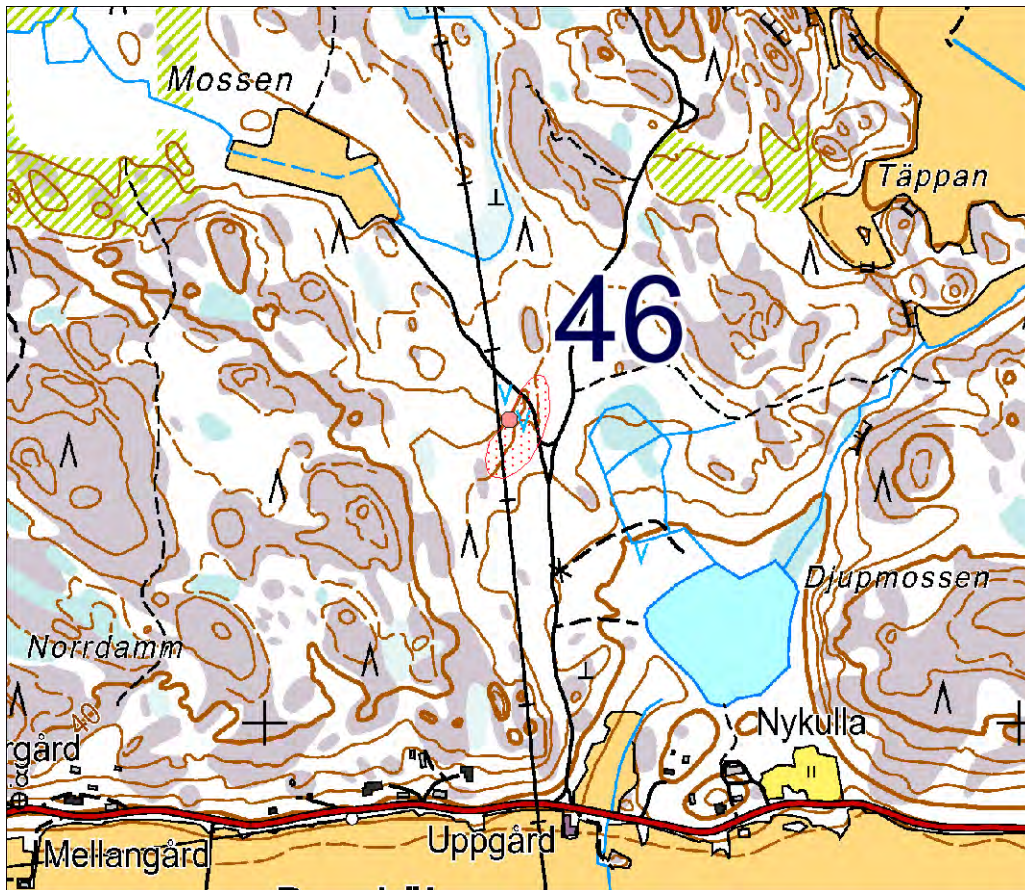
Ajotiehen rajoittuu kaksi hiekkakuoppaa, ja niitten tuntumassa on vähän kauempana tiestä kolmas toisista vähän etelään päin. Kahden pohjoisemman hiekkakuopan välissä on noin 8 metrin levyinen kaivamaton maakaistale, jonka yli kulkee tilusraja. Sen kaivamattoman kaistaleen laidalla (eteläisen kuopan puoleisella laidalla) ja sen tuntumassa on yhä havaittavissa asuinpaikkalöytöjä samoilla kohdin, mistä niitä oli vuonna 1993 havaittu.

Inventointikäynnin aikana ei kaikkein pohjoisimman kuopan reunoissa näkynyt mitään muinaisjäänökseen viittaavia merkkejä. Keskimmäisen kuopan eteläisessä ja lounaisessa reunassa oli muutama iskos. Eteläisimmän kuopan luoteislaidalla näkyi kvartsi-iskos sijainnissa 6679341, 258312. Mitään muita muinaisjäänökseen yhdistettäviä tunnusmerkkejä ei ollut näkyvissä. Hiekka oli kaikkialla luonnollisen väristä ilman havaittavia asumiseen liitettäviä värjäytymiä.

Havainnointiolosuhteet olivat kuoppien reunaleikkausten osalta hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 73: Kohde 46 Bogsböle kahden pohjoisimman hiekkakuopan välinen kannas.

47 Kåddbölevägskälet

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010047 ja nimellä Kåddbölevägskälet.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 3

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: joko osittain säilynyt tai tuhoutunut kokonaan

N = 6672350, E = 256391, Z = 20-25

Koordinaattiselite: Koordinaatit ovat Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 9 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Per-Gustav Wikström

valokuvia n. 1970 –

Henrik Asplund

tark. 2008 –

(kuvaus on Kåddbölen
asuinpaikan tarkastuksen
yhteydessä)

INVENTOINTI 2013

Aika: 3.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 127-128

LYHYT KOHDEKuvaus

Tässä on kaksi epämääräistä kiviryhmää risteuksen vieressä. Samoilla tienoilla ollut kahden hiidenkiukaan ryhmä on ehkä hävitetty.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee kohdassa, jossa maantie 183:lta haarautuu yksi tie Kåddbölen suuntaan ja yksi vanhasta tiestä jäljellä oleva jakso vastakkaiseen suuntaan.

Muut tunnetut nimet: Kåddböle (1992, 2008), Kåddbölebrinken (2002)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin tuntemani varmuudella tätä koskeva havainto on Turun yliopiston arkeologian arkistossa olevassa Per-Gustav Wikströmin vuonna 1971 kirjoittaman kirjeen kopiesissa. Siihen Wikström on merkinnyt valokuvanensa mm. kahta röykkiötä sijainnissa 6667,87/423,18. Ne koordinaatit osoittavat Kansalaisen karttapaikan hakukoneella tarkasteltuna Kemiön ja Dragsfjärdin väliselle uudelle asfalttitielle, ja sen perusteella voisi ajatella, että röykkiöt olisivat tuhoutuneet kun tielinjaa on joskus siirretty nykyiseen kohtaan tienparannuksessa, mikäli tienparannus on tapahtunut valokuvan ottamisen jälkeen. Ei kai ole pois suljettu sekään mahdollisuus, että Wikströmin valokuvaamisen röykkiöitten kiviä olisi puskettu sivuun tienrakennuksessa niille paikoille, millä ne nykyisin ovat. Tiedossani oleva arkistoaineisto ei sisällä tietoa, että Kåddbölen kylässä olisi tehty pelastuskaivauksia tienrakennuksen vuoksi. Vuonna 1992 ilmestyneessä julkaisussa ”Kärhunhammas 14” on merkitty kaksi **tuhoutunutta** röykkiötä kymmenen metrin välein, ja niistä toinen juuri Wikströmin ilmoittamalle kohdalle.

Kemiön ja Dragsfjärdin välisen tien (n:o 183) ja siihen liittyvän Kåddbölestä tulevan tien risteyskohdan kaakkoispuolella on suuria pyörityneitä kiviä melkoisen matalana ryhmänä. Se kiviryhmä on reunojensa ja pohja-alansa muodon puolesta epäsäännöllinen ja sen pinta on epätasainen. Sijainti GPS:stä luettuna on 6672308, 256392. Vähän etelämpänä on tilusrajamerkin luona pohjois-etelä-suunnassa pitkänomainen kivikko, joka koostuu isommista kivistä. Se on sijainnissa: 6672309, 256421. On mahdollista, että tähän kohteeseen kuuluneet röykkiöt ovat täysin hävinneet. Kumpaakaan mainituista kiviryhmistä ei voida varauksitta päätellä röykkiön jäännökseksi tai latomukseksi. Ei ole tosin mahdollista pitää niitä ehdottomasti luonnonmuodostelminakaan.

Volter Högmanin inventointikertomuksessa vuodelta 1886 on ehkä tähän liittyvä kohta sivulla 39, jossa teksti kuuluu: ”En hundra steg från landsvägen vid samma bya väg finnes tvänne kummel bestående af likadana stenar som föregående. Ungefär 2 famn lång grop, som når ända till bottnet, är plockad i den ena af dem dennes diameter 11 mtr, höjd 90 centim.

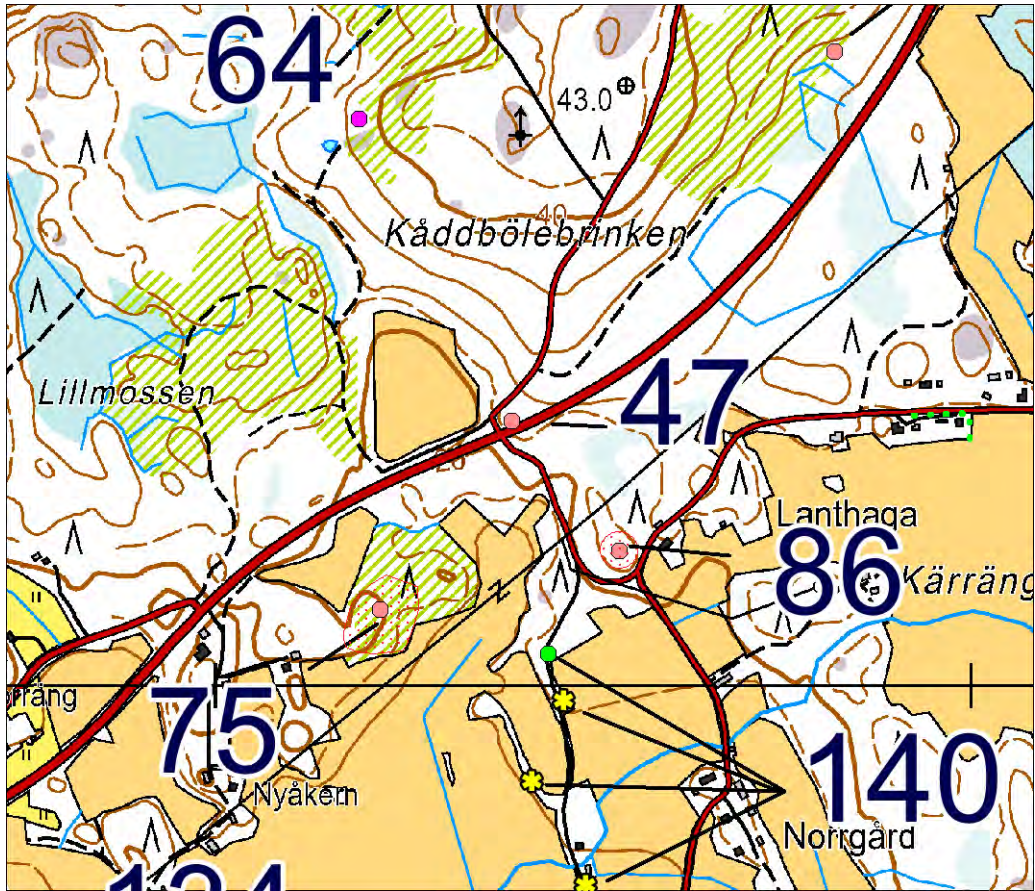
Den andra är ej nämnvärdt omrörd; dess diameter 7 mtr höjd 60 centim.” Högman on siinä

mainitsemallaan kylätiellä tarkoittanut Käddbölestä maantielle tulevaa kylätietä.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Mittakaava 1:10 000.

48 Sandbacka

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010048 ja nimellä Sandbacka.

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde

MJ-tyyppi: ei mikään

Ajoitus:

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: ?

Säilyneisyys:

N = 6672398, E = 257324, Z =

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala:

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 8 ½ km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tähän maastonkohtaan liittyviä arkistoituja havaintoja ei taida arkeologisista tarkastuksista olla.

INVENTOINTI 2013

Aika: 3.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Pihamaata ja sen ympäristöä ajotien vierellä. Ei näkyviä muinaisjäännöksiä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Kåddbölen seudulla puolivälissä tietä, joka yhdistää Västanfjärdiin vievän asfalttitielen Kemiöstä Dragfjärdiin vievään tienhen.

Muut tunnetut nimet: Kåddböle (1992, 2008)

Kohteen kuvaus:

Pihamaata rinteessä tien yläpuolella. Paikalla ei ole mitään hiidenkiuasta tai muuta selvästi näkyvää muinaisjäännöstä.

Tälle merkityt koordinaatit perustunevat julkaisussa ”Karhunhammas 14” vuonna 1992 annettuun koordinaattipariin 666796, 242410. Samassa julkaisussa on merkitty myös, että niitten koordinaattien näyttämään kohtaan on arvionvaraisesti sijoitettu ajateltu keskipiste sellaiselle säteeltään 2000 metrin laajuuselle renkaalle, jonka sisässä uskottiin sijaitsevan tai sijainneen yhden kiviröykkiön, josta mm. tiedetään, että sen läpimitaksi on ilmoitettu 9,5 metriä ja korkeudeksi 0,7 metriä. Sen röykkiön ominaisuuksia koskevat tiedot sijainnin arviointia lukuun ottamatta näyttävät saadun suoraan vuoden 1886 inventointikertomuksesta sen ensimmäisestä Kåddbölen röykkiöitä koskevasta selostuksesta sivulta 39. Selostus kuuluu: ”Kåddböle. I denna by finnes sex kummel. Ungefär 100 famn från Mellangård at norr vid vägen till landsvägen är ett beläget; stenarna äro af msko och hästhufvuds storlek; midt är en ganska stor sten, ej långt åt sidan en annan, men mindre; kumlet är omrördt men grunden till stor del hel. Dess diameter 9 mtr 50 centim, höjd 65 centim. ungefär.” Korkeusmitan ero arkistolähteen ja Karhuhampaan välillä johtunee vain siitä, että mittoja on julkaisuun merkitty vain 0,1 metrin tarkkuudella.

Se, että Karhuhampaassa on päädytty niihin koordinaatteihin kuin on päädytty, johtunee Mellangårdin talon nykyisen sijaintipaikan huomioimisesta: koordinaattien osoittama kohta on pohjoiseen (noin 100 sylvä) nykyisestä Mellangårdin pihasta. Mellangårdin pihapiiri on kuitenkin merkitty vielä vuoden 1912 kartalla Kåddbölen kyläryhmään, mikä sijaitsee aivan toisaalla (kartta polussa: Digitaalarkisto: Maanmittaushallitus > Maanmittaushallituksen uudistusarkisto > Kemiö > Kåddböle; Isojaonjärjestely 1912-1912 (A33:32/1-2) ja osoitteessa: <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10991450>).

Suunnilleen sillä kohdalla, mihin edellä siteerattu Högmanin teksti sivulta 39 viittaa, on nykyisin runsaasti kiviaitoja (jäljempänä kohde Lillåker). Lieneekö röykkiö, josta Högman on kirjoittanut, tullut hävitetyksi niitä koottaessa.

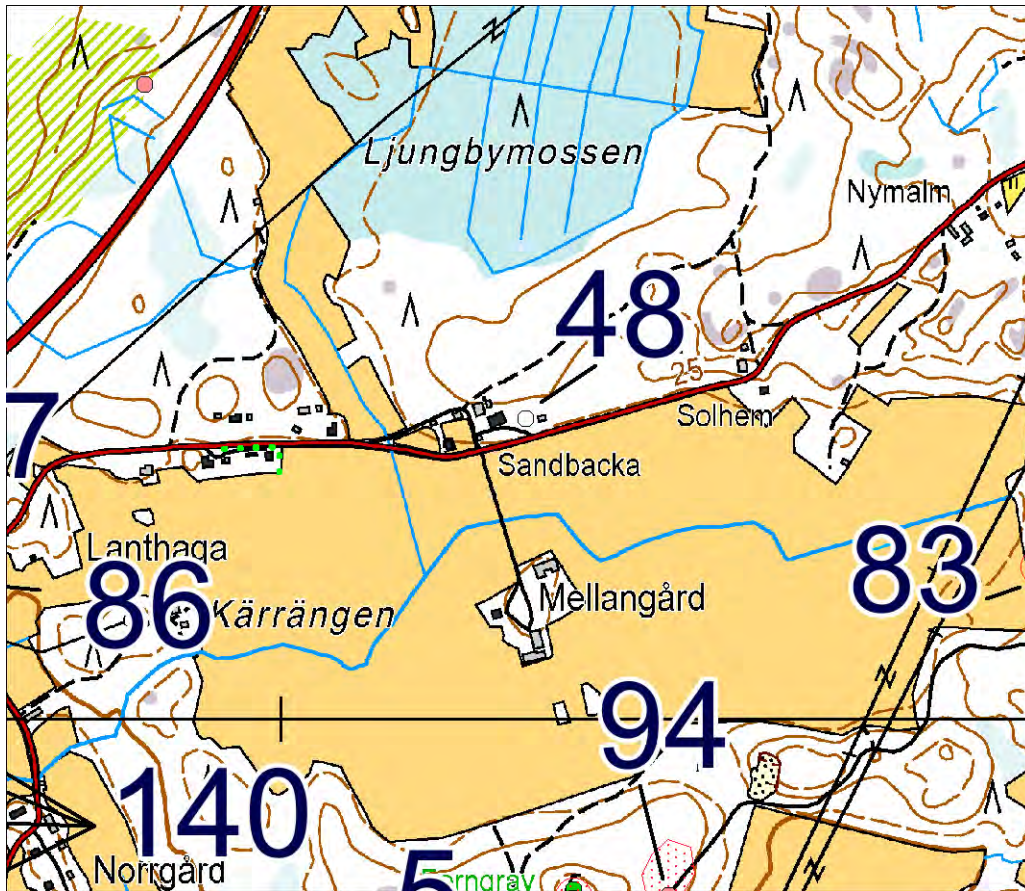
Havainnointiolosuhteet kohtalaiset.

Rajaus:

Luokitusehdotus: 3

Lisäyksiä: Maastonkohta Kåddbölen kyläryhmässä olevasta Mellangårdin sijaintipaikasta 100 sylvä pohjoiseen ja vanhan maantielle vievän tien varrella on nykyisin aluetta, jossa ei ole juuri röykkiöitä

voinut säilyä. Siinä vainiot ulottuvat suurin piirtein tiehen asti. Kiviä on siinä paikkeilla koottu näyttäväksi kiviainoiksi moneen kohtaan.

Mittakaava 1:10 000.

49 Norrskagen

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010049 ja nimellä Norrskagen.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6678415, E = 261973, Z = 25-30

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit ovat Museoviraston rekisteriportaalissa ilmoitetut, korkeus on luettu kartalta. GPS-laitteesta luin tälle tasokoordinaatit, joitten perusteella sijainti voisi olla vajaa 60 metriä enemmän pohjoiseen. GPS:n antamat tasokoordinaatit olivat 6678472, 261960. Paikanmääritysten poikkeamista toisistaan en huomannut paikalla ollessani, enkä ottanut sen ratkaisemiseksi muita mittoja.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: hieman alle 100 neliömetriä

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 2 km länteen.

ARKISTOTIEDOT

Ei tiedossa arkistoitua aineistoa; mutta Turun yliopiston arkeologian osastolla saattaa olla joitakin tätä esittäviä valokuvia.

INVENTOINTI 2013

Aika: 13.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 243-244

LYHYT KOHDEKuvaus

Paikalla on seitsemän suurta siirtolohkareta aivan lähellä toisiaan, ja niiden väleihin on kasattu kivitäytettä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Norrskogen-nimisellä metsäalueella Västerängen-nimisestä peltovainiosta etelään. Aivan tämän vierestä kulkee polku. Metsä tämän ympärillä on havupuuvältaista. Muusta kasvillisuudesta huomioin röykkiön lähetyviltä, että siinä kasvoi mm. sananjalkoja, puolukan- ja mustikanvarpuja sekä katajia. Maanpinta ei ollut erityisen kivikkoista röykkiön ympäristössä.

Muut tunnetut nimet: Engelsby (1992, 2002, 2008). Muinaisjäänösten hoitorekisterissä nimellä Åkerbacka.

Kohteen kuvaus:

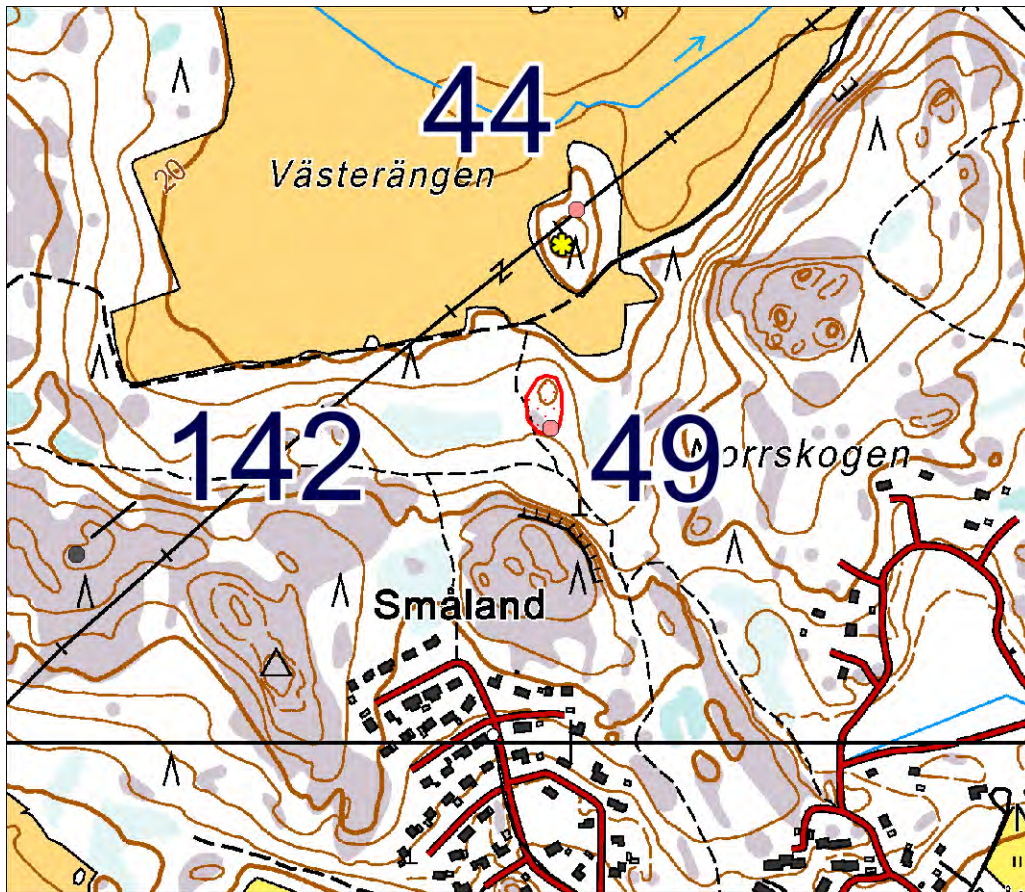
Varhaisin tätä koskeva tieto, minkä löysin, on vuonna 1992 ilmestyneessä julkaisussa ”Karhunhammas 14”.

Tässä loivalla mäellä tiiviinä ryhmänä sijaitsevien seitsemän suuren maakivien välisiin kapeisiin lomiin on ladottu kiviä useaan kohtaan, niin että kokonaisuus vaikuttaa epämääräisen muotoiselta yhtenäiseltä röykkiöltä. Maakivet ovat suuria, ja niiden korkeimmat laet ovat selvästi ylempänä röykkiön yläpintaa.

Tämän röykkiön läpimitta on noin 8 metrin luokkaa. Siinä erottui merkkejä kauan sitten tapahtuneesta penkomisesta. Uusia purkamisjälkiä ei erottunut. Röykkiön piirissä oli muutama puuntaimi. Maassa röykkiön vieressä oli vihreäpäinen Museoviraston asettama lyhyt merkkipaalu.

Havainnointiolosuhteet olivat muuten hyvät, mutta tiheän metsän vuoksi paikalla saamaani GPS-koordinaattipariin on ehkä suhtauduttava tavallista(kin) hieman suuremmin varauksin.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen - tarkka.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 243: Norrskogen Kemiön keskustassa. Suurten kivien nojalle tehty kiviröykkiö (49 Norrskagen). Kuvattu etelästä.

50 Mattkärr Södergård

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010050 ja nimellä Mattkärr Södergård.
Seutukaavan suojelukohde n:o 638

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1–3

Säilyneisyys: koskematon

N = 6673964, E = 258197, Z = 30

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta kiviröykkiön pohjoislaidalta, korkeus kartan perusteella.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: muutamia neliömetrejä

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 7 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Tästä on arkistoituna ehkä vain valokuvia ja niihin liittyviä tietoja.

INVENTOINTI 2013

Aika: 31.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 116-119

LYHYT KOHDEKuvaus

Kivistä ladottu yksi röykkiö tai useamman röykkiön yhdistelmä metsäisessä rinteessä vanhan maantien yläpuolella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Mattkärrin kylässä noin 350 m koilliseen Västanfjärdiin lähtevän tien ja Kemiöstä Dragsfjärdiin ja Taalintehtaalle vievän tien risteyksestä. Puusto tämän kohteen ympäristössä on hieman sekalaista: siihen kuuluu pitkiä petäjiä, nuoria kuusia sekä pihlajia ja koivuja. Maan pinta niitten alla on paljolti sammalien ja varpujen peittämää.

Kohteelle GPS-laite osoitti koordinaatteja 258197, 6673964. Ne eroavat aiemmin ilmoitetuista, mutta vain niin vähän, että entisten koordinaattien katsottaneen yhä pätevän; ainakaan niitä ei kannattane korjata vielä näitten lukemien perusteella.

Muut tunnetut nimet: Mattkärr (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Tätä koskeva varhainen ellei varhaisin muistiinmerkintä on teoksessa Kimitobygdens historia I sivulla 22 (numerot 67–69):

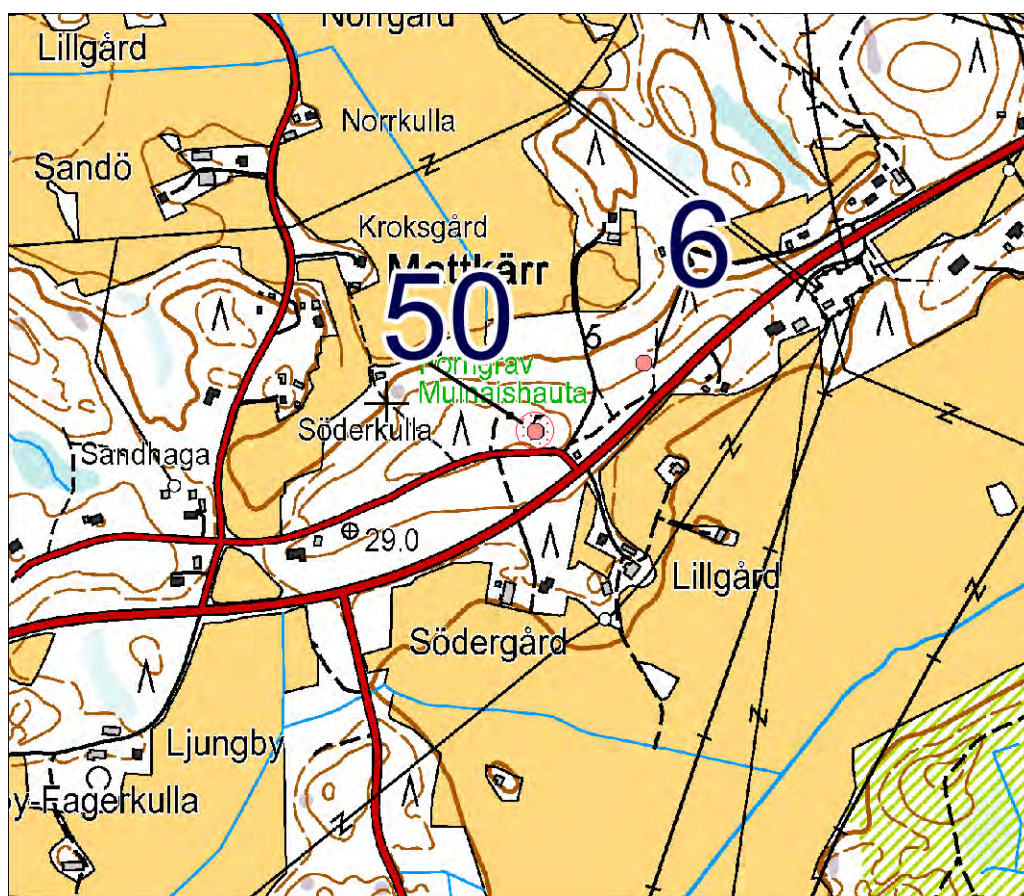
Tässä on aiemmin katsottu olevan kolme erillistä röykkiötä. Lukumäärä on kuitenkin tulkinnanvarainen. Kokonaisuuden voi hahmottaa niinkin, että siihen kuuluu pitkä kivivalli, jossa on suunnilleen keskellä 90 asteen käänнос, jonka lisäksi tämän vallin sivujen väliin jää yksi epämääräinen kiviryhmä.

Hieman kivikkoisen harjun päälle on koottu kivistä pohjaltaan L-kirjaimen muotoinen kaksisakarainen röykkiö tai kahden röykkiön yhdistelmä. Sakaroitten tai röykkiöitten pitkät sivut ovat suunnassa koillinen–lounas ja luode–kaakko. Tämä on ladottu tasaiselle maapohjalle. Luoteisen ulkosivun pituus on 8,2 - 9,2 metriä ja lounaissivun pituus 9,0 metriä. Koillinen–lounas-suuntaisen osan leveys sen keskeltä on 2,7 metriä ja luode–kaakko-suuntaisen osan leveys sen keskeltä on 3,4 metriä. Röykkiön poikkileikkaus on joko suorakaide tai ympyräsegmentti. Röykkiön kivikko näyttää olevan korkeimmillaan lähellä koillispäätä, missä sillä oli korkeutta noin metrin verran. Sakaroitten tai vierekkäisten röykkiöitten väliin jää yksi iso kivi, jonka ympärillä kasvaa kuusia sekä luode–kaakko-suuntainen pitkänomainen epämääräinen kivikko, joka voisi olla ehkä luonnonmuodostuma.

Kaksisakaraisen tai kaksiosaisen röykkiön reunat ovat kohtalaisen suorat ja selvät. Sakaroitten tai röykkiöitten keskikohdilla kivikon paksuus on monin paikoin noin 70 cm:n luokkaa. Röykkiön tai röykkiöparin kivet näyttivät yleensä olevan hieman pyörityneitä, ja yksittäisten kivien suurimmat läpimitat olivat yleensä rajoissa 0,2–0,5 metriä. Joitakin pienempiäkin kiviä näkyi, ja niitä oli muutamissa kohdissa ehkä erityisesti asetettuna suurempien kivien väliin (ks. valokuvat). Monissa paikoissa sammalta oli kivien pinnoilla ja väleissä. Mitään purkamisjälkiä en havainnut.

Havainnointiolosuhteet olivat hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen - tarkka.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 119: Mattkärr kivirakennetta (50 Mattkärr Södergård). Tässä näkyvä osa on kahden pitkänomaisen kivivallin liittymäkohta tai yhtenäisen vallin 90 asteen mutka. Kuvattu lounaasta.

51 Västermark Västergård

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010051 ja nimellä Västermark Västergård.

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde

MJ-tyyppi: ei mikään

Ajoitus:

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: ?

Säilyneisyys:

N = 6670478, E = 261893, Z =

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala:

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 7 ½ km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Tälle ilmoitettuun sijaintiin liittyviä arkistoituja tietoja ei taida olla.

INVENTOINTI 2013

Aika: 4.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Kallioisen harvaa metsää kasvavan mäen päällys, jossa ei näy muinaisjäänöksiä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Västermarkin kohdalla Östermarkista Labböleen vievän tien kaakkoispuolisella mäellä.

Muut tunnetut nimet: Västermark (1992, 2008)

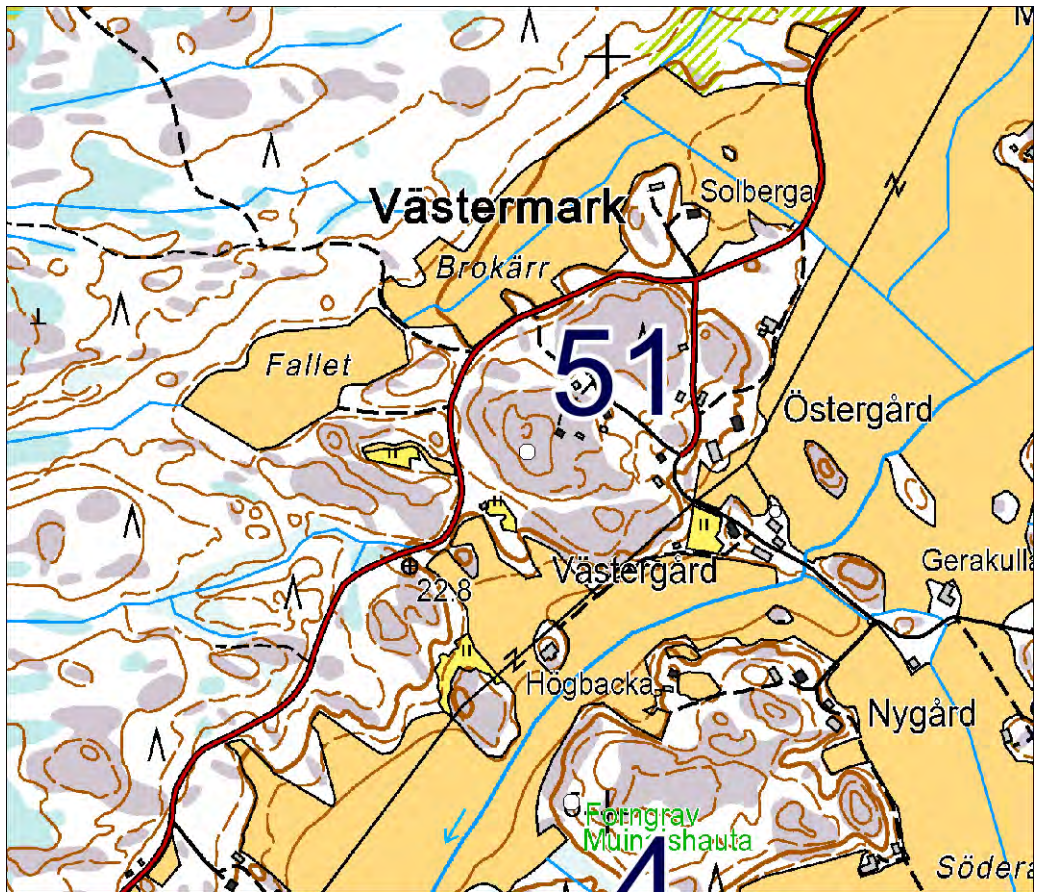
Kohteen kuvaus:

Tämä on tasainen kallioinen mäen päällys lähellä pihamaata. Näkyviä muinaisjäänöksiä ei sieltä ole havaittu.

Tälle merkityt koordinaatit perustunevat julkaisussa ”Karhunhammas 14” vuonna 1992 annettuun peruskoordinaattipariin 666625, 242875. Tästä koordinaattiparista on myös ilmoitettu, että sen koordinaattien osoittamaan kohtaan on arvionvaraisesti sijoitettu ajateltu keskipiste säteeltään 2000 metrin laajuiselle renkaalle, jonka sisässä uskottiin sijaitsevan tai sijainneen yhden kiviröykkiön, josta mm. tiedetään, että sen läpimitaksi on ilmoitettu 10,5 metriä ja korkeudeksi 0,8 metriä. Sen röykkiön ominaisuuksia koskevat tiedot sijainnin arviointia lukuun ottamatta näyttävät saadun suoraan vuoden 1886 inventointikertomuksesta kohdasta, jota on edellä siteerattu kohteen 4 (Högbacka) esittelyssä. Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus:

Luokitusehdotus: 3

Mittakaava 1:10 000.

52 Solhem 2

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010052 ja nimellä Solhem 2.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: kivirakenteet: latomukset

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: koskematon

N = 6671839, E = 262786, Z = 40

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista. GPS-laitteesta luin koordinaateiksi keskeltä röykkiötä 6671830, 2262782, ja koska sijainninmääritysten ero on pieni, en muuttanut koordinaatteja tähän. Korkeus on kartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 6 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

? tark. 1980- tai
1990-luvulla?
Valok. TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 4.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 136-137

LYHYT KOHDEKUVAUS

Pieni kivilatomus avokallion nokalla linkkimaston harusvaijerin kiinnityskohdan vieressä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Östanån linkkimaston vieressä kallioisella havumetsää kasvavalla mäellä. Siinä maastonkohdassa kasvaa myös mm. katajia, heiniä ja kanervia. Linkkimaston yksi kiinnitysharus on kiinni kalliossa noin kymmenen metrin päässä tästä.

Muut tunnetut nimet: Östermark (1992, 2002, 2008).

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut tätä koskeva tieto on vuonna 1992 ilmestyneessä julkaisussa ”Karhunhammas 14”:

Tämä latomus on pienen avokallionnokan korkeimmalla kohdalla ehkä osittain matalassa kallion painanteessa. Latomuksen koko on vaikeasti hahmotettavissa päällä kasvavien sammalien vuoksi, mutta se on ehkä pituudeltaan 5,7 metrin luokkaa, leveydeltään noin 4,7 metriä ja korkeudeltaan noin 0,2 metrin luokkaa.

Tämän latomuksen pohjan pituussuunta on itä-länsi. Sikäli kuin yksittäisiä kiviä erottui kasvillisuuden alta, ne näyttivät yleensä olevan hieman särmistään pyöristyneitä, ja suurimmat läpimitat näyttivät olevan yleensä 0,2 – 0,4 metrin luokkaa. Päällekkäisten kivikertojen lukumäärä ei selvinnyt. Tämän latomuksen päällys vaikutti olevan keskellä mahdollisesti hieman matalammalla kuin reunoilla. Sammalet peittävät tätä niin, että sen laidat eivät ole oikein hyvin näkyvillä eikä keskusosaakaan. Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

53 Solhem 3

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010053 ja nimellä Solhem 3.

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde

MJ-tyyppi: ei mikään

Ajoitus:

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: ?

Säilyneisyys:

N = 6671739, E = 262581, Z =

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala:

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 6 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Tähän kohteeseen liittyviä kenttähavaintoja ei taida olla arkistoituina.

INVENTOINTI 2013

Aika: 4.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Tälle ilmoitetussa sijaintipaikassa on vain mäen lakea lähellä vainion reunaa. Merkkejä muinaisjäännöksistä ei siinä erottunut.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Muut tunnetut nimet: Östermark (1992, 2008)

Kohteen kuvaus:

Tälle Solhem 3 -nimiselle kohteelle ilmoitetut koordinaatit viittaavan metsäisen mäen tasaisen laen pohjoisreunalle. Siellä ei näkynyt mitään muinaisjäännöistä.

Tälle merkityt koordinaatit perustunevat julkaisussa ”Karhunhammas 14” vuonna 1992 annettuun peruskoordinaattipariin 666754, 242938. Se kuitenkin on koordinaattipari, jolla ei ole ollut tehtävänä osoittaa röykkiön varmaa paikkaa, vaan vain keskipistettä säteeltään 2000 metriä olevalle ympyrälle, jonka sisällä julkaisun perusaineiston laatijat ovat ajatelleet tarkoitetun röykkiön voivan olla.

Tälle kohteelle samassa julkaisussa annetuista mitoista päätellen oli tarkoitettu yhtä tiettyä Volter Högmanin vuoden 1886 kenttätöiden perusteella luetteloimista röykkiöistä. Högman on käsikirjoituksessaan kertonut viidestä tai kuudesta Östermarkin kylästä havaitusta hautaröykkiöstä. Niistä yksi oli hänen mukaansa metrin korkuinen ja läpimitaltaan 7,5 metriä. Siinä röykkiössä oli pieni kuoppa keskellä, ja sen laita oli ehkä kavennettu.

Högmanin tekstin perusteella ei ole helppoa määrittää siinä (sivulla 43) mainitun 7,5 metrin läpimitaisen röykkiön sijaintia. Högmanin tarkempi selonteko Östermarkin röykkiöistä alkaa seuraavasti:

”Vid Nämdemans torp västerom byn på en låg bärgsklack nära rö mossan finnes lämningar af ett mindre kummel, endast några stenar är kvar, bland dem ungefär halfva ytter ringen har troligen varit 5 mtr 50 centim. i diameter.

Ett annat nära ett torp norr om byn på en hög bärgsklack finnes ett röse ungefär 7 mtr i diameter, består mest af kantiga stenar af mskohufvudsstorlek och större; någon ordentlig grop finnes ej; men ytan är ojämn, höjden ungefär 80 centim.

En smal åker och ängs linda emellan finnes i skogs brynet mot lindan ett kummel, som mäter 7 mtr 50 centim i diameter, 1 mtr i höjd; stenarna tyckes vara mera rundlade än föregående. Kumlet har en liten grop midt; äfvenså har det å ena sidan lidit åverkan, så det till bredden kanske är smalare än till längden.

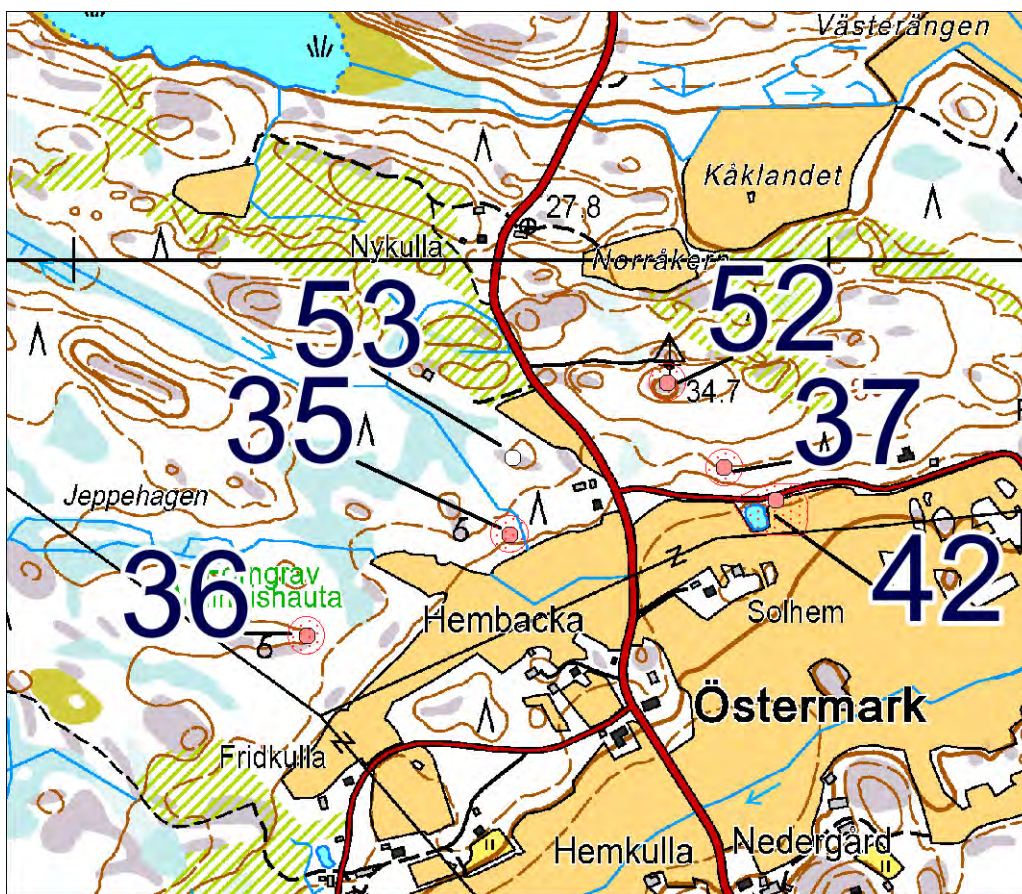
Närmare torpet i samma skogsbryn finnes ett ännu bättre bibehållet kummel af mans kuller /obrutna/ stenar; har endast tillstymmelse till grop. Dess diameter 8 mtr, höjd 1 mtr 20 centim. Dessa äro på Mellangårds ägor.”

Viimeiset kolme katkelmassa mainittua röykkiötä ovat ehkä kaikkikin olleet kylän pohjoispuolella. Siellä näkyy senaatin kartalla ainakin kaksi torppaa ja monenlaisia pienipiirteisiä vainiolohkojen ja metsänreunojen kuvioita, joista en osaa poimia esille juuri Högmanin edellisessä sitaatissa tarkoittamia maastonkohtia.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: -

Luokitus ehdotus: 3 (koskien koordinaattien osoittamaa maastonkohtaa)

54 Brudbergen 2

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010054 ja nimellä Brudbergen 2.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: muinaisjäännösryhmät: hautapaikat: hautaröykkiöt; kivirakenteet: latomukset

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 3

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6676326, E = 262329, Z = 55-60

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta. Tälle luin GPS-laitteesta tasokoordinaatit 6676323, 262333.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: muutamia kymmeniä neliömetrejä

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 2 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

? valokuvia 1980- tai -
1990-luvulta? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 23.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 55-65, DT2013:39 295

LYHYT KOHDEKuvaus

Hiidenkiuas sekä sen vieressä ladottu kivijata ja näitten lähellä kivistä ladottu kuvio korkean kallion laella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee runsas 100 metriä pohjoiskoilliseen Brudbergenin laella olevasta tekolammikosta. Metsä tämän ympärillä on männikköä, ja koivuja on jonkin verran. Kalliopaljastumia on paljon. Niitten välillä maan pintaa peittävät sammat, jäkälät ja kanervat.

Muut tunnetut nimet: Engelsby (1992), Brudbergen (2002), Engelsby, Brudbergen (2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut tätä koskeva tieto on vuonna 1992 ilmestyneessä julkaisussa ”Karhunhammas 14”.

Tässä on kallion huipulle ladottu hiidenkiuas. Sen pituus on vuonna 1992 ilmoitettujen tietojen mukaan 9,9 metriä ja leveys 7,7 metriä. Korkeus on 0,4 metrin luokkaa. Rakentamiseen käytetyt kivet ovat enimmäkseen särmikkäitä, osaksi myös pyöristyneitä. Yksittäisten kivien suurimmat läpimitat ovat tässä tavallisesti 0,2 – 0,4 metrin luokkaa.

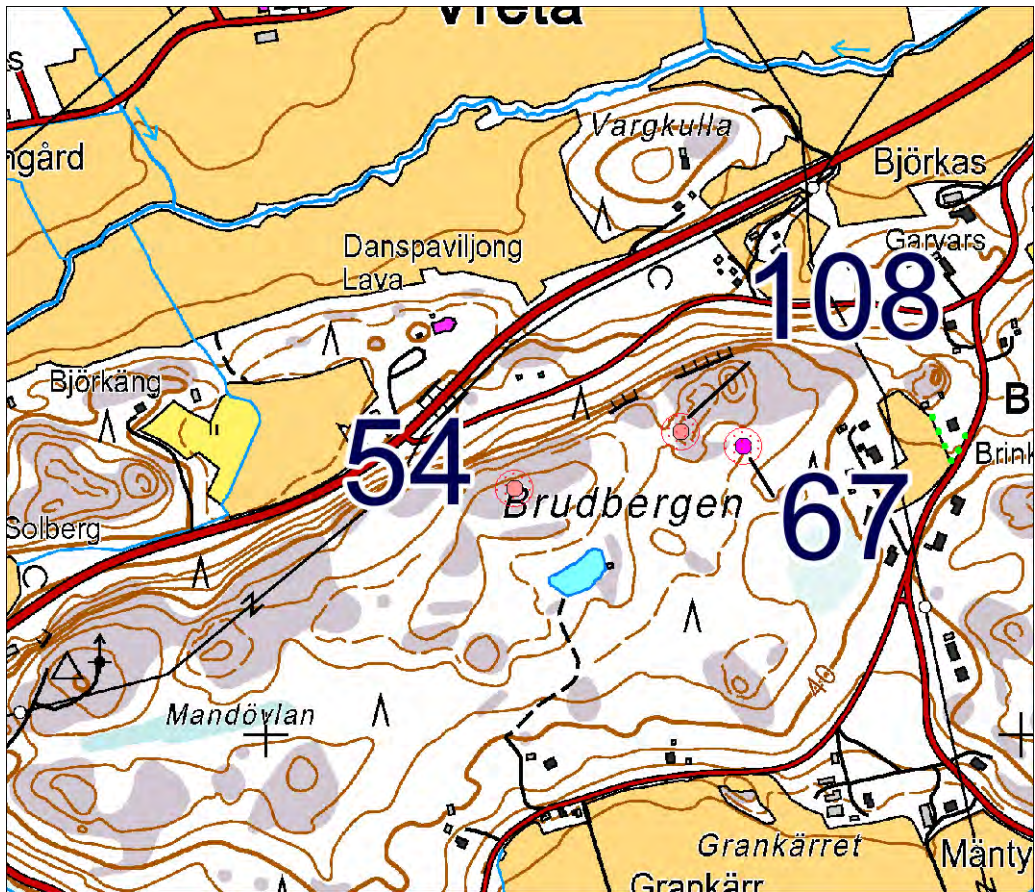
Röykkiön kivien pinnoissa on sammalta ja jäkälää. Tämän hiidenkiukaan keskellä on iso purkamisjälki. Röykkiön reunalla kasvoi mänty ja pieni koivu ja keskempänä kolme pientä mäntyä.

Sijainti: 6676326, 262329.

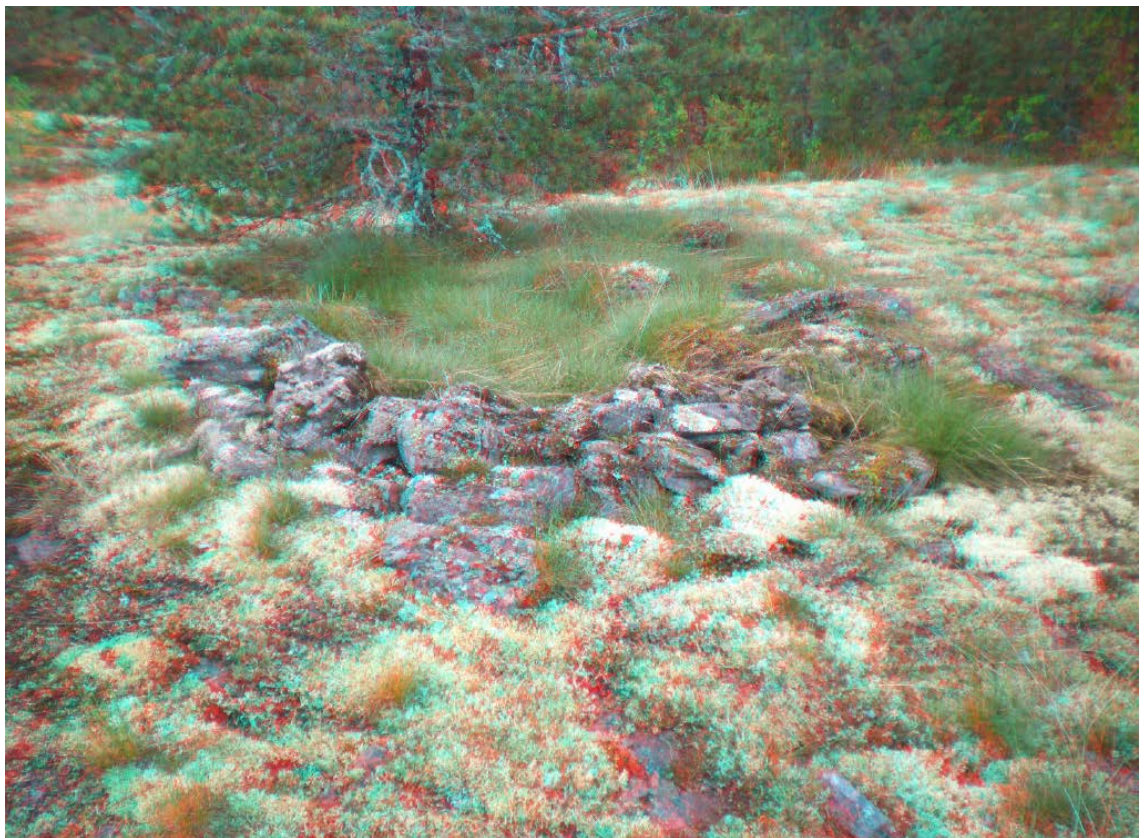
Hiidenkiukaan pohjoislaidasta vain 3,2 metriä pohjoiseen on kahdessa jaksossa yksinkertainen ladottu kivirivi kompassisuunnassa 80°-260°. Jaksojen yhteinen pituus, johon on laskettu myös niitten välinen lyhyt katko tai rikkoutunut kohta, on 16,2 metriä. Jaksojen läntisin osa on osapuilleen 9 metriä viereisen röykkiön keskikohtaa lännempänä. Itäisin osa on runsas 7 metriä röykkiön keskikohtaa idempänä.

Kiviriveissä (tai -rivissä) oleva suurin kivi on pitkänomainen 1,1 metrin pituinen paasi. Tavallisimmin riveihin ladotut kivet näyttivät olevan särmikkäitä, ja niitten suurimmat läpimitat olivat yleensä noin 0,2 – 0,4 metrin luokkaa. Kiviriveissä näkyi 1-3 kiveä päällekkäin. Alimmaisista kiviä näytti ehkä vain muutamassa kohti irronneen niille asetetuilta paikoilta. Ehkä peräkkäisten kivirivien välinen tyhjä kohta oli syntynyt juuri muutaman kiven joutuessa sivuun niille tarkoitettulta paikalta. Riveihin asetetuissa kivissä oli jäkälää ja sammalta pinnoissa.

Läntisemmästä kivirivin osasta 4,2 metriä pohjoiseen on kalliolle ladottu kivistä kuvio. Sen muodon voisi sanoa muistuttavan kuviota, joka syntyy, jos suorakaiteesta poistetaan yksi sivu. Tämä kuvio on keskeltä ja länsilaidalta kivetön. Pituus on 3,6 metriä itä-länsi-suunnassa ja leveys 2,5 m vastakkaisessa suunnassa. Kivikuviossa kiviä oli 1-3 päällekkäin, ja kivien pinnoissa oli sammalta ja jäkälää.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 295: Kivistä kalliolle ladottu kuvio hiidenkiukaan vieressä (54 Brudbergen 2). Kuvattu idästä. Tämä on anaglyph image -tyyppinen kuva ja näkyy kolmiulotteisena katsottaessa sitä punasini- tai punaviherlaseilla.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 1

55 Berghem 3

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010055 ja nimellä Berghem 3.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 3

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6681597, E = 262469, Z = 20-22,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta.

Maastomerkitä: tieto siitä puuttuu

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 4 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Niitä ei ole varmuudella tiedossa. Ks. alla kohta ”Lisäyksiä”.

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Väitetty tuhoutuneen kiviröykkiön paikka maantien varrella.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Tässä röykkiö olisi sijainnut viljelemättömässä niemikkeessä, joka rajoittuu maantiehen ja vainioihin.

Muut tunnetut nimet: Gästerby (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Röykkiö on katsottu täysin tuhoutuneeksi. Sille on kuitenkin vuonna 1992 ilmoitettu sijaintipaikan koordinaatit, joitten tarkkuudeksi on merkitty 50 metriä eri suuntiin. Koordinaatit olivat: 667738, 242882. Tuhoutuneen röykkiön läpimitaksi on samalla ilmoitettu 6,4 metriä ja korkeudeksi 0,5 metriä.

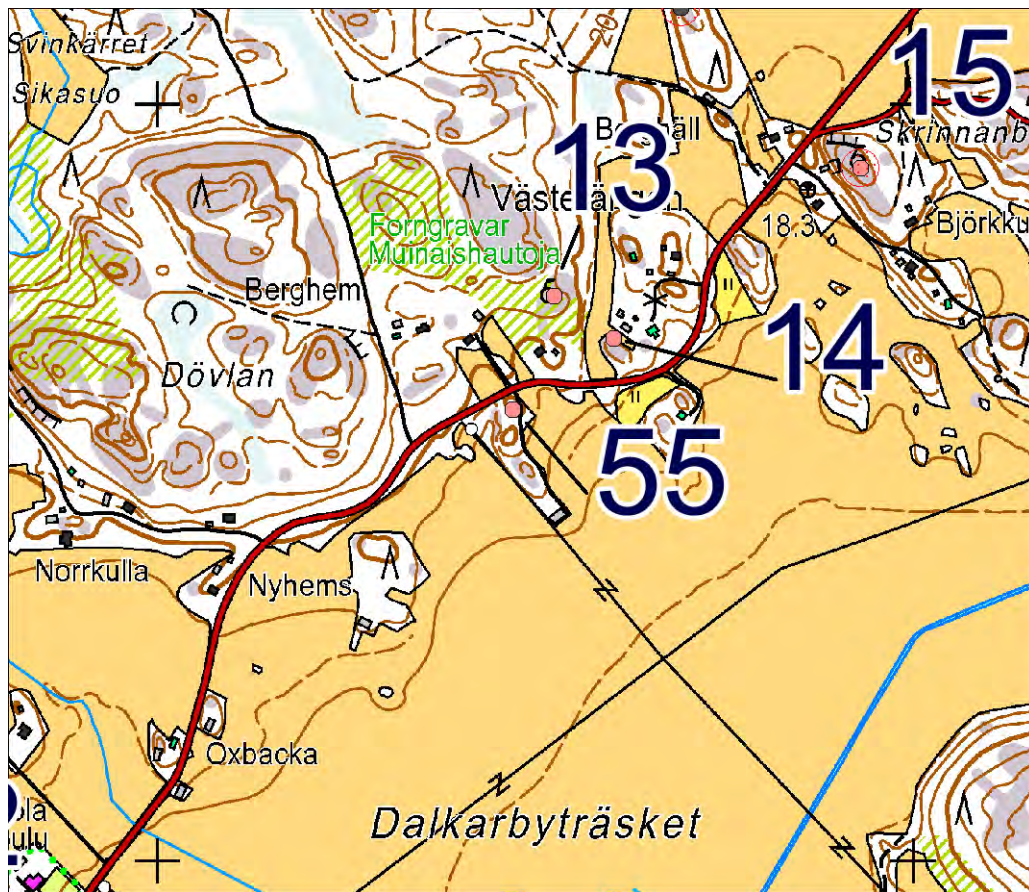
Tiedossani ei ole, mihin aiempaan lähteeseen tälle röykkiönjäänökselle annetut alkuperäiset mitat perustuvat. Joka tapauksessa Olof Appelgrenin vuoden 1927 inventointikertomuksen kohteella n:o 14 on juuri nämä mitat, ja sitä Appelgren on sanonut pahoin hävitetyksi. Se on kuitenkin Gesterbyn kylän kohteitten joukossa, mikä on ristiriidassa tälle kohteelle annettujen koordinaattien kanssa: koordinaatit kun osoittavat Tjudan kylän puolelle. Appelgrenin kohteen n:o 14 tiedoilla ei ole tietääkseni mitään vastaavuutta mihinkään Högmanin kuvailemaan inventointikohteeseen. (Appelgrenin käsikirjoituksen marginaaliin on kylläkin tehty merkintä, että kohdetta n:o 14 olisi käsitelty Högmanin käsikirjoituksessa sivulla 15.)

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusohje: entinen luokka

Lisäyksiä: Seuraavat Högmanin tiedonannot (ss. 22-23) koskevat ehkä tätä tai aivan tämän läheltä havaittuja röykkiöitä (niissä ”På andra sidan landsvägen” tarkoittaa tien eteläpuolta ja träsket Dalkarbyträsketiä): ”På andra sidan landsvägen närmare träsket finnes två kummel alldeles invid hvarandra på storängeskullan 'boställes' mark. De äro låga men botten orörda. Den enas diameter 9 mtr, höjd 9 centim är något öfvervuxen. Den andras diameter 7 mtr, höjden ungefär den samma som föregående. Stenarna äro af mskohufvudsstorlek.

I samma äng finnes ännu på samma sida om träsket ej långt därifrån 4 rösen af dessa ha möjligen 2 bildat graf kummel. Knappt ett hvarf stenar finnes mera kvar ett har rundlad form, medel storlek.”

Mittakaava 1:10 000.

56 Bollberget

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010056 ja nimellä Bollberget.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssikautinen ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6679076, E = 260642, Z = 25-30

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta. Tälle luin GPS-laitteesta tasokoordinaatit 6679072, 260639, joitten osoittama piste poikkeaa vain viitisen metriä siitä, mihin portaalin koordinaatit osoittavat.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 3½ km länsiluoteeseen.

ARKISTOTIEDOT

?	valok. 1980- tai 1990-	-
	luvulla? TYA?	-

INVENTOINTI 2013

Aika: 31.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 120-121

LYHYT KOHDEKuvaus

Kiviröykkiö etelään jyrkästi laskeutuvassa mäenrinteessä metsässä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Bollberget-nimisen mäen etelärinteen keskikohdalla melko matalalla rinteessä. Puusto tämän ympärillä on pitkää kuusikkoa. Röykkiön luota näkyy puiden läpi alarinteeseen vainioille ja kärrytielle, joka kartan mukaan päättyy Bollbergetin etelärinteen juurella. Louhikkoa ei paljonkaan näkynyt rinteessä tämän röykkiön ympäristössä.

Muut tunnetut nimet: Makila (2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin tiedossani oleva varmuudella tätä koskeva tieto on vuonna 1992 ilmestyneessä ”Karhuhammas 14” -nimisessä julkaisussa.

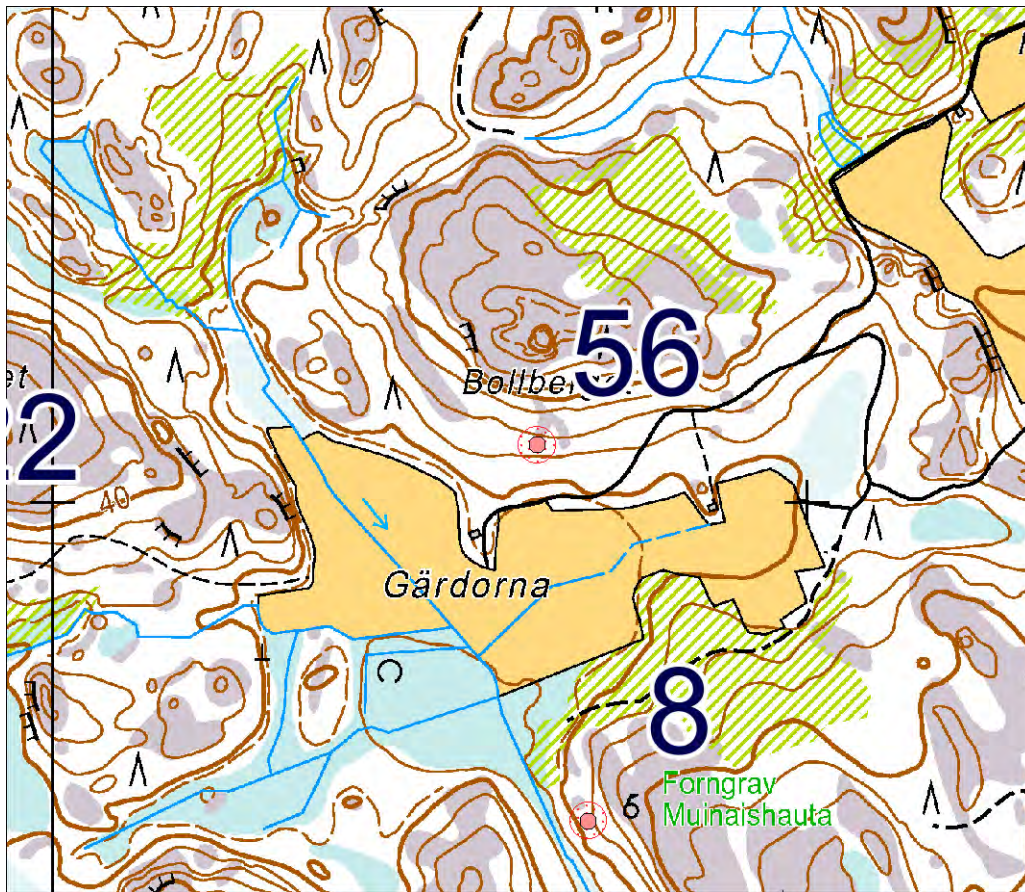
Sijaitsee etelään jyrkästi kallistuvalla mäenrinteellä. Tämän röykkiön pohja-ala näytti olevan melko säännöllinen soikio. Vuonna 1992 julkaistujen tietojen mukaan sen pituus on 7,4 metriä ja leveys 5,8 metriä, ja korkeutta röykkiöllä on noin 0,6 metriä. Kivet ovat lähes kokonaan sammalten peittämiä. Keskellä röykkiötä on syvennys, ja joitakin pieniä puita kasvaa röykkiön sisällä.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä: Volter Högman on ilmoittanut mahdollisesti tähän liittyviä tietoja käsikirjoituksessaan sivulla 26.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 120: Makila, röykkiö (56 Bollberget). Kuvattu pohjoisesta.

57 Vreta Mellangård 1

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010057 ja nimellä Vreta Mellangård 1.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6676428, E = 260463, Z = 17,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta läntisemmän röykkiön etelälaidalle, korkeus kartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiöitten ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 3,8 km länteen.

ARKISTOTIEDOT

? valok. 1980- tai -
1990-luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 15.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 22-24

LYHYT KOHDEKuvaus

Kaksi röykkiötä metsässä etelään laskeutuvassa rinteessä lähellä kapeaa puronuoman varressa olevaa viljelysvainiota.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat kohdassa, jossa Bodalista juokseva puro virtaa kahden kallioalueen välisen solan kautta.

Röykkiöt ovat sen solan pohjoispuoleisella rinteellä. Röykkiöiltä on näkymä vainiolle ja puroille. Tämän kohteen ympärillä on harvahkoa havumetsää, ja sen lähettyvillä kasvaa myös katajia, jäkäliä ja kanervaa.

Museoviraston rekisteriportaalisissa olleitten keskikoordinaattien sijasta tässä on merkitty kohteen koordinaateiksi siihen kuuluvan läntisemmän röykkiön laidan koordinaatit, jotka on luettu GPS-laitteesta. Muut tunnetut nimet: Vreta (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin tuntemani tätä koskeva tieto on julkaisussa ”Karhunhammas 14” vuodelta 1992.

Läntisempi röykkiö on pienellä kuperalla kallionnokalla. Läntisempää röykkiötä on rikottu pahoin. Siitä jäljellä olevan osan muoto on kutakuinkin puoliympyrä, ja sen läpimitta on 4,3 metriä ja korkeus noin 0,4 metriä. Kivet siinä ovat hieman pyörityneitä, ja yksittäisten kivien tavallinen suurin läpimitta on noin 0,15 – 0,4 metrin luokkaa. Kivikertoja on nyt useissa kohdin kolmekin päällekkäin. Sijainti: 6676428, 260463.

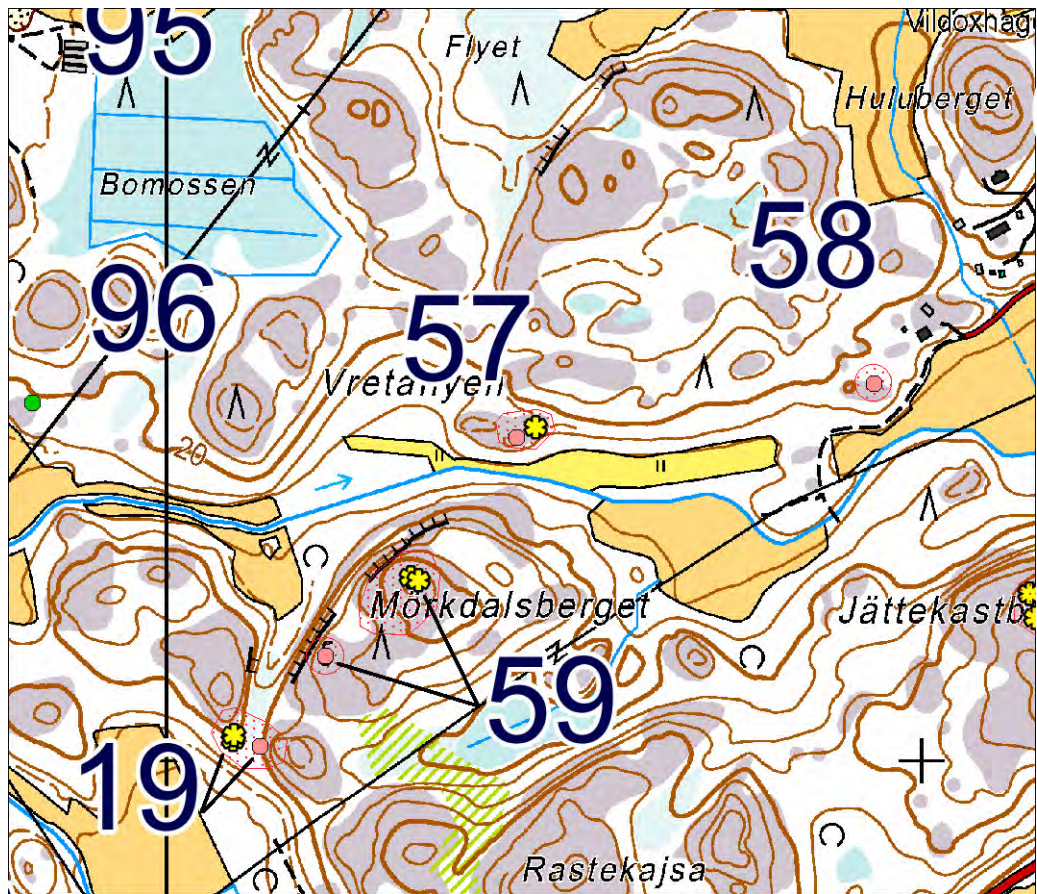
Myös itäisempi röykkiö on pienellä kuperalla kallionnokalla. Tämän röykkiön pohja-ala on pyöreä, ja sen halkaisija on 5,0 metriä, ja röykkiön korkeus on nykyisellään noin 0,4 metriä. Kiviä näytti olevan paikoin ainakin kahtena päällekkäisenä kerroksena. Keskellä itäisempää röykkiötä on noin metrin laajuinen purkamiskuoppa. Kivet itäisemmässä röykkiössä ovat suunnilleen samanlaisia ja samaa kokoluokkaa kuin edellisessäkin. Tämän röykkiön sijaintikohta on 6676444, 260489.

Itäisemmän röykkiön yläpinta on kaivamisjälkeä lukuun ottamatta melko tasainen. Kiviä ei näkynyt röykkiön reunan yli viskeltynä kuin vain muutamia.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 24: Kohde 57 Vreta Mellangård I. Etualalla on itäisempi siihen kuuluva röykkiö, ja toinen näkyy taustalla. Kuvattu idästä.

58 Teglars

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243010058 ja nimellä Teglars.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: koskematon

N = 6676500, E = 260936, Z = 15

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportalista. Tälle luin GPS-laitteesta koordinaatit 6676497, 260950, joilla tuskin kannattaa korvata entisiä, koska koordinaattiparien osoittamien pisteitten erotus on vain hieman runsas 14 metriä.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiön ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 3 km länteen.

ARKISTOTIEDOT

? valokuvia 1980- tai -
1990-luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 15.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 25-8

LYHYT KOHDEKuvaus

Kiviröykkiö metsäisessä mäenrinteessä lähellä puronuoman varrella olevaa kapeaa vainiota.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee kalliolla noin 70 metriä lounaaseen Vretan taloryhmän lounaisimmasta asuinrakennuksesta.

Röykkiön vieressä kalliolla on sekalaista pientä puustoa, ja sammalta ja ruohoa on maan pinnassa.

Muut tunnetut nimet: Vreta (1992, 2002, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut varmuudella tätä koskeva tieto on vuonna 1992 ilmestyneessä julkaisussa ”Kärhunhammas 14”. On kuitenkin ehkä mahdollista, että tämä olisi mainittu jo vuoden 1886 inventointikertomuksessa. Sitä mahdollisuutta käsitellään jäljempänä kohteen ”60 Vreta Mellangård 2” esittelyssä.

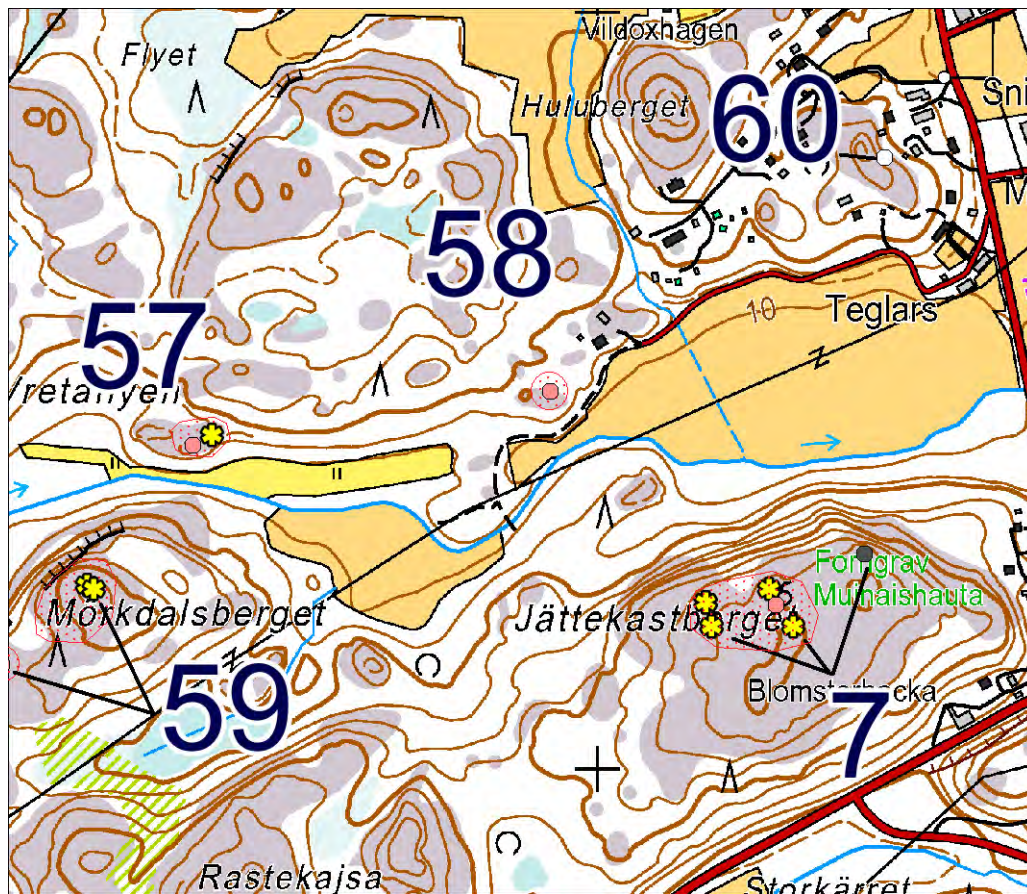
Tämä röykkiö on pienellä epämääräisen muotoisella kallionnokalla, ja röykkiön keskikohta on melko syvässä kallion painanteessa. Röykkiön pituus luode-kaakko-suunnassa on 8,8 metriä ja leveydeksi vastakkaisessa suunnassa on mahdollista mitata 4,3 metriä, jos katsotaan röykkiöön kuuluvaksi tiheäkivisempi keskikohta, eikä toisaalta sen laitaosaa, missä kiviä on huomattavan harvassa. Tämän reunat ovat hyvin epämääräiset ja hajanaiset. Korkeutta on vaikea arvioida, mutta joka tapauksessa röykkiössä on ainakin paikoin useita kivikerroksia päällytysten. Tämä röykkiö voisi olla ulkoisten ominaisuuksiensa perusteella tarkasteltuna rantavoimien kasaama kivikko tai peltorauniokin.

Röykkiön vierellä kiviä oli yhdessä isohkossa kallionhalkeamassa. Tähän röykkiöön näytti kuuluvan yleensä särmikkäitä tai hieman pyörityneitä suuria, noin 0,3 – 0,5 metrin läpimittaisia kiviä. Röykkiön päällyksen keskikohta on ehkä rakentamisolustan muodosta johtuen notkolla. Kivien päällä ja väleissä on runsaasti sammalta ja heinää ja jäkälääkin.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 25 Kiviröykkiö Vretassa (58 Teglars). Kuvattu pohjoisesta.

59 Mörkdalsberget

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010059 ja nimellä Mörkdalsberget.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt

Ajoitus: pronssi- ja/tai rautakautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 3

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6676139, E = 260210, Z = 30-45

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit on luettu GPS-laitteesta läntisimmälle röykkiölle, joka on myös merkitty peruskartalle muinaisjäännöksen merkillä. Korkeusrajat ovat kartalta ja niitten sisään jäävät kaikkien kolmen röykkiön sijaintikohdan korkeudet.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: röykkiöitten ala

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta noin 4 km länsilounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

? valokuvia 1980- tai -
1990-luvulla? TYA?

INVENTOINTI 2013

Aika: 28.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 92-98

LYHYT KOHDEKuvaus

Kolme röykkiötä laajan kallioisen mäen harjalla siten, että kaksi on vierekkäin lähes yhteen sulautuneena ja kolmas on niistä runsaat 150 metriä lounaaseen.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat Mörkdalsbergetin mäen laella. Puusto ympärillä on männikköä. Röykkiöitten sijaintipaikoilta on näköalaa kauaksi pohjoiseen päin puron laaksoon.

Tässä on Museoviraston rekisteriportaalisissa olleiden keskikoordinaattien asemasta otettu käyttöön läntisimpään röykkiöön osoittavat koordinaatit

Muut tunnetut nimet: Vreta (1992), Mörkdalsberget (2002), Vreta, Mörkdalsberget (2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin tuntemani tätä koskeva tieto on vuonna 1992 ilmestyneessä julkaisussa ”Karhunhammas 14”

Läntisin hiidenkiuas. Mitat Karhunhammas 14 -julkaisun mukaan: pituus: 10,3 metriä, leveys 9,4 metriä, korkeus 1,1 metriä. Tämä on rakennettu yleensä hieman pyörityneistä kivistä, joitten suurin läpimitta on yleensä 0,2-0,4 metrin luokkaa; vain harva kivi on noita rajoja suurempaa tai pienempää kokoluokkaa. Tämän keskellä on laaja penkomisjälki, jonka pohja on sammaltunut. Sisällä kasvaa pieni mänty.

Kaksi muuta röykkiötä ovat edellisestä runsaat 150 metriä koilliseen, ja sijaitsevat alle metrin etäisyydellä toisistaan. Niistä kahdesta läntisemmän (6676245, 260324) läpimitta pohjois-etelä-suunnassa on 7,3-8,3 metriä ja läpimitta itä-länsi-suunnassa 7,8 metriä. Korkeus on noin 0,5 metriä. Pohja-alan muoto on soikea.

Molemmat vierekkäiset röykkiöt näyttivät kootun yleensä melko särmikkäistä kivistä. Yksittäisten kivien suurin läpimitta näytti läntisemmässä röykkiössä olevan tavallisesti noin 0,3 – 0,5 metrin luokkaa. Siinä kivien väleissä oli sammalta. Läntisemmässä röykkiössä saattaa olla keskellä pieni, mutta syvälle ulottuva purkamisjälki, joka on harvakseen täytynyt kivillä.

Itäisimmän röykkiön (6676241, 260333) pituus itä-länsi-suunnassa on 8,0 metriä ja leveys pohjois-etelä-suunnassa 6,5 metriä. Korkeus on kasvanut kivien penkomisen vuoksi. Pohja-alan muoto on soikea. Itäisimmän röykkiön itälaidassa erottui isoista kivistä ladottua noin 0,5 – 0,7 metrin korkuista pystysuoraa reunaa.

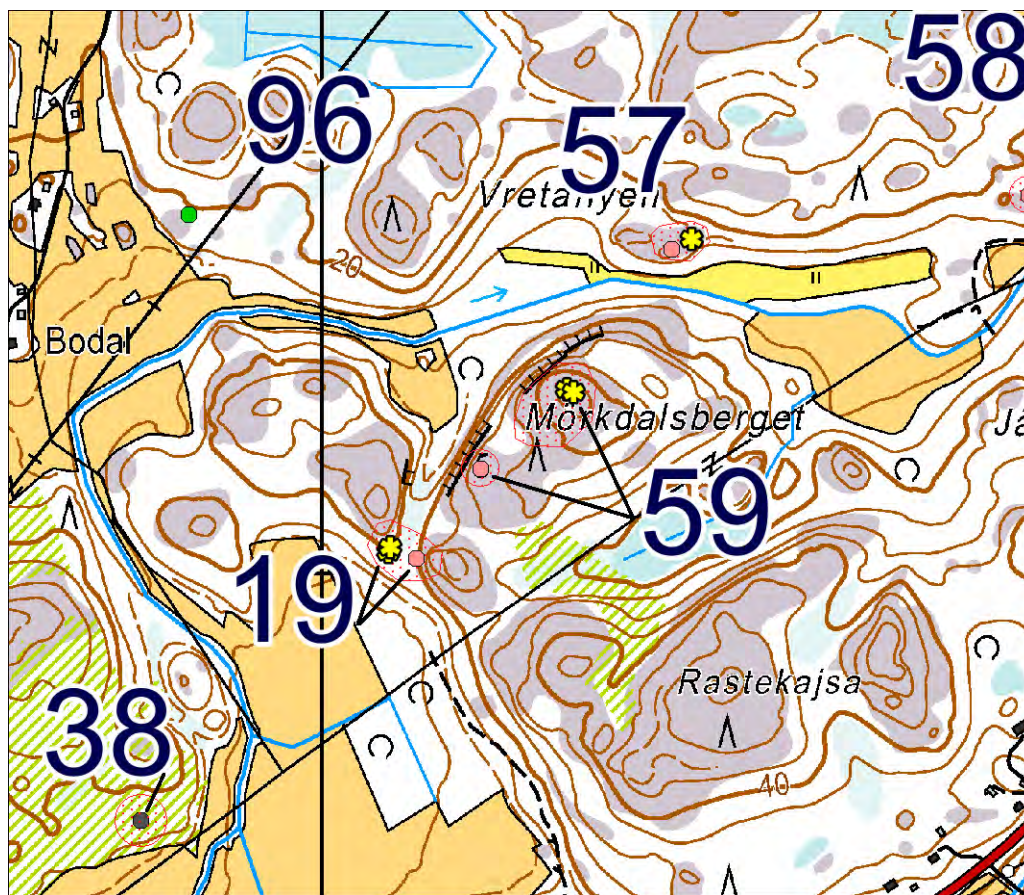
Yksittäisten kivien suurin läpimitta näytti itäisimmässä röykkiössä olevan tavallisesti noin 0,2 – 0,6 metrin luokkaa. Kivien väleissä oli sammalta ja heinää. Purkamisjälki tässä on lähes säännöllisen suorakaiteen muotoinen ja sen pohjalla on sammalta ja hiekkaa kaiketi heti kalliopinnan päällä.

Kahden vierekkäisen röykkiön välissä kasvoi petäjä, ja toinen itäisemmän röykkiön itäpäässä. Molempien laidoilla oli pienempää puustoa.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 97: Vreta, Mörkdalsberget (59 Mörkdalsberget).
Tässä on itäisimmän röykkiön itäreunaa.

60 Vreta Mellangård 2

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010060 ja nimellä Vreta Mellangård 2.

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde

MJ-tyyppi: ei mikään

Ajoitus: -

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: ?

Säilyneisyys:

N = 6676809, E = 261379, Z =

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala:

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta vajaa 3 km länsilounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Arkistoitua tietoa tämän maastonkohdan tarkastamisesta ei taida olla.

INVENTOINTI 2013

Aika: 15.5.2013

Löydöt: -

Kuvat: -

LYHYT KOHDEKuvaus

Metsäinen pieni kalliomäki, jolla ei ole näkyviä muinaisjäännöksiä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Vretassa Snickars, Teglers ja Mellangård-nimisten talojen lähellä.

Muut tunnetut nimet: Vreta (1992, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin tälle kohteelle ilmoitettuun sijaintikohtaan selvästi liittyvä merkintä on vuonna 1992 ilmestyneessä julkaisussa ”Karhunhammas 14”.

Tämä kohde on osaksi metsäinen mäen päällisyys talojen lähellä. Mitään muinaisjäännöksiä siellä ei näy.

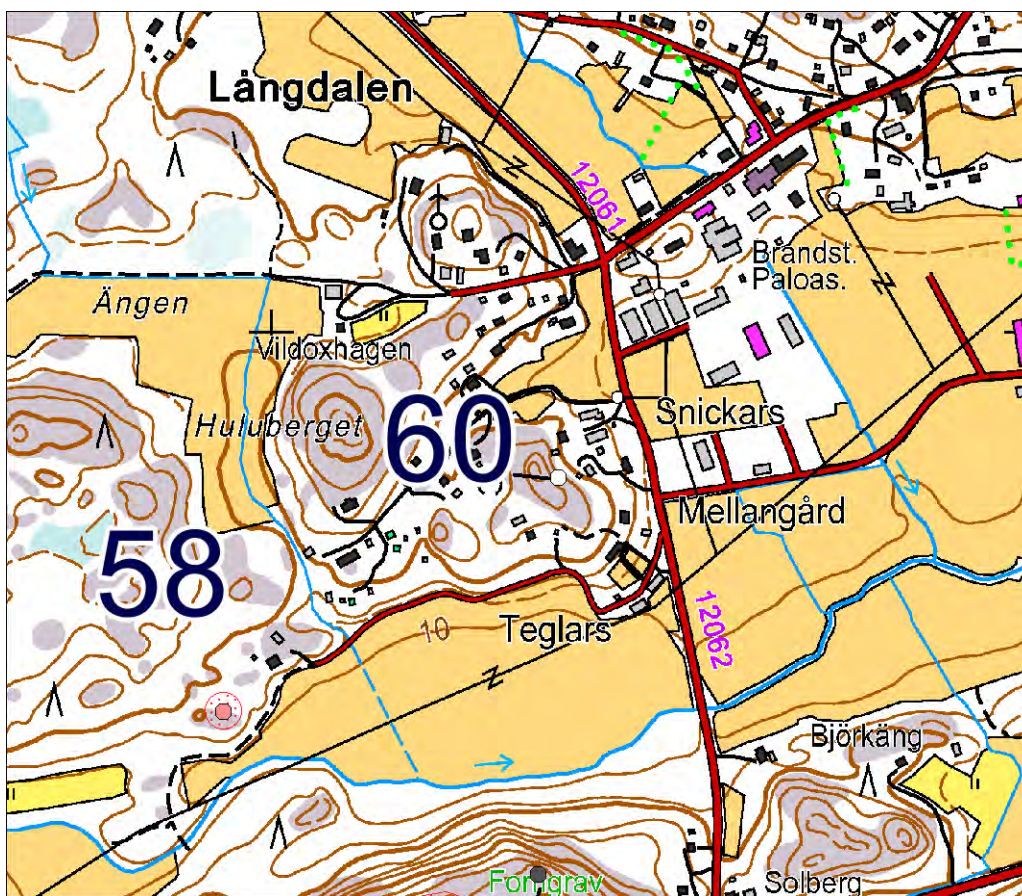
Tälle merkityt koordinaatit perustunevat julkaisussa ”Karhunhammas 14” vuonna 1992 annettuun koordinaattipariin 667255, 242795. Saman koordinaattiparin yhteydessä on myös merkitty sen olevan ajateltu keskipisteen sijaintipaikka säteeltään 2000 metrin laajuiselle renkaalle, jonka sisässä uskottiin sijaitsevan tai sijainneen yhden kiviröykkiön, josta mm. tiedetään, että sen läpimitaksi on ilmoitettu 11,6 metriä ja korkeudeksi 1,4 metriä. Sen röykkiön ominaisuuksia koskevat tiedot sijainnin arviointia lukuun ottamatta näyttävät saadun suoraan vuosien 1886 ja 1927 inventointikertomuksista.

Vuoden 1886 inventoinnin raportissa Volter Högman on sivulla 32, heti Jättekastbergetin kolmen röykkiön ryhmän selostamisen jälkeen, siirtynyt selostamaan neljättä röykkiötä, jonka piti olla toisista Vretan röykkiöistä luoteeseen korkealla kallionokalla niittymaan sisällä Jättekastbergetin vuoren alla. Siitä hän on kirjoittanut: ”På Snickars ägor norr om föregående finnes det fjärde på en hög bärgsklack belägen in i ängen nedanför bärget där dessa 3 nämda äro; består mest af ofvantill åtminstone små stenar som 1/2 och 1/3 mskohufvuden; under dessa synes komma fram kantiga stenar af hästhufvuds storlek; äfvenså något brutna stenar. Endast obetydligt är plockadt på öfversta ytan; denna är ej kullrig utan platt. Kumlet är rundt, dess diameter 11 mtr. 50 centim. höjden 1 mtr 40 centim. Alla dessa fyra äro i sträckning s.o. t. n.v.” Tätä tekstinkohtaa tarkastellessani huomasin, että siinä oleva kuvaus sopisi joiltakin osin Vretassa olevaan röykkiöön, joka on merkitty Museoviraston rekisteriportaaliin nimellä ”Teglers”. Kuitenkin Högmanin ilmoittama mitta on selvästi suurempi kuin havaintoni röykkiöstä. Inventoinnissa koetin maastossa tarkastella kaikkia maastonkohtia, joihin tämä Snickarsin maalla olevaa röykkiötä tarkoittava tekstinkohta voisi viitata. Mitään röykkiöitä en havainnut Teglersin kohteen ja Jättekastbergetin välillä olevilta harjanteilta.

Olof Appelgren on 1920-luvulla (inv. n:o 47) lisännyt Högmanin tietoihin, että Vretan neljännen röykkiön sijaintikorkeus oli 20 metriä ja etäisyys muista röykkiöistä muutama sata metriä. Ne tiedot taas sopivat Teglersin kohteeseen (ja samalla sulkevat pois kaksi muuta mahdollista mäenharjaa, mikäli korkeustieto ajatellaan tarkalleen paikkansapitäväksi). Appelgren on muuttanut läpimitan 11,60 metriksi. Hän on ilmoittanut sijaintipaikan olevan peltojen sisässä.

Havainnointiolosuhteet melko hyvät.

Rajaus:
Luokitusehdotus: 3

Mittakaava 1:10 000.

61 Träskböle

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010061 ja nimellä Träskböle.

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde

MJ-tyyppi: ei mikään

Ajoitus:

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: ?

Säilyneisyys:

N = 6683629, E = 264443, Z =

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala:

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta vajaa 6 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman

inv. 1886 (s. 12)

–

Olof Appelgren

inv. 1927 (n:o 9)

–

INVENTOINTI 2013

Aika: 22.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Pihamaa on aiemmin virheellisesti merkitty hiidenkiukaan sijaintipaikaksi.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Högman ja Appelgren ovat kertoneet yllä mainituissa inventointikertomuksissaan Svarträsketin länsipuolelta havaitusta röykkiöstä, jonka sijainnista he ilmoittivat myös, että se oli aivan Svarträsk(et)-nimisen torpan vieressä. Muuta kenttähavaintoihin perustuvaa tietoa sen röykkiön sijaintipaikasta ei ole (Ks. alla Svarträskin torpan sijainnista kohdassa ”Lisäyksiä”). Saman Svarträskin torpan luota havaitun röykkiön sijainti on noin 20-30 vuotta sitten merkitty suuntaa antavalla koordinaattiparilla Lounais-Suomen rannikon hautaraunioita koskevan tutkimusprojektin tietokantaan. Siinä yhteydessä koordinaattiparilla ei ole ollut tarkoitus osoittaa röykkiön sijaintipaikkaa, vaan vain merkitä keskipiste säteeltään 2000 metrin laajuiselle ympyrälle, jonka sisällä tarkoitetun röykkiön otaksuttiin olleen tai olevan.

Muut tunnetut nimet: Träskböle, Svarträsket (2008)

Kohteen kuvaus:

Koordinaattien osoittama maastonkohta (6683629, 264443) on pihamaata. Mitään hiidenkiukaasta siellä ei näy.

Kävin myös Svarträskin torpan vanhan paikan luona (sen sijainnista alla). Senkään tienoilla ei näkynyt kiviröykkiötä.

Högmanin tiedonantojen mukaan Svarträskin torpan luona ollutta kiviröykkiötä oli purettu pinnasta ja laidoiltakin. Hän arveli kuitenkin sen pohjan olleen vielä suurimmaksi osaksi koossa. Högman arveli myös tämän kiviröykkiön alkuperäisen läpimitan olleen 11 metrin luokkaa. Appelgren on ilmoittanut samalle röykkiön jäännökselle läpimitat 11 ja 10,3 metriä, ja sen sijaintikorkeudeksi hän on ilmoittanut 17,8 metriä. Peruskartalta luettava Svarträskin torpan vanhan paikan (ks. paikanmääritys alla) sijaintikorkeus vastaa suunnilleen Appelgrenin ilmoittamaa korkeustietoa.

Havainnointiolosuhteet hyvät.

Rajaus:

Luokitusehdotus: 3

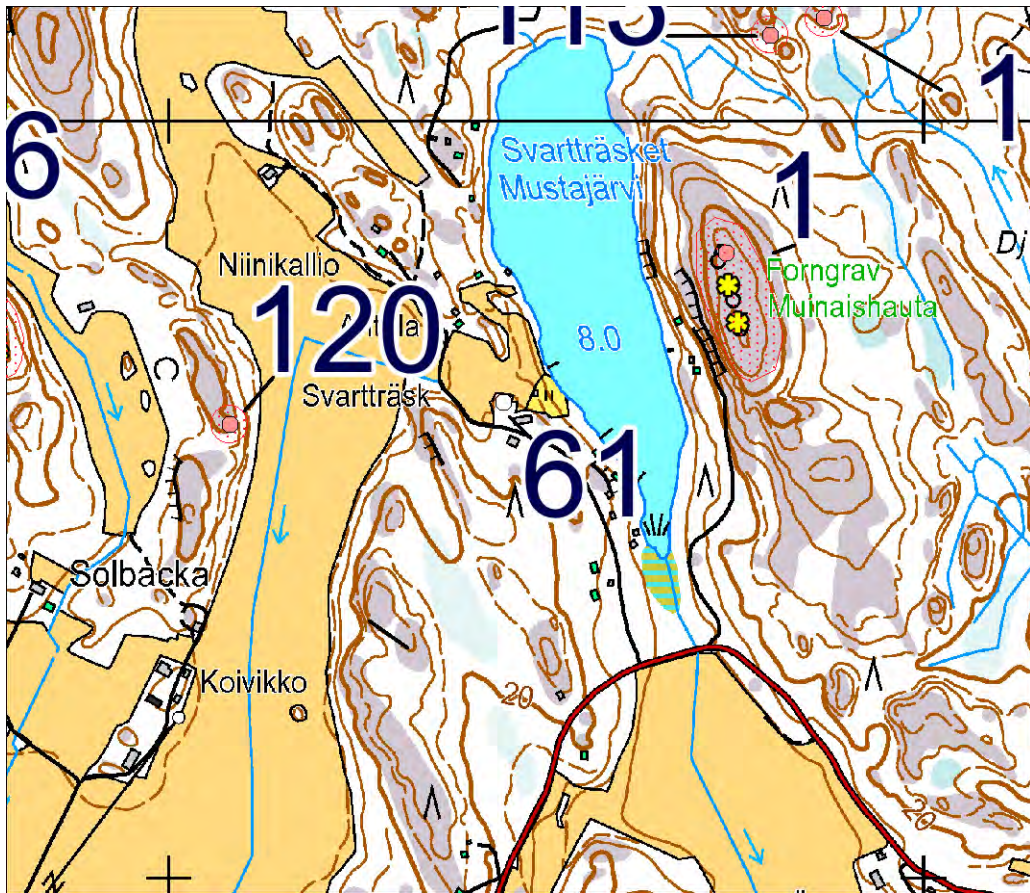
Lisäyksiä: Svarträskin torpan sijainti näkyy vuodelta 1909 olevalla tiluskartalla ja sen koordinaateiksi voidaan merkitä suunnilleen seuraavat: 6683813, 264320 (karttalinkkinä:

<http://kansalaisen.karttapaikka.fi/linkki?scale=8000&text=Svartr%C3%A4skin+torppa&srs=EPSG%3A3067&y=6683813&x=264320&lang=fi>). Kartta on polusta: Digitaaliarkisto: Maanmittaushallitus >

Maanmittaushallituksen uudistusarkisto > Kemiö > Gästerby; Gästerby, Lappdal ja Träskböle:

isojaonkartta ja asiakirjat 1909-1909 (A33:21/8-18) ja osoitteesta:

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10980883>

Mittakaava 1:10 000.

62 Härlighetsberget

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243010062 ja nimellä Härlighetsberget.
Seutukaavassa osa suojelukohdetta numerolla 666 (toinen osa on seuraavana esiteltävä 63 Viksgård).

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde

MJ-tyyppi: ei mikään

Ajoitus:

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: ?

Säilyneisyys:

N = 6684619, E = 264689, Z =

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala:

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta vajaa 7 km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman

inv. 1886 (s. 11)

–

Olof Appelgren

inv. 1927 (n:o 6)

–

INVENTOINTI 2013

Aika: 22.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Kallioista aluetta metsässä. Muinaisjäännöksiä ei siellä inventointiaikana näkynyt.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Koordinaatit osoittavat järven pohjoisrannasta alkavan mäki alueen laelle.

Muut tunnetut nimet: Viksgård (1992, 2008)

Kohteen kuvaus:

Varhaisin saatavilla ollut tätä koskeva tieto on Volter Högmanin kertomuksessa vuoden 1886 inventoinnissa sivulla 11. Sillä sivulla Högman on kuvaillut kaikkiaan viittä rökkiötä, joista yhtäkään ei voida varmuudella nykyisin paikantaa. (Jäljempänä on paikantamattomien kohteiden esittelyyn kuuluvassa Smedsin torppaan liittyvässä tarkastelussa pohdittu sitä mahdollisuutta, että kolme näistä viidestä rökkiöstä olisivat kohteeseen n:o 1 ”Svartrasket” kuuluvat rökkiöt.)

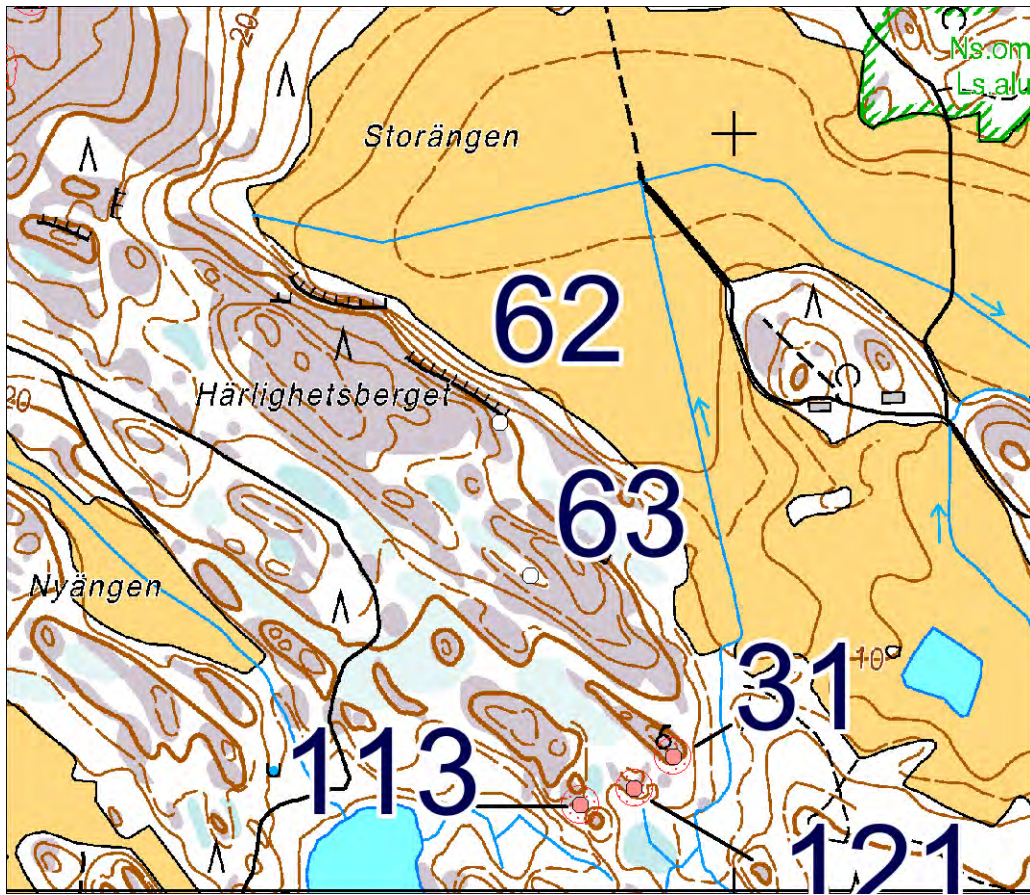
Tälle ilmoitetussa sijaintipaikassa on jyrkkä metsäisen mäen rinne. Juuri sillä kohtaa ei tiettävästi ole muinaisjäännöksiä, eikä aivan lähiympäristössäkään.

Vuoden 1927 inventointikertomuksessa Olof Appelgren on tarkastellut inventointinumerolla 6 yhtä melkein kokonaan hajotettua rökkiötä, jonka katsoi yhdeksi Högmanin mainitsemista. Hän ilmoitti Högmanin ilmoittaneen sen läpimitaksi 8 metriä ja korkeudeksi 1,20–1,30 metriä. Hän näyttää käyttäneen Högmanin tietoja myös mainitessaan, että rökkiön pohjoisosassa oli kolmen metrin pituudelta rikkomatonta kohtaa. Selvyttä tämän rökkiön jäännöksen sijainnista ei kuitenkaan ole nyt mahdollista saada Högmanin tekstin perusteella, kuten jäljempänä olen koettanut osoittaa Smedsin torppaan liittyvien tietojen yhteydessä. Appelgreninkaan tietojen perusteella ei voida paikantaa tätä rökkiön jäännöstä, sillä Appelgren on ilmoittanut sen sijainnin inventointikohteittensa 4 ja 5 suhteen, ja niittenkään paikantaminen ei ole yksikäsitteisesti mahdollista; Appelgrenin tiedoissa, jotka hän on antanut kohteittensa 4 ja 5 paikanmäärittystä varten on ristiriitaisia tietoja, joista jonkin on oltava väärin. Sitä tarkastellaan seuraavan kohteen esittelyssä.

Havainnointiolosuhteet osittain hyvät. Paikon tiheiköt haittasivat näkyvyyttä.

Rajaus:

Luokitusehdotus: 3

Mittakaava 1:10 000.

63 Viksgård

Muinaisjäänösrasterissa numerolla 243000001 ja nimellä Viksgård.

Osa seutukaavan suojelukohdetta, joka on numerolla 666 (toinen osa on 62 Härlighetsberget).

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde (Se on tässäkin maastonkohta, johon on paikannettu tietty hyvin vanhojen lähteitten mainitsema hautaraunio, jota ei siinä kohdassa kuitenkaan ole.)

MJ-tyyppi:

Ajoitus:

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: ? (rekisteriportaalisissa 1)

Säilyneisyys: ei tietoa

N = 6684416, E = 264730, Z = ?

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 6 ½ km pohjoiseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman

inv. 1886 (s. 11)

–

Olof Appelgren

Inv. 1927 (n:ot 4 ja 5)

–

INVENTOINTI 2013

Aika: 22.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Kallioista aluetta metsässä. Muinaisjäänöksiä ei siellä inventointiaikana näkynyt.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Koordinaatit osoittavat paikkaan, jossa metsämaastossa ei näy mitään rakennettua.

Kohteen kuvaus:

Kallioisen mäkialueen päällystä, jossa ei ole hautaröykkiöitä tai muita muinaisjäänöksiä.

Yllä näkyvät koordinaatit (6684416, 264730) perustunevat seutukaavaliiton luetteloihin 1970-luvulla ja myöhemmin tehtyyn sijaintimerkintään, josta on samassa luettelossa ilmoitettu, että se olisi mahdollisesti hieman epätarkka (Ainakaan vanhimmassa luettelossa tätä sijainninmäärittystä ei ole tehty koordinaattiparilla. Karttamerkintä on Varsinais-Suomen seutukaavojen yhdistelmässä vuodelta 1989, jossa kohde 666 on merkitty kartalle kaksiosaisena.). Tällä sijaintimerkinnällä on varmaankin haluttu osoittaa tietyt röykkiöt, jotka ovat vuoden 1927 inventoinnissa numeroilla 4 ja 5.

Havainnointiolosuhteet: hyvät: metsässä oli näkyvyyttä laajalti.

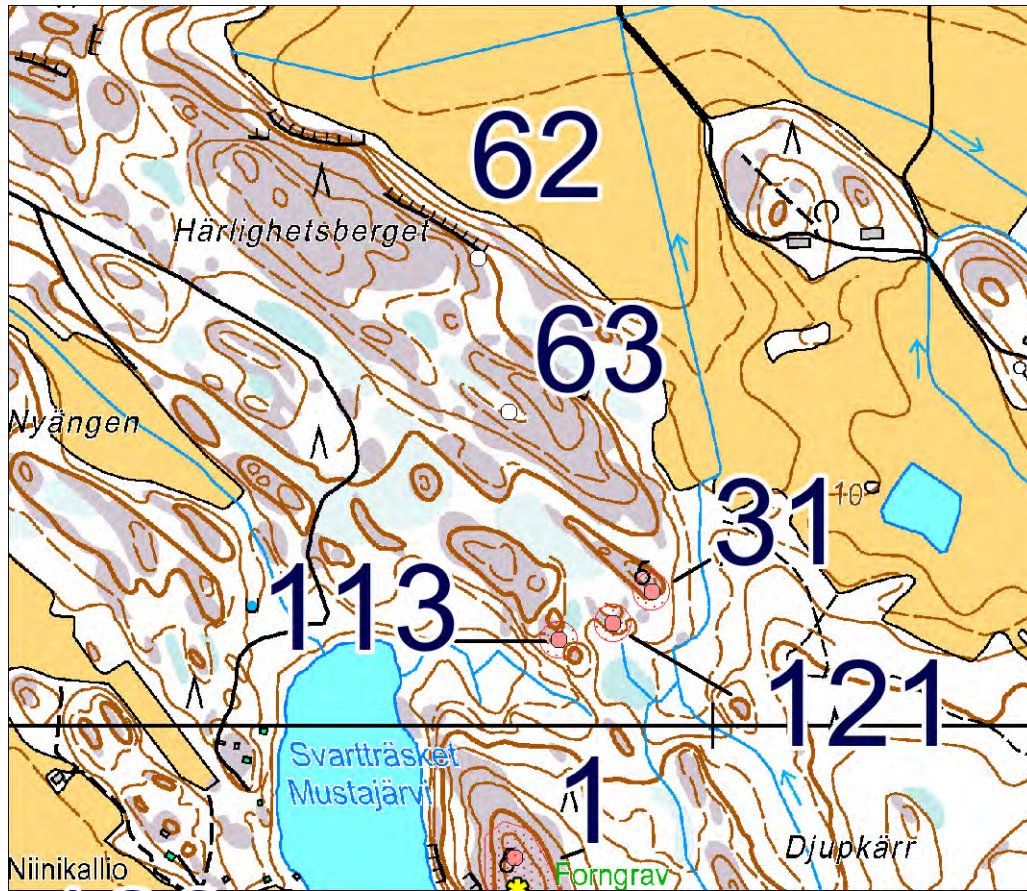
Rajaus: ei ole

Luokitusehdotus: 3 (koskien tälle määriteltyä sijaintikohtaa)

Lisäyksiä: Mainituilla vuoden 1927 inventoinnin numeroilla 4 ja 5 on niitten kuvauksen perusteella tarkoitettu kahta jo aiemmin kuvailtua röykkiötä. Samoja koskevat aiemmat tiedot näyttäisivät olevan Volter Högmanin käsikirjoituksessa sivulla 11. Siinä kohdassa olevia Högmanin merkintöjä on vaikeata yhdistää nykyisin tiedossa oleviin röykkiöihin. Pidän mahdollisena, että Högman on siinä kohdassa kuvaillut Svartträsketin itärannalla olevan korkean vuoren kolmea röykkiötä. (Högman ei ole selkeästi ilmoittanut, minkä kylän alueella sivulla 11 mainitut röykkiöt sijaitsivat.) Svartträsketin itärannan kolmea röykkiötä hän ainakaan ei näytä muualla käsikirjoituksessaan kuvailleen. (Tätä koskeva lähempi tarkastelu on jäljempänä paikantamattomien kohteitten joukossa olevien Smedsin torppaan liittyvien sijaintitietojen käsittelyssä.)

Vuoden 1927 inventoinnissa Olof Appelgren kuvasi numeroilla 4 ja 5 kahta röykkiötä, jotka ilmoitettujen mittojen ja muittenkin tietojen perusteella vaikuttavat olevan tietyt kaksi vieretysten sijaitsevaa röykkiötä, joitten Volter Högman oli vuoden 1886 inventointikertomuksessa kirjoittanut olevan Smedsin torpan luona. (Appelgren ei ole tekstissään nimenomaisesti sanonut tarkoittavansa numeroilla 4 ja 5 tietyjä Högmanin tuntemia röykkiöitä. Appelgrenin käsikirjoituksen marginaaliin on kuitenkin lisätty viittaus Högmanin käsikirjoitukseen sivulle 11, jolla Smedsin torpan luona olevia röykkiöitä on selostettu.) Appelgrenin tiedolla, että röykkiöt 4 ja 5 sijaitsivat noin 350–400 metriä pohjoiskoilliseen Svartträsketin järvestä, ei kuitenkaan ole vastinetta Högmanin tiedoissa. Appelgren on myös ilmoittanut kohteitten 4 ja 5 olevan Gästerbyn alueella ja hän on merkinnyt niitten sijaintikorkeudeksi 34 metriä.

Appelgrenin tiedoista on jonkin pakko olla väärin, koska ei ole mahdollista osoittaa mitään maastonkohtaa, joka olisi 350–400 metrin etäisyydellä pohjoiskoilliseen mistään Svarträsketin pisteestä niin, että se samalla olisi Gästerbyssä. Vaikuttaisi, että seutukaavaliiton julkaisussa oleva paikanmääritys on tehty huomioimatta Appelgrenin kylää koskevaa tietoa. Siten on voitu päätyä siihen, että Appelgrenin kohteet n:o 4 ja 5 sijaitsisivat siinä kohdassa, mikä on osoitettu merkinnällä seutukaavaliiton kartassa.

Mittakaava 1:10 000.

64 Kåddbölebrinken

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243000002 ja nimellä Kåddbölebrinken.

PERUSTIEDOT

Laji: mahdollinen muinaisjäännös

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6672750, E = 256189, Z = 35–40

Koordinaattiselite: koordinaatit perustuvat tätä koskevaan ensimmäiseen selontekoon, jossa niissä on huomautettu voivan olla epätarkkuutta (peruskoordinaatit, jotka on annettu siinä, ovat: 6668 26, 2422 95), korkeus kartalta.

Maastomerkitä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tarkoin tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 9 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Bruno Södergård

irtolöytöjä 1988

TYA 479:1 kvartsi-iskoksia

Henrik Asplund

tark. 1988

TYA 479:2–4 kvartsi-iskoksia,

kivilaji-iskos, mahdollinen

hioimen katkelma

Timo Jussila & Timo Sepänmaa

inv. 2012 (n:o 236)

–

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tässä inventoidessani. Paikka oli hiljattain tarkastettu toista kertaa.

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Metsäalueella olevasta ajourasta on löydetty joukko iskoksia ja mahdollinen hioimen katkelma.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Kåddbölebrinken-nimisen laajan metsäisen mäen länsirinteellä noin 200 metriä länteen linkkimastosta.

Muut tunnetut nimet: Högmo, Mellangård (alkuperäisessä selonteossa vuodelta 1989, 2008)

Kohteen kuvaus:

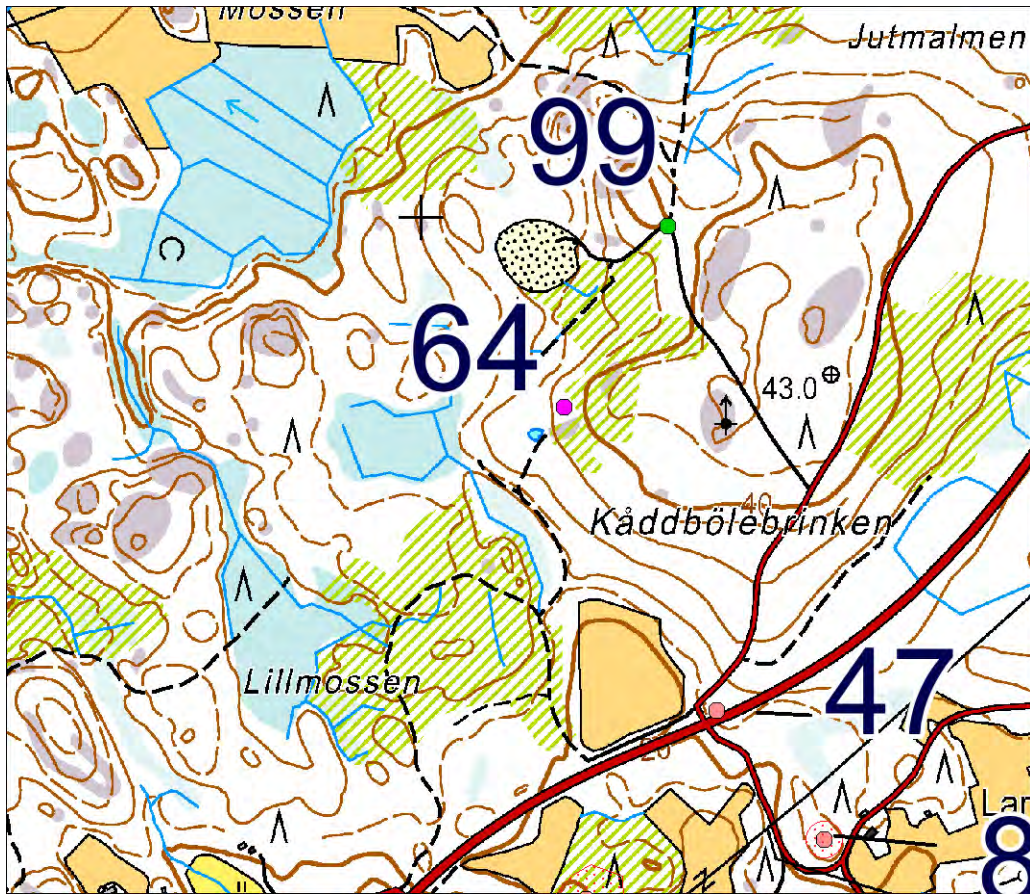
Tämän on löytänyt maanviljelijä Bruno Södergård havaitessaan metsätraktorille tehdyn tien pinnasta iskoksia.

Tämä iskosten löytöpaikka on löytöjä koskevien tietojen mukaan kivistä moreenimaata, ja Henrik Asplund oli tarkastuskäynnillä pannut merkille mm., että värjäytynyt (kulttuuri)maa oli sen kohdalta täysin puuttunut. Vuoden 2012 tarkastuskäynnillä ei oltu havaittu mitään viitteitä löydöistä tai asuinpaikasta.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä: Saman mäen kaakkoisrinteeltä noin 5–12,5 metriä alemmalta sijaintikorkeudelta löytyi vuoden 2013 inventoinnissa kvartsi- ja kivilaji-iskoksia pieneltä alueelta (jäljempänä inventointikohde Kåddbölebrinken 3). Niittenkään löytöpaikalla ei näyttänyt olevan maan värjäytymiä tai muita selvästi asumiseen viittaavia seikkoja. Yksi selitysmahdollisuus näille olisi, että rantaviivalle olisi muutamille kohdille joskus jäänyt työskentelystä ja siihen tarvittavasta kiviterien valmistuksesta kvartsin ja hieman muunkin kiviaineksen kappaleita.

Mittakaava 1:10 000.

65 Lillgård

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 243000003 ja nimellä Lillgård.

PERUSTIEDOT

Laji: mahdollinen muinaisjäänös (rekisteriportaalin mukaan; vaan voisi olla ehkä myös ”löytöpaikat”)

MJ-tyyppi: löytöpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6672341, E = 265172, Z = 20

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 5 ½ km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Henrik Asplund

tark. 1989

TYA 521, kvartsi-iskoksia

INVENTOINTI 2013

Aika: 19.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 287

LYHYT KOHDEKuvaus

Pihamaan ja tien lähellä olevasta pelto, josta on havaittu iskoslöytöjä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Östermarkin ja Kastkärrin seutuja ja Pedersåta yhdistävän pienen tien varrella laajan ja korkean Björnbergenin mäen kaakkoisrinteen juurella.

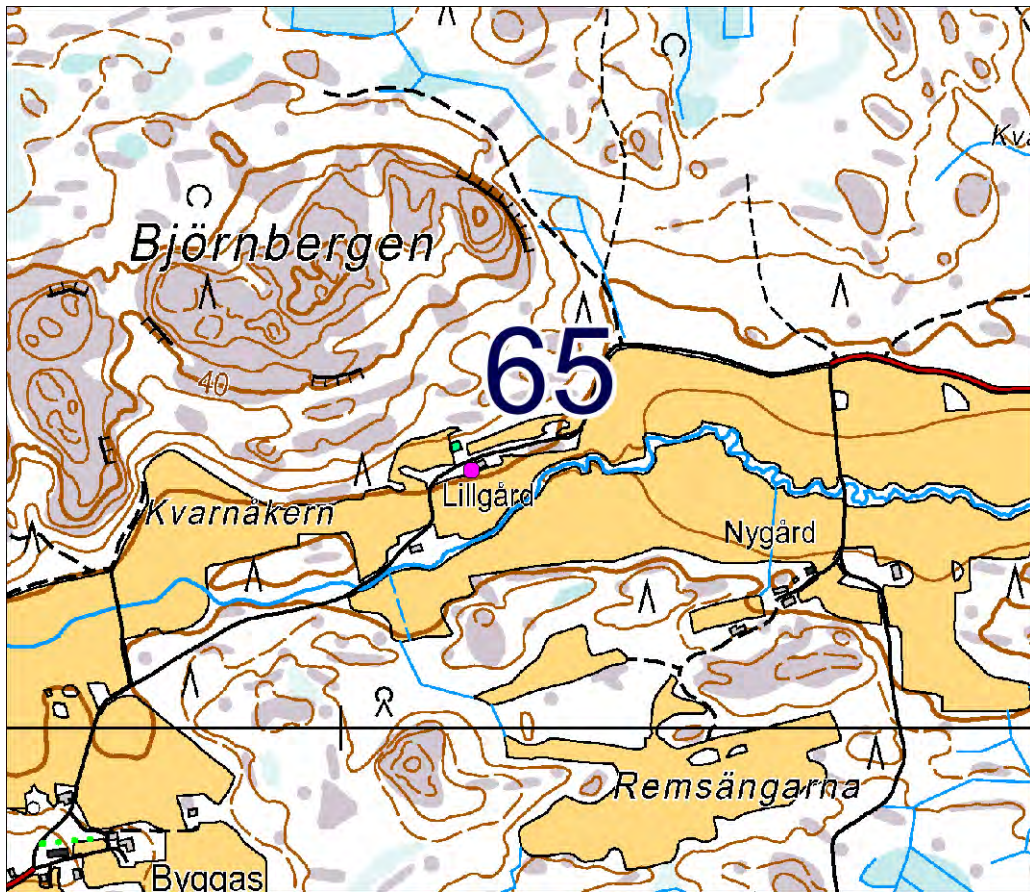
Kohteen kuvaus:

Pihamaan lähellä olevalta pellolta on löydetty iskoksia. Mahdollisesti yhden kivikirveen löytöpaikka on samoilla tienoilla.

Tähän on alun perin kiinnitetty huomiota sen vuoksi, että tämän kohdalta tai aivan läheltä on luultavasti löydetty kivikirves. Kirveestä on maininta mm. Henrik Asplundin laatimassa kertomuksessa tämän kohteen tarkastuksesta. Samassa tarkastuksessa pellostä oli löytynyt viisi iskosta. Vuoden 2013 inventointikäynnin aikana en huomannut tämän kohdalta merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Talonväkeä ei ollut paikalla, joten en voinut tiedustella heidän mahdollisista havainnoistaan. Havainnointiolosuhteet olivat rajalliset, sillä pihamaalla ja vainiolla oli vain vähän kohtia ilman peittävää kasvillisuutta.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: entinen luokka

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 287: Pederså. Kuvan taka-alalla näkyvän pihan kohdalla on kivistie ja iskosten löytöpaikka (65 Lillgård). Kuvattu etelästä.

66 Kälskärret

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243000004 ja nimellä Kälskärret.

PERUSTIEDOT

Laji: mahdollinen muinaisjäännös

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: ei tietoa

N = 6675549, E = 252992, Z = 35

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkinä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 11 km länsilounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Hans Myhrman	löytöjä 1989	TYA 519:1-3: 9 palaa kvartsia, mahd. hioin ja mahd. kiviesine
Henrik Asplund	selonteko	-
Timo Jussila & Timo Sepänmaa	inv. 2012 (s. 13)	-

INVENTOINTI 2013

Aika: En käynyt tässä inventoidessani. Paikkaa oli vasta tarkastettu.

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKUVAUS

Mahdollisia kivikauden löytöjä on ojanreunasta.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Löytöpaikan lähistöllä maaperä on ollut Hans Myrmanin ilmoituksen mukaan erittäin kivistä. onko koordinaatteja tarkennettu:

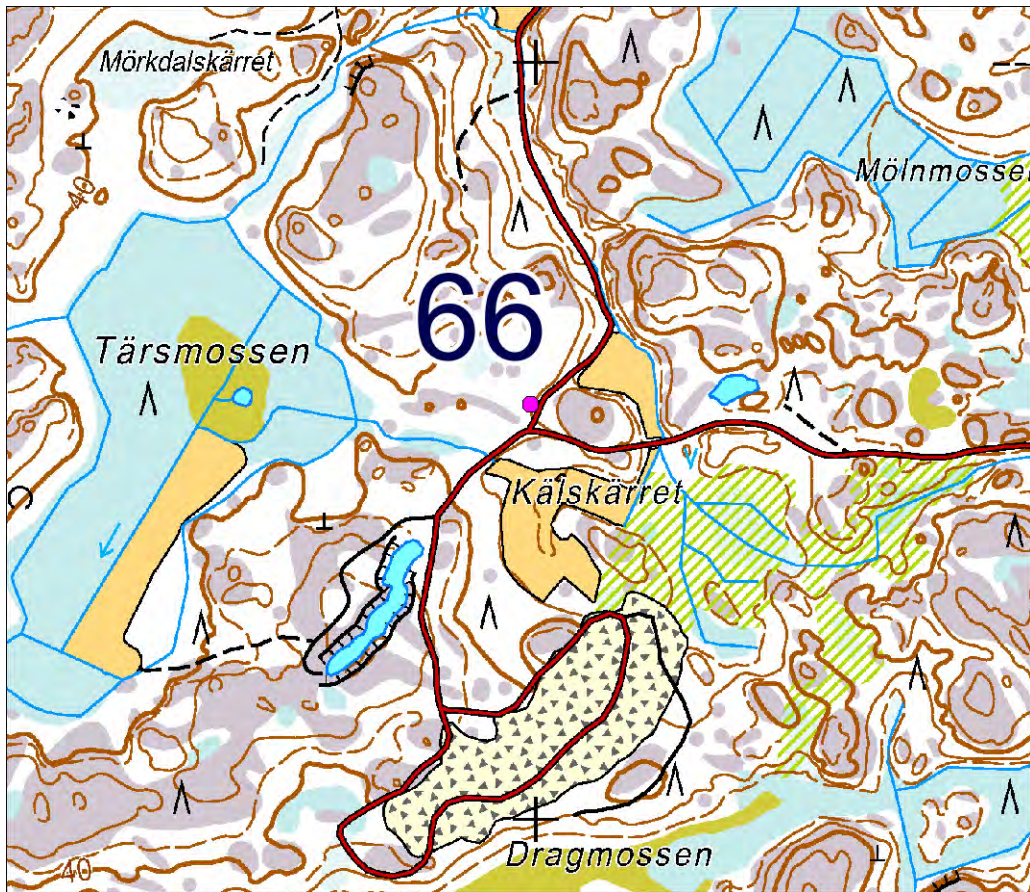
Kohteen kuvaus:

Löytöjä tästä on havainnut Hans Myhrman. Hän oli kaivanut esille ojan penkasta ne löydöt, jotka ovat luetteloidut tunnuksille TYA 519:1-3. Vuoden 2012 havaintojen mukaan paikalla olisi luontaista kvartsia ja lähellä pegmatiittilouhos.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

Lisäyksiä: Tätä koskeva raportti on nimeltään ”KEMIÖ, LÖFBÖLE, VESTERGÅRD Selvitys mahdollisen esihistoriallisen asuinpaikan löytymisestä syksyllä v. 1989”.

Mittakaava 1:10 000.

67 Brudbergen 1

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243000005 ja nimellä Brudbergen 1.

PERUSTIEDOT

Laji: mahdollinen muinaisjäännös

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: koskematon

N = 6676382, E = 262632, Z = 47,5

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista, korkeus kartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 2 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Hans Myhrman

koekuoppia
raportti 1991

TYA 579:1, kaksi kvartsia

Henrik Asplund

-

INVENTOINTI 2013

Aika: 23.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 69

LYHYT KOHDEKuvaus

Kvartsien löytökohta korkean metsäisen mäen päällä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee havumetsässä pitkän Brudbergen-nimisen harjanteen itäpäässä. Maan pinta on tämän kohdalla ja ympäristössä paljolti varpujen ja paksun sammalkerroksen sekä hieman kanervikonkin peitossa.

Ottamassani valokuvassa näkyy taustalla avokallio, joka on lähellä.

Muut tunnetut nimet: Engelsby, Brudbergen (alkuperäisessä selonteossa ja samoin 2008)

Kohteen kuvaus:

Tähän on kiinnitetty huomiota opettaja ja harrastaja-arkeologi Hans Myhrmanin löydettyä paikalta kaksi kvartsi-iskosta. Myhrman oli poiminut ne kolmesta noin 30 X 30 cm:n laajuisesta koekuopasta, jotka hän oli kaivanut mäen harjalla olevalle pienelle hiekkalueelle. Myhrmanin mukaan sitä hiekkaluetta, johon hän koekuopat oli tehnyt, oli ympäröinyt kivinen moreeni. Löydöksistä on erityinen selostus nimeltä ”KEMIÖ, ENGELSBY, BRUDBERGEN Selvitys mahdollisista kivikautisista asuinpaikkalöydöistä” (Henrik Asplund, Turun yliopiston arkeologia, diar. 423/30.1.1991).

Ilmoitetulla iskosten löytöpaikalla on metsäistä tasamaata mäen harjalla. Siellä ei näkynyt mitään maaleikkauksia tai tuulenskaatojen juurakkoja, joitten rikkomilta kohdilta olisi voinut tarkastella mahdollisia kivikauden löytöjä.

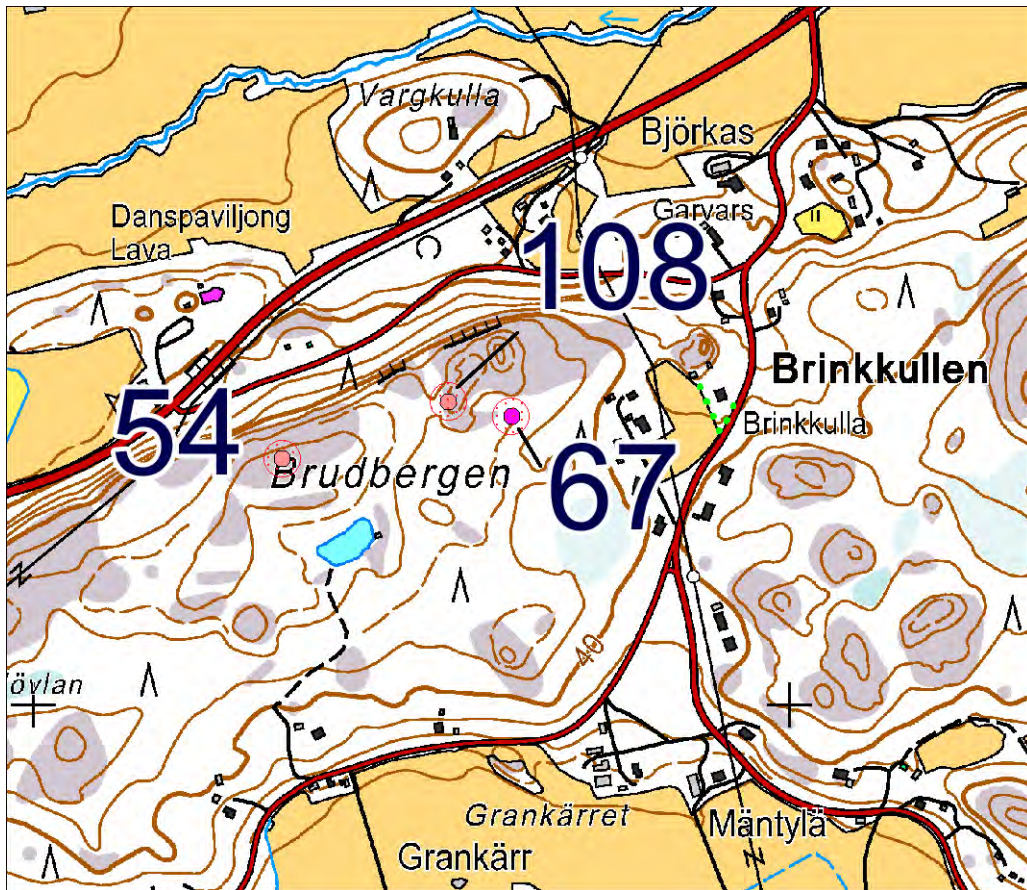
Yhdessä kohtaa erottui vaikein näkyvä kasvillisuuden peitossa oleva rengasmaisen syvennys. Saattaa olla, että alkuperäiseen selontekoon sisältyvä merkintä hiilimiilun pohjasta liittyy siihen kohtaan. Koekuopista oli selonteossa sanottu, että ne oli tehty pari metriä kaakkoon päin paikalla sijaitsevasta hiilimiilusta. Rengasmaisen painanteen ympäröimän alan keskellä oli notkelma, jossa oli muutama iso kivi. Koekuoppia en kaivanut inventointikäynnilläni.

Havainnointiolosuhteet vaikeat. Pintakasvillisuus peitti maata kaikkialla.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä: Henrik Asplund on raportissaan erikoisesti huomauttanut, että toinen Myhrmanin löytämistä iskoksista on selvästi ihmisen tekemä, ja siinä on useita erisuuntaisia iskentäpintoja. Molemmat Myhrmanin löytämät kvartsit olivat saman raportin mukaan hyvää piitä.

Mittakaava 1:10 000.

68 Grankulla

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243000006 ja nimellä Grankulla.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäännös

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: kivikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1–2

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6682193, E = 259717, Z = 20

Koordinaattiselite: koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala: ei tarkoin tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta runsas 6 km luoteeseen.

ARKISTOTIEDOT

Hans Myhrman

pintapoimintaa 1993

TYA 609:1-4, iskoksia, saviastian pala, hioinlaaka

Henrik Asplund

kirjallinen selostus 1994

–

INVENTOINTI 2013

Aika: 12.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 241-242

LYHYT KOHDEKuvaus

Kaksi kohtaa peltovainioitten laidoilla, joista on saatu muutamia kivikauden asuinpaikkalöytöjä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Nämä sijaitsevat muutama sata metriä Kemiön ja Sauvon välisestä asfalttitiestä koilliseen ja laajahkon vainion pohjoislaidalla vähän etelään kallioalueista.

Muut tunnetut nimet: Hulta (alkuperäinen selonteko) Hulta, Hulta A ja B (2008)

Kohteen kuvaus:

Nämä löytökohdat on havainnut opettaja ja arkeologian harrastaja Hans Myhrman keväällä 1993. Hän oli poiminut yhdestä kohtaa hiomalaa'an ja kvartsi-iskoksen pellolta tai pellon reunasta. Toisesta kohtaa hän oli tallentanut pellon reunaojasta kaksi iskosta ja saviastian palan.

Laajan vainion perällä on metsänreunan ja vainiolla olevan pienen kallioharjanteen välillä entisellä peltomaalla pieni kuusentaimille istutettu alue, ja sen taimi-istutuksen itäpää rajoittuu ajotiehen. Toisen kahdesta löytöpaikan, Hulta A:n, on ilmoitettu olevan siinä kallioharjanteen ja metsänreunan välillä; siitä on tallennettu suuri hiekkakivinen hiomalaaka sekä iskos. Tästä Hulta A:sta itään vainio on savista viljelysmaata.

Edellisestä löytökohdasta noin 300 metriä länsilounaaseen on vainion ja metsän rajalla Hulta B-niminen löytöpaikka. Sieltä on poimittu koristeeton saviastian pala ja kaksi kvartsi-iskosta. Tämä löytöpaikka on mäen päällä, jossa on havupuuvaltaisen metsän ja pellon rajakohta. Maan pinta metsän puolella on hieman epätasaista. Pellonjassa oli näkyvillä paikoin peruskalliota. Peltomaassa oli jonkin verran hiekkapitoista savea.

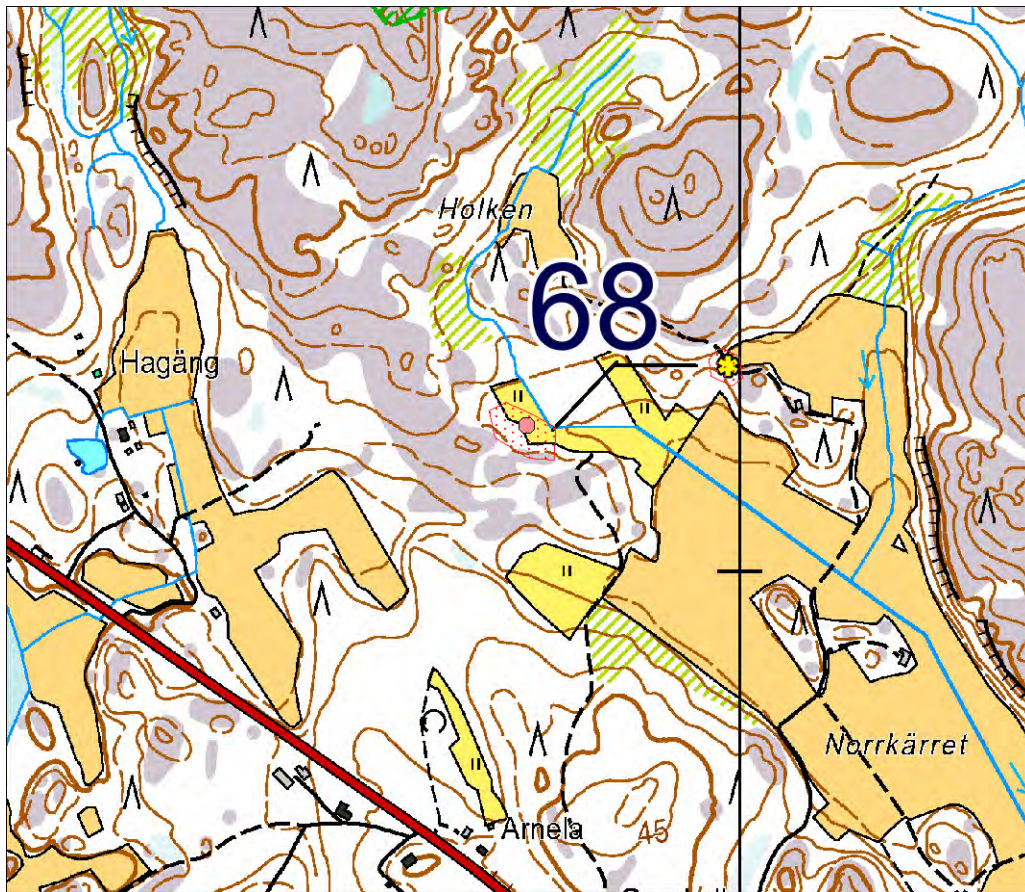
Mitään merkkejä muinaisjäännöksestä en havainnut kummaltakaan löytöpaikalta.

Havainnointiolosuhteet inventointikäynnin aikana olivat heikonlaiset. Pellon pintaa oli vain paikoin mahdollista tarkastella massalöytöjen varalta. Hulta A:n kohdalla vainio kasvoi orasta sillä puolen, missä kuusentaimia ei ollut. Hulta B:n kohdalla pelto oli viljelemättömänä.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: 2

Lisäyksiä: Hans Myhrman oli kuullut paikallisilta asukkailta, että löytöpaikan B tuntumasta oli löydetty vasarakirveen katkelma. Kertomuksen mukaan kirveessä oli ollut valinsauman jäljitelmä ja varsiputken hulpio.

Mittakaava 1:10 000.

DT2013:39 241: Yllä: Hulta. Kivikauden löytöpaikka sijainnissa 6682273, 259985 (osa kohdetta 68 Grankulla). Kuvattu koillisesta ajotieltä.

DT2013:39 242: Alla: Hulta. Kivikauden löytöpaikka sijainnissa 6682169, 259730 (osa kohdetta 68 Grankulla). Kuvattu pohjoisesta.

69 Kåddböle Västergård

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243000007 ja nimellä Kåddböle Västergård.

PERUSTIEDOT

Laji: ei määritelty

MJ-tyyppi: hautapaikat: hautaröykkiöt tai röykkiöt: viljelyröykkiöt

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1-2 (silloin huomioituna vain alla tunnuksilla A ja B merkityt)

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6671348, E = 256225, Z = 20

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit luettu GPS-laitteesta yhdelle tässä olevista kiviraunioista (A), korkeus kartalta.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: muutamia kymmeniä neliömetrejä

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 10 km lounaaseen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman

inv. 1886 (s. 40)

–

INVENTOINTI 2013

Aika: 14.5.2013

Löydöt: –

Kuvat: DT2013:39 18-21

LYHYT KOHDEKuvaus

Epämääräisten röykkiöiden ryhmä loivalla metsäisellä rinteellä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsevat harvassa kuusimetsässä käytöstä jääneitten peltosarkojen alueella.

Tälle aiemmin ilmoitettuja koordinaatteja on muutettu.

Muut tunnetut nimet: Kåddböle (1992)

Kohteen kuvaus:

Varhaisimmat saatavilla olleet tätä maastonkohtaa koskevat tiedot ovat Volter Högmanin kertomuksessa vuoden 1886 inventoinnista. Ne ovat samalla varmaankin ainoat kentältä saatuihin havaintoihin perustuvat tiedot Kåddbölen kylästä vähän lounaaseen olevista röykkiöistä.

Noin 200 metriä etelälounaaseen Västergårdin talon vieressä olevasta Storbackenin yli johtavasta sillasta on entisellä viljelysmaalla ryhmä kiviraunioita, joista ainakin osaa on pidettävä pellonraivauksessa koottuina. Ne sijaitsevat loivasti pohjoiseen kaltevassa rinteessä. Mahdollisesti tähän röykkiöryhmään voi kuulua myös yksi esihistoriallisen hautaraunioita jäännös.

Tässä kohteessa olevia raunioita merkitse seuraavassa tunnuksilla **A-F**.

A: Sijainti: 6671348, 256225. Matala kiviraunio, joka on ainakin osaksi avokallion tai suuren maakiven päällä. Lämpimittä itä-länsi-suunnassa 10,6 m, ja pohjois-etelä-suunnassa 7,0 metriä; korkeus 0,2 metriä. Yksittäisten kivien suurin läpimitta tässä näytti olevan yleensä 0,2–0,7 metrin luokkaa. Sammal peitti kiviä osittain.

B: Sijainti: 6671367, 256181. Pohja-alan muoto on epämääräisen pitkänomainen. Sijaitsee kuusikossa melko loivasti kaltevalla maaperällä.

C: Sijaitsee B:n ja D:n välillä. Näyttäisi olevan pieni peltoraunio.

D: Sijainti: 6671358, 256164. Kiviröykkiö maapohjalla. Pituus luode-kaakko-suunnassa 7,8 metriä, korkeus 1,2 metriä. Pohja-alan muoto on epämääräisen soikea. Varsinkin reunoilla tässä röykkiössä on niin suuria kiviä, että niitä voi helposti ajatella tuodun paikalle konevoimin ellei vierittämällä, ja joukossa voi olla maakiviäkin. Tässä yksittäisten kivien suurin läpimitta vaihtelee arvoni mukaan yleensä rajoissa 0,4 – 1,8 metriä. Kivikerroksia oli useita päällekkäin. Röykkiön yläpinta näytti epätasaiselta.

E ja F: pitkänomaisia peltoraunioiksi katsomiani kivikoita D:stä heti länteen päin.

Yhtäkään näistä röykkiöistä A-F ei ole helppoa samaistaa mihinkään Högmanin kuvailemaan röykkiöön. Högman on kuvaillut vuonna 1886 kahden röykkiön sijaintipaikan niin, että ne olivat kukkulalla, mikä ojentui kuin käsivarsi peltovainiolle ”Kullen, på hvilken dessa äro belägna, skjuter som en arm i en åkerfält.” Lisäksi Högman on maininnut, että saman kukkulan nimi oli Kilskullen, se kuului Västergårdille ja se sijaitti etelälounaaseen (Kåddbölen) kylästä. Vuoden 1879 maastotöihin perustuvasta senaatin kartasta ei kuitenkaan ole helppoa osoittaa sellaista mäkeä, minkä voisi sanoa selvästi käsivarren

tavoin ojentuvan vainioitten puolelle Kåddbölen kylästä etelälounaaseen. Kartta on polussa: Digitaaliarkisto: Karttakokoelmat > Topografikarttojen kokoelma > Venäläiset topografikartat 1:21 000 > Turun ja Porin lääninä, Halikon kihlakuntaa 124,19 km² [Boxböle] (VI 18) ja osoitteessa: <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1429342>. Lähinnä olisi mahdollista ajatella sitä mäkeä, jonka yli nyt kulkee Högmon ja Kåddbölen kylien raja. Siitä mäestä vain pieni osa aivan kaakkoisinta reunaa on Kåddbölen puolella. Se mäen osa on vähän pohjoiseen røykkiöitten A-F sijaintikohdasta, ja olisi mahdollista, että myös se maastonkohta, missä ne ovat, vastaisi Högmanin kuvausta kahden røykkiön sijaintipaikasta.

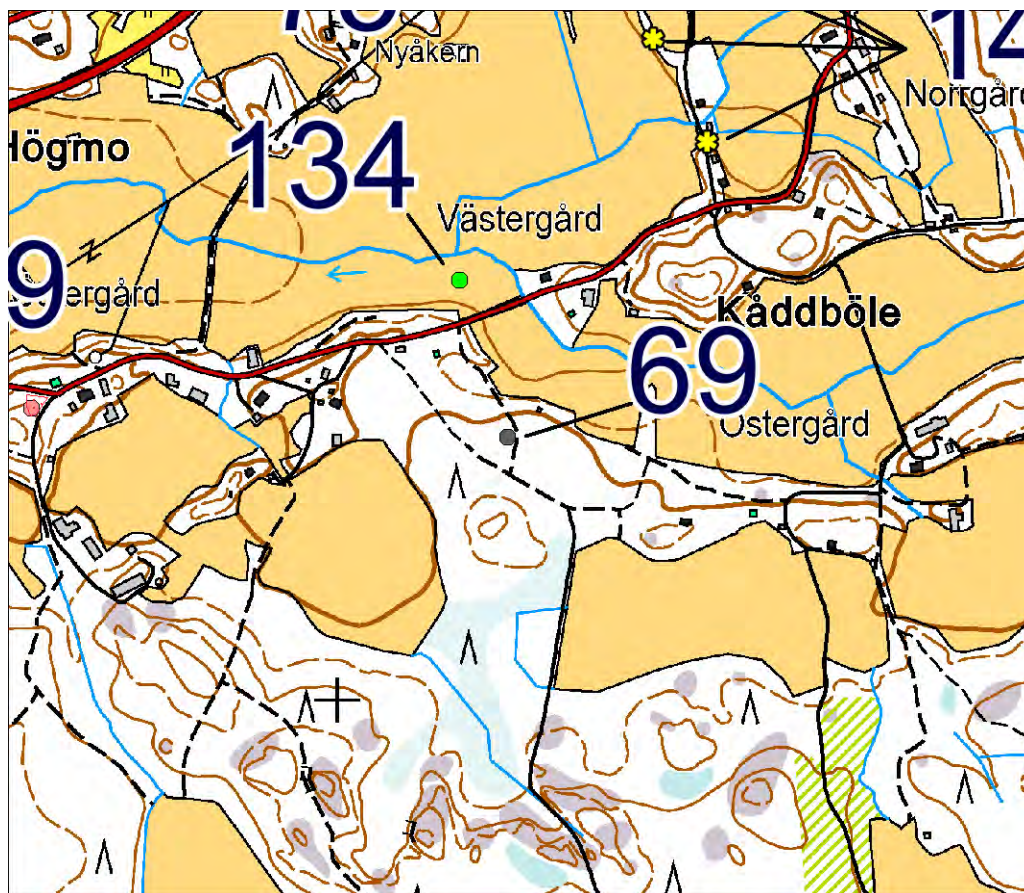
Vuonna 1913 tehtyyn tiluskarttaan on merkitty useita kivirøykkiöitä Kåddbölen alueelta. Niihin on merkitty mm. kaksi lähekkäistä røykkiötä kutakuinkin niille tienoille, missä røykkiöt A-F sijaitsevat. Ehkä toinen vuonna 1913 merkityistä røykkiöistä on sama kuin B, ja toinen on merkitty siitä etelään. Kentällä en huomannut mitään røykkiötä B:n eteläpuolella. Kartta on polussa: Digitaaliarkisto: Maanmittaushallitus > Maanmittaushallituksen uudistusarkisto > Kemiö > Kåddböle; Isojaonjärjestely 1912-1912 (A33:32/1-2) ja osoitteessa: <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10991450>. Røykkiöt on mainittu selitelmän sivulla 6: <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10991460>.

Saattaa olla, että Högmanin mainitsemat røykkiöt ovat voineet tulla rikotuiksi pellonraivauksessa, jossa kiviä on ehkä myös voitu koota uusille paikoille. Jos nykyisin olevista røykkiöistä jokin olisi Högmanin mainitsema røykkiö tai sellaisen osa, niin sen pitäisi kai olla näkyvissä vuoden 1913 kartassa. Kysymykseen tulee tiluskartan näyttämät sijaintipaikat huomioiden ehkä lähinnä B. Se voisi olla jäännös suuremmasta vuosia 1913 ja 1886 vanhemmasta røykkiöstä.

Havainnointiolosuhteet olivat suhteellisen hyvät; paikalla oli näkyvyyttä kauaksi.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: ei ehdotusta

Mittakaava 1:10 000.

70 Skålböle

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 243000008 ja nimellä Skålböle.
Seutukaavan suojelukohde numerolla 650.

PERUSTIEDOT

Laji: muu kohde

MJ-tyyppi: ei mikään muinaisjäännös

Ajoitus: ei mikään

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys:

N = 6678743, E = 255210, Z =

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkintä: ei merkintää

Pinta-ala:

Etäisyystieto: vajaa 9 km Kemiön kirkosta länteen.

ARKISTOTIEDOT

Volter Högman

inv. 1886 (s. 20)

–

Olof Appelgren

inv. 1927 (n:o 21)

INVENTOINTI 2013

Aika: 6.6.2013

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Mäki, jolla ei erotu mitään muinaisjäännöstä.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Gräsbölen ja Skålbölen välisen ajotien varrella.

Kohteen kuvaus:

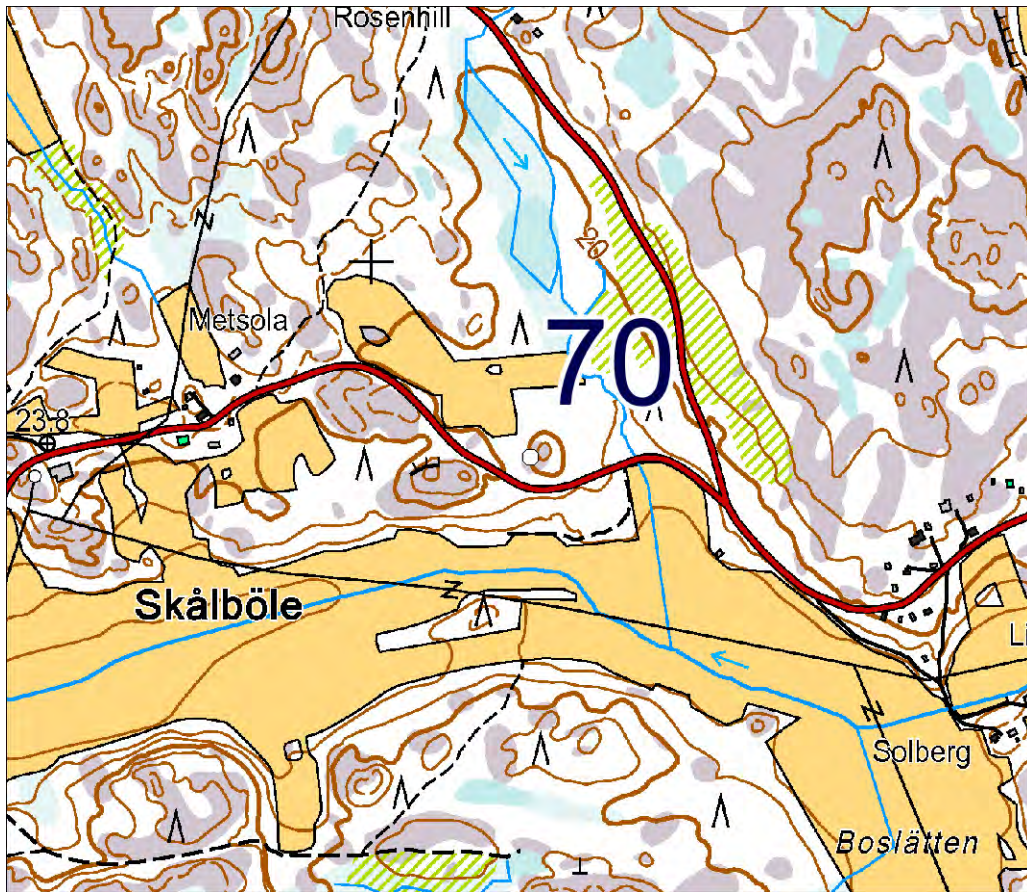
Tämä kohde on metsää kasvava mäki, joka on vain epämääräisen otaksuman perusteella merkitty röykkiön sijaintikohdaksi.

Tälle annettujen koordinaattien, joitten kohdalla ei ole röykkiötä, alkuperä on varmaankin se, että Lounais-Suomen hautaraunioita käsittelevässä projektissa on haluttu tietokantaan tietoja myös sellaisista röykkiöistä, joitten sijainti vanhojen kenttätöselontekojen perusteella tunnettiin vain suurin piirtein. Vanhimmat kentältä saatuihin havaintoihin perustuvat sijainnin määritykset Skålbölen lähellä sijaitsevasta kiviröykkiöstä ovat peräisin Volter Högmanin kertomuksesta vuoden 1886 inventoinnista. Högmanin mukaan Skålbölessä Östra ängenillä suunnilleen puolimatassa Gräsböleä kohti lähellä tietä matalalla kukkulalla oli metsän ympäröimänä röykkiö lähellä jokea. Högmanin mukaan röykkiön läpimitta oli 7 metriä 50 cm ja korkeus 90 cm. Olof Appelgren on myöhemmin lisännyt tiedon sijaintikorkeudesta, joka oli 17,2 metriä. Hänen mainintansa ”alldeles invid vägen mot norr” tarkoittanee, että kukkula ja röykkiö olivat heti tien pohjoispuolella. Tie sillä kohtaa on selvästi itä-länsi-suunnassa. Appelgrenin mukaan röykkiö oli 150-200 metrin päässä länteen virtaavasta joesta, sen pohjoispuolella.

Havainnointiolosuhteet sillä mäellä, johon yllä olevat koordinaatit viittaavat olivat kohtalaiset. Sitä mäkeä vastapäätä tien takana on yksi pieni hiekanotossa kaivettu mäki.

Rajaus:

Luokitusehdotus: 3

Mittakaava 1:10 000.

71 Sandö

Muinaisjäännösrekisterissä numerolla 1000002065 ja nimellä Sandö.

PERUSTIEDOT

Laji: mahdollinen muinaisjäännös

MJ-tyyppi: puolustusvarustukset: linnakkeet

Ajoitus: historiallinen

Rauhoitusluokka: ei määritelty

Lukumäärä: ?

Säilyneisyys: ei tietoa

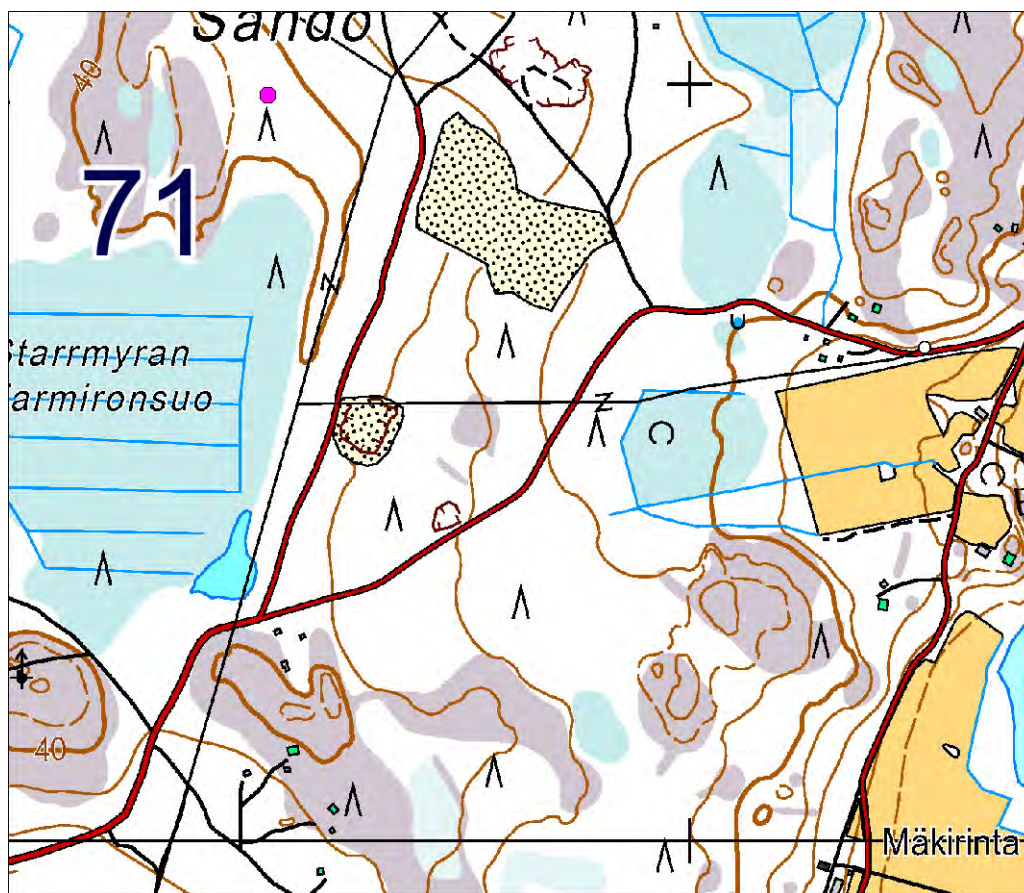
N = 6684986, E = 249442, Z =

Koordinaattiselite: tasokoordinaatit ovat Museoviraston rekisteriportaalista, jossa niitä ei ole perusteltu. Portaalista ei käy ilmi, mihin lähteeseen perustuu tieto, jonka mukaan Sandössä olisi ollut linnake.

Muualta olen löytänyt vain yhden tiedon Sandössä olleeksi merkitystä puolustusvarustuksesta, ja sen tiedon mukaan Sandön itärannalla olisi ollut **ruotsalainen patteri** Suomen sodan aikana. Aleksandr Ivanovitš Mihailovski-Danilevskin teoksessa ”Beskrifning öfver Finska kriget till lands och sjös åren 1808 och 1809” oleviin karttoihin n:o 8 ja 9 on merkitty Sandöhön ruotsalainen patteri. Kartassa n:o 8 sen kohdalla on teksti ”Svenskt batteri”. (Teos on internetissä osoitteessa:

<http://books.google.com/books?id=wzIPAAAAYAAJ>). Rannan muodon perusteella patterin olisi tarkoitettu olleen ehkä niillä paikkeilla, missä peruskartalla on paikannimi Bissholmen. Huomattakoon kuitenkin, että toisaalta Gunnar Ungerin julkaisemassa Sandön taistelua esittävässä kartassa ei ole merkittynä samalle kohdalle patteria (Gunnar Unger: Illustrerad Svensk sjökrigshistoria 2, s. 243.). (Mihailovski-Danilevskia ei yleensä pidettäne kauttaaltaan luotettavana historiankirjoittajana.)

Koska Museoviraston rekisteriportaaliin merkityt koordinaatit osoittavat kutakuinkin keskelle saarta, on arveltavissa, että mitään tarkasti osoitettavaa varustuksen paikkaa ei ole tiedetty, ja koordinaatit on siitä johtuen sijoitettu alustavasti saaren keskiosaan. Museoviraston rekisteriportaalisissa Sandön kohteelle tehdyn karttamerkinnän väri kertoo, että paikkaa ei ole tarkastettu, vaan se on lähinnä jostakin tulleen tiedonannon varassa.

Mittakaava 1:10 000.

72 Näset

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 1000010133 ja nimellä Näset.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: kivirakenteet: latomukset

Ajoitus: ajoittamaton

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: koskematon

N = 6666382, E = 264102, Z = 25

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkitä: ei tiedossa

Pinta-ala: ei tiedossa

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 11,4 km etelään.

ARKISTOTIEDOT

Heljä Brusila

tark. 2006

INVENTOINTI 2013

Aika: en käynyt tällä kohteella inventoimassani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Pieni kivilatomus avokalliolla.

Mittakaava 1:10 000.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee Sundvikenin lahden pohjoisrannan keskipaikkeilta nousevan rinteen päällä.

Kohteen kuvaus:

Noin parin metrin läpimittainen matala kivilatomus.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus:

73 Högåker 2

Muinaisjäänösrekisterissä numerolla 1000011108 ja nimellä Högåker 2.

PERUSTIEDOT

Laji: kiinteä muinaisjäänös

MJ-tyyppi: asuinpaikat

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Rauhoitusluokka: 2

Lukumäärä: 1

Säilyneisyys: osittain säilynyt

N = 6684123, E = 269783, Z = 18

Koordinaattiselite: Koordinaatit Museoviraston rekisteriportaalista.

Maastomerkitä: ei merkintää

Pinta-ala: noin 14 000 m².

Etäisyystieto: Kemiön kirkosta 8,5 km koilliseen.

ARKISTOTIEDOT

Tapani Rosted

inv. 2007

KM 37036:1-2 asuinpaikkalöytöjä

INVENTOINTI 2013

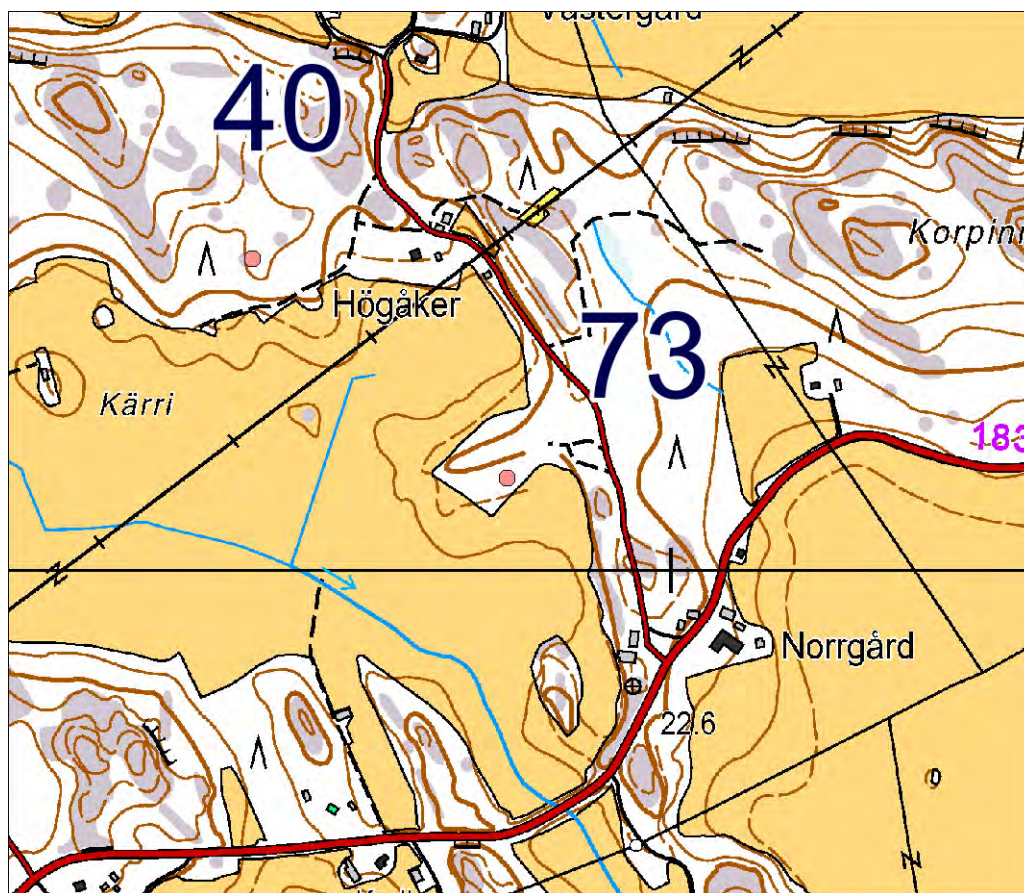
Aika: en käynyt tässä inventoimassani

Löydöt: –

Kuvat: –

LYHYT KOHDEKuvaus

Asuinpaikka on havaittu peltoon pistävän viljelemättömän yli hehtaarin laajuisen niemekkeen kohdalta.

Mittakaava 1:10 000.

TUTKIMUSKERTOMUS

Sijainti ja maasto:

Sijaitsee 400-500 metriä pohjoiseen kohdasta, jossa Kemiön keskustasta Angelniemelle menevä tie n:o 1835 ylittää Mosanoja-nimisen puron. Löytöpaikka on hiekkaharjanne. Löytöjä oli havaittu laajalla alueella.

Kohteen kuvaus:

Tämä on löytynyt vuoden 2007 inventoinnissa.

Pellon ja viljelemättömän alueen rajakohdasta läheltä hiekkakuoppaa on havaittu asuinpaikkalöytöjä laajalta alueelta.

Rajaus: suuntaa antava – ohjeellinen – tarkka.

Luokitusehdotus: